Egils saga. — Fostbrödernas, Eigils och Asmunds saga. Af gamla göthiskan uttolkad, och med nödige anmärkningar förklarad, af Petter Salan. (Även graverad latinsk titel: Fortissimorum Pugilum Egilli & Asmundi historiam.) Upsala 1693. Lit. 4:o. (14), 162, (12) pp. Vackert, bredrandigt ex. i gammalt pergamentbd. Med inklistrat vapen-exlibris (Fleming af Lais) och med Rich. Dybecks namnteckning. **r. r.**
Hierta 1896: »Utmärkt ex.! Lygisaga!» — Herm. 120. Ej i Klose.

Umaikt Ex [illegible]!

Dr Merta
1896.

Fortißimorum Pugilum
EGILLI & ASMUNDI
Historiam
Antiquo Gothico sermone exaratam
Transl: Notis & Indic: Vocum Illu=
stravit
Petrus Salanus.

FOSTBRÖDERNAS/
EIGILS
Och
ASMUNDS
SAGA.

Af
Gamla Göthiskan
Uttolkad/
och
Med nödige anmärkningar förklarad/
Af
PETTER SALAN.

Tryckt i UPSALA Åhr 1693.

Hans Kongl. May.^{tz}

Wår Allernådigste Konungs och Herres
Högtbetrodde Man/ Råd/
och Præsident uti Cantzlie,
samt
Upsala Academies Cantzler.
Den Högwålborne Grewe och Herre

Herr BENGT Oxenstierna,

&c. &c. &c.

Min Nådige Herre/ och Mechtige befordrare.

Ur' fägnar tag din helgd din fride frögd och ro/
Du sälle Swealand/ som från din första linda/
Från dåd ar Atle låt sin höft wid Himlen binda/
Har i din wunne macht fått här i trygghet bo.

Fast du till Alles sträck utaf ditt friska Qwed/
Af din altammand' Barm/ de starke Hiältar skickat/
Ett härdat Folk/ som ät för Pijl och Skiäktor swichtat/
Ett Folk som för en leek haar skattat nöd och död.

Fast än din wäpnad' hand/ din ampre märg och mod/
De Österländske Folk med styrckia sönderbrutit
Haar doch du Swealand ät nånsin skada liutit/
Och ingen än sig glädt utaf ditt wunne Blod.

Är dåd äi under? Men dig Himmel ägnar tack/
Som tryggat i wår Nord den Atlebornes Armar:
Att där som Adons barm den södra Werlden famnar/
Är och wår Konungs Namn i högsta wördnad bracht.

Den Store Konung CARL so nu med wäpnad hand/
Nu med sin mogne Råd/ de wittre Jarlars tycke/
Haar yrkat slijke wärf att han sin Höga Lijke
Äi hafft/ seen Werlden war ett wätten utan strand.

Hur' haa dhe Store Lius/ dåd oförliklig' Råd
Här wid sin Klokhet wiist till hela Werldzens under/
Som Dig/ O Swealand! befäst måd trygge funder/
Och yppat dine Barn en länge längtad Nåd.

Ty

Ty fägna dig du Nord och låt den önskan blit/
Att Himlen täckes med en longlig Lefnad kröna
Den STJERNAN som så widt beſtrimar Josurs
Krona/
Att den i Auni är sin bliſter måtte gif.

Så tag Du Store Jarl dåd iag nu lägger neer
För Dina Fötter/ dåd de Yfwerborne Fäder
Om sine Kempar yrkt; Ded är iag diupaſt beder
Att och Din höga Nåd här til ſitt witzord geer.

Eders HögGrefl. Excellences

Allraödmiukeſte Tienare

Petter Salan.

Hans Kongl. May.^t

Wår Allernådigste Konungs och Herres
Högtbetrodde Man / Råd /
och Hans Kongl. Höghetz Printz CARLS
Gouverneur, samt Cantzler wid Academien i Lund /
Nån Högwålborne Grefwe och Herre

Herr NILS
Gyldenstolpe.

&c. &c. &c.

Min Nådige Herre och mächtige befordrare.

Om nogot Land är till/ som i sin yrkte slögder/
Som i sin wittre frågd de Greker öfwergått/
Som af sin lärde prof haar fleres längtan nått/
Än Ilus, Memphis och de flera Östre Bygder/

Så är den Ytre Nord som i dåd utrop gäller/
Att hwad som Nili Strand för godt och gilltigt sett/
Hwad Rom och Helle-Land den mesta wördnad giett/
Haar Atland dem beskärt af sina friska Källor.

Hwad Isas Staf och knä/ hwad Tiodans dolde Mynder/
Hwad dåd Gullwäwne Skinn i sine Linnor bar/
Dåd Alt en öppen hand åt andra skistat haar
Måd dåd wår Merkur bäst bespjsat många Kinder:

Än att du stälte Land Aëria måst lida
Hwad Gillbors lystne hand din Kännmän föreskref/
Så att hwar helgd som wid Habyen firad blef/
Haar Göthers wuxne Macht påbördat Ehr att lyda.

Dåt wett som wiiste Ehr ett år i skifften dela/
Dåt war äi Edert; Ty wår Atle-Runestaf
Dån Läran Edre Mån och wise Hiernor gaf:
Och hwad seen yttrat blef täckts Habor hos Ehr hela.

Än Skalde-kwäden/ dåm wår Baldur Eder lärde/
Än Lag och Rätt/ till dåm wår Minnur Eder bant
Förgäwes Athin satt sitt Öga äi i pant/
Då Lärda Samolis dån söte bragd förärde.

Så

Så heter än wår Nord en Moder för sin Foster
Och fast hon mycket haar sin Barn och Slawer gett/
Haar doch dåd ypperst qwar/ ett oförlikligt wett/
Dåd hon nåd alfwar i sin Drottars sinnen fäster.

Och Du Althärskand Macht som oß de Stöder ordnat/
Af hwilka Hiltkön haar nått sin skicklighet:
Hwars wise Råd/wått Land sin helgd tillskrifwa wet:
Du Bäste Himmel war de GYLLNE STOLPARS
wårdnad.

Wår Spill träder fram ur mörke wrå: och klifter
Och beer Du Store Jarl hans drifter huxa må:
Och att Dån måtte Din högt-långtad ynnest nå/
Som fordrat haar Hans Wärj ur Ewighetens Grifter.

Eders HögGrefl. Excellences

allraödmiukeste Tienare
Petter Salan.

Then Widtkunnige och Högtförfarne
Herren/
Herr O L O F
Rudbeck
Den Äldre.
Högtberömlige Medicinæ Doctor, och
Professor wid Kongl. Academien
i Upsala.
Min Förnäme och Högtgunstige befordrare.

NÄR dåd nåen åra wärdt som från De rijke Öster/
Der miuka Thetis Famn sin söta Phœbus dröjer/
Ell' där som Icarus åt sagra Nympher leer /
Ell' där Potosi sig i klara Barmen seer;

Kan Ded som föres från de stälte Bärg och Länder
Oß öpna Ögon gee och kręla öma händer;
Så är än ett som oß meer eftertanka geer/
Dåd wett som Siälens Eld och fina blister teer;

En owärdelig Skatt som alldrig återwänder/
Som högre glindra lårt då han från Jorden länder/
En Bild i hwilken Gud sin likhet ritat haar/
Den Döden luttrad gör/och Himlen til sig taar.

Att dåd är undran wärdt/ Du oß Herr Rudbeck wisar/
Som yppat ett förstond dåd alles långtan lisar;
Så att De Lärda prof dåd efterdöme satt/
Att än wår yttra Nord Dåß like aldrig haft.

Den mogne Atland och de flere wise stycken/
Som i den wida Werld hoa funnit Allas tycken /
Som af de Inder och i Swarta Morenland
Lär dyrkas/ gee här till sin witnerijka Hand.

Om nogen är som då wår gamla Foster-Moder
Sin Äras wördnad bör och sin tilldelte heder;
Så är Wår Rudbeck den som hennes dunkle Skrud
Har fåjat upp/ och giort här af en prudlig Brud.

Ty

Ty Du Herr Rudbeck haar i denna mörka Norden
Så blijsand' Lius uptändt/ att Han är liuser worden;
Att Kimi tiocke Mohln/ dån arge afwundz Mann/
Ehur' han tadla will/ dåd äi utsläckia kann/

Och som Du endast är Den wåre Fäders Dygder
Så märkligt fordrat haar; så skola Norske Bygder/
Dig lärde Speking skåds ett ewigt minne tee/
Och aldrig wända 'gen Dig skylldigt Loford gee.

Jag är Herr Rudbeck nögd att deße ringe slögder
Dig wäl behagat haa: Ty kallar iag de Högder/
De Himle-Andar neer/ att deras Kraffte-arm
Din rörsels qwicke drifft må länge hålla warm.

HögLärde Herr Professor,

Eder

hörsamme och lydige Tienare

Petter Salan.

Redelige och Gunstige Läsare.

För ett åhr sedan/ eller där wid/ lemnade dän widtbe-römde Professoren OLOF Rudbeck / dhenne dhe Stridsamme och Namnkunnige Kämpars Eigles och Asmundz Historia i mine händer / at dän wid öpne stunder/ af den urminnes och ofgamla Göthiskan/til fleres nytta och fromman/ på wårt wanlige/ som och ded Latinske tungomålet/ öfwersättia. Och ehuru ded då kan wara efterkommit/hafwer denne Höglärde Mannen med sitt store beswär och widlöftige kostnad/ till Trycket altsamman befordrat/ och således under den lärde Wärldens omdöme och tycke i liuset framfördt. Altderföre der dätta ringa Werket Dig/ Redlige Läsare/ med nogot angenämt och behageligit kunde förnöija/ wille iag att dåd intet min flit och arbete/ utan wäne Herr Rudbecks store försorg och omkostnad tillskrefwes: Såsom iag fulkomligen weet mig måd alla rättsinnigas witzord/ utan den arge och sielffrätande afundz ringeste geenswar/ kunna säkert seia/ att Herr Rudbeck ingen tima/ ingen stund hafwer sin möda och swett hällit spard till wårt Fädernesland; heders befrämiande; Så att wårt Land aldrig tillförende hafwer hans lijke i deße stycken sett/ och här efter näppligen seendes warder. Widare/ gunstige Läsare/ där iag till de gamle Skreffter wid Kongl. Archivo i Stockholm wunnit tillträde/ skulle och utan twifwel denne Historien blifwit fulkomligare; medan iag finner att den afskrefften iag fölgt/i nogre rum af hastigheten är skemd och förwirrad. Hwilket iag hoppas Din Dygd Gode Läsare/ mig så mycket mindre lärer tillwijta/ såsom dätta feiet är nogot drägligare/ och iag de rum i mine förklarningar till Sagan/ eller och i Ordelistan intet döljer. Men om jag här efter dän äldrige Boken öfwerkommer/ skall iag de inbundne och twistige meningar klarligen utskrifwa/ och Dig Fromme Läsare/ wid tillfälle gärna meddela. Och der iag finner att detta arbetet är Dig kärt / skall iag widare med flere prof lijsa Din längtan. Farwäl. af Upsala den 29. Junii. 1693.

Erudito & Candido Lectori.

S. P.

ILluſtrium Horum Fœderatorum Egilli & Aſmundi Hiſtoriam, antiqùo Gothico ſermone conſignatam, ante annum circiter mihi transferendam communicavit Ampliſſimus & Celeberrimus Profeſſor OLAUS RUDBECKIUS; Quod, utcunqve præſtitum eſt, ſuo tamen ſumtu & impendio Typis mandare decrevit. Quapropter ſi quid eximium, ſi quid gratum, hoc noſtrum opus exhibuerit, non tam meo ſtudio, quam Nobiliſſimi Editoris munificentiæ erit imputandum; Qui nulli labori, nullæ occaſioni, quâ Patriæ honori emolumentum addat, parcere conſtituit. Aſt erudite Lector, forttaſſe hanc hiſtoriam emendatiorem, adeoqve Tibi gratiorem darem, ſi modo Codicis ipſius qui in Regio Archivo ſervatur, adeundi copia fuiſſet: Jam vero me corrupta exſcriptione nonnunquam deceptum auguror; Quod mihi condones Tuum eſſe reor. Verum ſi antiquum Mſſ: alias videre contigerit, ea quæ minus integra ſunt me annotaturum Tibiqve communicaturum ſpondeo. Et ſi hic labor noſter fuerit gratus, deſiderio Tuo alias magis ſatisfaciam. Vale.

Dabam Upſalis, d. III Callend. Julii,
An: Orb. Rede: MDCXCIII.

Hier biriar Soguna af
EIGLE og ASMUNDE
FOSBRADRUM.

1. Capituli.

HERTRIgger hiet Konger, han riedi firi Austare Rusia, þad er mikid land oc fiolbigt, oc ligger mylli Hunalans oc Gardarykiss; han var Kongader mader, er Kona hans ey nefnd, han var byr eirn à efra allder oc atti II. dætur med synni Drottningu, hietu badar Hilldar, þær woru wænar oc vel skapifarnar, þær voru sæmilega uppfæddar sem Kongsbornum somdi. Eirn tima bar þat till eyrn dag, ad Konger reid til dira veida, enn dætur hans à skog ad skemta sier: Hillder elldre var i for

Här börjar Sagan om
Fosterbröderna
EYGLE och ASMUND

Cap. 1.

HErtrygger heet en Konung/ han regerade öfwer Öster-Russia; det är ett store och Folkrijkt land/ hwilket ligger emellan Hunaland och Gardarijke: Konungen war gift/ men hans Hustru är intet nemd; Han war en from man wid sin ålderdom: Twenne Döttrar ägde han med sin Drot'ning/ och hette dhe begge Hillder/ dhe woro deyelige och af ett wackert sinne/ blefwe och hederligen upfödde/ som Konungsbarnom höfdes: Det hende sig en gång/ att då Konungen red på Diurs jacht/ wore hans Döttrar med att förlusta sig i skogen. Hillder den elldre war i färd med dem/ hon

HISTORIA EGILLI & ASMUNDI
SIC SE HABET.

CAP. I.

ERat Rex Orientalis Russiæ, Hertrigger dictus, qui inter Hunnorum regionem & Gardariciam imperium tenebat, terrarum spaciis & incolarum numero amplissimum. Hic ad multam pervectus ætatem, thori consorte fruebatur, cujus nomen quidem ignoratur, filiæ vero ex hoc matrimonio enatæ appellationibus Hilldarum satis inclaruerunt, siquidem venustæ satis & eleganti ingenio præditæ in omnibus instituerentur, quæ Regalis fortunæ educatio admittere convenit. Accidit aliquando, ut Rege venatum exeunte, ipsæ in sylvas, animi laxandi causa, secederent. Major natu in feris sectandis ipsos viros strenue

emu

for med þem, hun war kollud Brinhilldur, oc kom þad til þess ad hun hefi vaniſt vid þær iþrotter ſem ryddarom var titt ad nema, oc var þar fiolldi manna ad ey var better ad iþrottum buinet en þegar: nu ſem Kongsdættrunar eru æ skogienum, og þær buaſt heim ad fara, þa kiemer ur skogienum hlaupandi eitt dyr mykid þad er Hioſſi heitter, þad dir er mykid vexti oc ſo grimt ad þat eyer ongu. Þad eyer skogu. Þeirra manna ſem dyra natteru vita, ad þat eigr leingaſtann allder af ollum dyrum því er þad formæli ad ſa ſem mieg er gammal, ad hann ſie alldrader ſem Hioſſi. þad er skapt ſem eirn hund, oc hefer eier unn ſo ſijd ad þ^g næ æ jorden, ſo breid ad þaug hilia ſig apter ad bògum med þer, þad hefer vijgtennur ſom villigollter; ſem þær ſija nu dyrid

hræ-

hon blef kallad Brynhillder där af/ at hon hade wänt ſig i dhe Idrotter eller öfningar ſom Riddarom tienlige woro att handtera: där wore monge männ förſamblade/ och ingen better till ſkickelſer artad/ ähn dhe: ſom nu Konungzdöttrarna äro i Skogen/ och laga ſig att fara hem/ kom där framlöpandes ett förſkräckeligit Diur ſom Hioſſe heter. Ded är ſtort till wexten/ och ſå grymt/ att dhed i ſkogen har intet ſin liijke: dhe männ ſom Diurens natur hafwa ſig bekant/ weta omtala/ att detta äger längſta åldren utaf alla andra diur/ dedan är ded gambla ordſpråket kommet/ att ſeija den ſom äldriger är/ wara ſå gammal ſom Hioſſe: detta Diuret är till ſin ſkapnad ſom en Hund/ och hafwer en ſå wijd rumpa att hon när på Jorden och ſå bred/ att ded kan hölla ſig med den öfwer baßbogarna: ded hafwer och ſtridztänder ſom en Willgalt: Då dhe nu ſåge diuret/ bleſwo dhe rädde och luppo hwar

ſin,

æmulabatur, unde nomen Brinhilldæ ſortita, omnia exercitiorum genera, quæ viros maximè Principes decorant, pulchre exprimere noverat, adeoque iis effecerat, ut iſto in frequentiſſimo virorum cœtu præſtantiſſima audiret. Dum itaque iſtæ, ex Regio ſangvine oriundæ virgines, arboreto ſe expediunt & domum itionem parant, ecce, prorumpit ex penetralibus ſylvæ immanis beſtia & ſic aſpectu horribilis ut vix ſimilem habere poſſet. Qui naturam hujus animalis perſpectam habent, pro certo affirmant, hoc omnium diutiſſime ætatem perferre, quapropter vetus adagium annoſos quosvis huic beſtiæ Hioſſæ dictæ comparatos voluit. Cani de cetero haud diſſimilis eſt, præterquam quod cauda diſcrepet, in terram uſque promiſſâ & ſic vaſtâ ut armos obtegere eâ poſteriores valeat, Alias dentes agit in bellum, quemadmodum aper, Hoc improviſo miraculo,

hrædast þær ok hliop sin veg huor þeirra, enn dyrid greyp Kongs doter i sinu kiaft ok hliæp i skiogin, en þær komu heim med þessi þijdindi ad K. D. var horfinn med þeim adburdi ok voru þesse tijdinde sogd Konginum, læter han nu leyta þeirra oc finnast hvorgi, fær Konger til Volfur oc Vijsinda menn, kemer einginn sa han geti sagt til hennar, en so geta þeir hellst til sem vijser voru ad hun mundi i Jotnahamra numinn vera; nu yfer þetta sem annad lider fram ad Jolum, en æ Jolunum hielt Kongr veislu dirlega: Hillder ingri sæt i skemmu sinni og næm iþrotter þær meyunnum var titt ad nema, oc var hun þvi kollud Beckhillder, hun var vyter oc væl skapisarin; hin sirsta dæg Jola sendi Kongr æpter sinnidotter
ad

sin wäg/men diuret grep Konungzdottren i sina klåstar och lopp i skogen med henne: Folket kom hem med dhe tidender at Konūgzdottren war med sådan åtbyrd/ som sagt är/ borttagen: Här om blef och Konungen underrättad/ ty låter han leta efter henne/ men hon blef ingenstädes funnen: Konungen rådfrågar sig hoos spåqwinnor och wijsa Månn om henne/ fans dock ingen som där om nogon underrättelse gifwa kunde: Tyckte lijkwäl dhe som wijsa woro ded wara såkrast/ att hon måtte in uti Jätternas Bärg anammen wara: Nu öfwer detta som alt annat lijder tiden fram till Julen: Då Konungen i Juldagarna hölt ett prächtigt Gåstebod: Hillder den yngre satt i sin kammar och yrkte sådana Idrotter som för Jungfrurne brukelige åro att skiöta/ blef hon och derföre kallad Bäckhillder/ där till war hon wijs och wälsinnad: Första dag Juul skickade Konun-
gen

culo obstupefactas, fuga in diversa rapit, verum alteram assequutus iste lupus faucibus excipit & in sylvam se conjicit. Qui miserrimo huic spectaculo intererant, quisque apud suos, quam inexpectatus casus Regalem virginem abstulerit, narrant. Inde ad ipsum Regem fama pervolavit, qui cum summo studio illam investigare sed frustra allaboraret, ad Magos & Sibyllas quasdam conversus, neminem, qui certa de ipsa referre posset, uspiam invenit: Consultioribus tamen ista conjectura se obtulit maxime probata, qua Principem virginem Gigantum claustris receptam suspicarentur; Post hæc & multa alia redeuntis Solis festus demum illuxit, sub quo Rex magnificum satis convivium instrui curavit: Quo tempore virgo ætate minor, in Gynæceo consedens, munia illustribus fœminis digna peregit, quamobrem Beckhilldæ titulum commeruerat, quippe quæ non minus artium variarum scientia, quam ingenii elegantia excelleret: Primo

itaque

ad hun skilldi innkoma i hollina ad glædia ſig oc ſina bodsmenn, hun byr ſig oc ſinar ſkemmu meyar oc ſem þær voru bunar, ganga þær ut æ ſtrætinn oc fylgia henni ſæmileiger hœfdingiar þier ſem upphelldu hennar klædumm ecki felli dupt æ hana: nu ſem þeſſe skari kom i grasgard nockeru heirdu þier gni myckinn ok þar epter ſiær þier flioga eirn mykinn Gamm, þeim ſindiſt hans vænger greidaſt ut yfer borgina, þar med kom myrker yfer þær, þeſſe Gammer færdiſt nidr ad K. d. ok teker hanna ok flyger i burt en lyſter ij hennar þionuſt menne dauds en adrir urdu hræddir, komu þeſſi tidindi i holl, heſi þar ok komid gnirinn ok mirkrid, oc nu verder Konger mieg dæper ok allir hans men þar inni, K. mælti til ſina manna, ſeint vill

þeſſu.

gett effter ſin Dotter / hon ſkulle komma in i Salen att glädia ſig och ſina Gäſter; hon lagade ſig till med ſina Fruſtugumöör / och ſom dhe woro färdige / gå dhe ut på ſträtet: Hon hade ett hederligit följe af dhe Höfdingar ſom boro upp hennes kläder att dhe ey ſkulle falla diupt neder efter henne: Som nu denne ſkaren kom i en Kryddegård / hörde dhe ett ſtarckt gny / och där efter ſee dhe en förſkräckelig Gaam framflyga: Dem ſynes ſom hans wingar utſträchte ſig öfwer Borgen / kom och där med mörker öfwer dhem; denne Gamen faar neder till Konungzdotteren / tager henne upp med ſig och flyger ſå bärt / ſlår i ded ſamma till dödz twenne hennes betiente / men dhe andra luppo undan af råddhäga. Deße tidender kommo ſtraxt in i Salen / där dhe tillförende hade hört gnyet / och ſett mörkret: Konungen blifwer här öfwer ganſka bedröfwad med alle ſina månn ſom där inne wore: Konungen talade till ſitt folk /

Myckee.

itaque feſti die, miſit Rex, qui ipſam in Regium palatium ad ſe ſuosque miniſtros exhilarandos, evocaret; Ideoque ſe ſuasque ancillas pretioſiſsimis induit ſtolis, & ſic in viam ſe confert, viris principibus, qui ipſius veſtes nimis fluentes exciperent, concomitata. Jam per hortum quendam lentus iſte ordo eſſet ducendus, cum ſtrepitus ingens exſurgeret & mox immenſus ſe cælo intenderet vultur, cujus alæ per totam arcem cum ſpiſsis tenebris ſe explicare videbantur. Hæc avis in Regiam gnatam irruens, ipſam in altum ſuſtulit, & inter avolandum duos ipſius miniſteriis tenacius inhærentes, confecit, ceteris huc illucque in fugam dilapſis: Hujus rei triſtis nuncius inter regias dapes ſe ingeſſit, quas inſolitus ille ſonitus altæque tenebræ nuper concuſſerant, obtexerantque, quibus rebus & ipſe Rex & omnes ipſius miniſtri præſentes mœſti obticuere, donec ſilentium illud

Rex.

þessu menn in skada af ofs letta fem vier hefum feingid, kan eg ey ad skilliá hvoriar mein wætter myg villia hrella, þui skal þeg ord min meyga utbæra ad hvor fem þær finner ok þat vil tilvinna skal eyga þær oc þridiung rikis, enn ef þær finnast daudar skal fa hafa þann besta hertugadoom oc þa giffting i minnu rijki fem han vill, enn marger fogdu myk være urgefid enda være til mykilss vinna. lida nu fo Jolinn for hvor heim til fins heimilis oc þicker mikils vert um þessi tidindi ok fo lyder af veterin fo fumarid epter ad lidnu huosti: bar þat til eirn dæg ad þar kom skip eitt vid land þad var ey mikid vexti, war þo gullbuid firi ofan fio, þar voru æ 30. menn oc kionultu men ad auki, þeir fem skipid attu ad vackta.

þeir

Mycket feent willa deßa männerna låta dhen fkadan/ dhe oß tillfogat hafwa / och kan iag intet utgrunda/ hwij deße Trollen willia förfkräckia mig / hwarföre fkole deßa ord min mening utföra / att the fom finner mina Döttrar igien och will dhem tillwinna / fkall och få äga them med tredingen af mitt Rijke / men om the finnas döde / fkall han hafwa till löön ded bäfta Hertigedöme / och få förnämt gifte i mitt Rijke / fom han nogonfin will begåra; Monga fade denna utfagan wara wäl ftoor/ men ändock mycket fwårare dhen att winna; geck fåledes Julen förbij / foor fedan hwar hem till fitt huus / och tychte alle deßa tidender wara af ftort wärde: Winteren lider fram och Sommaren där efter in till Höften: Det hende fig en dag/ att ett Skepp lade där till landz / hwilket icke war af nogon widlöftig ftorleek / men likwäl ofwan wattnet / alt med Gull öfwerdragit; Trettio Karlar woro på Skeppet/

och

Rex abrumperet dicendo: Nimis tarde autumo iftos viros, qui tam grande damnum nobis attulere, pænas nimiæ temeritatis daturos, nec facile affequor cur me potiffimum fuis larvis impetere affectent. Quapropter ferio edictum cupio, fi quis chariffima mea pignora adinvenerit, atque in libertatem afferuerit, ipfimet ifta tertiamque regni mei partem imperrabit, fin vero non nifi mortuas recipere valuerit, ipfi optimam provinciam & quascunque in regno meo ambierit nuptias, affignabimus. Omnes hanc dotem ampliffimam judicarunt, conditionem tamen adjunctam longe difficiliorem. Hoc pacto excesfit tandem Juliorum celebritas, fingulisque ad fuos revertentibus, hæc fama, in magno pretio habita adcrevit, nec hyeme & fubfequente æftate aut anno jam in extremum autumnum vergente, defecit. Quo tempore accidit ut navis litori applicaretur, mediocris quidem, aft auro ad aquas ufque defcendente probe exculta; Ipfa autem viros tri-

ginta

Þeir logdu ſinu skipi i eina hofn, Þar var firi K: Radſins skip æ hofnini, Þier koddu Kong ſæmilega, K. tok vel kvediu Þeirra ok ſpurdi huorier Þeijr væri, enn ſa kwaſt Æſmunder heita er firi Þeim var ok ſeyſt kallader Berſergiabani. K. leiſt vel æ hann ok ſpurdi huad gammall han væri, Aſmunder ſagdi 41. wetra. K. mælti, ey hef eg gilldari man ſied æ Þinum alldre, eder huadan ertu ad kominn, i hernadi. hef eg verid nockra ſtund i Auſterveg æ ſumer, enn nu er komid ad veternottum ok vilium vier fæ hier fridland i verur, skorter oſſ ey ſie ad leggia firi oſſ, vera mæ ſvaradi Konger skal Þat til reidu vera lætr Æſmund Þa færa foung ſinn af skipi oc var

och dår till en hoop Tienare ſom Skeppet ågde att wachta, dhe lade det in i en hamn / hwareſt Kongliga Rådetz ſkepp låg för dhem i ſamma hamn / dhe helſade på Konungen med ſtörſta höfligheet / han tog dheras helſning wål emot / och ſporde hwilka dhe wore / dhen ſom dheras Höfdinge war ſwarade ſig heta Aſmund / och wara aſ ſombliga nemder Berſerklabane (dåd år Kåmparnas dråpare) Konungen tyckte wål om honom / och frågade åter huru gammal han war? Aſmund ſade ſig haſwa leſwat i en och ſyratio winterar / Kon: ſade intet haſwer iag ſett nogon ſtyſware man wid den åldren / Eller hwar iſrån år du kommen? Jag haſwer en tid warit i hårnad i Öſterſiön / ſwarade Aſmund; men nu ſom ded lider till Winternåtterna / williom wi gårna öſwer denna tiden / haſwa hår ett fredigt Land / intet fattas oß heller egodelar / att nelågga till betalning: ded må ſå ſkie / ſade Kon: ſkall och alt detta eder tillredz wara

ginta tulit, præter alios non paucos, quorum præcipuum erat officium navis curam habere: Hi navigium, in portum agebant, ubi ſtatio erat navium Regiis conſiliariis addictarum, Regeque benigne ſalutato, pari comitate interrogabantur, quinam eſſent? Tum Dux ipſorum attollens vocem ſe Aſmundum eſſe prædicat, cognomine Gigantomachum. Regi iſte vir apprime placuit ut rurſum ab eo quæreret cujus maximæ ætatis eſſet? Ad quod Aſmundus quadraginta ſoles atque unum ſe vidiſſe referebat. Rex ſancte affirmavit nunquam ſe magis expeditum atque promptum hominem in ea ætate oculis uſurpaſſe & unde venirent ſcire velle? Ego diu in mari Baltico, reſpondit Aſmundus, piraticam exercui, ſed cum brumale ſolſtitium cum frigidiſſimis noctibus ingruat, idcirco exoptamus ut hic expeditionis noſtræ ſit terminus, ubi liceat in pace vivere & partas fortiter opes

var honom feingid sæmilegt herberge ad geima sitt gofs, enn optast var han i K. holl, skip hanz var uppsætt ok vel umbuid, hugnast a Þar vel ollum mannum.

wara; Låter då Asmund föra sit rof af Steppet / honom blef och antwardat ett tienligit Herberge att gömma sitt gods uti: Men sielf war han som offtast i Konungens-håf: Hans skepp blef oppsatt / och wål omlagat / hwilket war Folket till en stoor hugnad.

2. Capituli.

Þa æ Æsmunder hafdi værid II manudi, var Þat eirn dag ad Kongr sat ifer bordum, ad inkomu i hollina, Þier voru XII allir miog fære, sa hiet Rögvallder sem firi Þem var, han var Landvarnarmader Kongs og meg kier honom, han kuaddi K. Konger tæk vel kediu hans oc spir hvor han hefi so hardlega leikid, mader er eirn komino i land ydar sejer han, sa heiter Eyill spillwiriki mikill, illur

Cap. 2.

Då Asmund hade dår twå månader warit / hende sig en dag / då Konungen satt öfwer bord / att tolff Män mycket såre inkommo i salen. Rögwallder heet deras Höfdinge / han war Konungens Landwärnsman och honom mycket kiär: Han helsade Konungen: Konungen antog hans helsning wål / och sporde hwar han hade holt så hård strid: En man är kommen i edert land / swarade han / som Eyill heter / han är en stoor skademan /

opes, hilariter consumere. Esto, dixit Rex, quæcunque expetitis liberaliter vobis præbebuntur. Itaque jussit Asmundus ut præda naui exponeretur, & in diversorio satis commodo servaretur. Ipse in aula quam maximè vixit & navem paxillis impolitam pulchre refecit: Qvæ omnia tam incolis quam advenis magno erant gaudio.

Cap. II.

Postquam Asmundus duos menses integros in isto hospitio permansisset, unus dies Regi ad mensam adsidenti viros duodecim graviter vulneratos eorumque ducem Ragvalldum objecit. Hunc eximia charitate sibi conjunctum Rex finibus suis tutandis præfecerat, adeoque illum submissa salutatione defunctum perbenigno vultu contuitus, sedulò interrogavit, ubinam tam acre subiisset certamen. Ego, inquit, viri in terras vestras adventum denuncio, qui Egillus nuncupatus strages ruinasque cumulat & cum unusquisque cum ipso congredi timeat,

illur vider egnar, hañ ræner land ydar, eg for till mots vid han og hafda eg 5 skip oll vel skipud, enn Eyill eitt litid, ok þottist eg hafa ræd hans i hendi mier firi lids fiold saker, enn so skilldum wid ad eg komst æ flotta ok voru dræpnir miner men, nema þeir þier siaid hier, enn Eylli þessi er ecki vidfangs mader sem adrer men, og ey veit eg hvoriu han mundi orka ef han hefdi badar hendur heilar, þvi han hefer ey meir enn adra, ok er hinn hægri i burt af honom hogginn, og er han kallader Eyill einnhenti, en þo vinner han meira siger med þeirre sem af honom er, þar hefer hann uppæ eitt sverd, er þat Derga smid oc þvi nemer þat huorgi i hoggi stadar oc er þat læst ad firi ofann olboga oc er þar

man och elak att nappas måd / han herjar i edert land / ty foor jag emoot honom med fäm wäl tillredde Skepp: Eyill hade där emot ett litet Skepp allenast / tychte jag derföre mig för mitt Folks mekenhet skull hafwa hans machť i mina hender: men leken lycktades annorledes och skilldes wij således åt / att jag kom på flychten och bleswe alle mina månn drâpne undantagandes deße / som I här seen hoos mig: denne Eyill är intet så lätt att nappas med som andra Männ; och hade jag wäl ändå skäl att undra / huru han är kar så mycket uträtta / om hans bägge händer woro färdige / men nu hafwer han intet meer än en: ty dhen högra handen är honom afhuggen / blifwer derföre kallad Eyill den Enhänte / han winner liqwäl större seger med dhen armen som ofärdig är / emedan han där ofwan uppå hafwer ett swärd som är ett Dwergasmide / ty stannar ded och icke i huggandet / ded är honom låst ofwan för armbogen /

timeat, impune prædis vestras provincias exhaurit; Ego vero ipsi exiguam navem circumferenti quinque naves optime instructas opposui, ipsius multitudinis fiduciã certam mihi de ipso spondens victoriam, longe secus quàm ipse eventus edoceret, quo fuga ipse ereptus omnes meos amisi, præter hos, quos vides adstantes: Nec tam volupe cum ipso in arenam descendere atque cum aliis, quod mirari utique desinerem si modo utrasque manus integras haberet; Verum altera eaque dextra privatus, infami quidem nomine Egilli Monocheiros traducitur, sed plures victorias quam quisquam alius reportat ista amputata manu; cui gladium fabrorum subtilissimorum opera adjunxit tanta arte excoctum, ut ipsius ictum nulla unquam res sistere audeat. Iste autem cubito præfixus ad ipsos hume-

þar œ ſalur ſo diger ad miog tekur upp æ oxl oc veger Eyill med teimer ſverdum ſenn, enn hans hogg ſtandaſt ongvir men, oc er þvi verra ad eiga leik vid E. enn adra menn. geck Rogvallder þa til ſætis oc hne þar dauder nider: Konger mælti, mikinn skada hefer ſa mader mier gert, drepid min goda vin oc ey ma ec þat þola ad þeim ſie ey hefnt. Aſmund ſagdi ſo mættum vier launa yder beſt gott yferlæti ad finna Eyill þennann oc vita hvort hann er ſo mikill ſem ſakt er: þat vill eg giarnann ſeyer Kon: og hafid ſva mikid lid af vorum monnum ſem þer hagnar oc vel af vorum mannum ſo mikid ſem vilid: Aſmund ſvaradi oc ſagdiſt ey vonur ad fiolga lidi vid jafn marga men, þvi ef E. hefer fleira lid nær vid finnuſt þa mun landzfolk veita mier lyd:

Kon:

bogen/ och är där uppå en så hög hals/ att han ſtrecker ſig uppå axlen; Med detta ſwärdet ſtrider Eyill alt ſämt/ och kan ingen männiſkia ſtå emot hans hugg/ är derföre wärre att holla leek medh Eyill än andra männ: Då Rogwallder ded hade ſagt/ geck hann till ſitt ſäte/ ſegnade dher ned och blef död. Konungen ſade/ ſtoor ſkada hafwer dhenna Eyill giort mig/ dråpit min goda Wänn/ och må jag intet tåla att detta ſkall blifwa honom ohemnat. Aſmund ſade ſå måtte wij löna Eder bäſt dhen goda unfägnad i oß wijſt hafwen/ att wij upſöke dhenna Eyill/ och fråſta om han är ſå ſtoor Mann ſom ſagt är; ded will jag gierna ſäger Konungen/ ſkall du hafwa ſå ſtoor undſättning af wårt Folk ſom dig ägnar/ och ſå god underwiſning af wåre Männ ſom dig ſielf behagar. Aſmund ſwarade och ſade ded intet göras behof att föröka ſitt Folk till lika ſtoor myckenheet/ ty om ſå händer att Eyill hafwer ſtörre

Krigz-

humeros altitudine capuli aſſurgit, eoque ſemper dimicat Egillus, quo fortiter impulſo, obvia quæque perrumpuntur, adeò ut cum ipſo confligere longe deterius ſit, quam cum quovis alio. Hiſce Rogvaldus ſedem ſolitam occupaturus, genu ſubmitti & in terram moribundus cadere cæpit, Rege exclamante, rebus ſuis longe graviſſimum vulnus amici ſui deſideratiſſimi nece eſſe illatum, nec unquam ſe paſſurum ut cædis auctor tantum ſcelus auferret inultus. Aſmundus vero Regem mœſtum ſolaturus; Tandem, ait, repperit fors, quo veſtram in nos beneficentiam compenſemus, pretium ſaltem non indignum, quamobrem nihil omittemus ſtudii, quo hoſtem veſtrum inquiramus, & num tantus ſit Heros, ut fama divulgat, experiamur. Hoc reſponſo lætus Rex, de ſua juventute quos & quam multos expeteret & neceſſarium duceret promiſit. Ille vero aſſeveravit omnia diſ-

ſvade-

Konger bad hann med fara sem hann villdi. Æsmund bio nu skip sitt oc menn, enn þa han war buinn tok han ordlof af Kongi, seglir han nu leid sina: Hellder Æsmund frettum firi hvar Eyill er komin, skiot fær han ad vita þat, þvi Eyill forri holldu hofdi: er ey getid af ferdum Æsmundar firi enn han finner Eyill i eirni hofn ok bod han men sina roa: wopnada ad þeim, Eyill læ sæ hofninni oc var buin viþ, þvi men hans woru aller i hærklædum, enn þa þier æru ad hofninni komner, þa spurdi Eyill hwor þar giordi so gilldan adroder: As svaradi til sin, oc æi eg ad hefna æ þier, heira vil eg þitt heytt sogdi Eyill, ey er mier æ þvi launung svaradi Asmund, eg vill gefa sverd æ moti sverdi, vel er þad bodid svaradi Eyill, oc vilium vier þad ey synia þier-

Krigzmacht då wij finnas / såren och Landzfolket weta oß hielp. Konungen bad honom beställa der med som honom båst likade. Asmund lagade nu till sitt Skepp och sina Månn; då han fårdig war tog han ordlof af Konungen och seglade sin leed: Låt sedan noga efterfråga hwar Eyill war kommen / feck ded och hastigt weta / ty Eyill hade tillförende hole dher till. Talas nu intet meer om Asmunds fård för ånn han finner Eyill i en hamn / bad han då straxt sina Månn roo wåpnade till dhem. Eyill låg för hamnen och war wåhl tillagad / ty hans Månn woro alle i sina Hårklåder: Då dhe woro komne till hamnen frågade Eyill / hwem der war som giorde så hård tillsökning. Asmund nåmner sig och år iag hit kommen sade han / att hemnas på dig / höra will iag ditt hoot sade Eyill: intet har iag åt dig nogen löön sade Asmund / utan will gifwa swård emot swård: Wål år thet tillbudit sade Eyill / och wiliom wij

suadere quominus præter rem copios augeret, rusticis, si istum multitudine superiorem sentirent, partibus suis quovis auxilio accessuris. Itaque Rege omnia arbitrio ejus committente, ipse navem virosque quam diligentissime instruit bonaque cum Regis venia discedens, propositum iter ingreditur, & obvios quosvis sedulo quibus in locis Egillus versaretur percunctatus, mox illum in proximis commoratum cognoscit. Unde non multa de itinere Asmundi antea superfunt dicenda, quam Egillum in portu ad quævis audenda promtum paratumque deprehenderet. Itaque Asmundo incitante suos, ut armati remis fortiter incumberent, alterius navis dux illos jam ingruentes interrogat, cur tam valido ad illum ferantur impetu: Asmundus vero refert se vindictæ de ipso sumendæ causa advenisse: Hic Egillus, non ad quasvis, inquit, minas expavesco, Asmundus ostendit se non adeo verba

þier þeſſ, eder er mikid fie à skipum ydar, ecki werder þier þat ad pening ſvaradi Aſmund. þat er hellder ad wier wilium auka þar vid ydrum peningi eder huoriu will tu bòta Hertriggi Kon: firi þat ſem þier hafid giordt honom er þer rændudh land hans og dropud Rognwalld hans landvarnarmān, ey erum wier wanir ſeijer Eyill ad leggia penninga firi þo ſveinar miner þacki ſlaterſſaudi eder skotſilfer þa þurfum þeſſ til matar oſſ oc drickiar þar ſem vid ſitium æ weter, þa munum wier epter leita ſvaradi Aſmund, þvi Kon: ſendi mig epter hofdi þinu, þad var forſænding ſvarade Eyill, oc vill han þeg þa feigann: oc bæda ocker tokum hellder annad rad giorumſt foſbrædur oc dræpum Kon: enn tokumm dæter hans hans oc gongum ad eiga þær oc skiptum ſo Rijkinu med ocker, dæter hans ey lauſar firi

ſagdi

wij ded ey neka dig: eller hafwen i mycket godz på edert Skepp? ingen penning warder du här bekommandes ſade Aſmund / ty ded är tienligare att wij föröke wårt godz med edra penningar/ eller hwilka böter will du gifwa K. Hertrygger för ded ondai honom tillfogat hafwen/ då i ſköflade hans land och dråpo hans Landwärnsman Rogwallder? Ey äre wij wane/ ſetjer Eyill/ att lägga ut böter för did mina Swänner taga till ſlachtesöder åt ſig eller och tårepenningar / ty ſådant alt behöfwe wij till mat och drick / dher wij blifwa ſittiande i winter. Dock månnom wij detta efterſökia / ſäger Aſmund / ty Konungen ſände mig efter ditt hufwud: det war dig en ſkadelig ſänning ſwarade Eyill / och will då Konungen holla dig ſeger: Wij williom heller ſatta ett annat råd / blifwa foſterbröder och dråpa Konungen taga ſedan hans Döttrar till huſtrur / och ſkiffta ſå Rijket oß emellan: Hans döttrar äro

Intet

verba quam gladium habere quem ipſi opponat. Nec hoc quidem iniqvum cenſuit Egillus, ſi modo navem multis opibus oneraſſent. Quod utique Aſmundus negavit dicendo, longè æquius ut ipſorum pecuniis ingentem ſuis adderet cumulum, idque futurum ni occiſi ducis Ragvalldi & vexatæ regionis mulctas Regi Hertriggero ſponte offerre mallent. Nunquam, ait Egillus, mei moris fuit pecunia luere ſi quando comites mei pecora in cibum, aut argentum pro prædiis collatum acceptaverint, quippe alias ſiti & inedia per hyemem pereundum eſſet nobis. Nihilominus hoc nobis ſectandum, qui Regi tuum caput polliciti ſumus, dixit Aſmundus; altero regerente, hæc promiſſa ipſi triſtisſima fore & in ejus perniciem tranſitura, quem Rex propterea emiſiſſet: Potiora longe eſſe concilia, quæ ſvaderent ipſis fœdus amicitiâ fraterna plane æternaque ſanciendam

sagdi Asmund þvi þær hafa werid stolnar fra honom. þu hefer væna menn sagdi Eyill oc er þat skadi ad ef menn ockar drepast nider oc þætti mier rad ad wid beriumst 11 æ landi Ælmunder kadlt þess al buinn: þa mæltu menn þeirra hvor sem annan vinner þa skal hvor vor annann drepa oc vilium wier þa ey epter lijfa ef þid erud drepner Eyill bad þa sia first hvorninn færi med þem, þeir ganga nu æ land oc reina sinar iþrotter oc var nærri um þær hworiar sem þeir profudu, leid sa dager en ad kuolldi satu þeir ad samdrickiu og suafu af um nottina en ad morne dags toku þeir Asmund oc Eyill wopn sin, geingu ut oc bordust all sterklega oc matti fra sia stor hogg er huor weitti ödrum oc letu þat ganga þar till sol war i fullu

Ʋudri:

intet löse sade Asmund / ty the hafwa blifwit stulne ifrån honom. Du hafwer rätt wackert folk sade Eyill och är ded en märkelig skada / om deße wåre Karlar blifwa nederslagne: dherföre tycker mig wara rådeligit / att wij bägge strida tillsamman på landet. Asmund swarade sig där till all färdig wara: Då sade dheras männ om dhen ena dhen andra winner / så skolom wij hwar andra dråpa / ty wij willia intet lefwa sedan dhe äro slagne: Eyill bad dhem först see till / huru med dhem gå måtte. Dhe stiga nu upp på landet att röna sina Idrotter / och war lijka med dhem bägge / ehuru dhe då pröfwade; led så dhen dagen fram / om qwellen satte dhe sig att dricka tillhopa / och sedan sofwo dhe dhen natten öfwer: Men om morgonen togo Asmund och Eyill sina wappen och stridde starkeliga; måtte man då see stora hugg som dhe skiffte sin emellan: Detta påstod till deß Solen war i

full:

dum inirent. Regeque occiso, filias in conjuges assumerent, Regnumque partirentur. At ille cum risu quodam profitebatur ipsas huic aleæ non exponi posse, cum ipsius Regis potestati, fato quodam exemptæ essent. Tum Egillus, quandoquidem igitur tam præstantibus stipati simus viris, rerum nostrarum maximè interest, ne ipsos in mutuam cædem grassari patiamur. Age ipse mecum potius in campum singularemque pugnam descendas. Asmundo autem se paratum ostendente, ipsorum milites indicaverunt, si unus horum alterum sterneret, mutuo sangvine ipsius Manibus esse parentandum, utique tristissimam duce occiso vitam superstitem rati. Admonere tamen non destitit Egillus, ut compositis animis certaminis hujus eventum specularentur. Quo facto in terram prosiliuere isti ambo, fortitudinis mutuæ certa percepturi experimenta, verum multa eaque acerrima conflictio, ipsos tam corporis viribus quam animi ferocia pares declaravit. Ita in crepusculum abiit

dies.

ſudri ðc hefi þa hvor þeirra hogg wid ſkioldu firi odrum til ówitis, enn þeirar hlifar dugdu ſo wel ad þeir woru ey ſarer: þa mælte Eyill will þu eiga leik þennan leinger,. Aſvaradi ey mun Kon: þikia full rekit ſitt ærendi ef wid hættum ſo buet, þu munt ráda ſvaradi Eyill. enn ey ætla eg ad ec ſie feiger, hworſu gamall madr ertu ſagdi Aſmund 18. wetra ſvaradi Eyill. þa tak wopn þin ſagdi Aſm: ef þu wille leinger liſa. ecki er nu hætulegt um ſagdi Eyill: taka þeir nu ad beriaſt odru ſinni oc enn nu akafara enn ſir, oc ſo ſindiſt þem ſem hia ſtodu ad þem ſie ſynder bani ſem hoggid war til reitt. Eyill mælti betra æla eg ocker ad hætta þeſſ leik, þvi mier litz þier nu ò ſienleger ſyger, hræſla ætla eg ad þier gangi ſagdi Aſm: ad þu widiſt ſo opt uppgiafar: wer þeg

enn.

fult ſöbet / och hade dhe då giſwit hwar annan ſkadelige hugg wid Skiölden / dher icke dheras Brynior hade dägt ſå wåhl / att dhe intet bleſwo ſåre / då ſade Eyill will du långer hålla dhenna leken? Aſmund ſwarade / ey mån Konungen tycka ſitt ärende fullkomligen wara uträttat om wij ſå ſnart wånda igten: Du må då råda ſade Eyill / men intet tyckes mig att jag är feger: huru gammal är du / ſade Aſmund? Aderton åhr / ſwarade Eyill: Då tag dina wappen ſade Aſmund om du långer will leſwa: ingen fara är nu på färde ſwarade Eyill: Begynte dhe nu andra gongen att ſtrida mycket heftigare änn förr / och tyckte dhe ſom dher wid ſtodo att dhe aldeles dödade hwar andra då dhe höggo rått till. Eyill ſade bätter ſynes mig om wij wånda igen med denna leken / ty ſeent lår du få ſeger öfwer mig i dag; jag troor du är rädder ſwarade Aſmūd / efter du wille ſå åfta giſwa upp.

För-

dies, cum uterque ſub eodem tecto primum ad menſam poculaque communia & mox quietem ſe conferret. Mane vero primo recepere Aſmundus Egilluſque arma ſua, quibus pugnam tam vehementem iniverunt, ut etiam ex longinquo, quam multis ſe invicem vulneribus confodiebant, appareret, nec ullis ſermonibus moram fecere antequam ſol medio ſe expediret cœlo: jam uterque graviſſimos ictus, ubi deſinit clypeus, exceperat, quibus utique periiſſent, ni loricæ impenetrabiles omnia vulnera arcuiſſent. Tum demum Egillus, num ludum hunc diutius mallet interrogat, altero reponente, nequidquā tam atroci inter ſe prælio commiſſos, ſi tam cito deſinerent. Fac igitur ut lubet, inquit Egillus, nec me meis fatis nunc vicinum ſuſpicari poſſum. Queſtione facta cum cognoviſſet Aſmundus, ipſum octodecim tantum annos impleſſe, armorum quietem ab ipſo expoſtulavit, ne florem juventæ ſuæ temere projiceret, ſed melioribus temporibus reſervaret. Verum

Egillo,

enn Þa svaradi Eyill, Þvi nu er
þat uti ad eg muni hlifa þier,
hafde Asm: þa feinget 1. sor.
Þa toku Þeir nu till hid, 3. sinn
ad beriast oc war Eyill so æka-
fer ad Asmund hefi nog att
wæria sig oc fengid hefer han
þa 3. sar a sier, ey mun duga
so buid svaradi Eyill, kastar nu
sverdinu sem han hafdi i win-
ster hendi, oc s. þat vera sijd
waskra manna ad neyta wopna
sina i bardogum enn tuskast ey
sem Þrælar: Asmund gaf onn-
gar giæter ad huad Eyill sag-
di, verder honom nu bæg hon-
dinn sem swerdid er vid fast
oc berast þeir witt um wallin,
kemer so ad Eyill fellur hwor
hefi ætlad ad slita af ædrum
hialminn, ecki nenni eg ad he-
fa trolla sid sagdi Asmund ad
bita i sunder i þier barkann,
oc er nu of fiærri mier sverd
mitt: sa er þier nu bestur ko-
stur svarade Eyel, ad læta mig
ei upstanda: þat mun nu wæga
werda

Förswara dig då än en stund / sade
Eyill / ty nu är alt hopp ute att
jag här effter mån skona dig/ hade
då Asmund fått ett sår. Nu gå dhe
tridie gongen ihop/och war då Eyill
så ifriger att Asmund hade nog göra
att wärja sig / och hade han då fått
tre sår. Intet lår dhenna tillred-
ningen dåga sade Eyill / kastade så
bort swärdet som han hade i wenstra
handen / och sade ded wara raska
Måns sed att hwila sina wappen i
striden / och intet dångjas som trä-
lar: Men Asmund gaf ingen achte
på Eyills taal. Wärde då Eyill
sig med dhen handen som swärdet
war fast wijd och sloges dhe wijda
kring wallen; Omsider hender ded
så att Eyill faller kull / då dhe år-
nade slita af hwar andra hjälmar-
na: Intet nåns jag nu bruka
Trolla sed / sade Asmund att bijta
af dig strupen / och är mitt swärd
långt ifrån mig: doch hafwer du
nu besta tilfelle/sade Eyill/ att låta
mig intet mer stå upp: det kan och
wara af föga wärde / swarade
Asmund

Egillo pugnæ pericula deponente, iterato longe alacrius quam antea factum est, congrediuntur: Crederes ipsos certis ictibus se invicem haurire & dividere donec Egillus receptum caneret, asserendo consultius esse, si componerent bellum, quam diutius dubii Martis aleam subirent. Dum vero Asmundus nimiam timiditatem ipsi sæpius pugnam deprecanti exprobraret, ira vehementissime commotus Egillus exclamat, Tuere igitur Te ipsum & scito omnem spem redeundi mecum in gratiam esse præcisam. Sic tertio pugnatum est; Egillo tanta alacritate pugnam ciente, ut Asmundus in excipiendis vitandisq; ipsius ictibus sat ageret, nec efficere posset, quo minus tribus vulneribus saucius redderetur. Nec adhuc rem peregisse sibi videbatur Egillus, itaque abjecto quem sinistra vibrabat gladio, fortium virorum esse negavit, minus viribus quam armis confidere, atque instat servorum tundendo unice adversarium lacessere. Ad hosce
ipsius

werda sagdi Asmund, hliop han Þa epter sverdinu sinu, enn menn Þeira hlupu til vopna sinna, Asmunder greip sverdid oc hliop ad Eygli en han lá kyr sem. æder. Asmunder mælti ongum manni: ert Þu lijker Eyill mader, stattu nu upp, oc vil eg nu bioda Þier Þad sem Þu baudst mier oc verdumm fostbrœder, mikid Þicki mier firi Þvi sagdi Eyill, æ eg Þa ad launa Þier lijf giof, ey mun eg dræpa Þig suaradi Asmund: En Þat wil eg ad Þu farir med mier til Hr: Kongs oc skall eitt yfer ocker ganga. hiedan af komu Þa beggia men oc logdu Þat til ad Þeir skildu sætast. Nu stod Eyell upp oc teku Þeir nu hondum samman, sveriast i fostbrædra lag efter fornum sid, oc skal hwor annars hefna oc eyga bædi feingid fie oc ofingid oc Þat sem Þeir inni jafnt til bader, epter Þat buggu Þeir ferdi

Asmund / lopp han då efter sitt swård; men deras Mån grepo till sina wapn. Asmund tog swårdet och sprang till Eygle / men han låg stilla som tillförende: ingen man är du liker, Eyill / sade Asmund / stat nu upp / och will jag biuda dig det / som du mig tillförende bödt / och blifwom wij nu Fosterbröder. Myckit tycker mig ther om / sade Eyill / och bör jag då löna dig min lifs förskoning. Intet won jag dräpa dig / sade Asmund / men det will jag att du farer med mig till Konung Hertrygger / och skall ett gå öfwer oß båda: hijt kommo begges deras Mån / och lade thet till / att the skulle blifwa såte: stod så Eyill upp; lade the då henderna tillsaman / och swore Fosterbroderlag efter gamal sed / att hwar skulle annan hemna / och äga både ded fogna som ofogna godset: dår till med alt thet the hade innom bord / skulle de båda jämt äga. De lagade sig sedan till resan / och är intet widare omtalat för än the kom-

ipsius sermones minus Asmundus attendebat, non observato, quod alter manu armigera esset læsus. Ergo per campum longe lateque luctando certamen circumtulere. Tandem inopinato casu in terram prolapsus est Egillus, cum quisque alteri clypeum avellere tentaret. Tum Asmundus, Nolle se more truculentissimorum hominum jugulum ipsius morsu adpetere & resoluere, siquidē gladius justo longius abesset; Egillus vero monuit ne tam optatam inimici interficiendi omitteret occasionem; Nec adeo hoc improbavit Asmundus, cum ad enlem properares suum, militibus eorum arma moventibus. Ipse autem sumto ferro ad hostem in pedes se erigere negligentem processit, atque dixit, minime viro similis eris, si non surgas & amicitiæ planè fraternæ fœdus, quale antea obtulisti, mecum sancias. Illam conditionem sibi non displiceri, ostendebat Egillus, neque abnuere quin vitæ redditæ pretium, exsolveret. Ablit hoc à me quam longissime, ajt alter, ut Te occi-

ferd ſyna; oc er ey umgetid fir enn Þeir komu til H. Kongs Aſmund giek firi K: oc kvaddi han; Konger tok vel kwediu hans oc ſpurdi hvad han ſagdi tijdinda, enn han kvad eingiun tijdindi i ſinni ferd ordjd hafa. K. ſpir hwort han hefdi fundid Eyill einhenta, Aſmund kvad Þat ſatt vera oc hef eg ey fundid vaskari mann, eru wid orner ſatter, er hann nu hier kominn oc vilium vid nu ganga i ſtad Rogvals, og wæria land ydert, Konger mælti, ef Þu wilt leggia Þic till Þeſſ ad ganga i hans ſtad, Þa mun eg taka ſattum af ycker, Aſmund kwedſt Þatgiora wilia; war Eyill Þa til kallader: gerduſt Þeir Þa landwarnarmenn Kongs, Þeir gafu K. fie mikid, giorduſt Þeir nu kwærir Kong oc ſatu Þar um weturin.

kommo till Konung Hertrygger. Aſmund geck för Konungen / och helſade honom; Konungen fägnade hans helſning wäl / och ſporde hwad tijender han hade att tillbringa; Men han ſade / inga tijender hafwa ſig i denna färden tilldragit: Konungen frågar om han hade funnit Eyill den Enhente; Aſmund ſade ded wara ſant / och hafwer iag alldrig funnit raſkare man; äre wij derföre blefne wänner / och är han hijt med mig kommen; ty wij williom gå i Rogwals ſtelle att wärja edert Land: är ded ſå ſade Konungen / att i willien taga eder dhet uppå / att gå i hans ſtelle / då will iag taga förſäkring af eder; Aſmund ſade ſig ded giöra willia: wart då Eyill dijt kallader / och blefwe dhe Konungens Landwärnßmän; dhe gofwo Konungen myckit godz / blefwo honom derföre kiäre och ſatte där öfwer Winteren.

occidam, Tantummodo mecum ad Regem Hertryggerum deſcendas, ubi non alia me quam Te manebit fortuna. Acceſſére jam utriuſque copiæ ſuadentes ut in ſanctiſſimum fœdus coirent, cum Egillus ſe colligens exſurgit & ex vetuſto more, datis implicatisque dextris fraternam cum Aſmundo & inviolabilem familiaritatis conſortionem certis verbis init, quibus cautum erat ne unus alterius injurias permitteret inultas & tam acquiſita quam acquirenda ſpolia ex æquo uterque poſſideret, & quæ in navibus ſervabantur, ita unius ut alterius bonis annumerarentur. Icto igitur fœdere iter parant, neque quidquam de iis fama retulit antequã in tecta Regia ſuccederent, ubi Aſmundus Regem ſalutans ab ipſo blande ſe excipiente interrogatus eſt, quarum rerum potiſſimum in tam nobili expeditione geſtarum nuncius veniret. Nullarum, reponit ipſe; Rege ulterius ſciſcitante Egillum ne Unimanum reperiiſſet. Ultro igitur Aſmundus, id eveniſſe teſtatus eſt; verum cum nulli unquam viribus iſte ſecundus eſſet, ſociante acerrimo prælio in amicitiam demum cum ipſo conveniſſe, quippe qui præſens una ſecum in vicem officiumq; Rogvaldi tranſire, Regiasq; terras tueri vellet. Siquidẽ, ait Rex, defuncti amici partes in vos transferri deſideratis; idcirco fidem mihi præſtandam jurejurando nunc confirmetis, poſtulo. Aſmundo adſentiente advocatus etiam eſt Egillus ut Regni fines defenderet. Ita per univerſam hyemem apud Regem, quem pulcerrimis donis exornaverant, permanſere.

CAP.

3. Capit.

Ad Jolum þa hafdi Konger wina bod mikid: Jola dág hin firsta spir Kon: epter hvort nockur wæri sa ad han kini seya hvad ordid mundi hafa af dætrum hans, enn eingin war sa þar er honom kini þad ad seya, lysti Kong þa firi þan skilmala þem sem han hafdi giort, Eyill mælti þat wæri roskann manni gott til fiar ad vinna oc þer mundi frægd mikil ankast er þessa for villdi fara, fell þetta þar nider ad sinni veislan far vel fram med mikillri wegsemd oc woru allir ut leiddir med giofum, for hvor til sins heimkinnis, enn Eyill og Asmundur satu hia Kongi um vetturin, þegar hæ wetu-rin var lidin settu þeir Eyill oc Asmund skip sit à siò oc wol-du þar æ 24 menn af lydi sinn, en sa hiet Wigloge sem þeir settu firi þa sem epter voru,

Cap. 3.

Mid Julen hölt Konungen ett store Gestebod / första dagen spör han effter om nogen af dem wore så klok / att han kunde setja / hwad som af hans Döttrar månde hafwa blifwit / men ingen fans som honom ded kungiöra wiste: Låste då Konungen upp dhe willkor han allom gifwit hade: Eyill sade att igenom detta kunde unga Mån winna gott nampn och rychte / och skulle hans berömingen ringa fördel taga / som denne wichtiga resan wå-gade antaga: Detta lades således neder / till deß Gestebådet blef slu-tit med största heder: alla wordo då utledde med gåfwor / och foor hwar hem till sitt huus: Men Eyill och Asmund satte hoos Konungen öfwer Winteren; straxt då win-teren war liden satte Eyill och As-mund sitt Skiepp på Siön / och utwalde dher på tiugufyra Mån af sitt Krigsfolk; dhen heet Wigloge / hwilken dhe gofwe i antwardning dhe

Cap. III.

Circa Jolii festum invitavit Rex ad convivium quamplurimos amicos, ex quibus primo die exegit, num aliquis rerum omnium ita sagax esset, ut edicere, quæ filiabus suis accidissent, posset. Omnibus se nescire affirmantibus, jussit Rex ut conditiones, quas gnaras restituentibus præscripserat pulcerrimas, recitarentur. Quibus excitatus Egillus in verba erupit, quibus hos labores fortibus viris dignos, & gloriæ incrementa, quæ tam celebris expeditionis auctorem extollerent, concelebravit, Verum hæc omnia tacitis excipiebantur animis, donec convivii hujus gaudiis apparatibusque finitis omnes & singuli multis donis multoque honore demitterentur, excepto Egillo Asmundoque qui pontum hyemali compede solvendum expectabant. Igitur ineunte vere, unam viginti iisque selectis viris munitam navem, solvere constituunt, ceteris relictis qui una cum Viglogio

præ-

voru, oc skilldu þeir weria land Kongs, enn þeir sogdust mundi fara ad leita Kongs dætra, oc ey apter koma fyr enn þeir fyndi þær anad hwort, lifs eder daudar. Silgdu þeir nu i haf þegar þem byr gaf, en þeir wissu ey hwort þeir skilldu hallda, konnudu þeir æy oc utsker, wijkur, merker oc fiallbigder, foru þeir so allt sumarid, en ad wetri woru þeir komner norder i Jotunheima, oc logdu þar til hafnar oc bugguſt um, settu upp skijp sitt, sijdan sogdu þeir sinum mannum ad þeir skildu duieliaſt þar um veterin, skum vid Eigill kenna land, þetta sagdi Asm: oc koma hier aptur ad sumri, skulu þier þess bijda enn ef wid kommum þa ey apter þa skulu þier fara hwort.

þier:

dhe Skleppen som hemma blefwo / hwilka skulle wärja Konungens land: Men sielfwa sade dhe sig willa fara bort att upleta Konungs Döttrarna / och intet komma tillbaka för än dhe funno dhem antingen lefwande eller döde: Seglade således hemman ifrån / och lade in i Hafwet i så snart dhem börd gafs / intet wetandes hwart ut dhe sin resa skulle ställa: Dhe foro förbij Öar och utskiärar / wijkar / skogar och Bergsbygder / och sådan war dheras färd hela Sommaren / men emot Winteren wore dhe komne norder uthi Jättheim: der lade dhe till hamn / lagade om sig / och satte upp sitt Skiepp: Då gofwo dhe sina Män tillkänna att dhe där skulle öfwer Winteren dwällias: Jag och Egill skolom gå här upp sade Asmund / att låta oß underwijsas om dhetta Lands beskaffenheet / och komma sedan tillbaka emot Sommaren skolen I och imedlertijd här bijda: Men om wij då icke komma tillbaka / medgifwes

eder:

præfecto à provinciis Regis omnem hostilem incursionem prohiberent. Ipsi autem profecturi, Regem consilii sui, quo principes virgines investigatum ire, nec unquam nisi iis mortuis vel vivis repertis redire destinarant, certiorem faciunt. Ita quamprimum secundus adspiraret ventus in altum navigabant, plane nescii quo iter ad istas inquirendas suum dirigerent. Insulas enim, promontoria, sinus, silvas pagosque celsissimis montibus subjectos per totam æstatem prætervectis, demum prima hyems se opposuit, quo urgente ad portum quendam in Gigantum, qui septentrioni subsunt, regione situm appulere, ubi curatis corporibus navigioque exposito suis in mandatis dedere, ut æstatis summque è terrarum perlustratione reditum præstolarentur; Sin vero ad prædictum tempus inanis foret sui exspectatio, irent quo luberet. Hic ducum discessus plane tristis & invisus

erat:

þier velid; mikid þotti mannum þeira ad skilia vid þa, en þo blaut so ad vera sem þeir villdu, geingu þeir nu à morkina oc skutu dyr oc fugla til màtar sier oc voru þeir nu a morkum sva manuþum skipti, skogurin reif miog klædi þeirar, war þat og stundum ad þeir feingu mat ongvan, eitt sinn vard firi þeim daler nocker, Æx fiell epter midinum dalnum, þar voru eirar flettar enn yfer skoger oc hamrar hærr, þar sæu þeir mart geit fie oc feyta hafra; þat komm þer sæmann ad alfa sier slaters saudar, raku þeir þa samann geit fied oc tæku eirn feytan hafer oc taludu um med sier ad þeir mundi drepa han, þui næst heyra þeir kwaklad uppi iser sier i homrunum, stucku þa burt allar geiternar, oc wark þer

eder sara hwaret I helst willien: Folket tyckte ylla wara att de sålledes skulle skillas wijd dhem / men i deßa styckren måste dhed ske / som dhe wille; dhe gingo nu ut i skogen / och sklöto sig Diur och Foglar till maat / dherest dhe och dwaldes till Tungelskifftet: Stoor meen lede dhe af skogen som ylla sönderslett dheras kläder / och än större swårheet dher af att dhe stundom ingen maat kunde bekomma. En gång sågo dhe fram för sig en daal / genom hwilken een Ää framföll dhen dher med slåta strander / sampt kringliggande högar / skogar och berg war prydeligen försedd: Dårest een stoor hoop Getter med feeta Bockar gingo i wall. Fosterbröderna föll i sinnet att dår förskaffa sig ett slachtföder: gingo dherföre in i Getehopen och utwalde sig en feetan Bock / talandes sin emellan huru dhe skulle slachta honom: Då hörde dhe en qwittrande låt öfwer sig i bergen / för hwilken alla Getterna sunckso undan / så att

erat; ut ut illi aliàs ad arbitria Principum tanquam legem voluntatis suæ certissimam, se componerent. Ergo in densissimas umbrosasq; silvas se immiserunt ambo, volucres bestiasq; telis in escam figentes, quousque luna faces suas mutaret. Multa equidem damna vestibus ramorum nodi dumorumque obversantium acumina, majora tamen incommoda ipsis longa inedia creavit, donec forte amœna, quam mediam placida fluvii dividebat unda, in conspectum se daret vallis, cujus planas ripas sylvæ montesque mediocres excepere. Infra quos pingves capræ earumque corrigeri duces securi oberrabant. Jam ventrem latrantem occisâ quâdam capræ pecude mitigare decernunt, coactaque grege eximium quendam hircum eligunt, inter se de ipsius cæde colloquuti, cum tenuis quædam claraque vox aures eorum perculleret, universis armentis ad noti soni occursum se effudentibus, ipsoque hirco

þer nu laus hafurinn, Þvi næst
sia þeir eitt kuikindi up i
homrunum, það var med því
moti, ad þat bar meir æ Þwer-
weiginn, en hædina hliod. woru
so hwell sem bialla, oc spir.
hvor so diarfer væri, ad stela
willd hafri Drottningar. As:
mælti, hwor ert þu, hin fagra
og blómlega, eder hvar ræder.
Drottning þin. firi, eder hwar
heiter þu? Skinnwesia heyti eg
sagdi hun, en Drottningin mo-
der min Arinnesia, hun er
Drottning hær i Jotunheimum
oc byr skamt burt hedann, oc
væri sæmilegra rad ad finna ha-
na oc hæfa hennar rad um þat
sem ickar þorfer till, helder en
stæla, þat sever þu satt sagdi
Asmund; en þat sem wid hofum
giort þiær til farar talma skulu
wid bæta þier, tok han þa fin-
ger gull oc gaf henni, ey þori
eg ad þiggia sagdi Skinnwesia,
Þvi

att och Bocken slapp lös där wijd:
Sedan sågo dhe en Menniskia up-
pe uthi Klipporna / af ett sådant
anseende / att hon bar en betes korg
neder till twärwägen: dhenne Her-
dinnans liud war så wälit som een
Biälra: hon sporde hwem så diärf-
wer wore / att han tordes bårtstiä-
la Drottningens Bäck: Asmund
sade / hwar är du aldradeyligste och
skiöneste qwinna / som kan wisa oß
hwar dhen Drottningen råder:
eller säg oß allenast ditt namn?
Mitt namn är Skinwesia sade
hon / men Drottningen min Mo-
der heter Arinesia / hon är Drot-
ning här uthi Jätthem / och boor
litet stycke här ifrån: dhet wore eder
tiänligare att finna henne och söka
heñes råd om dhed som eder fattas
än stiäla något af henne: Du sä-
ger sant sade Aßmund / och willom
wij gärna förskylla ded förhinder
wij dhig i denna dhin färd giort
hafwa: tog han således fram en
Gullring och gaf henne: Dhenna
tör iag intet taga emot sade Skin-
wesia /

hirco quem epulis addixerant, facto saltu se è vinculis expediente: Tunc è montibus quædam ipsis apparuit per bivium nescio quid in vase reticulato portans, quæ ad modum sonori tintinnabuli voce sublata percunctabatur, quis demum adeò protervus Reginæ caprum furto avertere vellet? Asmundus autem contra exorsus, quænam es, ait, optima formæque doratissima virgo; quove nomine adpellaris, aut quæ terra Vestram Reginam colit veneraturque? Ipsa se Skinvefiæ nomine, matremque Reginam Arineviæ per Gigantum regna nobilissimam, non procul habitare, multoque ipsorum rebus conducibilius Reginæ in rebus summè necessariis auxilia potius quam iras experiri, pronunciat. Asmundus autem se dicto ipsius audientes declarat, paratosque si quid impedimenti negotiis ipsius iniecissent, certo precio refundere: Ita Virgini annulū offert, Skinvefia asseverante se in

remu-

Þvi eg á ey til ad launa, enda veit eg at moþer min mun feigia at þat se hoglut oller minn, ey er eg waner at taka apter þat eg gief sagdi Asmund, enn þiggia wiliumm vid ad. Þu um ganger ocker greida hia Drotningu, sidan taku þeir saman med henni geyt fied ok badu hana fara en hun for heim oc fann moder sina, Kelling spir þvi hun væri so sein hia. Þvi sem hun væri von, enn hun kvadst hafa fundid two menn æ skoginum oc ætla eg þeir sie greida þurfandi þui. Þeirar klædi æru mieg rifinn oc munu þad vera mykils hattar men oc gaf annar mier gull oc bodu mig ad visa þier hingad til giftingar, þvi þastu gullid sagdi Kelling, eg æladi hia þier til launa svarade Skinvefia, eg wisse ey hvorsu þer var um þad gefit sagdi Skinvefia, illt en

wäsia / ty jag är intet mächtig att löna eder nogot igen; jag weet ändå att min Moder låter förfee eder lycka på alt sätt. Jag är alldrig waan att taga igen ded jag gifwer sade Aßmund / men ded begärom wij utaf dig att du skaffar oß gunst hoos Drottningen; dhe hiälpte henne sedan att drifwa allsamman Getterna / och bodo henne fara: hon gieck hem och fann sin Moder / Drottningen sporde / hwi hon denne gången hade warit så seenfärdig utom sin wane: Hon swarade sig hafwa funnit twänne Måni skogen, och tycker mig sade hon / att dhe torfwa wäl eder undsättning / emedan dheras kläder äro ganska sönderrefne / men efter mitt omdöme lära dhe wara mycket skickelige Karlar: en af dhem gaf mig dhenna Gullringen / och bad att jag wille wijsa dhem hijt till gestningz: och dherföre tog du Gullet sade Drottningen: Ja sade Skinwäfsa / att jag dhet skulle gifwa eder / och wiste jag intet wäl huru dhed war med

remunerando imparem, hocce donum admittere non posse, neque matrem opem ejus implorantibus adeò difficilem. Asmundus reponit suum non esse semel data recipere, sed unice orare ut gratiam Reginæ sibi conciliet. Postquam igitur fœminæ in compellendis gregibus operam navassent, ad matrem ipsa, quemadmodum postulabant, properat. Anus vero, causam, cur præter solitum in sylvis moras fecisset, scire avebat, referente puella quomodo in pineto duos viros, discerptis quidem vestibus, de cetero, multa comitate ornatos, ipsius vero auxilio dignissimos, reperisset, & annulum accepisset ut suo hospitio fruerentur, proptereane quæso, inquit Regina, hoc digiti aurum sumeres? Quidni? regessit ipsa, quo majores Tuæ benevolentiæ fructus ipsi decerperent, nec alium istius muneris finem facile se invenire aut admittere. Ideoque Regina, animadverso

er þad til ſporninga ſagdi Kelling ad menn deye uti hia huſuin ockar oc biod þu þeim hingad, Skinveſia hliop þegar oc fan þa Eyill oc Aſmund oc mælti þaug þijdendi hef eg icker ad ſeya ad mœder min byder icker til ſin oc ſkulu þid vera lietter af tidindum, þvi miklu ſkipter hvoriumm hun vill filgia, oc mun þad ey vera mart ad hun kunni ey nockra grein a ad giora. nu finna þeir Kelling, hun fagnar þer vel oc ſpurdi þa ad nafni oc tijdindum; þeir ſogdu ſina nafna enn tijdindi kvaduſt þeir eingin hafa, Kelling var mieg ſtar ſin a Eyli þa er hun ſæ han, ſiþan mælti hun ſier ſindiſt ad þeir mundi mieg þurfa greida. Aſmund kuad ey hafa mat etid æ 7 dogum. Kelling war ad renna miolk er þeir komu, hun atti 50 geyter, oc miolkudu

med dhenne gåfwan; dhed bleſwe ſwåre tijender ſade Drottningen / om dheße månn ſkulle döö ute wijd wåre huus / biud du derföre dhem inn till oß: Skinwåſwia låpp åſtad / fann Eyill med Aßmund / och ſade / dhed hafwer jag eder till förkunna / att min Moder biuder eder till ſig: Men dhed ſkolen i weta att hon will höra af eder nya tijender / och winner dhen ingen ringa hielp ſom hon will undſåttia: mån dhed intet wara henne ſwårt att åtſkillia ded henne ſå lijkeligit ſynnes. Nu finna dhe Drottningen / hon fågnar dhem wåhl / frågar deras nammen / och hwad nytt dhe hade att förkunna: dhe nemde ſig / men ſade intet hafwa några tijender att ſeya: Drottningen ſåg mycket ſtint på Eyill då hon blef honom warſe / och ſade ſedan ſig wål kunna ſee att dhe månde mykin hiålp behöfwa. Aßmund ſade ſig ingen maat ſmakat på ſiu dagar; dårföre låt Drottningen ſtrax wid dheras ankomſt ſila miölken / ty hon åtte femtie Getter / och

verſo ſuæ famæ non parum nociturum, ſi iſti non intromiſſi propter ædes fame perirent, jubet filia ut accerſat. Quo dicto Skinveſia foras prorumpit, & reperto Aſmundo Egilloque matris ſuæ in hoſpitium ipſos vocantis benevolentiam aperit, & ſi fideliter rebus novis matris aures refercire non gravarentur, in vicem per difficillima negocia & graviſſimas inimicitias auxilio quovis & fauſtis indiciis illam ipſis adfuturā promittit. Jam Reginam adeunt, & poſt ſalutationis benignæ officiū depoſitum, de nominibus ſuis & rebus nuperrime geſtis interrogati, nomina quidem ſuā, ſe vero nullarum novarum conſcios profitentur. Aſt ipſa Regina in vultu Egilli oculos defigens, ait ſibi compertum ipſos in multis ope ſua indigere. Aſmundus omiſſis aliis ingenue ſe per ſeptem integros dies nihil quidquam cibi cæpiſſe exponit. Itaque Regina lac purgare feſtinat & quantum ex quinquaginta capris, ſingulis ſuum

kudu allar finkir, hun ati ketil ftoran, tok hun alla miolkina, hun atti fulla bidnu med miol, oc tok hun þar af fo mikid miel ad hun giordi ketilinn hvorn dag fullan med graut, oc hofdu þær þat meft till matar fier, enn þo skaut Kelling fier dyr oc fugla oc var flingaþ, hun kalladi a Skinvefiu tæk hrys og gior elld brænnilegann oc gier graut fagdi hun, og mun geftum minum þickia ey gœder greidi þo þeir fai heyran grautin, Skinvefia hafdi i fliti. Kelling dukadi bord oc biö til faglega, hun bar fram dyra holld oc fulga oc baþ þa herþa fyrft a þad fem til væri, toku þeir nu til matar þa taladi Kelling verid ecki hlioder yfer maltijd, þœ ey verde vel plagader fem vera skillde oc mun langt ad bijda æder groterin er buin oc skulum

och molkade dhe alla långe och longſampt: hon hade een ſtoor kettel / i den öſte hon all mjölken / der till egde hon een binge full med mjöl / dher af tog hon få myckit att hon hwar dag kokade kettelen full med gröt / och hade dhe dhet meſt till mat. Deß uthan ſkiöt och Drottningen Diur och Foglar / ty hon war ſielfwer till ſlögder wäl artad. Hon ropade och åth Skinwäſia / tag du fram wed ſade hon och giör up en brännande eld / koka ſedan gröten / ty mina Geſter lära tyckia dhet intet wara nogon koſtelig tillredning / om dhe få heet gröt. Skinweſia anwände der till ſin höaſta flijt. Drottningen dukade bordet / och lagade höfligen till. hon bar fram Diurkiött ſampt annan wintermat / och bad dem ſkiära förſt af ded ſom till redz war. Dhe togo nu till att äta: Drottningen ſade / waren intet tallge öfwer måltijden / ty då bliſwen i intet få plågade ſom tillbörligen är. Det lär och wara mycket lengt att bijda deß gröten blif-

ſuum vas implentibus, collegerat, hoc omne in eximium lebetem effundit & ex farinæ congeſto cumulo in pultem confert, quantum capere unquam lebes ſummus poſſet. Nec ceteris diebus alium cibum parabat præter volucres feraſque, quas ipſa anus arcu petere probe noverat. Deinde Skinveſiam adhortatur, adportatis ſarmentis ignem vehementiſſimum ſubdet pultemque citò coquat, adiiciendo parum lautas epulas, ſi fervcrent, hoſpitibus futuras. Dum illa igitur nihil operæ parcit, interim menſam mappâ inducit Regina & pulcerrimo apparatu inſtruit, apponens ferinas carnes, aliaq; eſculenta hicuie uſitatiora: quibus præſentibus ut primum veſcantur rogat. Mox quando viri ad dapes ſe conferrent, omnem ſermonem ſuſpendi poſtulat, ſi ut decebat, ſibi ſatisfactum vellent. Verum ne gravis feræ pultis exſpectatio acciderct, eos tandem ad confabulandum invitabat. Aſmundus autem ſe fruſtra eſſe

skulum wid skemta nockru, Asmund mælti; ongvar hef eg soger lært, enn minna hatt ad seya, Þær kunna munt Þu ad seya æfis sogu Þina sagdi Kelling, er mier a ongu meiri list enn Þvi, enn ef grauturinn er Þa eye buinn, skall Eyill vid taka mær med Þessu dwelia, sijdann mun eg wid taka oc mun bord prid ad minne æfis sogu oc seya hwad yfer mig hefer fload, oc Þad forvitnar mig ad vita hvoriar ættar Þyd erud, Þvj Þad sie eg æ yferbragdi ickar, Þyd eyid ecki til smæara manna ad telia, oc eitt hvad byr under ferdum ydrum.

4. Cap.

blifwer färdig / ty williom wij undertijden skemta nogot lijtet. Inga Sagor hafwer jag lärt sade Asmund / mycket mindre kan jag sådana tala. Du må då kunna din lefwernes Saga sade Drotningen / hafwer jag och ingen större lust än höra nogot ther af. Men om gröten icke ändå är färdig / skall Eyill där effter begynna / sedan skall jag taga wid / lär och maten wara färdig / då jag hafwer förkunnat eder min lefwernes Historia / der af I måtten förstå hwad mig i werlden hafwer öfwerflödat: Therföre är jag och förwetten att weta af hwad Slächt i ären / ty det skiönier jag af edre later / att edert taal lär intet bestå af bara orden / eller allenast af sådane äfwentyr som under eder resa hafwa sig tilldragit.

Cap.

esse, si quas nunquam didicerat fabulas, docere conaretur, responso dedit; Regina urgente saltem vitæ suæ historiam depromeret, unde maximam voluptatem percipere posset: Egillo idem munus subeundum, si interea puls non satis ad palatum esset; Neque se subterfugere, quin & tristissimos eventus, quibus ipsius vita redundaverat, enarraret, dummodo in recensendis majoribus suis & facinoribus tam olim quam nuper sub itinere editis desiderio ejus indulgerent. Illa autem solito longe illustriora & majora ex vultus ipsorum constantia, se percepisse affirmavit.

CAP.

4. Capit.

Asmunder tæk þa til orda, ey vil eg dilia æsis sogu mina eder ætt hellder enn nafn. Ottar hiet Kongur han ried firi Halogalande, Sigrider hiet Drottning hans dotter Ottars Jals af Jotlandi i Danmark, þaug attu eirn son þann er Asmunder hiet, han var sueima efnileger oc mykill vexti oc han wandist viþ iþrottur: þa han var 12 vettra þotti han af bera ollum þeim sem þar voru, hielt han marga leik sueina oc foru þeir jafnann æ skog ad skemta sier, eitt sinn er þeir voru æ skogin ryder Asmund fra menn, oc sier eyrn hiera, han slepti hundum sinum epter honom, enn hierin hliop undann oc gatu hunderner ecki feingit hans, Asm:

Cap. 4.

Asmund tog då till orda: Jag will intet dölja för dig sade han min lefwernes historia / icke häller min Slächt eller namn. Ottar heet en Konung han regerade i Haloga land: hans Drottning heet Sigrid / hon war Ottar Jarls dotter af Jutland i Danmark. Dhe ägde tillsamman en son / som blef kallad Asmund han war wäl artad och stoor till wexten / ty wante han sig wid Riddelige konster och idrätter: Då han blef tolf Wintrar gammal / tychtes han wida öfwergå alla som der på orten woro: Han uppehölt och monga Lekswänner / med hwilka han foor uth alt jämpt i Skogen att förlusta sig / dhet hände sig en gång när dhe woro i skogen / red Asmund ifrån sina män och blef warse en Hare / han släpte sina hundar effter honom / men Haren for så hastigt undan att hundarna goto icke fånga honom / Asmun-

Cap. IV.

Hisce persvasit Asmundo, ne quidquam ex totis vitæ suæ rationibus, sive ejus fortia facta sive generis fortunæque splendorem spectabant, celaret, sed hunc in modum verba faceret. Erat Rex Halogalandiæ Ottonis nomine celebris, cujus conjunx patrem habuit Ottonem Jutlandiæ in Dania comitem. Ex horum felici matrimonio prodiit Asmundus, indolis bonitate & corporis proceritate nulli inferior. Hic cum sollemnium exercitiorum experimentis, duodecimum ætatis annum supra cunctos suæ regionis homines extulisset, non dedignabatur, cum quibus virium suarum periculum faceret, venatusque perpetuos exerceret, æquales complures alere. Ipse aliquando equi velocissimi cursu effuso, relinquens socios inter sylvas in leporem incidebat. Hunc autem canes in se immissos, vario errore deludentem antea non destitit Asmundus exagitare, quam equus fessus dominum

D innoxi-

Afm: lagde kapp æ ad ellta dyrid oc ey gaf han fir upp enn hefterin fiell af mædi under honum oc war þa buid ad hundarin mundi næ dyrnu, hliop Afmund þa oc ellti dyrid med hundinum, komu þeir þa fram æ eirn fiara hæmra, ftifti hierinn fier þar ofan firi oc hafde Afmundi hans ey meyra. fneri han þa apter til hefts fins, oc fan han eigi var þa komit at kvolldi mirt vor ordid, lagdi han fig þa nider oc fvaf af um nottina, ad morni var kominn þoka fo mykil ad han viffi ey hvar han var komin eþer hvort han gieck, willtift han fo æ skiogienum 3 daga, þvi næft kom han a breida gotu oc ey hafdi han lengi geingid ader han fæ man gânga æ mæti fier mykin oc fridan i raudumm skarlas kirli oc um fig girter Silferbellte, Sværd, oc skiolld æ hlid, enn hialm æ hof-

Asmund lade sig win om att driswa diuret: ty wände han ey heller åter / för än håsten föll af trötheet neder under honom / och war då så wijda kommit att hundarna hinde diuret: lopp Asmund då af håstenatt upjaga dhed med hundarna: Som dhe: kommo fram på en hög klippa / kastade Haren sig dher uthföre: ty kunde Asmund intet långre fullföllia honom: han skyndade sig sedan effter sin häst / men kunde ingenstädes finna honom; war nu lidit till qwällen. Och söm dhed begynte att mörkna/lade han sig neder på marken till att sofwa. Om morgonen war så tiock töcken fallen / att han intet wiste hwar han war eller hwart han geck; för han således willse i Skogen tre dagar: Sedan kom han fram på en bred wäg / dher han intet långe, geck / för än han feck see en stoor och däyelig Man komma emoot sig: denna war klädd i röda Skarlakans kläder / och omgiordad med ett Silfwerbälte och swärd: en Sköld / förde:

innoxio casu in terram devolveret. Nihilominus ipse videns leporem diu insequentibus molossis non sufficere, in pedes se conjicit & canes hortatus feram timidam in elatam petram expellit; quæ tamen inde se præcipitans manum venatoris subterfugiebat. Ideoque Asmundus ne operam ulterius perderet, ad eqvum re- ipetendum conversus, nusquam invenit, vespera dubiis tenebris errorem augente. Mox nocte somnoq; oppressum humus cubili excepit, refecitque. Nec major spes cum die surgebat, quandoquidem adeò spissi ipsum obruerent nimbi, ut prorsus ignoraret ubi esset, & quo tenderet. Qvare per tres dies eum quo longius eo gravius incertum iter exercuit. Tandē in viam spaciosam ex nemore emersit, non multum progressus antequā obviam haberet virum ingentē, sed quē præter formā eximiam, rubro cocco tinctæ vestes & baltheus, ex quo gladius pendebat, argenteus, nec non clypeus ad latus refulgebat

hofdi fier, gullhlad fpent ad enne en harid fem gult filki ey þottift Afmund wærna man fied hafa, heilfar hvor odrum. Afmund fpir ad nafni, en hwadan han wæri: Aron heyti eg fagdi han, fon Rodyans Kongs af Tartaria oc hef eg verid i hernade nocker fumer, hvorfu gamal ert þu fagdi Afmund, 14 vetra fvaradi Aron, þar munu færri flyker fagdi Afm: ey fanft þar min lijki fagdi Aron, oc þvi for eg þadan i burt oc ftringdi þeff heit ad koma ey firer apter en eg hefde fundid minn lijka ad alldri oc iþrottum, enn eg hefi fpurt til eins mans er Afmund heiter, fon Kongs af Halogalandi, eder kanntu nokut ad feya mier til hans, mier er fagt ad skamt muni vera milli ockar iþrotta, þan

förde han wijd fijdan / män en hielm på hufwudet / ett Gullfmycke hade han och fpänt om fitt änne: hans hår war fåfom gult filke; Afmund tyckte fig aldrig hafwa fett wackrare man: dhe hälfa hwarandra. Afmund frågar hans namn och hwadan han war kommen: Aron heter jag fade han och är jag Konung Rodians Son af Tartarien / jag hafwer warit i Härnad några Somrar bortåth / huru gammal är du fade Afmund? fiorton åhr fwarade Aron: inga monga lärer du då finna dina fämlikar fade Afmund: hemma war ingen min like / fade Aron / dherföre for jag thädan och enfträngde mig med fådan förplichtelfe / att intet komma tillbaka för änn jag funne min like till ålder och alle Idrotter; men jag hafwer fport om en man fom Afmund heter / Konungens fon af Halogaland / eller kan du fäija mig nogot om honom? mig är berättat att intet lär ftor åthfkillnad wara emellan oß båda i ftridbarhet och man-

refulgens, apprime commendabat; Præterea caput aureâ fafciâ redemitum flavìsque capillis decorum galea muniens, in admirationem pariter & amorem traxit Afmundum, qui falutatione facta quis & unde effet exploravit, altero refpondente fe Aronem vocari, Regis Tartariæ Rodiani filium, jam per aliquot æftates piraticâ inclitum. Deinde cum Afmundus ipfum non nifi quatvordecim annos natum acciperet, judicavit vix multos habiturum fui æquales, Tum Aron fic exorfus eft: Domi fane nullum reperire potui; Ergo peregre profectus jurejurando adferui me nunquam rediturum, nifi parem cum ætate tum variis exercitationibus inveniffem. Tandem fama benevola mihi aperuit, Afmundum quendam Regis Halogalandiæ filium effe, qui virtutis ambiguam palmam mihi facere poffet, adeoque ex Te fcire cupio, num huic rumori veritas conftet, Illum equidem, inquit Afmundus, optime

 novi,

þan mann þecki eg giorla ſvaradi Aſmund, oc veijt eg ey von æ ad han munni þurfa vid þig iþrotter ad reina, enn ef þig forwitnar ad finna han, þa hefer vel til berid. Þvi han talar nu vid þeg, þa ginger ad oskum, ſagdi Aron, oc meigu vid nu profa ockar iþrotter. Aſmund kvad ſier þad vel lijka, ſijdan reina þeir ſinar iþrotter, þer ſem mannum voru hedar ad nema i þær munder, oc voru þeir ſo jafnar ad ey matti a milli ſija hvor ſigraſt mundi, ſijdann taku þier ſang med ſier oc voru med þeim hardar ſviftingar, oc gatt hvorgi annan unnid og skildu ſo at þeir voru þaþer moþer. Aron mælti þa til Aſmund, ey skulum vid vopnaskipte profa þvi þat verþur ockar beggia skaþi oc vil eg ad vid ſværiuſtum Foſtbrædarlag, ſo hvor skal annas hefna oc eiga

mandom: dhen mannen kiänner jag wähl ſade Aſmund: och tycker mig intet like wara / att han kan hinna pröſwa Idrotter med dig; Men om du ſå förwetten är / att du änteligen will finna honom / ſå haf-wer thet lyckeligen tillburit / efter han talar nu med dig; då mötas wij lempeligen ſade Aron / och mågom wij dherföre röna hwars annars konſter / Aſmund ſade ſig dhet wäl lijka: ſedan förſökte dhe ſina öſningar / hwilka för Karlar woro hederliga att lära dhe tijder: och woro dhe ſå jämngoda att intet kunde ſynnas hwem af dhem ſkulle bliſwa ſegrader / dhe taga ſedan i fång och woro hårda ſwiſtingar dhem emellan; blef en håller dher uthi nogondera den andras öfwerman / utan ſkildes ſåledes att dhe båda blefwo trötte: Aron ſade till Aſmund / intet ſkolom wij pröſwa wapnaſkifte oß emellan / ty dhet torde oß lända bågge till ſkada: dhet tycker mig rådeligit att wij ſwärjom Foſterbroderlag / ſå att hwar ſkall annan hämn-

novi, verum quomodo Tecum contendere poſſit, non video; Aſt cum Tibi decretum ſit ipſum inveſtigare, utiquè multum fortunæ debes, quod nunc ipſe Tecum loquatur. Aron igitur ſe potius hoc ejus voluntati adſcribere innuebat, præſertim ſi ipſe copiam honeſti certaminis faceret. Altero verò canente ſibi hoc non grave fore, tunc roboris ſimul ac vigoris multa ſpecimina, quæ iſtud tempus in viris magnis ſuſpexit, exhibebant. Cum autem eos ambigua victoria æquaret, in mutuos amplexus ruunt, jactationibus plurimis ſe invicem vexantes. Neque hoc modo alterum diceres ſuperiorem, Unde uterque laceſſitudine ſua victus, tandem luctam deſeruit, Arone in hæc verba animum ſuum ſolvente: Nequaquam poſtulo ut mecum ferro decernas, cum peſſime utrique noſtrum inde eſſe poſſit. Ideo auctor planè ſum ut mecum fœdus fraterno amore colendum, hiſce conditionibus,

eiga feingid sie oc ofeingid, þad filde oc bardaga þeira, ad sa sem leinger lifde, skilldde lata verpa haug epter annan oc lata þar i so mykid sie sem þeim þætta vel sema, sijdan skilldei sa sem epter lifde sytia hiä þeim dauþa 3 nætur i haugi, oc farai burt sijdan ef han villdi: þeir vekudu sier blod oc lietu rena saman, hiellldu menn þad þa eyda i þann tiþ. Aron bad han fara til skijpa med sier ad siæ sinn farar bloma, enn med þvi ad Asmund var þa i Jotlandi i skala med Ottare Jarli moþerfoþur sinum, þa liet han Aron ræda: sijdan fara þeir til siafar var þar langer voger voru þar firi 10 lang skijp med godum dreingium: Aron gaf Asmallan helming lidz oc skijpa. Asmund bad ad þeir skilldi sigla til Hælogalands, oc skilldi han hefa þadann lid sit oc skip. Aron sagdist sist vilia sigla til sins lands oc komu so til Halo-

hämna och äga både fångit och ofångit godz: Dhet löfte fölgde och på deras bråtande/ att dhen som långer lefde skulle låta uphäfwa hög effter den andra och föra der in så mycket godz som tiäneligit kunde wara: dhen som efterlefde skulle och sittia hoos dhen döda tre nätter i högen och fara sedan bort om han wille. Der effter wechte de blod af sig och läte dhen rinna tillsamman/ ty sådanna edher ingeck man den tiiden. Aron bad honom fara till Skeppen med sig att se sin resas wackra tillredning/och effter dhet att Asmund war då i Jutland i huus med Ottar Jarl sin Moderfader/ ty lät han Aron råda; sedan fara dhe till Siön och war det en long wåg: dher lågo för dem tije long skep med goda Drångiar innom bord; Aron gaf Asmund halfparten af alt sitt Folk och sine Skiepp: Asmund bed Aron till Halogaland/ och sade sig dher ifrån willia hafwa Folk och Skiepp: Men Aron sade sig först willia segla till sitt Land/ och komma sedan till

nibus facias. Unus alterius mortis vindex esto, bonaque tam præsentia quam futura, æquata portione obtineto, Qui supervixerit, in honorem alterius aggerem excelsum efferat, illaturus Thesaurum, quantum justæ sepulturæ decus exigere videtur. Assideat præterea tumulato amico tres integras noctes, & tunc demum fœderis religione solutum se credat. Has leges sangvine fuso & in unum rivum conspirante pro more istius ævi sanxivere. Deinde oravit Aron, secum ad naves pergeret & expeditionis suæ apparatum oculis lustraret non contemnendum. Asmundus autem cum apud Ottonem Jutlandiæ comitem suum abavum hæreret, non magnopere detrectavit ad mare sequi amicum hortantem, multoque viæ spacio emenso decem quadriremes pugilibus multis oppletas invenit, quorum cum navibus dimidium accepit ab Arone, Mox de itinere consultatur; ubi cum Asmundo anim-

Hælogalands ad landsmenn mætte ſia ad þeir mætti ſer nokut oc væri ey ſtafkallar Aſmund bœd han ræda, ſîlgdu ſijdan i hæf oc gæf þeim vel byr; Aſm: ſpurde hvort Rodyan Konger ætti ey fleire born. Aron ſagdi ad han ætti eirn ſon er Herraudur heyter vid dotter Kongſins af Hunalandi, hann er vasker oc vinſæl oc ſtender til rijkis i Hunalandi: fader min æ 2 bræder, heyter annar Hrærekær, en annar Siggeir þeir eru Berſerker oc yller vijder eignar oc ecki þocka ſæler af landsmennum hefer Konger mykid trauſt æ þeim, þvi þeir giora hvad ſem han vill, þeir liggia i hernadi oc færa Kongi margar giorſemiar.

5. Cap.

till Halogaland / på ded Landzfolket måtte ſe dhem hafwa nogot ſig bemächtigat och intet farit omkring ſom andre ſtackare. Aſmund låt honom råda / ſeglade dhe ſedan uthi Hafwet och fingo god börd. Aſmund frågade om intet Konung Rodian egde flera Barn / Aron ſade att han hade en ſon med Konungens dotter af Hunaland / hwilken Herröder heet / han är en raſker och wänſäll man / och förſtår nu Riket i Hunaland. Min Fader hafwer och twänne Bröder / en af dhem heter Rörik dhen andra Siggeer; dhe äro Berſärker och elaka att nappas med: ingen ynneſt hafwa dhe hoos Landzfolket / men Konungen hafwer ſtort bijſtånd af dhem / ty dhe giöra hwad han will: dhe ligga i Härnad och föra Konungen monga ſtora ſkänker tillhanda.

Cap.

animus eſſet in patriam Halogalandiam abire, quo inde naves viroſque peteret; negavit Aron prius eas terras adeundas, quam è ſuo natali orbe reverterentur tam potentes ut non facile contemni poſſent. Ad ejus rationes ut in futurum magis formatas, facile ſe adjunxit Aſmundus. Igitur velis vento ſecundo impletis in altum provehuntur. Inter navigandum ſubiit Aſmundum cupido quærendi an Rex Rodianus pluribus gauderet libris? Cui hoc reſponſo ſatisfecit Aron dicendo, ipſi unicum ex filia Regis Hunalandiæ nomine Herraudum, juvenem belli acrem multisque inſtructum amicis, illumque Regno Hunnorum præſidere: Præterea ſuum patrem habere duos fratres. Rodericum & Sigurdum, animi ferocia impotentiaque Berſerkeis annumeratos. Hos ruſticam turbam multo odio, Regem autem non minori amore proſequi, ſiquidem ipſius obſequiis addictiſſimi, frequenti piratica mare infeſtent, multisque ſpoliis Regiam ditent Gazam.

CAP.

5. Capit.

Sigla þeir nu sem leyþi gaf, oc er ey getid um ferder þeira fyr enn þeir komu firi hafner Rodjans Kongs þar sau þeir fliota 12 herskip oc 2 dreka so væna ad ongva hafdu þeir væni sied, þar voru komner bræder 2 utan af Blockumanna lande, hiet annar Bolabiorn en annar Visingramadr, Gorm Jall het fader þeirra, þeir hofdu drepid Rogvalld Kong oc eitt vijda landid oc giort micid hervirke, enn er þeir fostbræder urdu þess viser, liern þeir kveda vid ludra, en þegar landzmen urþu þat varer at Aron var komin dreif at honum niuger oc mergmanni nær þeir bræder urdu þess var dreifu þeir til skipa oc til bardaga togst þar upp harder orma oc manskaþi, oc var þat

langa

Cap. 5.

Dhe seglade nu sin led och gingo inga tiender af dheras färd / för än dhe komma till Konung Rodians hamn / dher sågo dhe en Flotta af tolf Härskiep och twänne Drakar så wackra att aldrig tillförende hade dhe prächtigare sett. Dijt woro komne twänne Bröder från Blockamannaland / dhen ena af dhem heet Bolabiörn / dhen andra Wisingerman / dheras Fader war Gref Gorm: dheße hade dräpt Konung Rodian / slagit under sig en stoor deel af Landet och härjadt wida omkring: När Fosterbröderna blefwo dher om underrättade / läto dhe qwäda i Lurarna; Då nu Landzfolket blefwo warse att Aron war kommen / luppo till honom både Fattiga och Rijka / när dheße Bröder dhed sågo / foro dhe till Skieppen och begynte strijda / blef dher en hård slachtning och stoor manskada/warade ded en lång stund

på

CAP. V.

Hujus navigationis nec finis exstitit nec fama ulla exiit, antequam Regis Rodiani portum nacti deprehenderent classem duodecim navigiis bellicis validam, duobus præsertim majoribus tantæ elegantiæ, quantam in aliis antehac visis desideravere. Huc etenim Gormeri Comitis filii ex Blockmanlandia transmiserunt, quorum alter Bolabiorno alter Wisingus nuncupatus, tantorum nominum mensuram fortibus factis implevere, quandoquidem occiso Rege Rodiano magnam Regni partem suæ ditionis fecerint, reliquamque incendio rapinisque vastarunt. Isti ergo duo amicitiæ sanctioris fœdere juncti quum hoc cognoscerent, buccina rusticos advocant. Qui Atonis imperium sentientes simul omnes ad eum transeunt. Ergo in naves piratarum impetu facto, acerrime multis cadentibus ciunt pugnam: sic iis multam diem se extendebat certamen, in neutram partem concedente victo-

ria.

langa ſtund dags ad ēy matti æ milli ſija hvor ſijgra mundi, Aron hliop æ skip til Bolabiar- nar oc ruddiſt um faſtlega oc hrok alt undan honom Bla- biorn redilt i moti honum, Aron hio til hans i skiolldinn oc beyt ecki æ, en ſverdid gieck i ſunder i hiolltunum, Bolabiorn hio i moti i skiolld. Arons oc klauf han allann ad endi longu oc fiec Aron ſar mikid æ bringuna, ſtocklauſt arnkier læ æ þillfarinu, þad dreif Aron oc rak i hofud æ Bolabiorn ſo flyget ſock oc ſteipti honum ſo ut birdis, oc ſock han til grunna, Viſingra- mader hliop æ skip til Aſm: oc skaut ad honum ij kieſiumm i ſenn, enn Aſmund bra skill- di vid annare hliop hun i geg- num skioldin, oc i handleggin Aſmunds fyrir framan olbogan ſo ad i beini ſtod, enn i adra rei- ſnna tœk Aſmund a lopti oc skaut ad Viſingramanne oc hædi

i gi-

på dagen / at ingen kunde märka hwilkē af dhem ſkulle behålla ſegren. Aron håppade på ſkieppet till Bo- labiörn / rögde wida om kring / att alla wroko ſig undan för honom; Bolabiörn gaf ſig emot. Aron högg till honom i Skiölden / men ſwär- det beet intet på / utan ſprang af wid fäſtet. Bolabiörn högg emot i Arons ſkiöld / och klöf honom heel och hollen åndalongs efter / fick då Aron ett ſtort ſår i bringen; ett ſkaft- löſt ſtridzſpiut låg på ſkiepztillian / dhet tog Aron upp / och dref i Bolabiörns hufwud ſå att ſlöget ſank neder; ſedan ſtiälpte han ho- nom öfwer bord / och ſank således Bolabiörn neder till grunden: Wi- ſingerman lopp på Skieppet till Aſmund / och ſkiöt till honom twän- ne ſkaftſpiut i ſänder / Aſmund ſatt ſkiölden före / doch for det ena ige- nom ſkiölden och i Aſmunds han- delägg framman för armbogen / ſå att dhet ſtod faſt i benet : andra ſpiutet tog Aſmund upp af loftet igien / ſkiöt åt Wiſingerman och la-

de

gia, donec Aron in Bolabiornonis navem irrumpens, ſtragem ederet ruinæ ſimillimam, cunctisque pugnam deſerentibus ipſe dominus navis adverſus ipſum tenderet. Cujus nudum caput ita gladio appetiit Aron ut ad capulum diſſiliret, neque magis ullum vulnus homini infligeret. Contra Bolobiorno ita enſem ſuum in Aronis clypeum adegit ut eum divideret & gravisſime pectus vulneraret: Aſt Aroni bellicum quoddam inſtrumentum manubrio deſtitutum fortuna obtulit, quo caput hoſtis ita demulcebat ut pronus caderet, cadensque in mare ab illo præcipitaretur, præcipitatus autem fundum peteret. Wiſingus tamen impresſione facta navem Aſmundi conſcendit & in ducem haſtilia duo uno niſu viberavit, qui oppoſito clypeo unum arcere non potuit quin clypeum perfoderet & in os cubito vicinum pervaderet, alterum è navi exceptum in auctorem tanta felicitate

retor-

i ginid honum so utgeck um hnackann upp a mikt skaptit: enn spiotit hliop i siglu tred eder bitan so langt geck upp a fiodrina, oc hieck Vising þar dauder æ spiotinu, gafust Vijkkingarnir upp, en Aron let hoggva þa alla firi bord, sidan gengu þeir i borgina, fognudu aller Aron, voru nu bundin sar manna, sidan var Aron gefid Kongs nafn, listi han þa skilmala þeirra Asmundar oc gaf honum halt rykid æ mote sier.

de dhet igenom honom/så att halfwa spiutet kom fram bak i nacken/ fastnade sedan i masten alt upp till fiädrarna/och hängde Wising där död på spiutet. Då gofwo Siöröfwarena striden upp/ men Aron lät dräpa dhem alla och kasta öfwer bord. Sedan gingo dhe in i Borgen/ hwarest alla fängnade sig af Arons ankomst; och när Bußarnas sår woro förbundne/gafs Aron Konunganamn/då han och kungiorde allom sitt förbund med Asmund/ och gaf honom halfa Rijket emoot sig.

6. Capit.

Eirn dag er þeir hofdu ey fullann manud heima verid þa vard Aron bradkvadder er han gieck i hollu sina, var þa buid um lijk hans efter sijd þirra, Asmund let verpa haug efter han oc setia hia honum hest haus med sodli, oc bisle, oc

Cap. 6.

Dhet hände sig en dag/då de ännu intet hade warit hemma en full månad/ blef Aron hastigt till döds qwäsder/ då han geck in i sin Saal: blef derföre hans lijk tillagat effter dheras sed. Asmund lät upkasta en Hög effter honom/ och sättia brede wijd honom hans häst med sadel/ betzel/

retorsit ut ipsius cervicem permearet & in objectum malum calamo tenus transiret. Quo modo Wisingus non minus suspendio quam ipso telo vitam clausit. Tunc autem piratas spe veniæ se tradentes, omnes obtruncavit navibusque deiiecit Aron. Tandem arcem ipsam petentem multa gratulatione incolæ excepere, & vulneribus curatis Regis titulo salutavere. Ipse autem fœdere suo ipsis exposito, Asmundum altera regni sui parte beavit.

Cap. VI.

Verum Aronem vix integri mensis otio recreatum, cum aliquando in triclinium iret, subita mors intercluso spiritu oppressit. Itaque funere ad Regionis morem composito, tumulum Asmundi cura excitavit, & juxta sepultum, equum ephippio frenisque accinctum, atque cum omni apparatu militari insigne ejus, nec

oc merki oc öll herklædi hans þar meþ hauk oc hund. Aron sat a stole i ollum herklædum, Asmund liet færa þangad mykid. fie oc stol sinn i haugum oc settist nider bia honum, var þa haugerinn birder, enn hina firstu nott settist Aron upp oc drap haukinn oc hundinn oc æt hvoru teggiu, ædra nott stoþ Aron upp oc drap hestin oc sundraþi, oc tok þa til med tanna gangi miclum, og æt svo bloþ fell um kiapta honom, baud han Asmund til matar meþ ser, en hann þagdi: hina 3 nott sofnadi Asmund, oc vard ey firri var vit, enn Aron greyp i eira honum, oc sleyt af bædi: Asmund bra þa saxe og hiœ af honum hofudid, og hafdi Asm. med ser þad fie sem lagt var i haugum, stok siþan elld oc brende Aron til osku og geck seþan til festar, var Asmund þa updreyin

epm

Betzel / Fatta / och hela Krigsrustningen / dher till med Hök och Hund. Aron sattes på en stool i alla Härklåder: Asmund låt föra dher in mycket godz / och sin egen stol i Högen / satte sig således neder hoos sin döda wån Aron: dher efter tillslöts högen. Då begynte Aron att spöka; första natten satte han sig upp / drap höken och hunden / åth sedan dhem bägge. Andra natten reste sig åter Aron / döda de Hästen / och sundrade honom / tog sedan till med tånderna uthi ett förfårligit gapande / och åt så att blodet rann neder för kiäftarna / han bödh och Asmund till måltijds med sig / men han teg tridie natten somnade Asmund / och blef ingen ting warse / för än Aron grep i hans öron och slet dem bägge af: då drog Asmund sitt swärd och höggh till Aron så att hufwudet flög af. Asmund tog till sig det gotzet som i högen lagt war / och stack eld under Aron / brännandes honom till aska / sedan gick han till Fästningen / blef Asmund

Då

nec non accipitrem canemque apposuit. Ipse Asmundus præter opes multas, solium inferri eoq; considens, Aroni, qui justis armis sedile suum tenebat, proximum se jungere tumulumque occludi voluit. Prima igitur nocte in pedes se efferebat Aron, occisóque cane accipitreque pascebat. Insequenti, ad eundem modum se erigens, equum trucidatum in partes distribuit & diducto rictu, carnes dentibus subjecit discerpendas, cruore per fauces dimanante; Imo ad ferales hasce epulas Asmundum solicitavit, solo silentio hoc munus detrectantem: Tertia nocte gravis sopor ita arripuit Asmundum, ne prius Aronem surgentem quam sibi utrasque aures avulsas sentiret, quamobrem evaginato gladio Aroni caput abscindit, tumulum omnibus bonis denudat, cadaverque subjecto igne ad cineres redegit. Qvo peracto Asmundum manus suorum per os speluncæ, quod mox obturabant

bant

enn haugurinn after birder. Litlu fidar hafdi Afmunder þing vit landzmen oc fpurde hvad þeir villde hallda af Þvi fem Aron hofdu mælt, enn menn logdu Þar misjafnt til Þeir men fem H. hafdi gefid at villdu filgia, Þeffu næft fau Þeir nu figla skyp ad landi, voru þar komner Berferkinner Hræreker oc Syggeir oc hugdu aller ille til þefl, Afmund baud Þem fina forftodu en Berferkirner kolludu fier landid allt, enn Afmund kalladi fier halt, Þier bædu hann burt fara: Afmund bad einvije hvorium Þeirra fem villdi oc leggia Þar land under, enn Þeir grenjudu i moti, tokft Þar harder bardægi med Þeim, hafdi Afmund lyd minna oc fiellu aller men Afmunds, oc vard han handtekinn oc var Þa komit ad kvollde, urdu Þeir a Þad fatter ad æ morgun skilldi hogg-

då uppdragen / men Högen äter tillsluten. Litet dher effter holde Afsmund Thing med Lands-folket / och fporde dem / om dhe dhed wille holla / fom Aron hade förordnat: Men Folket olikade dhed / i fynnerheet dhe fom behagade följa Herröder. Der näft fågo dhe nogra Skiep fegla till lands: och woro då dijtkomne Bärfärkerne / dhe arge Siöröfware Rörik och Sigger: alla tychte illa om dhem. Afmund bödh Folket fin undfätning. Men Bärfärkerna fade / hela Landet wara fig tillfallet: Afmund fade fig fkola hafwa halfparten med dhem. Dhe bodo honom fara bort / men Afmund fade fig willia gå i Enwigs kamp med hwem fom helft af dem hade luft dher till / och låta få Landet ftå under det fpelet. Men dhe grenfade emot / och begynte med Afmund en hård flachtning: Afmund hade då myckett minder Folk / ty blefwo de alle nederflagne / och Afmund på fidlydtonne handtagen: war då qwellen inne / ty kommo de öfwerens der om / att han

bant, extraxere. Interjectis paucis diebus, omnes rufticos in folemnem judiciorum confiliorumque locum accerfivit ipfe, quo ultimam Aronis voluntatem ratam faceret, fed parum felici fucceffu; quandoquidem plures ejus votis obfifterent, ii præfertim quibus Herraudi imperium magis probabatur. Nunc etiam naves vifæ funt litori imminere, furibundum iftum Rodericum Sigurdumque advectantes, quorum odium cum plebem ureret, Afmundus iis ductum auxiliumq; offerrebat. Fratribus autem iftis univerfum regnum fibi flagitantibus, ipfe fibi è contra fi non omne certe dimidium, adeoquè ipfos non nifi eum cedere jubentes, in fingulare certamen hac conditione pofcebat, ut victorem omnis regio pro legitimo domino agnofceret. Aft illis, nafo labioque fufpenfis, contemtum fignificantibus, in prælium totis animis procurfum eft: ubi Afmundus multitudine hoftium fuperatus

hoggva han a haug Arons vard han þa bundin vit eirn vindas, enn menn foru aller til lands. þeir bræder læu i litlu tiallde skamt fra herbudum. Nu er ad seygia fra Asmund, ad han sat upp vit vindasin, han sæ jarnlokiu eina er stod ur vindasunum, þar hafdi komid i hogg mykid oc reis æ rondina oc var ofer hvass, þar neri Asmund vit streingnum oc skarst han i sundr oc vard han laus, braut han þa fioturin: en vinder stod ad lande, Asmund hio streingina rak skypid upp ad skognum, þvi næst komust Asmund æ land, fer han nu til tialds Berserkianna oc feller æ þeim tialldid, vard þer ogreitt um sem inni voru. Asm: hio i hof de æ Hræreki oc klaus han i tonner nider; Syggeir komst ut oc vildde hlaupa i skogin. Asmund hliop epter hanum oc hio æ hrigginn so sunder.

han om morgonen skulle halshuggas på Arons graf. Emedlertijd blef han bunden wid masten: Men folket foro alla till lands. Bröderna lågo i ett litet tield in wid Härbodarna: Nu är det att säija om Asmund, att då han satt up wid masten, feck han see en Järnaspe, hwilken war huggen och rispad på kanten, så att han dher af hade blifwit hwaß; Asmund sätter dhed bandet som han war bunden med, till järnet, sågar dhed af och blifwer så löös; sedan bröt han fiätrorna sönder: En påle stod på landet, wid hwilken Skeppet war bundit: Asmund högg dhen strängen af, och skiöt Skeppet fram till skogen. Då han således war kommen till lands, för han till Bärsärkarnas tield, och fälde det åfwan uppå dhem; tiellet war dem till hinder som inne woro. Dherföre högg Asmund i hufwudet på Rörik och klöf dhed neder till tenderna. Sigger kom uth och wille löpa in i skogen: Asmund lop effter, och högg honom itryg-

omnes suos perdidit ac tandem sub vesperam vivus in manus hostium pervenit. Hunc igitur malo cuidam alligatum decernebant isti, postera die super Aronis sepulcrum tanquam piacularem hostiam cædendum. Jam militibus per litus sparsis, fratres prope castra sub exiguo tentorio somnum securum captabant, cum Asmundus malo adstrictus, vincula sua per uncum quendam ferreum, qui è malo surgebat dentatam crebrisque percussionibus intersectam aciem præferens, reciprocaret, tandemque disrumperet. Hoc modo manibus liberatis, compedes etiam effregit & retinacula navis palo cuidam in terram impacto involuta divulsit, adeò ut ipsa in vicinas silvas ferreretur. Inde ad truculentissimorum istorum ducum cædem properat, dejectoque in ipsos tentorio, Rodericum sub onere ingemiscentem cerebro eliso enecat: Sigurdum vero involucris illis expeditum sylvarumque:

deř tœk i midi; ſidann for Aſmund æ skœg oc hefe drepid 30 menn, þegar dòger war, epter fara daga kom Herrauder, oc urdu aller menn honom fegner, ſpurt hefi han aull þaug þidindi ſem þar hofdu ordid, ſidann ſetti han þing oc liſte ſini eign a landid oc bad ſier vid toku, enn einginn mælti i mote oc var han til Kougs tekinn, voru menn Berſerkiana þa i burt rekner, þa geck Aſmund firi Kong, Konger ſpurdi hvad manna han væri, han ſagdi til hid ſanna, Kongr ſpurdi hvort han hefi drepid Berſerkina, Aſmund kvad þad ſatt vera, oc þvi for eg ad finna þeg ſeyer Aſmund ad eg vill vitja um hlut minn þad ſem vit Aron bundum ſaman, frett hef eck þad ſeyer Kongr

i ryggen ſå att han geck mitt af. Sedan for Aſmund utur ſkogen och hade dråpit trettijo Månn innan dager blef: Några dagar dår effter kom Herrőd hem / och hugnade ſig alt Folket wid hans ankomſt. Han hade då alredan ſport af alla dhe tidender ſom dher aflupne woro. Dher effter ſatte han Thing / och wiſte att Lander war hans egendom: bad dher hoos att dhe wille taga emot honom: Och ſåſom ingen fans / dhen dher wid något klander kunde gióra / blef han till Konung tagen. Woro och Bårſårkarnas månn då dåden dreſne. Aſmund ſteg fram för Konungen: Konungen ſporde hwad man han war: han ſwarade dhet ſom ſant war / Konungen frågade åter om han hade dråpit Bårſårkarna? Aſmund ſade dhet wara ſant / och for iag therfőre hijt att finna dig / på dhet iag motte weta huru dhe ſkall bliſwa med dhen ſaken / i hwilken Aron och iag åro ſammanbundne. Jag haſwer och dhet noga ſport ſade

quc latebras petentem velociori curſu aſſeqvutus, tergum ejus medium gladio haurit. Ita ſilvæ noctisq; commodit ite uſus, triginta viros antequam ſol exoriretur ipſeq; in planiciem conſenderet, interficit. Diebus aliquot præteritis Herraudus, ad quem fama iſtarum rerum perlata fuit, domum revertebat, univerſis ad ejus occurſum in gratulationes variaque gaudia effuſis. Pro concione itaque plenis deo monſtrabat argumentis ſe verum iſtius Regni hæredem dominumque, adeoque ab illis recipiendum. Nec quispiam tam perfricatæ frontis extitit ut ipſi refragaretur. Quapropter omnium conſenſu Rex nuncupatus violentos iſtos Berſerkorum viros terris ſuis expulit. Hoc ipſo ad Regem adibat Aſmundus, qui interrogatus quinam eſſet, an ille qui Patruos ſuos neci dediſſet? neque nomen neque facinus diſſimulabat, adeoque ſe veniſſe ut iſtius portionis, cui regundæ Aronis fœdus ipſum

Kongr oc mun eg taka þeg i broders stad, sidan var eg med honum leinge oc kom ockur vel saman, epter þad fieck hann mier eitt skip oc 30 menn af hird sinni oc for eg i hernad oc kolludu þeir mig Berserkiabana, oc er min sæga uti. Mykil tickti mier saga þin sagdi Kelling, oc hvad lider grautnum genta, komit er nu ad vellu svaradi Skinvesia: langt er æder enn buid er, sagdi Kelling, eder hvad seyer þu til Eyill, hvad yfer þeg hefur drifid.

de Konungen/ ty will jag taga dhls i min Broders stelle. Således war jag länge hoos honom/ och kommo wij wål öfwerens. Dher effter feck han mig ett Skiepp och trettijo månn af sitt Krigsfolk/ med hwilka jag foor i Härnad: således blef jag kallad Bärsärkiabane och åndas här min Saga. Ditt leswernes effiertaal sade Drotningen/ år effter mitt tycke intet ringa; Men huru lider med gröten Genta/ dhet år så wida kommit sade Skinwåsia/ att han år tiock som wålling: longt år då att wånta effter honom/ sade Drotningen/ men hwad hafwer du att såja Eyell af ded/ som tiden och lyckan öfwer dig hafwa drifwit.

7. Capit.

Þad er upphaf minnar sogu seyer Eyill, ad Hringer hiet Konger han riedi firi Smalondum, Ingebiorg hiet Kvinna hans dotter Biarmars Jals af Gaut-

Cap. 7.

Dhet år begynnelsen till min Saga sade Eyell/ att Hringer heet en Konung i Småland: hans Drotning war Ingeborg Biarmar Jarls dotter af Götaland/

ipsum destinaverat compos reddi posset. Cum Rex istum suo jure excludere non posset, utpote quem sic cum Arone convenisse optime noverat, ipsi locum & nomen fratris offert. Hine longo usu firmata familiaritas, in multam animorum consensionem convaluit, adeoque præstitit, ut ipsum navi trigintaque corporis sui custodibus datis ad piraticam excolendam emitteret. Sic ergo Gigantomachus vocitatus, nihil ulterius celebre gessi. Regina in hac historia multa eximie sibi placuisse ostendebat & cum à filia pultem non satis excoctam sed instar jusculi cujusdam tenuioris fluitantem acciperet, Egillum orabat tœdium hujus moræ, vitam suam exponendo, leniret.

CAP. VII.

Quapropter Egillus, oratione per vitæ gradus erescente, erat inquit, Smolandiæ Rex Ringo vocatus, ipsiusque conjunx Ingeborg Biarmeri Gothorum Comitis

Gautlandi, þaug attu II. born, Eyill ſon þeira, en Æſa dotter. Eyill ogx upp i hird føder ſins, þar til han var 12 vettra gamal, han var kappſamer oc odæll oc lagdiſt æ skoga med men ſina oc vandu ſijg vid iþrotter. Eitt ſinn ræddi Eyill vit men ſina hvor leingdſt giæti lagſt æ vatnid þat ſem var æ skioginium, þar voru eyar margar, nu leggiaſt þeir æ vatnid oc voru ſaman oaſt skildi þar hvor epter vera ſem ey kiæmiſt leingra, leggiaſt þeir nu æ vatnid, Eyill var skiotaſter æ ſundinu, oc voru þeir ey langt komner, þa kom þocka ſo mykil ad eiginn ſa annan, villtuſt þeir æ ſundinu i ſunder, viſſe Eyill ecki hvad af þeim vard, lagdiſt han ſo æ vatnid oc var þar 2 dæger, komſt han ſo ad landi oc var ſo matt dreyinn ad han skreid æ land oc reif æ ſyg:

land / dhe ågde twänne Barn tillſamman / Sonnen heet Eyell men dottren Åſa; Eyell wexte opp i ſin Faders håf till deß han blef tolf åhr gammal / han war en ſtrîdſam och grym man / lade ſig ute på ſkogen med ſina Mån / och wånde ſig wid dhe ypperſte konſter och Idrotter. En gång förſökte Eyell med ſina Mån / hwem af dhem förmotte långſt ligga på dhed watnet / ſom war i ſkogē / hwareſt och monga Öar funnes belägne: Dhe lade ſig neder på watnet / och bleſwo ſomliga rådda dher utaf / att dhen ſkulle blifwa efter ſom inter hinde ſölla. När dhe då hade lagt ſig på watnet / war Eyell ſnareſt till Sundet: och woro dhe en longt utkomne / då ett ſå tiockt töcken ſwerhölde dhem att ingen kunde ſee dhen andra; foro dhe derföre wida kring Sundet ifrån hwar andra: intet kunde Eyell weta hwad af dhe andra hade blifwit: låg han derföre på watnet i twå dagar / kom dock omſider till ſtranden / men war ſå uthmattad / att han:

mitis gnata, quæ felici partu Aſam filiam, filiumque Egillum edidit. Hunc per duodecim annos non magis intra ſeveros Aulæ ſuæ mores, quam vaſtarum ſilvarum luſtra educatum, virorum in omnibus honeſtis artibus verſatiſſimorū familiaritas & æmulatio ad egregia quævis accendebant: adeoque ferox pugnaxque redditus, ſuos aliquando etiam ad natandi certamen incitare non dubitavit; Et cum nonnullos fatigationis ſuæ periculum abſterreret, ipſe interrito animo lacum quendam inſulis variis interſectum ingreſſus, reliquos omnes velocitate eximia in ipſo ſtatim ſinu ſuperavit. Nec multum promovit, cum ſubito denſiſſimæ nebulæ circumfuſæ nullum ad alterius admitteret conſpectum. Egillus itaque de ipſorum vice nonnminus atque ipſi de Ejus ſoliciti, aquis immorabantur, donec biduo conſumto, illum viribus ultimis ægerrime corpus delaſſatum trahentem, arena litoris

cxci-

ſyg moia oc læ ſo nottina, um morgonion kom ur morkinni Riſi eirn mykil, han tok mic upp oc mælti, þat er vel ad vid finnuſtum hier Eyill, oc eru nu 2 koſter vit þec, ad eg drep þec, eder þu geimer geyter minar, ſo leingi ſem vit lyfum, ſverier mier þar eyd um: ad þeſſu dvaldi Eyill ey. Þvi ur vondu var ad rada, foru þeir nu margar dagleider, oc komu i heller ſem Jotuninn atti, han atti margar geyter, let han þat ſtanda ad nider logum ſinum, ad þær skilldi fiall renna. Eyill tok vit fiar geimſlunni oc voru þær miog oſpakar; geck ſo fram leingi oc ſem Eyill hefi verid þar 12 manudi þa hliop han i burt: enn ſem Jotuninn vard þeſſa var, for han efter hanum oc fann han i einum heller, oc hefi han þa 2 daga i bur-

han ſom nogaſt hinde ſkrida till lands: dher ref han måſe / och lade ſig på dhen öfwer natten; om morgonen kom utur ſkogen en förſkräckelig Reſe / han tog up mig och ſade / dhet är wähl Eyill att wij finnas här: Jag ſätter dig nu twenne willkor före / antingen ſkall jag här dräpa dig / eller ſkall du wachta mina Getter ſå länge wij lefwa / dhär på du och måſte ſwäria mig trohets edh: Eyill drögde intet att bewillia honom dhet / till att löſa ſig af denna wåndan. Dhe foro nu monga dagzleder och kommo dher näſt till dhet Bärget ſom Jätten innehade: han ägde monga Getter / han låt dhem ſamblas wid ändan på bärget / att dhe måtte ränna på fiellen; Eyell tog emot att wachta Getterna / woro dhe mycket yra och oſpaka; led ſåledes tiden fram / och då Eyell hade dher warit tolf månader / lopp han bort: men när Jetten blef dhet warſe / foor han effter och fann honom i ett Berg hade han då warit twå dagar bor-

exciperet & ſuper collecti graminis torum per noctem effunderet. Primo mane immanis gigas ex ſilvis prodiens hunc depreheuſum ita alloquitur. Bene eſt Egille, quod heic conveniamus; Tibi igitur optionem concedo utrum ſub meis manibus mori an meos greges per omne vitæ noſtræ ſpacium cuſtodire malis. Nihil itaque cunctatus Egillus in id quo præſens malum evitaret impigre non modo conſentit, ſed etiam fidelitatis jusjurandum præſtitit, quemadmodum ab altero poſtulatum erat. Multos dies unâ iter confecere antequam ad montem huic giganti proprium accederent, ad cujus pedes capras, quas plurimas habuit, colligere ſolebat, ut ad altiora pro more ſurgerent. Hiſce obſervandis præfectus Egillus haud æquo ſatis animo per menſes duodecim compulit iſtas laſcivientes latiſſimeque oberrantes. Hæc cauſa fuit cur fugam adornaret, ſed inter vicinas montes ſe occultan-

i burtu verid Jotun: ſagdi han ver
giort hafa, enn hann ætti: ſij-
dan tók han 2 ſteina er vogu
half vætt oc voru ſeſter vit
jarnblecker oc læſter ad fótum
mier, þetta skaltu draga kvad
Jotun, þetta atta ec 3 veter,
Jotun var ſo var um ſig ad eg
ſa mier alldrei færi ad drepa
han; eit ſinn for Eyill ad leitta
geita ſinna, þa fann han eirn
kott i skognum. Eyill tœk han
oc bar heim med ſier, um
kvoldid þa ſolskvi var fallinn
æ elldinn, ſpir Jotum þvi han
kiæmi ſo ſeint heim; þvi nu
verder mirt ſagdi Jotinn, oc þu
finnur i mirkrinu þat þu leytar,
ad þvi vallda gullaugu myn ſva-
rade Eyill, attu onner enn þu
hefer i hofdi þier ſagdi Jotun,
viſt ſagdi Eyill. Sin mier þaug
ſvaradi Jotun, Eyill fletti þa
upp skauti ſinu oc ſa Jot. i
augi kottarins, oc var þad ſem
ſtioner skini, þetta er goder
gryper ſagdi Jotun, eder villt
þu

borta/ Jetten förwitade honom högt
denna gierningen: tog dherföre twå
ſtenar ſom wogo ett halft pund/
fäſte dhem med Jernlåncker och
låſte om mina fötter; dhetta ſkall
du draga ſade Jetten: war iag dher
ſåledes i tre åhr. Jetten war ſå
waar om ſig/ att iag feck inter till-
fälle att dråpa honom. En gång/ då
Eyell foor att leta effter ſina getter/
fann han en Katt i ſkogen/ dhen
han fångade och bar hem om qwäl-
len/ når falſknan war fallen öfwer
elden. Jetten frågar hwij han kom
då ſå ſent hem/ medän nu blef mörkt;
och du kan ſade han/ i mörkret leta
dig fram: ded wolla mina gull-
ögon ſwarade Eyell/ hafwer du
andra ögon ſade Jetten än ſom ſit-
tia i dit huſwud/ ja wißerligen ſwa-
rade Eyell/ käre låt mig ſee dhem
ſade Jetten: ſatte då Eyell opp
Katten/ och ſåg Jetten i hans
ögon/ hwilka lyſte ſom ſkinande ſtier-
nor; dhetta är en koſtelig Grip/ ſa-
de Jetten/ eller will du ſällia mig
honom: Nog wore iag då hielpſam
ſade

cultantem retraxit iſte longurio, ipſoque ob bidui abſentiam graviter reprehenſo, duos lapides dimidiæ libræ majoris pondus æquantes, ferreisque orbibus circumdatos aſſumſit, quibus pedes Egilli innexos, fugæ planè irreptos reddebat: Hoc itaque onus integro triennio circumtulit, gigante ita circumſpecto, ut nullis interea inſidiis pateret. Tandem Egillo per nemora pecus abalienatum conquirenti fortuna muſtelam ſubminiſtravit, quâ correptâ domum ſe referebat, ac juxta ignem favillis utcunque conditum, deponebat. Gigas non adeò cur tam ſero adveniret, quam quod tenebris ingruentibus ex invia denſaque ſilva ſe extricare poſſet, mirari ſe teſtabatur. Hoc aureis meis oculis potiſſimum debeo, dixit Egillus, ſciſcitante ulterius gigante numne alios poſſideret, quam quos capite jactabat: id aſſerere non gravatus eſt alter, ac videre eos deſideranti, in conſpectum dedit Felis lumina, inſtar ſtellarum ſcintillantia.

þu ſelia mier, ver er eg þa birger ſvaradi Eyill, enn ef þu villt ſelia mig lauſan, þa mun eg ſelia þier augunn: oc muntu koma þvi ſo til lags ad mier verdi til gangns ſagdi Jotun, vit þvi munn eg leita ſagdi Eyill, oc mun þier gott þickia þvi þar verda þaug ad vera ſem þeſſi eru, ader skal þau i bert taka oc vil eg binda þeg vit ſtolpan. þu munt drepa mig ſagdi Jotun, þad skal ey vera ſvaradi Eyill; nu tœk Jotun af honum fioterin, nu hefer þu vel giort ſagdi Eyill, oc skal eg nu þiona þier midan þu lifer. ſijdan binder Eyill Jotun, tok ſijdan tvij oddadan ſlein oc rak i augu Jotuns, ſo bædi heingu ut æ kinina. Jot: briot ſo hart vit, ad bondinn ſlitnudu, nu ertu giæfu laus ſagdi Eyill, þvi augun duttu ofan i elldin, illa hefer þu mig darad ſagdi Jotunin, skaltu nu inni ſvellta oc alldrei utkomaſt,

ſade Eyell / men om du will giöra mig lös / will jag gifwa dig ögonen Då moſte du ſade Jetten komma dhem ſå i lag att jag ſielſwer kan bruka dhem: dhed will jag fråſta ſade Eyell / och lår du beſinna dig wål dher af / ty de blifwa ån då ſå klare ſom dhe nu åro / men dina ögon moſte jag förſt taga bort / dherföre will jag binda dig wid en ſtolpe. Då lår du dråpa mig ſade Jetten; dhet ſkall intet ſkie ſade Eyell: tog då Jetten af honom ſkettrorna; nu hafwer du wåll giort ſade Eyell / ſkall jag dherföre tiena dig ſå långe du lefwer. Band Eyell ſedan Jetten och tog en tweuddad Jerngaffel / hwilken han rånde i Jettens ögon / ſå att dhe bågge föllo neder på kinbenen: Jetten ruſkade ſig ſå hårdt dher wid att banden ſletes ſönder. Nu år tin gåfwa förlorad ſade Eyell / ty ögonen föllo ofwan i elden: Illa hafwer då du dårat mig ſade Jetten / ſkall jag och therföre ſtångia dig inn och ſwålta dig ihjel / ſå att du aldrig mer:

Qvorum amore quaſi fulmine tactus gigas, tam magnificam ſuppellectilem ſibi vendendam, urgebat. Egillus autem nullo precio ſatis emi poſſe, verum ſi tantopere iſtam rem appeteret, nihil ſe ejus loco præter exemtos vinculis pedes, deſiderare referebat. Hoc quidem approbavit iſte, ingenio minus quam corpore validus, ſed inſuper ut oculos ita ſibi adaptaret quo recte iis uti poſſet, poſtulavit; in hoc etiam aſſenſus ei Egillus, promittebat hoſce ignes, eadem claritate qua eos jam cernere poterat micantes, ei inſigniter profuturos, modo priores oculos ſibi exterebrari pateretur corpusq; columnæ præberet alligandum. Gigas tantummodo ne ſe necaret pactus, catenas quibus irretitus Egillus erat, demolitur; Qvo beneficio ita ſe delinitum fingebat ille, ut nunquam miniſteria ejus, quamdiu viveret, deſerere vellet. Jam & in vincula Gigantem dabat & bifidæ furcæ cuſpide oculos eruebat, ut:

komast, hiet Jotun Þa apter dirnar mieg sterklega, ver Eyill so 3 næter i hellernum ad han fær ongvann mat, Þat verder hans rad ad han dreper stæsta haferin oc fler af hanum belg, oc fer Þar i sialfer oc saumar ad sem Þraungvast: hin 4 morguninn reker han hafrana til dira: Jotun hafdi spent Þumal finger upp under giætternar, oc tok ad mestu nider æ Þrosskoldinn oc attu hafrarner ad renna i greipum haunum, oc, kumrudu hafrarner; Jotun mælti, brakar i klausum kagga mins, renna hafrarner ut æ wilIi handa honum; Eyill for sijdaster, hægt hokrar nu hornskegi minn sagdi Jotun, oc Þicker um bogana, tok han Þa i lagdinn Eyill bra vit so hart ad rifnadi hafers stakann, nu naustu Þess ad eg var blinder sagdi Jotun oc vil eg gefa Þier gullring i Þionustu laun, Eyill fin-

mer skall här uthkomma / slog då Jetten treffelig hårt igen dören: war altså Eyell trenne nätter i Bärget att han ingen maat bekom; sann han då dhed rådet / att han dräper Jettens största Bock och slår huden utaf / Hwilken han kläder på sig / tillsömandes dhen dhed trongast han kunde. Jte de morgonen drifwer han Bockarna till dören. Jetten hade spänt tummelfingret upp under getterna / och tog dhet diupest han kunde till tröskelen; moste så Bockarna renna i grepet på honom / och krammade han dhem alla. Jetten sade / Klöfwebrak i Bockefoot / sprungo då Bockarna uth emellan hans händer. Eyell löpte sist fram: högt hoppar hornskegget mitt sade Jetten / och är ded nog tiockt om bogarna; grep han då bäcken i ragget. Eyell kastade sig så hårt fram att bäckskinnet remnade: dhetta ärniöt du min blindheet / sade Jetten / dock för din tienst skull will iag gifwa dig en gullring till lön / Eyell tyckte ringen wara

ut ad genas tendinibus suis suspensi penderent. Ad quem ictum ita se excussit iste prodigiosæ mensuræ homo, ut nodi vinculorum veluti ambusti collaberentur. Tunc Egillus exclamat omnem novorum oculorum expectationem inanem fore, cum propria ipsius culpa in iguem illos projecisset. Gigas itaque se vehementer delusum sentiens, longa inedia facinus vindicaturum minitatur, neque unquam passurum ut incolumis evaderet. Quam igitur potuit fortissime januam obserat. Tribus ita noctibus famem tollerabat Egillus, quibus Regem caprarum cædere seque istius vellere indutum subtilissima arte insuere meditatur. Proxima igitur luce ad januam omnes capellas coactas non antea exire sinebat Polyphemus iste, quam expanso ad postes infimos pollice, singulas contrectasset saltusque probasset, adiiciendo strepitum ungulatum in caprinis pedibus non fallere. Ita per pollicis

Snúdiſt nú fager hringerin oc ſeildiſt i moti Jotnınum, enn han greip ſverd hio til Eyill oc af honum eyrad. Eyill hio af Jot: hondına hægri oc hieck þar vit hringerinn. Nu ſkal tu lifa vit haran kvæli þeſſi ſagdi Eyill, ſkilldi þad med þer oc for Eyill i bert læ uti æ ſkognum: umſider kom han ad ſiò oc fann Wikinga ſkip, ſæ hiet Borgarder ſem firi þeim var. Eyill geck i kaup med þer, oc reindiſt han hinn vaskalti, var han i hernadi 2. ſumer oc bardiſt i ſmaskerinum vit Berſerki þann er Glamer hiet, han atti brinþara oc matte kioſa manna firi hanum ef han viſſi nafn hans: i ondvardum bardaga hliop Glamer a ſkip Gars oc ræk brinþaren i gegnum hann; Eyll var nær ſtadder oc hafdi brotid ſpiot ſitt, han reidi upp ſpiot ſkaptid oc ræk vit eyra G. ſo han fiell ut birdis oc ſock hvoriu teggia Gla-

Wara wacker / geck dherföre fram att taga honom / men Jetten grep till ſitt ſwärd / och högg örat af Eyell. Eyell högg emot ſå att högra handen föll af Jetten / wid hwilken och ringen hengde: nu ſkall du lefwa i detta hårda qwal ſade Eyell / och ſkilde ſig ſåledes ifrån honom. Eyell for bort och lade ſig uti ſkogen / omſider kom han till en Siö och fann Röfware ſkepp: Borgarder heet deras höfdinge / Eyell gaf ſig i handel med dhem / och röndes han wara dhen raſkaſte man. Han låg twå Somrar i härnad / och ſtridde i ſmäſkiärarna wid dhen Kiempen ſom Glamer heet / han ätte en Stålſpetz / och feck man utwälja en man för honom / dher nogon wiſte hans namn: J ſiſte ſlachtningen lopp Glamer på Gars ſkepp / och rände Stålſpetzen igenom honom; Eyll war intet longt ifrån / men hade afbrutit ſitt ſpiut; tog dock ſkaftet upp / ſlog där med Glamer wid örat ſå att han föll utom bordet / ſunko ſåledes både Gla-

licis aperturam omnibus effuſis, unus reſtabat Egilius, quem adcurrentem ita blande compellat Gigas. Eximio impetu ferves Tu, mi corniger barbatule, aſt lumbos ſolito ampliores geris. Itaque cum villos iſte arriperet, ſummis viribus ita ſe circumegit Egillus, ut pellis media rumperetur. Ut ut hæcce cæcitas mea, nunc non parvo Tibi fuerit emolumento, ait Gigas, nihilominus pro ſervitio tite defuncto annulum huncce auferes; Egillo propius, auri iſtius formoſiſſimi ſumendi gratia, accedente, ex improviſo gladium educit iſte Cyclops, aureque ipſum privat. Quo vulnere æſtuans Egillus, ſuo enſe Longimanum iſtum dextera, cui orbis aureus inſertus erat, mulctat & ſic relinquit, jubendo eum ætatem plorare. Aliquot dies quidem in itinere per vaſtos ſaltus conſumſit, donec ad ſinum quendam maris delatus, naves piraticas & earum præfectum Borgardum conveniret. Huic facile ſe-

Glamer oc Brinhvarinn oc kom alldrey upp ſijdan, Wijkingar gafuſt upp æ þeirra valld, giordu þeir Eyill hofdingia ſin, valdi han af lidi þeirra 35 men oc heriadi i auſter weg oc er ey getid ad tilbæri neitt, eyna natt lau þeir Eyill hans men æ eirni hofn oc gaf þeim ey bir, Eyill geck æ land eirn ſaman oc kom i eit rioder, þar ſa han Jotun eirn oc eina flagdkonu þaug droust um eirn bring, oc ward hun orku vana firi honum, matti þar ſia mikil skop, þvi hun var ſtutt klædd, þo loddi hun æ hringnum, eg hio til Jotunn, þad kom æ handleggin upp vit oxlina oc tok ſo mikid ſticki ad eirn mader mundi ey meira upptaka: Jotun hio til Eyill oc tok af hondina firi ofan unglidinn oc fiell nider hondinn oc ſverdid, Eyill fludi þa undan. enn Jot: elti han, enn af þvi ad Riſinn var ſtor, en:

Glamer och ſtolſpetzen neder och kommo aldrig upp ſedan; Siöröfwarena gofwo ſig i dheras wåld/ och updrogo Eyill Höfdingadömet/ han utwalde af dheras hoop trettiofem Männ/ häriade ſedan uti Öſterſiöns och är inter ſtoort att tala om dhe handlingar ſom dher förrättades. En natt låg Eyill med ſina menn uti en hamn och feck ingen börd: Eyill geck på landet enſam/ och kom in i en ſkog/ där ſåg han en Jette och en Jettkona dragas om en Gulſked; och blef hon wanmechtig af hans brätande: fick lag dhär ſee ſtora ſaker/ emedan hennes kläder woro ſtackotte/ hon drog likwel åt ſig Gullſkeden; Eyill högg till Jetten/ hugget kom på armleggen upp wiid axlen/ och tog ſå ſtoort ſtycke af/ att en man kunde intet meer uptaga; Jetten högg till Eyill/ det hugget tog handen af ofwan för leden: föll ſå ſwerdet med handen neder till Jorden/ då ſlydde Eyill undan; Jetten jagade wähl effter honom/ men ſåſom Reſen.

ſe adjungebat Egillus & per duas æſtates fortitudinem ſuam omnibus approbabat, præſertim in velitationibus variis, quas cum Heroe Glamero in mari ubi minutioribus inſulis eſt frequentiſſimum, ſuſtinuere acerrimas. Hic enim Glamerus poſſeſſor teli acutiſſimi, ex cœtu adverſariorum ſolebat evocare quocum confligeret. Tandem ille navigio Borgardi aſcenſo, ipſum chalybeo ſuo mucrone trajecit. Egillus non procul abſuit, ſed jaculo denudatus, decurtatæ haſtæ capulum arripuit idque ita per aures Glameri impreſſit ut extra navem præceps ageretur & cum nobiliſſimo ſuo veru ad fundum devolveretur. Hoſtes itaque omnes Egilli obſequiis ſe addixere, verum ex iis trigintaquinq; eoſq; ſelectos ſecum abducens in Orientalem Vagum ſive Pontum, varias excurſiones vaſtationeſque fecit, de quibus brevitatis ſtudio ſilendum. Nocte una ad portum quendam applicabat Egillus & ventis è regione flantibus, ſilvæ adjacentes invitabant ut in eas ſolus penetraret;

 ibi:

en skogerin var Þraungur skill-
di Þad med Þeim, kom Eyill so
til manna sina, sigldu Þeir sij-
dan i burt, Eyill feck verk mi-
kinn i hondina oc er 2 nætter
voru lidnar, komu Þeir i hofn
eina, gat Eyill Þa ecki af bo-
rid verkin, stod han Þa upp
oc geck æ skog oc kom ad
læk einum Þotti honum Þat hellst
froi ad hefa hondina i læk-
num, Þa kom ur steini Dergs-
barn oc sockti vatn; Eyill læt
renna fingergull i skiolnna, bar-
nid hliop i steininn, litlu sidar
kom ut eirn Dverger oc sper
hwor glatt hefi barnid oc hva-
da manna han væri, Eyill sagdi
til sin, oc sagdi sier litid stoda
gull, medan han væri so fær
ad bordum, Þat er illt sagdi
Dvergerin oc far med mier in
i steinin: Eyill gerdi so, tok
Dverg Þa ad binda um hond
Eyills, tok Þa ur verk allan var
groid um morguninn, tok Dver-
gin

Resen war stoor och skogen trong/
bleswo dhe således åtskillde: Eyill
kom till sijna menn/ och seglade
sedan bort: Han feck en stoor
wärk i armen/ och då twå nätter
woro förledne lade dhe inn i en
hamn; hade ändå werken intet öf-
wergifwit Eyill/ stood han dherfö-
re upp och geck in i skogen/ till deß
han kom till en bäck/ tyckte hann
dhed wara fruchtsamt att sticka
handen i dhet swala watnet: Då
kom utur stenen ett Dwergzbarn
att hemta watten. Eyill låt en
Gullring falla i barnets ståhl; dhed
lopp dher med in i stenen: Lijtet
dher effter kom en Dwerg ut/ och
sporde hwem så wäl hade fegnat
Barnet/ och hwilken man han war?
Eyill nembde sig och sade gullet sig
litet kunna hielpa/ emedan han
war så ofärdig i sin kropp: Ded är
rätt illa sade Dwergen/ men faar
du med mig in i stenen. Eyill giorde så/ begynte då Dwergen binda
om hans hand/ och geck så all wär-
ken bårt/ såret war grodt om mor-
gonen:

ibi Gigas quidam, ejus generis mulieri aureum quendam torquem detrahere multo nisu conatus; ipsa vero, quum lassitudine sua deficeret atque vestibus brevibus non satis tegeretur, immensa pandens quidem corporis indecora, nec tamen auri circulum deserens, ipsi erant spectaculo. Hic ergo in Gigantem invadit, & gladio, tantum ex brachio, qua humerum init, decerpit, quantum vix unus vir humi extollere posset. Ast immanis ille homo, suo ense ita audaciam Egilli ultus est, ut manus ejus supra cubitum præcisa cum ferro in terram caderet. Quapropter saluti fugâ consulebat, insequente Gigante, donec silvæ suis sepibus densiores, inusitatam illam corporis molem non admitterent & illorum rixis se interponerent. Egillus equidem ad suos reversus, navigio decessit, sed dolor acerbus adeò se per avulsæ truncum intendit, ut duabus exactis noctibus in proximum portum incurrere cogeretur, nec eò tamen mitigatus est. Jam in proximam silvam se con-
fert

gin þa ad smida honum sverd upp fra hioltum giordi han eirn fal so diupan ad upptok yfer ollboga, oc var þar spent ad, var Eygli so hagt ad hoggva med þvi sverdi sem heill væri i hondini. Dvergin gaf honom marga goda gripi, oc skildu þeir med vinattu; for Eyill til manna sina, oc er nu lokid mini sogu. I miklar herkier þicki mier þu hefa komid sagdi Kelling: enn hvad lider nu grautnum gent, han er full velder, enn so heiter ad han er ongum manni ærer, þvi munn nærri sagdi Kelling ad han sie kallder, ef eg seyi hvad ifer mig hefer fload:

8. Cap.

gonen: Dwergen tog till att smida honom ett swärd; upp ifrån skaftet giorde han en hals så diup/ att han tog upp öfwer armbogen/ och war där åtspent. Detta swärdet war Eyill så lempeligit att hugga med/ som han hade warit heel i handen. Dwergen gaf honom monga goda skenker och skilldes dhe med wenskap. Sedan foor Eyill till sina menn/ och lychtas således min saga: J många hårda farligheter tycker mig dig hafwa blifwit drifwen sade Drotningen. Men huru lider nu med gröten gånta: han är wäl kokad swarade Skinnwäsia/ men så heter att ingen menniskia kan äta af honom: Ohet lärer wara när till att han blifwer swal/ sade Drotningen/ då jag hafwer saat hwad mig i mina dagar hafwer flödat öfwer.

Cap.

fe t & in sinceros cujusdam torrentis liquores manum immergit, hujus frigore vim morbi levaturus, cum ex subjecta petra prodiret pulio, recentes aquas petitum. In cujus urnam ipse immittit aureum annulum, cum quo rursus infans in lapidem se conjecit atq; fecit ut mox Pygmæus quidam excederet, explorans quinam liberalitate sua ita puerulum exornasset; Egillus nomine suo relato, se nulla auri cura tangi posse ingemuit, quum ægritudo mutilati corporis ita animum in se adverteret; Tam bono itaque viro iam male esse, iniquum ratus iste brevissimæ staturæ vir, jussit Egillum secum saxum intrare, intromissumque dextra obligavit, ut omni mali sensu exspirante, vulnus mane coiret. Præterea cum exactissimæ artis faber esset, ita gladium quendam formavit, ut manubrium desineret in collum, quod sua amplitudine cubitum complectebatur & fibula quadam mordebat. Hic gladius ita commodum præstabat usum, ut non secus quam integer eo pugnare posset. Ita Pygmæus illum multis muneribus multisque officiis cultum dimisit. Hoc modo suam Historiam ad finem perductam, innuebat Egillus; Regina vero multa admiratione & laude facta ejus ingentia prosequuta, admonuit de pulmento puellam, quæ satis quidem igne tostum significavit, sed ita fervidum ut ne primis quidem labris gustari posset. Ideoque Mater, donec primus æstus se remitteret, varios casus, qui ipsam sæpius jactassent, enarrandos sibi sumsit, ita ordiendo.

Cap.

8. Capit:

Auskurander hiet Konger han red firi Jotunheimum, Kula hiet hans fader min oc moder min attu 17 dæter oc er eg ingst af þeim oc var allra mannamal ad eg væri vænst af þeim, fader min oc moder toku sott oc onduduſt oc voru tird oc trollum greptrud, vær sister tokum lausa fie en bræder vorer Hilldi oc Gauti lender allar, oc voru þeir litt æ satter, fader min atti 3 kostgripi þat var tafl oc horn oc gullbringer, þeir bræder tok taflid oc hornid af oss, enn hringnum gatu vær halldid oc er þat goder griper: systur minar veittu mier afergang oc vor ein ad vinna allt, enn ef eg mælti æ moti þa bordu þær mig, þottist eg ey meiga vit vera, hiet eg

þat

Cap. 8.

Auskurander heet en Konung/ han hårskade öfwer Jetthem/ hans Fader war nemder Kula. Mina Föräldrar ägde siutton Döttrar och är iag dhen yngste af dhem; dhed war alle måns tal att iag war den deyligaste ibland Systrarna: min Fader och Moder blefwo sootdöde/ dheras lijk tillredde/ och af Trollen begrafne: wij Systrar togom lösöronen/ men wåre Bräder Hilder och Göte bekommo alla Länder; woro de ey heller dhet med wäl nögde/ ty min Fader ägde tre kosteliga ting; Dhed ena war ett Taffel/dhet andra ett Horn/ dhet tridie en Gullkied; wåra Bröder togo Taflet och Hornet af oß/ men Kiedian förmätte wij behålla qwar/och är hon ett kosteligit stycke: mina Systrar ärnade giöra mig öfwerwåld och kunde iag intet ensam winna rätt/ ty om iag talade emot dhem/ slogo dhe mig/ och woro mine krafter mächta swage emot

dhem

Cap. VIII.

Ascurodērus, qui patrem Colacis nomine celebratum agnoscebat, Rex Gigantum, originem mihi præbuit. Ego autem inter septem & decem sorores, eodem patre matreque genitas, natu minima, sed maximè decentis formæ, omnium ore ferebar. Post parentum obitum honorificumque funus â Gigantibus factum, nobis sororibus omnia quæ moveri poterant accessere. Fratribus vero Hildo Gautoque omnes Regiones assignatæ. Hi tamen non satis hanc sortitionem approbabant, siquidem multo amore in tria illa preciosissima vasa, scilicet Ludum Schaccorum, Cornu, & Aureum monile, quæ pater nobis reliquerat, fererentur, nec prius quiescerent, quam, excepto colli isto decore, & bibendi & ludendi instrumentum nobis eriperent. Cum autem sorores me suis injuriis longe imparem cernerent, in meam perniciem conspirabant, & me si quidquam illis obloquerer, mul-

Þat æ Þor ad gefa honum hafer þan sem han vill kiosa en han skilldi jafna med oss systrum. Þor kom til, han læ hia sister min elstu um nottina, enn Þær osundudu Þat oc drapu hana, oc so giordi hvor annari, Þvi han la hia Þeim ollum, drap Þvi hvor adra, oc kunni Þat hvor vit adra ad mæla, ef ætti barn vit Þor, Þa skal Þat ecki dafna oc alldrei skal Þat vaxa. Sydast la Þor hia mier oc atti vit mier stulku Þessa sem Þid meyid sia, oc hafver Þat hrinid a heim, Þvi hun er nu alinn lægri enn Þa hun var fædd. Þor gaf mier allan arf epter syster minar, hafer han æ valt verid mier i lid sini, sijdan tok eg Þa alla peningana under mig, fokti mig Þa heims brogd so mikil. ad eg gat ecki mann laus verid. Hringur hiet son Kongs af Smalondum, han eirn sa

dhem: Therföre bad jag Thor om hielp / och låfwade mig willia löna hans omak med så god Bäck som han sielf behagade uthwälla; dher han allenast tächtes jämna arfwet emellan oß Syster. Thor kom till oß och lade sig hoos wår ålsta Syster om natten / men dhe andra afwundades dher wid / och dräpte henne: Så giorde hwar annan / ty han låg hoos dhem alla. Således dräpte dhen ena dhen andra; funde dherföre hwar till annan seya / om du ågde barn med Thor / skall ded aldrig nedertystas och aldrig skall ded wäxa: Sist låg Thor hoos mig / och ågde med mig denna flickan som i här seen / och hånger dhed wid henne / att hon år nu lågre då hon år blefwen upwuxen / ån når hon war född: Thor gaf mig allt arfwet effter mina Systrar / och hafwer han uthwalt mig ibland sitt folk: Sedan tog jag alla penningarna under mig / och sökte mig så mycken wisheet att jag förmåtte intet långre wara ogift. Hringer war

multis verberibus coercebant. Igitur ne auxilii omnis inops perpetuo succumberem, divinam Thoronis opem imploravi votumque feci, si saltem controversias de hæreditate cernenda inter nos sorores obortas, dirimere non gravaretur, me eximio hirco ipsum remuneraturam. Thorus adveniens, nocte concubitum sororis nostræ majoris petebat, quam ceteræ invidiâ commotæ interfecere; & cum pro gradu ætatis singulis admisceretur, ita quævis minor superiorem annis neci dedit. Qvasi inter se convenissent, si alterutra ex Thorone uterum impleret, id neque in cunas neque lucem mittendum. Ultimo etiam ad me adplicuit, & hanc puellam, quam apud me cernitis, suscepit ejus natutæ, ut jam adulta, se nata brevior sit. Verū Thoro, omnium sororum hereditate mihi adtributa, etiam me in numerum suorum retulit. Itaque multis divitiis ferox, non minorem rerum humanarum scientiam

 tiam

ſa eg af monnum ad mier litiſt vel æ, giordi eg Þa ferd mina til motz vit han, enn han var Þa farin til Gautlands, ad bidia dotter Biarma Jals, flitti eg Þa ferd minni oc kom eg til Gautlands oc var Hringer Konger Þa ad drecka Brudkud ſitt, kom eg Þa bruderinn skilldi inn leidaſt, lagdi eg Þa firi fæter hennar nider æ ſtrætid oc ælædi eg ad giora henni noker viel rædi, enn hun ſa mig oc ſpirndi fæti ſinum vit mier oc braut i mier bada lærleggina, var hun ſidan leidd i hollina oc ſett i ſitt ſæti. Eg kom i hollina oc vard eg ad eirni flugu, for eg Þar under hennar klædi, oc ælade eg mier ad riſa hana æ hol æ naran, hun Þecti mig Þegar, oc rak hnif skafid i ſiduna à mier oc braut i mier 3 rifinn, oc for eg ſo i bert; lider nu à dàginn oc er Bruderinn utleidd, oc Þvi næſt Brudguminn til ſænger leiddur,

tock

war Konungens ſon af Småland/ honom endaſt ſan jag iblând alla månn ſom mig måſt behagade. Giorde jag dherföre min färd emot honom / men han hade då reſt till Götaland / att begåra Biarmar Jarls dotter ſig till huſtru ; flyttade jag dherföre min reſa / och kom till Götaland / då Konung Ring holde ſitt bröllop : når jag kom ſkulle Bruden inledas / lade jag mig då för hennes fötter neder på wägen / och årnade ſtella förſåt för henne / men hon ſåg mig och ſparkade mig med ſina fötter ſå hårdt / att hon bröt af mig begge lårbenen. Hon blef ſedan inledd i Salen och ſatt i ſitt ſåte : jag kom och in med/ wånde mig till en Fluga / och foor under hennes klåder / årnandes då rifwa henne på hålet wid låndren. Hon blef mig ſtraxt warſe och ſlog knifbladet i ſidan på mig och drog utur mig tre refbeen ; foor jag dher med bort. Lider nu fram på dagen/dhes Bruden blef utledder och dher nåſt Brudgummen till ſången ledſagad ;

tog ;

tiam mihi comparavi ; quibus rebus vitam abſque viro ſufferre non potui. Namque penitus in Ringonis Smolandorum Regis amorem effuſa, non minori apparatu pompaque iter ad eum inſtitui. Aſt ille in Gothorum terras jam pridem profectus, filiæ Biarmeri Comitis Matrimonium quæſierat. Qvapropter mutato itinere in Gothiam demeans, nuptias pactæ occupare decrevi. Sub meo adventu in cœnaculum ducebatur nova nupta, ad cujus pedes in viam me projeci, ingens malū animo complexa. Aſt illa inſidias præſentiens, ita infeſtis calcibus me obtrivit ut crura mihi gemina diffringeret. Nec ideò à me certamen ulterius omiſſum eſt. Nam in muſcæ habitum commigrabam, & veſtes ejus, quæ jam locum aulæ eminentiorem tenuit, ſubire & occulta fœminæ vitiare conabar, ſed ingratiis. Ipſa etenim dolis meis occupatis, cultrum manubrio tenus in me immerſit. Nihilominus, cum die

tock eg hann burt oc hliop fram ad ſio oc æladi ad drepa han, enn þa eg ſlepta hanum ofan firi hamrana, þa kaſtadi eg honum upp yfer for tialdid, kom han þa nider i ſængina hia Brudini enn eg ſtod þar grida laus oc matti þadan hvorgi komaſt, skildi eg þa leiſa lijf mitt oc fara i under heima oc ſækia 3 koſtgripi, skickiu þa ſem ey metti ellder granda, oc horn þat alldri verder afdrukid, oc tafl þat ſialt leyker þegar halft er leykid:

tog jag då bårt honom/ lopp fram till en Siö och ärnade dråpan: men når jag kastade honom öfwer Bergen/ fann jag att han foor ofwan för tiellet och kom neder i sängen hoos sin Brud. Men jag stod dher qwar aldeles rådlös och kunde intet komma negorstädes utur rummet; skulle jag då lösa mitt lif der medatt jag motte fara under werlden/och söka tre kosteliga Klenodier/ en Kåpa som intet kunde af elden skadas; ett Horn/ som aldrig warder urdrukit/ och ett Taffel som sielft leker då half spelt är.

9. Capit.

Nu for ec i under diupinn oc ſan Kong mircrana oc gaf honum 50 hafra, oc kiefti ec ſo hornid, enn Drottningu hans war buinn eyter dricker, oc drack eg han firi hana, hef eg ſidan mikin ſvida firi minu brioſti:

Cap. 9.

Nu foor jag under diupet och fañ Mörkretz Konung; jag skenkte honom femtijo Bäckar/ och köpte således Hornet; men åt hans Drottning war en etterdreck tillredd/ dhen drack jag upp för henne/ och feck dher af en stoor sweda i mitt

die proclivi, ſponſa in thalamum, ſuccedente marito, deduceretur, ipſi non longiorem pacem dedi, quin Neogamum lecto ſublatum ad lacum quendam vita ſpoliare meditarer. Verum neque illud melius proceſſit, quam dum ipſum per ſalebroſa loca elevare cogitavi,ſupra tentorium elatus, in uxoris recumbentis ſinum præcipitaretur. Ego autem omnis conſilii inops, eidem loco me affixam animadvertebam. Itaque ſi vitam redimere vellem, mihi inferas adire ſedes injungebatur, quo inde tria præſtantisſima referrem cimelia: Nimirum ſtolam, quam nullus ignis violare audebat; Cornu, quod nemo exhaurire valebat, nec non Latrunculorum abacum, qui medium ludum ſua ſponte abſolvere poterat.

Cap. IX.

Sub profundum Chaos demerſa, præſidem tenebrarum mihi conciliavi, quinquaginta; capris redditis cornu iſtud reportavi; potione, quæ veneno infecta erat, in Reginæ vicem exhauſta, Cujus vis peſtilens pectus meum graviter afflavit

fti: Þadan for eg i Lukanus fiall, þar fann eg 3 koner ef koner skall kalla, Þvi eg var barn hia þeim firi vextar sa-ker; þær attu tafl-d ad geima: eg gat nad halfu taflinu, enn þær soknudu oc foru epter mier, badu mig apter skila; enn eg sagdi þad ecki giera, enn eg bad eina þeira reina wit mic oc leggia þar vit halft taflid, enn eg birdi mina af gulli: Þetta likadi þeim oc þotti ecki ofer efli, hiop þa ein þeira a mig, greip i mitt har oc reif af mier adra vanga-filluna, fildi þar med eirad hægra, fan eg þa ad hun var mier hardleikin, sijdan rak eg fingernar i augu a henni oc kreistust so, bædi uttoku vit so til glimu oc voru bad sv ftin-gar mik'ar, þar var urd mikil, feste hun þa fotinn i urdinni; enn eg fleit hana ur augu kol-lunum, skildi þad ockar vit.

skif-

i mitt bröst: thädan foor iag i Lukanus fiell / och fann tree Qwin-nor / om man dhem qwinnor må kalla / ty iag war barn emot dhem i anseende till dheras wext. Dhe hade Tafflet i sitt förwar: iag hinde taga af dhem halfwa Tafflet / men dhe saknade dhet och foro efter mig / begärandes att iag motte dhet tillbaka gifwa: iag nekade dhär till / och bad att endera af dhem wille käm-pa med mig / och sätta så halfwa tafflet under-speel / men iag dhere-mot Gull afliika wärde: Dhetta lijkade dhem wähl / och tyckte mina krafter intet hinna till. Lopp då en af dhem till mig / greep i mitt hår och reef huden af mitt ena kinbeen / så att dhet högra öra fölgde med. fann iag då att hon hade illa märkt mitt an-sichte. Tryckte iag mina finger i hennes ögon och krystade å hårt till att dhe båda föllo uth / begyntes sålédes en hård strid och woro mån-ga swiftingar oss emellan. Dher war en stoor steenklyppa / moot dhen fästade hon sin foot / men iag sleet.

Ego-

wit exussitque. Hinc in Lucani montis adyta illapsa, tres visitavi feminas, si mo-do ita eas nominem, quarum comparatione tenellula videbar. Hisce i[illegible] lu-o-riæ custodibus partem tanti monumenti surripui. Ast ubi illæ furtum sub fallaci-bus verbis latuisse intellexere, me fugientem intercipiunt, rei ablatæ restitutio-nem postulantes, qua negata sub pignore totius abaci & auri quod ego opposui, alterutram earum in certamen provocavi; in quod illæ suis viribus fisæ, facile consensere. Prima itaque in crines meos involat & cutem cum aure ex genis altera decerpens, pessime ungulis suis frontem mihi exterit. Ego exasperata, in oculos ejus fi: digitos meos indidi, ut loco moverentur; Hæc gravissimi certa minis ini-tii excipiebant non leviores impressiones; usque dum illam, petræ cuidam pede inserto, non nisi oculis orbarem. Hasce jurgiis finitis, altera adcurrens, pugno

ita

skifti, þa hliop onner ad mier oc rak hnefan a naſer mier oc braut i mier nefid oc 3 tennur ſem þier meyid ſia, en eg greip til hennar oc nodi ſinni hendi i hvort brioſt oc reif eg þaug af bædi nider ad bringu teinunum, oc fildi þar med aller mag allinn nider ad naſla, oc feilu þar ut yderin: þa hliop ad mier 3 oc var ſu minſt firi ſier, oc ætladi eg ad ſtinga ur henne augun ſem hini firri, enn hun beit af mier fingernar II, leck eg henni þa belkrok, fell hun æ bak apter, bad mig miskunnar, en hun fieck þad af mier ef hun feing mier alt taflid en hun dvaldi þvi ecki, let eg hana þa uppſtanda, gaf hun mier ad skilnadi eitt gler oc er med þerri natteru, ad hvor ſem i þad lyter, ma vera lyker þeim han vill, en ef eg vil hitt, þa ma ek lata vera

ögonen ur hufwudet på henne / och ſkildes ſåledes wårt wiidſkifte: ſedan lopp en annan till mig och dref ſin nefwe ſå hårdt öfwer min nåſa / att nåſbruſtet med the tre tändren / ſom i kunnenſee / alldeles ſönder kråſades: Men iag grep till henne och tog med mina hender i hwardera hennes bröſt / ref them begge af alt in till brinaeſkilnaden / och fölgde hela magen med alt neder till naflen / ſå att innelſworna föllo ut. Då ſprang den tridie till mig / och war hon mindre qwinna för ſig: Jag ärnade ſtinga ögonen uhr henne ſom utur then förra / men hon beet af mig twenne finger / lade iag then hälkrok för henne att hon föll baklänges / hon bad mig om miſkund hwilken iag och henne uplöt / där hon wille gifwa mig hela taffelet. Hon ſöhmade intet att lägga ſitt ſamtycke ther till / ty låt iag henne ſtå up Då wi ſkilldes åt / gaf hon mig en ſpegel / hwilken h[illegible] de en ſådan natur att hwem ſom ſåg ſig i honom blef lijka thed han wille; tag k[illegible]n och beſlå hwem helſt iag be-

ita naſum meum transverberavit, ut cum duobus dentibus commoleretur, quemadmodum videre potestis. Verum ipſam non minori damno affeci, cum ſingulis meis manibus ſingula ejus ubera prenſans, per pectoris fines in ventrem umbilico tenus, viſceribus interim deflu[illegible]ntibus, raperem. Tertia: ut ætate, ita viribus minor impetum in me feci[illegible], cui cum oculos ceu priori evellere conarer, digitos duos dentibus deſecuit. Qua[illegible] poſito poplite, illam in humum tranſverſam egi. Cui tamen [illegible] lege pepercit, ut tota ſcacborum tabula cederet. Quod ſic haud difficulter ab ipſa impetravi. Quin etiam me abeuntem mirae artis ſpeculo mactavit. Quicunque enim eo ſe contemplatur, eam ſpeciem, quã exoptaverit, induet; vel etiam ſi voluero, talpa cæcior evadet. Rurſus ipſa Abyſſum ſubii, ubi Noctis Princeps, me viſam, ad conſvetudinem ſollicitat, expoſita ſtola, cujus compos

bliodan skùduvit, ſo for eg ſo i under diupinn oc fann hofdingian mirkrena enn þa han ſa mig mælti han til ſamfara vit mig, oc þotti mier ſem þat mundi Odin vera, han baud mier eina skickin, ef eg villdi þat til vinna ad ſækia hana þangad ſem hun er, var þangad ad hlaup yfer eit bal; la eg firſt hia honum Odinn; hliop eg ſijdan i balid oc feck eg ſo skukiuna, er eg ſijdan skinlauſs um allan kroppin nedann: for eg ſo burt after, fann eg þaug Hring Kong oc Ingibiorg, feck eg þo gripina, vard eg ad ſveria þeim eyd ad hefna þeſſ alldrei. En fra ſmaleikum ſem eg hef att vid bræder minar mun eg ey ſeya: eder hvad lider grautner genta; eg ætla han muni hal wolger ſagdi Skinveſia, ber hingad ſagdi K. ſidan toku þaug mal ſina; var þeim foſtbrædrum feinginn ſæng ad ſofa i um nottina.

hagar med blindhet ſom ſeer ſig i denne ſpegelen. Sedan for iag åter under diupet och fan Mörkretz Höfdinge; då han ſåg mig / ſade han ſig willa hafwa umgenge med mig; iag tychte att han war Oden. Han böd mig en Käpa/ hwilken iag ſkulle winna / om iag allenaſt wågade ſöka henne där hon låg: då iag och ſkulle ſpringa öfwer ett brinnande Båhl; men förſt låg iag hoos Oden: ſedan lopp iag i elden / feck således Kåpan, år iag dher af blefwen hudlös om hela min krop; nedre deel: Så foor iag dådan och fann Konung Ring med Ingeborg / dhem gaf iag dheße Klenodier: Moſte ſedan ſwerta dhem en eed/ att aldrig mera hemnas ded. Elieſt om dhe ſmålekar / iag hafwer hålt med mina Bröder / må iag intet ſeya eder. Men huru lider nu med gröten genta. Jag menar ſade Skinwäſia att han lår nu wara lagom warm / bär då hije honom ſade Drottningen. Dhe togo ſig då gott måltid / blef ſedan en ſäng lemnad åt Foſterbröderna att ſofwa uti öfwer natten.

efficerer, ſi eandem per objectum rogum petere poſſem. Idcirco illi, quem utique Odinum putaverim, me permitto: mox per ignem deferor ad veſtem, etiamſi ingens flammarum vis cutem inferioris corporis univerſam abſorberet. Sic umbris valere juſſis, ad Regem Ringonem Ingeborgamq; perrexi, qui tam care emtis donis gaviſi, etiam graviſſima exſecratione me ad injuriarum oblivionem obligaverunt. Jam lites, quas minores cum fratribus meis movi, enumerare piget. Tempus enim eſt, ut hos ſermones pulte condamus. An ergo percocta eſt? Ipſa addicente puella, juſſum eſt infertercetur. Inde ſe pluſculum invitavere, & ſic lecto conceſſo per noctem quievere.

CAP.

10. Capit.

Um morgunin voknudu þeir svenna, kom Kelling til þeira, oc sagdi þeir skilldi dvelia þar um dægin, klæddist þeir nu, var Kelling hin katasta, foru þeir sijdan ad borda, sperdi Kelling þa ad erindi sinu; en þeir sogdu sitt erende, oc spurdu hvort hun kini ecki nema grein æ ad giora hvad ordid mundi hefa af þeim Kongs dætrum; ecki veit eg hvoriu greitt icker verder ad na þeim; þad mun eg first seyga icker, ad efter andlat Auskurauds Jotuns, urdu þeir eya satter bræder miner hvor þeirra skildi vera Konger, þottust bader til komner: kom þeim saman ad sa skal Konger vera sem ægiætare Kongs dotter fingid giæte, oc for Gaute tok Brinhilldi, en Hilldir for sijdar tok Beckhilldi oc eru þær nu Jotumheimi::

Cap. 10.

Om morgonen waknade Bröderna/kom då Drottningen till dhem och sade att dhe skulle dröja dhär dhen dagen; dhe klädde på sig och war Drottningen mycket lustig/gingo sedan till bordz. Sporde då Drottningen dhem om dheras ärende/ dhe kungiorde henne dhed och frågade om hon icke kunde gifwa dhem nogon underrättelse hwad som blifwit hade af Konungzdöttrarna; inter weet jag hwad hielp jag Eder kan göra sade Drottningen:: Dhet will jag först seja eder/ att efter Jettens Auskurandz död/ blefwo mina Bröder inter säte om Konungawelder:: Båda tychtes wehl dher till falne wara. Omsider kommo dhe så öfwer ens att dhen skulle blifwa Konung som sig berömligaste Konungzdottren kunde fånga. For då Gaute åstad och tog Brynhilder: Hillder foer sedan uth och tog Beckhilder äro dhe derföre i Jetthem/ men i winterwid

Cap. X.

Qvam primum juvenes somno expergefacti se erigerent, ad eos Regina processit, rogando ut etiam illo die se hospite uti non gravarentur. Dum igitur vestes assumunt, ipsa multis jocis salibusque se commendabat: sed mox inter prandendum, quid illi hac sua intenderent expeditione, non obliquis sermonibus eruebat. Nec, in quærendis Regiis puellis negocium eorum stare, prius auribus percepit, quam benigna voce ipsis, si non auxilium, certe bona indicia consiliaque addiceret, simul atque ostenderet; ut mortuo Auscuraudo sui fratres, utpote virtute & ingenio pares, non parum de jure suceessionis ambigentes, tandem viam dirimendæ controversiæ fecerint, inter se pacti, ut qui meliorem virginem sibi comparaverat, is Rex esset: Ita Gauto Brinhilldam rapiente, mox Hillderum opima præda Beckhilldam cepisse, illasque Gigantum arcibus teneri. Sub vero media hieme solisque com

heimi: enn ad Jolum i veter æ ad vera þing þeirra, eyga þa oll troll ad dæma hvor þeirra sistra hagari væri. micid batnar mier seyer Asmund þvi vit wytum nu hwar þær eru komnar, oc væri mickid under komid ad þu værer i lid finni med ocker, so er mikil frændsemi vor ad. ec ma ecki eiga vit þa, enn þo æ eg þeim lytid gott ad launa, niti þeir ey mier dignadar minar sagde Kelling, enn hier munu þid bidia first i dag, og mun sina icker sie hirslur minar. þeir letu vel yfer þvi; ener bord voru ofan tekin, leiddi Kelling þa i afheiler nockeru, þar voru kiter margar lauk hun þeim upp, voru þar marger gòder griper, þotti þeim þar gott yfer ad lyta, sidast tok hun upp eitt ker, lauk þvi upp, oc kener þar adgòdan: nu kenner Eyill þar hond sina oc var hun heyt oc under aller lijfsandi: Kelling mælti, kickit þu

wid Julen blifwer Ting hollet/ och skole då alla Trollen döma/ hwem af deße Systrar är handslögare. Dhetta båtar oß mycket seijer Asmund/ ty wij weta nu hwar dhe äro komne/ och woro dhed oß en stoor lycka om du giorde oß undsettning här uti: Så stoor är wår Frändskap sade Drottningen/ att intet wore mig tienligit strida emot dhem/ oansedt jag är dem litet gott skyldig/ såsom dhe äro min heder mycket litet behielpelige. Men I skolen bida här qwar i dag/ och will jag wijsa Eder mina egodelar. Dhe läte sig dhd wehl behaga: när bordet war aftaget/ ledde Drottningen dhem afsides i en Saal/ där stodo monga kistor; hon upläte dhem/ och woro där uti åtskillige kosteliga saker: dhe tyckte mycket wähl om dhem. Sist tog hon fram ett kierl/ upläte thet/ och fann alt wähl wara beskaffat. Eyill kende där igien sin hand/ och war hen ändå heet och aldeles liflig. Drotningen sade/ tycker du Eyill att du kenner igien

conversione futurum, ut Gigantum concioni de puellarum præstantia judicium committatur. Hoc secretum patefactum magni facit quidem Asmundus, majoris tamen, si illis, qvod portento esse posset, contra fratres illos suam operam non subtraheret. Ipsa autem naso suspenso, cognationem sangvinis, hostilis animi exemplis labefactatam ac destructam elevabat, & necædium moræ diurnæ ipsos subire, omnes loculos opum Thesaurorumque suorum illis aperiendos pollicebatur: Quod etiam ceu grande amicitiæ pignus, multo honore ab illis excipiebatur. Itaque finito prandio, Regina hospites in aulæ suæ secessus deducit, ubi pro numero arcarum ingenti, quot iis reconditas gazas, tot nova animorum gaudia & incitamenta prodidit. Ultimo vas quoddam recludit, merces suas fartas tectasque exhibens. Egillus etenim in illo manum suam calore insito nativoq; haud desertam agnovit. Et Regi-

Þu Eyill kenna hönd þeſſa, ad viſu ſvaradi Eyill, kenni eg gull þat ſem moder min gaf mier, eder hvorninn nader þu henni; ſeya ma eg þier þat ſagdi Kelling. Gautur broder min kom til min oc ſaladi ad mier gullhringinn gæda enn eg villdi ey ſelia han: litlu ſijdar þa dotter min for til geita, kom Gaute til hennar oc gaf henni ad drecka ſo hun matti ey þagna, hun æpti mic hatt, eg bad hana þa ganga, enn hun kvadſt alldrei þagna skildi, nema ey kiæmi med hringinn goda þangad æ holinn ſem hun læ, enn þa eg kom med hringin þa kom Gaute broder min oc villdi taka af mier hringinn, enn ec ſpiornadi vit allt hvad eg gat, voru nockrar ſviftingar illar, en er værri læ ad eg miſſa hringin, kom mader fram ur ſkognum oc ſindiſt mier lijker þier Eyill, hio han Jotun mikid ſar, enn

Igen denna handen; ja wiſſerligen ſade Eyill: kenner jag och igen ded gullet ſom min moder gaf mig. Men hwar hafwer du fått henne? Jag ſkall dhed ſeja dig ſade Drottningen: Min broder Göte kom till mig en gong / och ſalkade på dhen goda Gullkedian ſom jag ägde / men jag wille intet miſta henne: Litet ther effter då Dotter min geck efter Getterna / kom Göte till henne / och gaf henne drecka ſå att hon intet kunde röra ſig. Hon ropade mig högt / jag bad henne gå fram / men hon ſade ſig aldrig ſkillas dådan / ſå framt jag icke komme med Gullkedian till den gropen ſom hon låg uti: Då jag nu kom med Kedian / möte mig min broder Göte och wille taga henne af mig. Jag ſpiernade emot ded meſt jag årkade / och woro nogra ſwåra ſwifningar oß emellan. När nu än wårre tillbar att jag ſkulle miſta Gullkedian / kom en man fram utur ſtoggen / och tycker mig ſom han war dig lijk Eyill / han höggtill Jetten ett ſtoort ſåår /

Regina jubente ut certo documento hanc ſuam probaret, non difficile ex auro digiti, quo mater ſua ipſum honoraverat id effecit, nihil magis quam unde ad ipſam perveniſſet miratus. Neque hoc illos latere voluit Regina, Gautus, inquiens, frater meus, iſti ſupradicto annulo precioſiſſimo inſidiatus, primum verba mihi dare, mox peſſima fraude gnatam meam circumvenire, nefas non duxit. Ipſam enim cogendis capris feſſam poculo quodam reficere ſimulans, ita inebriavit, ut loco exire nequiret, ſed magna voce me compellaret, affirmans ſe fovea quadam teneri, quam diu non cum annulo ad illam accederem. Accedens autem fratrem habui obviam etiam ultima mihi intentantem, ſi non ſponte aurum omitterem. Ipſa manibus pedibuſque vim propulſare conabar: ſed cum in eo eſſem, ut multis concurſationibus exhauſta annulum proiicerem, commodus ex ſilvis ſe ex-

Jot: hio af honum hondina; hlupu þeir so til skogar oc vissa ec ey hvorsu þeir skildu, en eg tœk hondina oc hef eg geimt hana sijdan oc lagt hiá lifgros, þvi hun er nu so fesk sem þa hun var afhoggin, þiki mier nu micid saman bera ad þu munt þessi mader verid hefa: eder muntu woga ad eg veki upp undernar oc beri mig ad græda hondina: mier þicker þar litlu til eina sagdi Kelling, sidann tok hun falinn af hendinni, dreifde sijdan i gras laug oc var ey sar vit er hun skar firi framman en sijdan lagdi hun vijd lijfgros, oc sveipadi i silki, helt sijdan ad utan allan dæginn til kvols so, hvorgi hrærdist, fan Eyill þa ad lijf færdist i hondina, sijdan lagdi Kelling han i sæng oc bad han vera som kirraster, oc sagdi han mundi þar dveliast þar til han væri groinn: ad lidnum 3 nottum var Eyill groinn oc ey œmiu-

men Jetten högg handen af honom/ och luppo dhe så till skogen; intet weet iag huruledes dhe skildes/ men iag tog handen och hafwer iag gömt henne sedan wid lifgrås / ty är hon nu så färsk som då hon war afhuggen: tycker mig nu mycket likt att du mon wara den mannen. Men will du wåga sade Drottningen / skall iag upwäcka ett underwärk och låta din hand / ty iag menar mig med liten möda kunna detta sammanfoga. Sedan tog hon falen af hans hand / och satt henne i gråswatten / och war intet sår där wid då hon skar af ded framman till war: där efter lade hon lifgrås där till / swepade silke omkring och hålde utan om hela den dagen in till qwellen / så att ingendera af dem rördes; fann Eyill då en lifachtig rörelse i handen. Sedan lade Drottningen honom i en säng och bad honom ligga i första stillheet deß handen blef igengrodd Då tredie natten war framliden; war Eyill läkter och intet omsukare i han-

ferit vir, Tibi Egille simillimus, Gigantique grave vulnus prior infligit. Verum abipso dextra orbatus, in silvarum penetralia se abdit, fratre meo cursum in ipsum fugientem præcipitante, adeo ut qui casus ipsos diremerit, mihi perinde conjectare difficile sit. Qvandoquidem autem Te reor istum, cuius manum amputatam sustuli, & vitalem herbarum quarundam beneficio effeci, periculum faciam ut eam Tibi restituere queam: & quod monstri instar reputas, hoc quidem non magno negocio, ut opinor præstabo. Ita præfata, manu alteræ demsit capulum, atque aquæ medicatæ immersit, patefacto quod cojerat vulnere, adpositisque vitalibus herbis partes diversas gracili lino copulavit, & ita exterius toto die compressit, ut neutra devaricari posset. Jam utique per illam manum additam sentire poterat. Quapropter ex jussu Reginæ lecto se componens, ab omni motu abstinuit, donec

œmiukare en i fistu en so var sem mader legdi raudan þrad um unglidin: sperdu þeir þa Kelling hvort rad hun legdi æ med sier, en hun kvad þeir mundu þar dveliast til brudkauffins, ef os mæti þa nockud æ ganga, er hier skamt bert filgiu mader min er Skrogger heiter oc ef vit faum nokud a unnid vit þa bræder. lijder nu fram timi oc eru þeir þar i godu yferlæte.

handen ännu i förstone / dock war som man hade lagt en röd tråd om handleden. Dhe sporde sedan Drätningen hwad råd hon till dheras resa lade / hoon sade att dhe skulle bida qwar till Bröllopet: men om oß då nogot men tillfalla / boor intet longt här ifrån min följeslagare som Skrogger heter och låte wij wäl kunna nogot stämpla emot deßa Bröder. Lider så tiden fram och blifwa dhe där qwar'i god segnad.

11. Capit.

Þar er nu til ad taka ad þeir Gauti oc Hillder lata þing stefna oc kom þar folk um alla Jotunheima. Skrogger var æ tinginu þvi han var Logmader trollena, voru þa þangad leidder Kongsdæternar, þar sauft margar gersimar sem þær hafdu giort. Brinhillder hefi giort eitt klædi, þat var med þeirri natteru ad þad matti lyda i lofti oc þar nider-

Cap. 11.

Nu är nu till att seja att Göte och Hillder låto stämma Thing/ och kommo dijt Folk utaf hela Jettehem. Skrogger war på Tinget/ ty han war Trollens Lagman. Blefwo och Konungzdöttrarna dijt ledde. Dher woro monga dyrbare stycken att see / hwilka dhe hade giort. Brynhillder hade förfärdigat ett kläde / hwilket hade den naturen / att det kunde flyga i luften och där nider-

donec membra plane convenissent. Tribus igitur noctibus exactis, sanitati prorsus redditus Egillus, non minus manum habilem agilemque quam olim fuerat, cognovit, & nisi cicatrix quasi quodam tenui rubroque filio discrimen partium exiguam fecisset, frustra se dextra aliquando spoliatum aliis persvasisset Egillus. Tandem sententiam ejus de hoc itinere rogant, quæ jussit apud se nuptiarum tempus expectarent & Scroggeri intimi sui amici consilium, quo insidias fratribus istis faciliores struere & feliciorem propositi exitum sortiri possent. Ita multa hospitale exceptis, citò transiit tempus.

CAP. XI.

Nunc Gautus & Hilldus omnem Gigantum multitudinem & Scroggerum judicem provincialem ad se arcersunt. Ad istum solennem conventum deducebantur Regiæ Virgines, cum rebus istis quas in certamen mutuum confecerant, rarissimis.

Brin-

niderkoma sem villdi, matti þad hafa micla birdi; Beckhilder hafdi giort eina skirtu sem ecki festi vopn æ oc ey matti sa æ sundi mædast sem æ henni var, þa var i aımhædu logt hvor þeir Sistra þagari væri oc var lagt i dom allra trollena oc urdu þaug ey æ eit satt oc dæmdu under Skr: Logman, enn han lagdi þan utskurd ad Brinhillder sie fridari oc æ klædinu væri meira hagleiker oc þvi skilldi Gauter Kong vera oc eyga Brinhillder, enn landi skal hvor stira, þott han væri ey Kongur. Slitu þeir nu þinginu: budu þeir bræder nu til brudkaupa sina þeim sem þer þotti mest mæti æ vera, kemur Skroger nu heim oc sagdi þeim fostbrædrum hvad demt var æ þinginu, oc nær brudkup skall vera, enn sijdan voru þaug leingi æ eintale Skrog: oc Kelling, sagde.

nederkomma som man wille / förmätte ded och föra med sig en stoor börda. Beckhilder hade giort en skiorta/ på hwilken intet wapn kunde fästas / och intet förmåtte dhen upterötena i simmande / som i henne war klädder. War därföre hele osäkert att seja hwilkendera af Systrarna wore behageligare: blef dhed dock lagt under alla Trollens omdöme; men dhe kommo intet öfwerens / ty upsklötz domen till Lagmannen / hwilken sådant utslag gaf / att Brynhillder war Deljeltgare / och att hennes kläde war konsteligare giort. Skulle derföre Göte blifwa Konung / och hafwa Brynhillder/ men Landet skulle ligga under begges styrsel / fast den ena intet wore Konung. Slöto the såledés Tinget. Bödo nu deße Bröder till sine Bröllop them / som the tyckte wara af måst wärde. Lagmannen kom hem / och kungiorde Fosterbröderna hwad på Tinget war afdömt / och när Bröllopet skulle anställas. Sedan talade Lagman-

Brinhillda enim vestem tantæ artis texerat, ut per aëra ferri & eo quo quilibet voluit, posset, multi ponderis patiens. Verum Bechillda, loricam nullis armis penetrabilem, imò ab omni lassitudine in aquis tranandis corpus servantem, condiderat. Cum igitur in proclivi non esset judicare quænam soror alteram præstantia artis præcederet, res ad concionem Gigantum delata, illis etiam dissentientibus exitum non inveniebat. Qvapropter judici Seroggero arbitrium concessum, qui Brinhildam, ejusque artificii elegantiam præferebat, adeoque Gautum Regem & ipsam Reginam statuebat. Sic rebus compositis, præstantissimum quemque suæ gentis invitatum, hocce nuptiarum festo conjungere & liberaliter adhibere voluere isti fratres, cum interea judiciorum summus arbiter ad conjuratos istos amicos divertens, cum ipsis fori sui actus nec non diem nuptiis dictum communicaret, Mox cum

sagde hun honum ad han vilie veyta þeim fostbrædrum lyd oc byder hun honom ad buast so um fiolmenni micid oc adra hluti, en Skroger lofadi þor. en moti þvi ad brudkupid atti ad vera, byst Kelling oc Skinvefia oc þeir fostbræder med henni, skal annar þeirra nefnast Fialar, enn annar Frosti. Kelling liet þa lyta i glered, oc sindust þeir þa storer sem Troll, enn miklu voru þeir fridari en adrer, hun feck þeim sæmlig klædi, fara þeir nu þar til þeir koma þar sem þeir bræder attu firi ad rada, þat hiet æ horn sanda bru satu þeir þa ad dreikiu oc voru glader. Kelling gieck i hollina, enn þa leyt hvor til annar. Kelling geck firi Gauta oc kvaddi han Kongs kve-

mannen och Drotningen långe sin emellan / och gaf hon honom tillkenna / att hon ärnade hielpa Fosterbröderna med en hoop folk. Bad där hoos att han och wille laga tillhopa monga menn / sampt andre saker som där till kunde finnas nödige. Skrogger loswade der till en stark undsättning Och efter det att Bröllopet skulle snart gå ann / lagade Arinefia och Skinwefia sig till / och Fosterbröderna med dhem / skulle en af dhem kalla sig Fialar den andra Froste. Arinefia lät dem see sig i Spegelen / och syndes dhe strax stora som Troll / men mycket deijligare woro dhe än andra: hon gaf dhem hederlige Bröllopskläder. Dhe resa nu bårt / till deß dhe komma dijt som deße Bröder hade sitt Regemente. Dher blåstes i Horn till Brudens heder / och Folket satte sig neder till måltids och woro glade. Arinefia geck in i Salen ; då undrade alla / och såg hwar på annan. Hon steg fram för Göte och helsade honom med Konun-

cum Seroggero sine arbitris agit cum Regina de copiis cum à se tum ab illo in fratrū: horum auxilium comparandis aliisque momentis ad illud negocium attinentibus. Scroggerus tantum abfuit ut quidquam renueret, ut etiam promittendo vota ejus præciperet. Qvandoquidem autem tempus convivii instaret, multo & idoneo apparatu bellum instruunt. Arinevia & ipsius filia nec non sodales ambo, qui nominibus Frostum Fialarumque assimulabant. Arinevia etiam speculi sui virtute eos Gigantibus vastissimis exeqvavit, excepto quod serena facie omnes anteirent, nec non vestibus, quas ipsa pro pompa istius diei illis commodaverat, multa barbarica opulentia excultas. Hisce præparatis in fratrum aulam modicum iter carpunt. Ubi cornu, viros compotatione læta exultantes, accendebat. Nihilosecius gradum ad istos promovit Regina, qui ad ejus conspectum, variis fremebant sermonibus. Ast illa, lingva:

kvediu, han tok kvædiu hennar oc sijdan mælti han, Þad er nite fræmid Kona ad Þu vilt oss hinna, Þad stender ey so af sier sagdi hun, því med oss hefer verid Kiæla nocker hingad til Þeir, vil eg ey vallda því leinger; enn Þad sie eg nu Gauti frændi, ad giæfan geinger nu med Þer, oc hafer þu feinggid agiætt Konfang, oc vil eg nu leggia af minum munum Þat sem vor hefer milli bortust, oc vil eg nu giefa Þier hringin goda, somer han vel Kono Þinni i beckia giof hier med mina vinnattu, hirer Þad vil ockar frændsemi. Gauti sagdist Þess Þacker ad kunna; eder hvadan hefer Þu fengid menn Þessa vænu er Þier filgia, sagdi hun Þa sini Dugans Kongs af Dunslandi oc munnu trautt finnast Þeirra lijkar i ollum hlutum oc ein-

Konunganamn / han tog hennes helsning emot / och sade widare: ded lår wara dett årende qwinna att willia med list snerta oß. Intet står ded så till swarade hon / wij hafwa wäl tillförende burit nogon owänskap till Eder / men nu will iag intet långer den qwarholla. Nu kan iag och skönia ded min goda Frände / att lyckan spelar med dig / i ded du hafwer bekommit ett så berömmeliget giftermål: will iag derföre legga ded fram af mitt wärde som wij tillförende hafwa warit oense om / och gifwa dig den goda Kedian / hwilken iag tycker wara din Drottning rätt anständig i Brudebenken; updrager iag dig här med min trohet / hwilket och wäl hörer wår Frändskap till. Konungen tackade henne mycket derföre. Men hwadan hafwer du / sade han / fått dhe wackra Mennerna som fölia dig? hon swarade dhem wara Konung Dugans sönner af Dunsland / och att man knapt kunde finna dheras likar i alla stycken / och

lingvarum probra insuper habens, ad Gautum procedit, ipsique Regis nomen apta salutatione impertit. Eo gavisus Gautus, non tamen dissimulavit se vehementer metuere, ut ad se suosque opprimendos occulta retia tenderet. Pessime hoc quidem, respondit illa, propter veteres inter nos inimicitias exercitas, suspicaris, siquidem illas abominandas toto animo posuerim. Video etenim, mi optime frater, ut fortuna partibus melioribus constanter faveat, ut Te egregio matrimonio beet. Ergo ad rectiorem mentem reversa etiam monile illud, quod totius diffidii origo fuerat, pro consensu meo, in honorem novæ nuptæ offero, eoque pignore fidem meam confirmo. Rex mirificis gratiis actis, unde demum isti juvenes venustissimi venissent, sollicite ab ipsa quærebat. Illa, Dugonis Regis Dunlandiæ filios, omnibus, præsertim morum elegantiis, supra reliquos, quos Arctos vidit, instructissimos,

einkanliga ad hæfvirsku, Þvi Þeirra lykar finnalt ey firi nordan hafid oc hef eg ætlad Þa yder til Þionustu i brudkaupi Þinu, Þeker hun nu hringinn oc fær Gauti, en han Þackar henni; oc var Þad rad Þeirra ad hun skildi standa firi brudkaupinu oc allt skal vera sem Filar oc Frosti villdi vera lata voru Þeim nu feingner lickla ad ollum fiehirlsum, enn Þvi næst kom bodsfolk; var Þar bratt fiolmenni mikid, skypadi Kelling firi oc so var hun ad kvæda micil, ad Þat hlaut ad standa sem hun taladi. Skrogger logmadr var Þar mester virdinga madr. Kelling sagdi Þeim sistrum i hliodi, ad menn sem med henne eru, sieu komner ad leisa Þær, oc meyi Þijd Þvi gladar ad ollu ganga: urdu Þær Þa gladar vit Þær, hofdu ader illt til huxad rada haxins enn bijdlum. Þotti nu enn mier batna finn

och enkannerligen i skickeligheet; hafwer jag sade hon / årnat dhem Eder till tienst i detta Bröloppet. Tager hon då fram ringen och gifwer dhen åt Göte: han tackar henne; war ded dheras råd / att hon skulle wara Bröloppetz förstondersta / och att alt skulle anställas efter Bródernas Fialers och Frostes behag: bleswo och dem nycklarna anförtrodde till alla rum i hwilka egodelarna förwarades: Där nest kom och Gestebodzfolket dijt / ty församblades där i hastigheet en stoor myckenheet: Arinesia förestod alt / och så wältalig war hon att alt blef beständigt som hon talade. Lagmannen Skrogger war thär i första wärde. Arinesia hwiskrade wid begge Systrarna att dhe menn som med henne woro / hade dijkommit att förlossa dem utur Trollens hender / och skulle dhe derföre med glädie gå dhem tilhanda; hwaröfwer dhe sig hierteligen fägnade: emedan dhe hwarken med Bröloppet / ey heller med deße Fästmänn woro synner-

simos, à se vero ut per nuptias ejus ministeriis satisfacerent, adductos asseveravit. Hisce expositis Gauto torquem exhibuit, qui, ne ingratus videretur ipsam convivio præfecit, fratrumque istorum voluntati omnia subjecit expediunda, traditis insuper clavibus, quibus omnia sua bona patefierent. Jam brevissimo tempore ingens convivarum numerus confluxit. Arinevia eo ingenio omnia adornabat, eoque eloquio commendabat, ut nihil non quod consultum duxerat, ratum haberetur. Scroggeri vero apud eos magna auctoritas erat & amplitudo. Ast sororibus sponsis in aures dixit Arinevia, istos præsentes viros in ipsarum vindicias huc ingressos, ideoque per omnia iis morem gerendum: Ipsæ vero totis animis istius nuncii lætitiam hauriebant, cum mentem tristissimis decretis, quæ dolor coacti matrimonii iis subjecerat, antehac pressam, jam per inexspectatas liberationis imagines laxarent.

Qva-

finn hag, þegar þær vorti gladar oc þockudu frændkonu sinni sinn forgang, enn er folcke var niderskypad oc Brudguminn niderfester, þa voru Brudernar innleiddar, skorte þa eici skarkala micin oc gaman smanarleg lætl er flogdinn hofdu. Skroggr logmadet sat a adra hond oc bonda Sury med honom, enn Gauter oc Hillder æ annan veg oc Sveinar þeirra med þeim; Arinnefia fat hia Brudgumunum oc margar adrar storskornar koner: Fialar oc Frosti skeinktu bruduner, veittu nu æ feingann drick. Lider nu dagerin oc ad kvolldi, giordust nu menn drukner, þa stender Arinnefia upp oc kallar til sin Logman oc þa Fostbræder oc sagdi þeir skildi bera inn beckiargiaf, var þa borid in klædid oc skickian oc taflid goda: oc þeir bræder attu

fyllnerlige högde. Men nu tyckte dhe mycket wara af nöden att wijsa sin snellhet. Derföre blefwo dhe strax glade och tackade sin Fränka för sakernas wijslige anförande. Då Gesterna woro till sine rumm förårdnade och Brudgummarna nedersatte/ blefwo Bruderna inledda; fattades där inter Brudfolkets fölte/ Gesternas gamman / och försmädelige åthefwor som Trollen öfwade. Skrogger Lagman satt på den ena sidan och Bonden Suri med honom / men Gete och Hillder på den andra med sine Swenner. Arinesia satt hoos Brudgummarna / och monga andra storögda Jettkonor hoos henne. Fialar och Frost skenkte i för Brudarna och läte sågneskålarna gå omkring. Lijder nu dagen till qwellen / och blefwo Gesterna drukne. Arinesia stiger opp kallar till sig Lagmannen med Fosterbröderna / och säger att dhe skulle bära in Brudgofworna: blef då Klädet och Kiorteelen / med de goda Tafflet inburit. Bröderna

Qvapropter propensissimam suam voluntatem erga Reginam, nullo non gratiarum genere, satis superque declaravere. Jam convivis & mox sponsis suæ sedes assignabantur, cum sponsæ multo lectissimoque comitatu stipatæ introducerentur, in quo immodestos & turpes gestus magnopere reprehenderes. Legum moderator Scroggerus & multi agri Dominus Suro, unam ædium partem, alteram vero Gautus Hilldusque cum suis servitiis obtinuere. Arinevia cum aliis Giganteæ naturæ mulieribus ad Neogamos se contulit. Frosto Fialarusque vinum novis nuptis libantes, largis poculis convivarum f[illegible]ciam proluebant, adeò ut non prius sol occideret, quam iis inebriatis mens sub onere cederet. Jam rebus maturum tempus rata Regina, illud par amicorum & judicem summum evocavit ut nomine sponsorum, uxoribus munera, usitato more, persolverent. Qvamobrem ex Thesauris textis

attu oc bringerinn Kellingar nauter oc margar adara gerſemiar: Skroggr Logmader ſagdi firi beckiar giofum, enn Kelling tok vit oc geimdi, tok hun þa klædid oc breiddi nidr oc let þar upp æ goda gripi, oc ſetti þar til Skinnveſiu ad bara æ þat gull oc ſilfer: en hun geinger i hollina oc bider Froſta ganga med ſier, Komu þaug þar ſem þaug skildu liggia Gauter oc Hillder, ſagdi hun honom ad þar med hans ſænger ſtocki skilldi han taka ſverd þat hid goda ſem Gauti atti, oc ſagdi ad ecki biti a han annad, enn Fialar oc Hillder munnu fara i anner ſtad. oc ſagdi ad ſo muni þeir meiga vit buaſt ad þeir muni i manraun koma, ſijdan for Kelling i heima oc kallar ad mal ſier ad brudranar ſie leiddar til ſænger: toku þeir þa Fialar oc Froſti i hender bru-

na hade och kledlan Kellingenor (Arineſias egendom) med monga andra dyrbare Gerſimer i ſina gömmor. Lagmannen Skrogger talade för Brudgeſwarna / men Arinneſia tog emot och gömde dem. Hon tog fram Brynhillders kläde och bredde ded neder / dår på lade hon alla dhe koſteligaſte ſaker / och ſkickade ſå att Skinweſia ſkulle båra dår på än mera Silfwer och Gull. Men ſielf går hon inn i Salen och beder Froſte gå med ſig. Dhe kommo dijt ſom Göte och Hillder ſkulle ligga: hon ſade att hon ſkulle dår wid ſängeſtolpen taga ded goda ſwerd ſom Göte ägde / efter inter annat ſwerd beet på honom / men Fialer och Hillder ſkulle annorſtädz gå tillhopa. Hon ſade och att ſåmanligen ſkulle dhe ſig dhenne gongen wiſſa / att dhetta måtte ibland dheras bedrifter blifwa råknat. Sedan geck Drottningen inn igien / och gaf tillkenna att Bruderna måtte blifwa ledde till ſängz. Togo då Fialer och Froſti dhem i hen-

textile ſtragulum, induſium cum tabula latrunculorum, nec non monile & quæcunque majoris precii poſſidebant, prolata ſunt: Scroggerus iſta dona conjugalia commodis ornabat verbis, Arinevia vice illarum hæc recipiente ac ſubducente. Tandem per Brinhildæ textum cimelia illa explicantur, atque miniſterio Scinvexiæ aurum & argentum eo exaggeratur: dum ipſius mater in dormitorium Gauti, Hildique cum Froſtone penetrans, ipſum adhortatur, gladium Gauti ad lecti columnam ſuſpenſum ſolvat, eoq; fortiter dominum, nullis aliis armis pervium adoriatur, & quantumvis diverſo modo Hilldus Fialero aggrediendus, uterque tamen præſtet ſe virorum titulo dignos. Sic in cœnaculum redit atque tempus, quo ſponſæ in cubiculum tranſeant, pronunciat. Promti ergo adſtabant Froſto Fialaruſque, qui ipſos exeuntes cingerent. Hoc pacto in ſtratam veſtem ipſas deferunt, ubi Arinevia exſpectans

brudunum, oc leida Þær ut oc setia Þær nider æ klædid, sijdan les Kelling upp klædid, en fær dotter finni glerid oc byder hana fara til hellers. dira oc bera glerid yfer hvorn menn sem utgeinger, en Þær lyda i lopt upp med klædid. Nu kom mikill dinker i hollina er Brudguminn stie ur sinu sæti oc skal utleidast. 3 voru dira hollinni; var Skroggr Logmadr vit adrar dir med sinni sveit, en Skinvesia firi odrum dironum med glerid; enn hinnar III. dir var Brudgumin utleidder hvor firi sig, enn Þar firi utan var eirn af heller, skal Brudguminn Þar liggia, var Þar vel tialdad: nu er Þeir utganga, geinger Eyill undan firi Hillder; snire nu apter oc reiddi upp Sverdid, enn Jotninum vard so vit ad han vinder so snart vit ad Eyill hrapadi æ helluna so sprack auga brunin oc fieck han micid sár,

henderna / ledsagade dhem ut och satte dhem neder på klädet. Arinesia hißade Klädet upp; gifwer dock först sin Dotter spegelen och beder henne gå med honom till Salsdören/ att bära den öfwer hwar man som utgår: foor sedan med Bruderna på klädet upp i luften. Då Brudgummarne stego utur sine säten och skulle utledas / blef ett stoort gny i Salen. Tre dörar woro på Palaset: Skrogger Lagman war wid dhen ena med sitt Folk; men Skinwesia för dhe andra med spegelen; igenom dhen tredie dören blefwo Brudgummarna utledde hwar för sig; där utan för war ett bärgstufwa afsides/ hwarest Brudgummarna skulle liggia; dårest wäl war tielldat och tillagat. När de utgingo/stiger Eyill undan för Hillder / springer sedan hastigt efter och kastar upp swerdet; men Jetten war så förståndig att han wiste wika sig snart undan / så att Eyill stupade på hellen och stötte sig på ögonbrynet/ hwar af han fick ett stoort såår.

spectans, filiæ speculum, quod cuivis ad alteram januam erumpenti obiiceret, commendat, atque illis receptis per aera cursum dirigit. Cum itaque sponsi, suis sedibus ad exspectata gaudia surgerent, ingenti tumultu gigantum quatitur fervebatque aula, quam tribus portis ingressi fuerant. Harum unam Scroggerus cum sua electa cohorte observavit; alteram cum suo speculo obsessit Scinvevia: tertia solum patebat, sponsis, pro se quisque adscendentibus, in conclave quoddam editius, in quo ad somnum captandum elegantissimi thalami excitati erant. Quamprimum exirent, recepit se quasi Hilldo viam concedens Egillus, mox in ejus tergum irruens, gladium stringit elisurus eo ignarum. Ast Gigas prudentia inusitata præmonitus, tam celeri declinatione se corripuit, ut cautes Egilli titubantis impetu fractus, non modo gradum falleret, sed etiam uno silicis fragmine excusso ejus supercilium,

far, ſa jid kom a ueſid, var þad micil klif, kom Hillder nu ut, kveſt ſvikin vera, Eyill hliop epter honum. nu hlaupa trolllinn til dira, er þaug heira þetta: vard þeim ey greit um þær dir ſem Skroggr Logmadr var firi, þvi han drap hvorn ſem þangad kom oc matti þar ſia morg hogg oc ſtor; firi odrum dirum var Skinveſia med glerid oc var hvor blinder ſem i þat leyt, hvorludu þeir ſo ofan firi hellerinn oc drapu ſig ſialfer. Gauti heirer þetta ticiſt han nu vita hvad um er, en er han kemer iſitt huus ſier han hvad um er, bruderinn er i bert, Aſmunder hio til Gauti oc gad ey ad hellerin var ſo langer oc kom ſverdid i heller viar, ſverdit beyt ſo a ſteinin ſem vit hriſi, oc kom vit auga brunina a Gauta oc nam kimbeinid oc riſt alla bringum ſo ſunder tok oll rifin: Gau-

ſåår. En ſteen råkade Jetten på nåſan och tog henne af/ hwilket förorſakade honom ett wanſkapeligit anſichte. Hillder kom ut och ropade ſig wara ſwiken: Eyll lopp efter honom. När Trollen ded hörde ſprungo dhe till dörarna. Ingen frid war wid dhen dören ſom Skrogger Lagman ſtod för / ty han drap hwar och en ſom dijt kom måtte man dår ſee monga och ſtoora hugg. Wid dhen andra dören war Skinweſia med ſpeyelen / blefwo dhe alla blinda ſom ſågo ſig dår uti; foro dhe ſåledes wilſe ofwan för hellen / och dråpo ſig ſielfwa. När Göte ded hörde tychte han ſig weta hwad på fårde war. Men då han kom i ſit huus feck han ded widare förnimma; ty Bruden war bårta/ och Aſmund högg till honom / men wiſte intet att Hellen war ſå long / ſom derföre ſwerdet i ſteenweggen. Swerdet beet ſå wäl på ſteen ſom på riis / och kom wid Götes ögonbryn / tog bort kinbenet / och upriſtade hela bringen / ſå att alla ref-benen

fium, alio Gigantis naſum graviter feriret & vulneraret. Sic liberatus Hilldus inſidias adeſſe ululavit, quem nudato enſe perſequebatur alter. Qua voce, turba convivarum concitata, diverſas januas denſo agmine premunt. Verum hoc oſtio, quod Scroggerus tenebat, ſangvinum rivis exundare & cæſorum corporibus cumulari cerneres. Illo autem, quo Scinvevia ſpeculi ſui monſtrum obtendebat, ingentem fremitum planctumque hominum, oculorum uſu deſtituorum, viamque rimantium exaudires: donec ardua rupes eos errantes in caſum ſilentiumque daret. Gautus autem intellecto malo, medicinam animo volvebat, ſed ſeram; cum in cubiculum pergens, ſponſas oculis requireret, Aſmundusque emicaret gladio in ipſum ſtrenue invectus, quo rupem quem prominere neſciebat, quaſi virgas tenues, diſcusſit non modo, ſed etiam oculum Gigantis ſtringens, genis conciſis, pectoris oſſa

Gauter tok upp stein oc snaradi til Asmund oc kom firi briost honum, so han fiell a bak apter: Gauti villdi þa hlaupa ofan æ han oc fick han um. eirn stein oc. gat han þa ey uppstadid, oc var han þar leingi i fior brotunum; Asmundr gat þa uppstadid oc hio þa af Risanum hofudid. Asmund. for nu ad leita ad Eigli, oc fan han þar sem þeir geingu. stad Eyill oc Jotunin, en blod rann i augu Eyills af sari þvi sem han fieck af Jot: enn Eyill vard þo. sist orkuvana firi honum, greip Asmund þa under badar fæternar, enn Eyill hielt i hofudid oc brutu þeir han so ur halsliduaum, vard þad hans æfilok, þeir komu nu þar sem Skroggr Logmadr var ad berjast, han hafdi þa dræpid 80. trolla, þeir badu grida sem epter voru oc veiti Skrogger þeim þad, voro þessu þar um nottina. Um morgunin snemma kom Arinn-

benett gingo af. Göte tog opp ett steen/ kastade den åt Asmund. Steenen kom fram för Asmunds bröst så att han föll baklendes. Göte wille då löpa på honom; feck om en steen/ men förmåtte intet resa sig upp igien: låg han således där länge och stretade med döden. Asmund årkade omsider stå upp/ geck till och högg hufwudet af Resen. Nu foor Asmund att leta upp Egyle och fann hwar hann och Jetten gingo ihop: då rann blod uti Eyills ögat af det sår som han förr hade fått utaf Jetten; och blef Eyill på sidstonne wanmechtig för honom. Asmund grep i båda fötterna på Jetten/ men Eyill höllt i hufwudet: bröto the så halsen af honom/ och war detta hans lefwernes ända. The kommo sedan dijt som Skrogger Lagman fächtade/ och hade hañ då drepit ottatijo Troll/ the beg rade frid som effterblefwo/ hwilket och Skrogger them effterleet. The woro där qwar om natten. Om morgonen bittida kom Arinnefia dijt;

the-

ossa perrupit. Hoc vulnere animam trahens Gautus, lapidem in Asmundi pectus ea violentia jactavit, ut supinus decideret. Ast ipsum, dum lapidem alium, quo Asmundum jacentem, penitus contunderet, humi tollit, vires ita reliquere subito omnes, ut non nisi cum morte luctari posset. Asmundum tandem fortuna benignior adspiciens, capite Gigantis amputato, victorem fecit. Nec multo lætiores Egilli vices erant, utpote qui cruoris è oculo profluentis copia debilitatus, ægre pugnam cum Hilldo sustinuit, & nisi Asmundus adcurrens Giganti pedes subduxisset, & sic cervicem mutuo auxilio diffregissent; certe ipse prius quam Hilldus fabulam vitæ peregisset. Jam ad Scroggerum, per strages civium incedentem, & post octuaginta trucidatos, ceteris petentibus veniam concedentem, properabant. Ita rebus pacatis noctem sub his tectis transegere. Primo mane illis Arinnevia adstitit,,

Arignæfia: Þeir fagna heni vel og feya heni Þaug Þijdindi fem gierit hofdu, hun let vehl yfer, Þvi Þeir hofdu fie ur hellernum: oc foru epter Þat heim til Kell: voru þær fifter Þar fi. rir, urdu Þær Þa fegnar fatu Þeir Þar um veterin i godu yfer lætij, enn um vori bugguft. Þeir ad finna menn fina: ad skilnadi gofu Þeir Arinnefiu oc Skrogg alla Jotunheima, skilldi nu med kiærleik, hofdu Þeir i bort þær gerfimiar fem Þeim Þotti beftar, oc foru fijdan æ mots vit menn fina oc komu til Þeirra i fydustu vijku veterar, var med Þeim fagnadar funder, fettu Þeir nu fram skip fitt, filgdu Þeir Þa bir gaf oc lettu ey fir, enn Þeir fundu Hertrygg Kong.

dhe fågnade henne wäl/ och fade henne dhe tidender som dhe uträttat hade. Hon tychte wäl dår om / ty dhe hade med sig alla dhe egodelar som funnes i Berget / och foro sedan hem med Drotning Arinnefia. Bägge systrarna woro dår tillförende / och blefwo här öfwer hierteligen glade / dhe såtto dher qwar öfwer Wintern i god roo: men om Wåren lagade dhe sig till att upsökia sina Månn. Wid skilnaden/gofwo dhe åt Arinnefia och Skrogg hela Jetthem / och lemnade så hwar andra med största kierlek: dock togo dhe bort med sig dhe Klenodier som dhe tychte wara af båsta wårde. Foro sedan sina Månn till mötes/ och kommo till dhem i sista weckan af Wintern. Dhe woro mycket glade öfwer ded att dhe funno sina Höfdingar / skiöto fram sitt Skepp och seglade då Börd gafs / intet aflåtandes förånn the funno Konung Hertrygger.

12. Cap.

Cap.

ftitit, quæ multo honore excepta, multam laudationem facinorum, quæ quisque fua expofuerat, clariffimorum, inftituebat. Nec multas moras ibi confecere, antequam cum bonis, quæ faxi clauftris exemere, domum concederent; ubi apud Reginam fororum germanarum læto confortio reliquum hiemis fefellere. Qvamprimum frigus fe remifit, & mare nudavere ftrepentes cori, ad relictos milites iter parabant. In ipfo difceffu, poft amicitiæ renovationem, totam Gigantum terram Arinneviæ & Scroggero addidere, fibi majoris pretii prædam refervantes. Cum itaque octiduum modo ex hieme exfpirante fupereffet, viros fuos multum fibi de ducum adventu gratulantes, invenere. Navigio denique in mare tranflato, ventis fecundis mare ingrediuntur, morasq; omnes præfcindunt, ufquedum Hertriggeri Regia aula animos oculofque pafcere poffet.

12. Capit.

Hertrygger Kongr fagnar vel þeim Fostbrædrum oc so dætrum sinum. þeir færdu Kongi marga goda gripe, oc sogdu honum alt hid sanna fra sinum ferdum: Konger tackar þeim firi: litlu sijdar liet Kongr stifna þing oc a þinginu listi Kongr þeim skilmala sem han hefi lofad þeim sem find dæter sinar, oc sagdist þad alt villia hallda sem han hefer lofad, en ef þeir villdu hellder fa gull oc silfer þa skulu þeir þat fa, enn þeir villdu ey annad hefa en þær, ef þat er þeirra vilie, enn þær kvodust ey adra men kiosa ef þeira være koster oc urdu þær mala leistran ad Eyill fiek Beckhilldar, enn Asmunder Brinhilldar, Hertrygger Kongr biost

þa

Cap. 12.

Konung Hertrygger fägnade mycket Fosterbrödernas och Döttrarnas ankomst. Dhe skienkte Konungen monga dyra saker och sade för honom allt ded som afluppit hade under deras resa. Konungen tackade them mycket. Utet ther effter låt Han ståmma Thing / att ther uplåsa dhe wilkår / han dhem loswat hade / som hans Döttrar kunde igensinna. Sade dår hoos sig alt ded willa holla / till hwilket han sig förpligtat hade: men om dhe heller wille emottaga Silfwer och Gull / skulle dhe ded så. Men dhe wille intet annat hafwa än Jungfrurna / så framt ded kunde ske med dheras willia. Jungfrurne sade sig inga andra Månn willia åga om dhem stode fritt att wålla. Och kommo dhe så öfwerens / att Eyill feck Beckhillder / men Asmund Brynhillder. Konung Hertrygger lagade då till

Bröl-

Cap. XII.

Rex Hertriggerus non magis filiarum lætum reditum, quam ipsorum Ducum, inter præcipua fati prosperioris argumenta reputabat; & ipsos tantæ fortunæ auctores nunciosque, nec non plurimorum munerum largitores, incredibili gratiarum actione afficiebat. Præterea jussit universæ suæ gentis conventus indiceretur, in quo aperuit, quid filiarum vindicibus promiserit, ut ab eo discedere nollet ad quod præstandum sua fide obligabatur, nisi aurum argentumque præ virginibus eligerent. Verum isti duo, negant sibi quidquam magis cordi esse quam puellas, si modo illæ se maritos non aspernarentur. Virgines autem modestè innuebant, si earum arbitrio res staret, nullos magis meritos qui à se amarentur. Itaque sodales isti, facile inter se convenere ut Egillus Beckhilldam, Asmundus Brinhilldam conjugem expeteret. Nihil igitur supererat quam ut nuptiarum usitatis sacris matrimo-

þa vit Brudkaupi, en Eyill kvest villia fara heim til sina landa oc vita hvort fader hans lifdi, oc vyta rætt um þad sem han þættist eyga, en Asmund kvest villia sigla auster i Tartaria oc bioda Herraude Fostbroder sinu i Brudkaupid sitt: var þat æ kvædid nær þeir skulu apter koma, er ey annars getid enn þeim tækilt þessi ferd vel. Eyill for til Gautlans kom æ fund foders sins, brost han þat okunnuger vit, þvi han hugdi han firi laungu daudan. Sagdi Eyill þa foder sinum hvad yfer hann hafdi komid, oc ader hefer sagt verid; oc sindi honum merkid æ hendi sinni sem af var hoggvinn, oc sverdid þat sem dvergurin hafdi giort oc falerin var æ, letu þeir Reiinn dverg bua um medal kafsann, oc var þad goder* griper.

þa

Bröllop: men Eyill sade sig willia först fara hem till sitt land / att förnimma om hans Fader war ändå wid lifwet / och söka rätt i ded som han tyckte sig wara boren till att ega. Men Asmund sade sig willia segla Öster till Tartarien/och biuda Herröd sin Fosterbroder till Bröllopet: sattes derföre en wiß tid på hwilken dhe skulle komma igien. Är nu intet annat att omtala / änn ded resan war dem lyckelig. Eyill foor til Götaland och kom på sin Faders gård / war han där aldeles okänder / emädan Konungen hade meent honom longesedan wara döder. Eyill kungiorde då sin Fader alla dhe hendelser som honom wore öfwerkomne / om hwilka wij och tillförende hafwa talt. Han wijste och sin Fader ded märke på sin hand / som tillförende war afhuggen: och ded swerdet som Dwergen hade smidit / med den höga halsen. Dhe läto Reijnn Dwerg omlaga medelkaften / och blef ded sedan en kostelg egendom. Eyill böd sin Fa-

kom-

monii fœdus sanciretur; cum Egillus parvam moram deprecaretur, qua parentes inovisere, vel si fata eos abstulisset, quæ ipsi jure successionis debebatur adire posset. Asmundus non magnopere repugnabat, utpote qui Herraudum sibi conjunctissimum ipse ad nuprias rogare gestierat. Has ob causas, tempus quo reverterentur, præfinitum est. Iter vero bonis avibus suscipiebatur, siquidem Egillus in Gothiam profectus, parentis fundum agnovit, omnibus ignotus, & dudum mortuus creditus. Idcirco gravissima pericula, quæ forti animo subierat, & nos supra exsposueramus, Patri fideliter resensuit. Quo major rei gestæ fides esset, cicatricem manus præcisæ tenuem, nec non gladium, quem Pigmæus dexteræ insinuaverat, monstravit. Qvare Patri exsultanti visum est consultum, ut Reino ejusdem naturæ faber, manubrium reformaret & in insttumentum pugnandi idoneum verteret:

Qvod

baud han foder sinum oc modr i brudkaupid sitt, oc silgdu þeir þa bir gaf, oc komu a fund Hertryggs Kongs: voru þeir. Asmund og Herraudr þa komnir. Hertrygger Kongr fagnar þeim vel oc var ey langt ad bida ader þar reis upp sæmeleg veisla, matti þar heira margs Konar skemtan oc hliod færi oc margann hofmanna, oc var ey noker hluter sparader af þeim bestu faungum sem fást kunna i þeim londum; ad þessari veisla var það til skemtanar, ad þeir Eyill oc Asmunder seiga fra ferd sinni: oc til sannnda um sogu þeira, þa voru þaug þar, Arinnefia oc Skinvefia, oc sonnudu þær sogu þeirra: Ingibiorg Drotning þeckti þar Arinnefia oc sættust þær heilum sattum, stod veislan yfer i fullan manud, en ad weislunni lidini for hvor til sins heimilis, voru aller hiner bætri

der och Moder till sitt Bröllop. The seglade af dä hörd gafs / och kommo på Konung Hertryggs gård: woro då Asmund och Herröd allredan dijt komne. Konung Hertrygger fägnar dem wäl / drögdes sedan intet länge / föränn the uprefte ett hederligit Gestebod. Mätte man där höra monga Förnäma Qwinnors och artige Häfmens skempt och sedige taal. Ingen ting spardes af alt det bästa som kunde finnas i dd landet. I theras Gestebod war den förste förlustan att Eyill och Asmund talade om sin färd: och till widare sanning af deras saga / kom Arinnefia och Skinwefia dijt / hwilka ded samma sannade. Drottning Ingeborg kende där igien Arinnefia / och blefwo dhe där ganske säte wenner. Gestebodet stod en heel månad: Men då ded war ändat / foor hwar hem till sitt huus. Alla förnäma männ blefwo utledde med dyrbara gåfwor. Eyill

Quod etiam effectum est. Egillus parentes ad suas nuptias sollicitans, vento addicente secum ad aulam Herttriggeri pertraxit, ubi Asmundus Herraudusque ipsos præstolabantur. Hertriggerus mirâ benignitate tantos hospites fovebat, & brevi convivium exstruebat, omnium exspectatione longe superius. Hic enim & sangvine & moribus spectatissimas fœminas, nec non politissimos juvenes, inter se jocos leporesque maximè decentes aptosque miscere, audires, crederesque ad animi palatique voluptatem confluxisse, quidquid unquam illæ terræ gratum delicatumque jactabant. Inter multiplicia convivii hujus gaudia, nihil magis auribus eorum animisque jucundius accidebat, quam quod Egillus Asmundusque, ut ex suæ expeditionis fluctibus variis, incolumes emerserint, omnibus attentis traderent. Aderant testes Arinnevia cum filia. Illam autem agnitam Regina Ingelborga multâ sibi amicitiæ obtestatione conciliavit. Hisce igitur nuptiis per integrum mensem celebratis, missionem convivæ flagitavere, quorum quisque, ut dignate aut amicitia emi-

bætti menn bertleydder med agiætum giofum. Eyill hafdi gefid Herraudi skirtuna er Brinhillder hafdi giort, enn Asmund gaf han bringinn Kellingarnaut, oc sverd þat sem Triggvi Kongr hafdi att, Kongr bad Eyill ad sitia hia sier, þvi han kvest gamal vera, oc ey mune þa leingi lijfa: en Eyill kvest mune sist fara til Gautlans med foder sinum, enn koma aptur innan 12 manuda: lofade Hertrigger Kongr honum þat. Asmund baud Herrude heim med sier til Halogalans oc veiti honum þat, enn Arinnefia for heim i Jotunheima, gaf Ingibiorg henni smiortrog so stort sem hun gar flest upptekid, oc sagdi þad vera torgiæti i Jotunheimum, en As: II galtar fleikte oc voru svo þung, ad hun gat ey upptekid hvort um sig, oc þotti Kellingu þessar giafar betre, en þott henne hefdi verid gefinn birdi sin af Gulli oc Silfre, oc skildu med vinat-

Eyill gaf Herrȯd den skiortan som Brynhillder hade giort / men Asmund gaf honom Gullkådlan Kellinganót / och ded swerd som Konung Tryggwe hade ått. Konungen bad Eyill sitta hoos sig / medan han nu war gammal / och intet kunde långe lefwa. Men Eyill sade sig fórst willa fara till Gótaland med sin Fader / och komma sedan tillbaka effter tolf månader. Konung Herryggger gaf honom lof dår till. Asmund bód Herrȯd hem med sig till Halogaland / han lofwade honom ded. Men Arinnefia foor hem till Jettheim. Ingeborg gaf henne ett Smórtråg så stort som en måst årkade uplyfta / och sade ded wara en sålsam tillfórsl i Jettehem: men Asmund gaf henne twenne flåchta Galtar / hwilka woro så tunga / att han intet kunde uplyfta hwar och en fårskildes. Och tychte Arinnefia meer om desza skenker ån henne had blifwit gifwen den stórsta bórda af Gull och Silfwer: Skildes dhe således med stoor wenskap.

eminens erat, ita convenientissimis donis demittebatur. Egillus Herraudum indusio, quod Brinhillda ingenti arte composuerat, Asmundus autem torquê aurea, nobili Arineviæ possessione, decorabant. Rex autem Egillum, per canos & dies morti suæ vicinos, oravit ut suas vices subiret. Qui illud ipsum quidem non detrectavit, modo ipsi cum parentibus prius in Gothiam discedere & per duodecim menses abesse liceret. Cui honestæ petitioni facilem se præbuit Hertriggerus. Asmundus profecturus in Halogalandiam Herraudum traxit comitem. Arineviam ad Gigantum regna se recipientem, cymbio butyri exornavit Ingelborga, tam amplo ut vix portari posset, addens tale vas Gigantum oculis haud usurpatum. Asmundus vero ipsi, duos exenteratos porcos ejus ponderis ut singulis allevandis vix sufficeret, tribuebat. Arinevia supra aurum argentumque hæcce munera amica æstimavit,

vinattu; þvi næst foru þeir Asmundr oc Herr: æ skip, hofdu þeir Drekan sem þeir hofdu att, Vijsingramadr oc Bolabiorn. er ey getid um ferd þeirra, fir en þeir koma til Halogalands, oc er landsmen sau dreka þessa, þa seiger Ottar Kongr ad þeir muni langt ad komner. oc er þeir voru landfaster, skutu þeir tiol-dum sinum æ land. Asmund giek æ fund. foders sins vid tolta menn; han kvadde Kon-ginum kerreislega, Kongr tok vel kvediu hans, en þecki han þa ecke, en Moder hans þeckti han oc stod upp oc horde a han, Kongr spir hvor sa ma-der væri er hun liti so kunug-lega vid, hun sagdi hid sanna-sta til, en Kong var sem vak-nadi af svefni, vard nu med þeim fagnadar funder. reisti Kong upp sæmelega veislu, ocsat Asmunder þar fullan manud med ollum soma oc ollu sinu lidi, sogdu þeir

skap. Därnäst foor Asmund och Herröd på sitt skepp. Dhe hade dhen Draken som Wisingermann och Bålablörn hade ägt: och är in-tet talat om deras resa för änn dhe kommo till Halogaland. Då lands-folket sågo denna Drakan/ sade Konung Ottar/ att deße monde wara longt där ifrån komne. Då dhe woro Landfaste/ skuto dhe sina Tiellt på landet. Asmund geck på sin Faders gård med tolf Månn: Han helsade Konungen med stör-sta höflighet: Konungen tog hans helsning wäl emot/ doch kände ho-nom intet: Men hans Moder drog kiensien till honom/stod upp och af-hörde hans taal. Konungen frå-gar hwem denna war som hon med så stoor bekantskap ansåg. Hon sade ded som sant war. Men Konungen war lika som han hade upwaknat af en longlig sömn/ och blef öfwer hans tillkomst af alt hierta glad. Lät straxt anställa ett hederligit Gä-stebod: och war Asmund hemma en heel månad i stoor heder med alt sitt

mavit, ut vix dici posset, quam ægre ab illis avelleretur. Sic navem, quam Visin-gus sociusque ereptorum Bolabiorno, olim insigni opera splendidissimam effece-rant, Asmundus Herraudusque ingressi, in Halogalandiam feliciter absque ullo pe-riculo pugnave pervenerunt. Cum autem incolæ istius navis structuram ornatum-que animo expenderent, facile cum Othone Rege illos è disjunctissimis regioni-bus solvisse, conjecere. In commodum ergo portum invecti, castra per litus metan-tur. Asmundus vero in arcem Patris cum duodecim viris intrans, ipsum blanda salutatione adeò permulcebat, ut erga illos, quos ignotos peregrinosque censebat, multa benevolentia accenderetur. Matri Reginæ tamen fidelius memoriæ hæsit ejus facies, qua revocata throno exsilit, atque ipsum dulcibus verbis familiariter alloquitur. Regi vero, cur vix antea sibi visum, tanto amicitiæ officio coleret, mi-ranti, filium præsentem manu voceq; designat. Ideoq; Rex quasi ex longo veterno resuscitatus, frontem exporrigit; necnon Filio ejusque sociis convivium instrui, multum-

þeir Kongi nu fra færd ſinni: þotti Kongi þeim nu giefu ſamlega hafa tekiſt. ſeiger Herauder þa Aſmundr ad han vill ad þeir ſigle auſter til Gautlans oc leitudu Aſu dotter Hrings Kongs: Aſmundr þotte þad vel fara, en þa þeim gaf bir, ſilgdu þeir i haf, oc fanſt Lid mannum mikid um dirann bunad þeirra, en er þeir komu auſter i Gautland, fagnar Eyill þeim vel, oc þeir Hringer Kongr: hafdi Herauder þa uppe ord ſin oc bad Aſu dotter, var þeim malum vel tekid oc var hun gift Heraudi med ſæmelegre heiman ſilgiu, var þa druckid brudkaup þeira, for þat vel fram, enn ad endadri þeirri veiſlu, þa ſilgdu þeir Eyill oc Heraudr i auſter veg, en Aſ: skilldi hafa velld yfer Gautlandi, ef Kongs miſte vid, en þa þeir komu auſter i Serkland, þa var Hertrigger Kongr dauder oc

Folk. Dhe ſade Konungen tiender af hela ſin reſa: Han tyckte alt hafwa dhem lyckeligen aflupptt. Herröder talade till Aſmund och ſade / att han wille ded dhe ſeglade öſter till Götaland/ att beſöka Aſa/ Konung Rings dotter. Aſmund behagade ded wäl / och då dhe fingo bör d ſeglade dhe i hafwet: fann då Krigsfolket/ att dheras dyra bonad war mycket ſtoor. När the kommo Öſter till Götaland/ fägnade Eyill och Konung Ring dem wähl. Herröd hade då fram ſitt taal / och begärade hans dotter Aſa ſig till Hußfru. Ded ärende blef wäl uptagit/ och blef hon gifwen Herröd med hederlig hemfölgd. Blef då deras Bröllop drucket och gick alt ſkickeligit och wäl till. Wid ſlutet af Geſtebodet/ ſeglade Eyill och Herröd i Öſterſiön. Men Aſmund ſkulle hafwa wälde öfwer Götaland/ der Konungẽ fölle ifrån. Då dhe nu kom̃o öſter til Serkland / blef Hertrygger död/ och Eyill där till Konung tagen/

multumque honorem haberi juſſit. Per menſem ergo integrum cum ſuis ibi permanſit; adeoque parenti, fortunam filii roganti, ſuos exantlatos labores commemoravit. Herraudus tandem Aſmundo perſvaſit, ut ſecum Orientem verſus in Gothiam navigaret, atque ibi Aſam Ringonis filiam ſibi conciliaret. Aſmundo iis conatibus applaudente, ventis faventibus eunt, quorum apparatum eximium copiæ militares avidis oculis ſubjiciebant. Mox Gothica tellus illos, benignisſimo Egilli Ringonisque Regis hoſpitio, lætos lubentesque reddidit, ut Herraudus nihil cunctaretur, aperto ſermone Aſam in matrimonium poſcere. Quod etiam non difficulter obtinuit, juxtaque dotem ampliſſimam; plurimum etiam nuptiis eſt impenſum, quas multa pace lætitiaque celebravere. Illisque finitis, Egillus cum Aſmundo per mare Balthicum in ſuas terras revertuntur; Gothiâ, ſi quid mortale Regi accideret, Aſmundi curis commendata. Jam in primos Ser-

K 2 korum

oc var Eyill þar til Kongs eekin; settu þaug þar Benckhillder sijdan, en Herrauder settist ad rike sinu, oc komu þeir ey Norder hingad sidan. Asmund for heim til Halogalans oc stirdi han þui leinge. Armoder hiet son hans, * Dordyu dotter Haka Kongs Hermundar sonar ur Svjþiod, oc er þadan komin mikil ætt: Starkader hin gambli drap han, oc er þad hid sidasta oskapa verk hans, Brinhillder lifde eye leinge; oc giptist Asmund sijdan dotter Soldans Kongs af Saxlande, oc vann þat til ad sækia ein skipa brudkaup fitt, þvi þeir villdu swykia hann, oc let Asmund þa giora skip þat sem Gnod heiter, oc hefer þad mest giort verid þad men vissu af firi nordan hafid. þvi þa er han kom til Serklans var so mikid folk æ Gnodinne, ad tolf bryggiur voru uppkomaar, oc voru tolf skillder

tagen / hwarest han och förblef med sin Hustru Beckhillder. Men Herröd satt sig i sitt Rijke / och kommo dhe sedan aldrig tillbakas hijt i Norden. Asmund foor hem till Halogaland / och styrde ded länge. Hans son heet Armoder / han feck Dordij Konung Hake Hermunders sons Dotter uhr Swerike. Dädan äro stoore Slechter komne. Starkoter den gamble drap honom / hwilket war den obehageligste och grymeste gerning ibland alla de han bedrifwit hafwer. Brynhillder lefde intet länge / ty giftade Asmund sig äter / och feck Konung Soldans dotter af Saxland. Han förfätrade alla / att han skulle allenast med ett Skepp söka detta giftermålet / efter ded dhe wille bedraga honom. Lät derföre Asmund göra ett Skepp / som kallades Gnod: och hafwer ded warit ded största som man Nordan om hafwet wiste omtala. Ty då han kom till Saxland / war så mycket folk på Gnoden / att tolf Bryggor blefwo uplagde / och woro tolf Skluk upre-

korum regiones excesserunt, cum Regem Hertriggerum Senectus solvebat, & Egillo locum relinquebat; Ita ipsum universi hujus imperii dominum, amor conjugis Brinhildæ ad multos annos vitæ provexit. Herraudus suum Regnum adeò feliciter & sapienter tractavit, ut nunquam in posterum septentrionibus spectatas terras videre, necesse haberet. Asmundus in Halogalandiam redux, illam diu administrabat, relicto Armodo filio. Hunc, Dorothea, Hachonis Svecorum Regis, qui Hermundum parentem agnovit, gnata, maritum insigniumque familiarum auctorem fecit: Starchaterus autem major, vita exuit plus infamiæ inde, quam ex ullo alio facinore gloriæ, reportans. Brinhildæ brevis erat ætas, ideoque mox priore defuncta, Regis Saxonis Soldani gener esse voluit. Verum quosdam, illi hanc sortem invidentes, hoc rumore fefellit, quo spargebat se vel una navi Regem.

der uppreister vid hvorn bryggiu (pord, en tolf bordskurlar fetter under skiolld, en tolf men fatu vid hvorn bordskutul; oc Þad var annar helminger lids Asmunds, treistust Þeir Þvi ey ad beriast vid han, feck Asmund Þvi Kongs dotter, af Þvi skipe, tok Asmund nafn, oc var kallader Gnodar Asmunder, oc Þickir han hafa verid eirn mesti af forn Kongumm Þeim, sem ecke stirdu Þiodlondum; han taradist vid Hlesey oc meir enn atta Þusunder mäna med honum, oc feyger ad Odin hafi lagt han med geiri, Þa han hliop firi bord; enn Gnodin fock til grunna med ollum finum farmi, oc sidan hefur eingin mader fundist af honum, og ongir Þvi sem Þar var ini. Og endumm vier hier Sogu af Asmundi oc Eigle oc Þeirra frægar verkum.

upreste wid hwar bryggeände / tolf Bordsktswor satte under hwart Skiul / och tolf Männ sutto wid hwar bordsktswa. War detta halfparten af Asmunds Krigsfolk. Tordes derföre ingen strida med honom / fect han och således Konungsdottren: af detta skeppet tog Asmund namn / och blef kallad Gnoder Asmund. Synnes han hafwa warit den största af the gambla Konungar som intet styrde Tiodaland. Han blef slagen wid Leßö / och meer än Oettatusende Männ med honom. Ded säges att Oden hafwer lagt honom igenom med ett Spiut / då han lepp öfwer bord. Men Gnoden sank till botten med all sin skepslast. Hafwer och ingen mann kommit tillbaka af honom / en heller nogot af ded som där war. Ända wi således Sagan om Asmund och Egle och deras namnkunnige bedrifter.

Regem in id subigere posse. Qvapropter navem, quæ Gnoder appellabatur, fieri curavit, cujus æquales illud tempus nunquam in Boreali pelago adspexerat. Nam cum in Saxoniam militem exponeret, duodecim pontibus litori navem junxit, ad quorum pedes singulos totidem tuguria erecta, in quibus singulis duodecim mensæ, duodecim viris circumdandæ, ponebantur. Nec tamen ideo majorem, quam mediam exercitus partem, ceperat navis. Qvapropter cum nulli animus esset, cum ipso in pugnam descendere, matrimonium virginis non denegari potuit. Ex hac navi Asmundus Gnoderi nomen trahens, potentissimus inter omnes Titanes hoc est, fiduciarios septentrionis Reges, circumferebatur. Tandem ad Lessi insulam, cum octo millibus fatum suum vidit, quandoquidem Odinus, ceu dicitur, ipsum in navem suam incursantem, telo perforavit. Navis autem Gnoder cum omni pulcherrimo suo apparatu subsidebat, ut nullus ex viris tantæ cladis nuncius exire posset, nec quidquam ex bonis ad hostes accederet.

Sic Asmundi Egillique, eorumque celeberrimorum facinorum historiæ, finem imposuimus.

Sagan komin a enda er
Ut af fremdum þiodna;
Arinnefia manni hier
Ey var blañid fliodi under
Ott þa bende i heyma ried
Suijna ad hitta hollda.
Þietta hiediuleg war bridia
Odin nog wist med fonnu wif,
Þvi hæde kyfid firi skickiu
Skiott hin þecka skordan Silkiborda.

Så är wår Saga / om dhe Store Förstars dater
Och magt / till ända förd. Wäl Arinefia war
Sin Snillheß wiße Tält / då hon ded flick frambar
Som wåkte henne gunst och allas blide later.

Dhen gode flinkan war Deß klokheß rika fölle.
Fast hon för Kåpan och sin' Syskons delte Arf/
Sig Oden lånte / och betiente Thores tarf/
Wij dock deß wäxta lof med afwund ey behölle.

Multiplices casus & fortia facta virorum
In lucem dedimus, totum memoranda per ævum.
Nil igitur restat; nisi Te cecinisse juvaret,
Te comem facilemque Tuis, Regina per Arcton
Si Tibi suspensis affinxit Aranea nomen
Cassibus, implesti quidquid fuit omnis. Hoc vult,
Ex humeris pendens petaso, hoc testatur amictus,
Hoc Thorus ingenti firmant & Odinus amore.

FINIS.

NOTAS

QUASDAM,

AD

EGILLI ASMUNDIQUE

HISTORIAM ILLUSTRANDAM,

COMPARATAS ADJECIT,

PETRUS SALANUS

NICOLAI FILIUS.

ANtequam ad vocem SAGA progrediamur, expendi meretur fides Nostrarum Histo- riarum Gothicarum, in quibus nulla, quemadmodum in hac, neque conscri- ptoris nota, neque exscriptoris ullum in- dicium apparet. Ne igitur propterea in crimen falsi incurrant, sciendum primo, apud nostros etiam antiquissimos, vigu- isse Poëtas Scalldos, singulari prudentia scientiaque præditos, qui sua carmina non adeò literis expressere, quam viva voce, non modo Regibus Principibusque, sed etiam quibusdam suis discipulis, itidem Scalldis, tradidere; quorum erat, non modo sui temporis historiam recte pulchreque exprimere, quam etiam exposita alienis carminibus facinora, conservare, & traditioni perpetuæ mancipiare. Sic dum festis præsertim diebus aliisque, inter pocula instrumentaque musica, Heroum præcipua canebantur, non potuere non isti omittere auctorũ nomina. Hinc est quod Tacitus indicat, *Carmina antiqua, unum apud illos* (Germanos nostros) *memoria & annalium genus esse*. Sicut de iisdem nostris Gothis Jornandes, *Eos priscis carminibus penè historico ritu sua recoluisse*: hoc est, à prioribus accepta, perpetuis repetere hi- storiis; quæ tamen metris ut plurimum devinciebantur. Qvibus con-

fen-

sentiunt pulchre de Gallis, scil: nostris, Diodorus Siculus lib. 5: Bibliot: p. m. 213. Εἰσὶ παρ' αὐτοῖς καὶ ποιηταὶ μηλῶν, οἷς Βάρδοις ὀνομάζουσιν, ὅτοι δ' μετ' ὀργάνων ταῖς λύραις ὁμοίων ᾄδοντες, οἷς μὲν ὑμνοῦσιν, οἷς δ' βλασφημοῦσι. h. e. *Sunt apud hos carminum Melicorum poëtæ, quos Bardas nominant. Hi ad instrumenta*, (organa) *Lyris non dissimilia, aliorum laudes, aliorum vituperationes decantant.* Nec non Strabo plenissimæ fidei auctor lib. 4. p. m. 213. Βάρδοι ὑμνηταὶ, καὶ ποιηταί. h. e. *Bardi hymnos canunt*, (ab aliis præcipue factos) *poëtæque sunt.* Inde & Liodabok in operis exordio, tales Odas, ad instrumenta musica, cantatas perhibet, his verbis. Af þeim sogum er þessir bok birtir, gerdo Skolld i sydra Bretlande, er ligger i Franz, Liodsonga, þa er gerazt i horpum, gigom, Simphanom, Organom, Timpanom, Salterium oc Corum, oc alzkonar odrum strengleikum, er men gera ser oc odrum til skemtanar þessa lifs. h. e. *Ex his sermonibus, quibus hic Liodabok* (h. e. hymnorum liber) *constat, composuere poëtæ, in Francia Brettia Meridionali illustres, sua carmina, quæ deinde ad Lyras, Citharas, Syphanum, Organa, Tympanum, Salterium, Choros, aliaque ludendi instrumenta canebantur, & quoslibet mira quadam voluptate svavitateque afficiebat.* Conferatur cum capite primo Desire strengleiks. Addatur etiam quod de Scaldis hisce propria manu concinnavit Cl. Verelius ad Calcem operum Messenii aliorumque. Scaldi eller dhe Nordländske Poëter hafwa intet warit några Lekare och Lyddare/ utan dhe förnämsta i Konungens häf och Rådh/ hwilka dheras och andre raske Kempars Idrätter/ sampt dhe Gamble Förfäders bedrifter fattade i konstige Rijm och Wijsor/ som offta blefwo sungne för Krigzhären när han stod tillredz att slåß/ att upwäckia Folket till mod och manlighet. Elliest qweddis sådane Wijsor och Dikter altijd för ungdomen i dheras Gillen/ och uttyddes sedan af dhe Äldste/ hwilken tydning kallades dhe Wijsas forsägn: och war lijkasom en Historia/ af hwilken dhe kunde lära sina Förfäders tapre gärningar/ sig förställa och efterföliа. etc. Qvæ verba sic Latinè reddi possunt. *Scalldi sive septentrionales poëtæ non fuere viles quidam ludendi artifices, verum præcipui in aulis Regum Principumque, & sapè à Conciliis. Hi illorum & aliorum Heroum, nec non antiquorum suorum facinora egregia comprehendebant carminibus. Quibus sapè totum exercitum jam pugnæ proximum, ad fortitudinem accendebant. Alias tales hymni præcinebantur juventuti in conviviis & à natu majoribus explicabantur; illa vero interpretatio dicebatur commentatio & instar historiæ erat, ex qua suorum majo-*

majorum fortia facta addiſcebant, & ſibi ante oculos ponebant. Fuiſſe autem hoſce hymnos & antiquorum commentaria, à minoris ætatis auditoribus excepta, facilè perſvademur. Adſtipulatur noſtræ ſententiæ Chronicon Norvagium capite 214. Tå qwad Gißur Skald en wiſſa / och Thorfinner Munner dhen andra / och Thormod dhen tredie / hwilka Wiſſor bleſwo ſtraxt af Folcket fattada. hoc eſt, *Ita Giſſorus poëta carmen recitavit ſuum, mox Thorfinnus Munner aliud, aliud itidem Thormodus adjecit; qua mox multitudo, calamis animiſque attentis, excepit.* Item Gretla c. 59. Skalltu nu, ſagdi han, heira till, en eg mun ſeigia þier fra athaufnum minum og mun eg kuæda þar um kuædi, en þu riſt à kefli, hun giordi ſvo, þat kuad han. &c. Qvod ſic transferri poteſt. *Audias* (inquit Halmunderus filiæ ſuæ) *Facta qua canam viro digna; Tu vero eadem baculo fac incidas, quod officium, patre canente, illa mox exequuta eſt.* Scalldis vero hiſce & Verſificatoribus hoc majorem fidem addere poſſumus; quo, non modo admirandâ canendi promptitudine, rigidæque vitæ auctoritate pollerent, verum etiam ſemper præliis ipſis intereſſent, Regum ſuorum lateribus adhærentes, adeoque magis viſa quam audita referre valerent. Notabilis eſt de hiſce locus in Norvagicis Chronicis capite 214. quippe quo Rex jubet, quatuor Scalldos ſuos, ut in caſtrorum eminentiori loco, cuncta in prælio Sticklarſtadenſi gerenda, oculis uſurparent, additis illis verbis. J ſkafwa tå intet att beropa Eder på nogon ſeijn / förty i ſkola ſielfwa kunna ſeija ther om och yrka ſedan ther efwer / h. e. *Sic veſtra hiſtoria minus aliorum narrationibus nitetur, cum, qua ipſimet vidiſtis, literis conſignaveritis.* Sic ergo Svecorum fuit ſemper mos, ut omne mendacium, tanquam rem ſuper omnia deteſtandam, abominarentur, nec non Regum ſedula cautio, ut omnem ſuſpicionem fidei dubiæ à ſuis rebus amoverent. Si itaque apud Photium Creſias unus merito de ſuæ hiſtoriæ veritate, gloriari poſſit, quod eorum quæ narret oculatus teſtis exſtiterit, aut etiam quæ videri non licuit, ab aliis, qui viderant, fidelibus, edoctus fuerit. Si propterea etiam Polybio tantum fidei ſit ideo tributum, quod à Scipione Africano aliisque ad manus adhibitus fuerit; quanto majorem noſtris conciliandam Scalldis judicemus auctoritatem, quo plures ſæpe fuerint, qui unius prælii multiplices caſus, diverſis locis contuerentur, quam diligentiſſime. Quapropter multiplici gloria apud Reges fulgebant, quorum facinora & inſtituta peculiaribus Odis Rythmicis celebra-

vere. Has cantilenas, præsertim digniores, sæpius Runicis literis expressas, adeoque apud id genus hominum, fideliter reconditas, nemo sanus mihi negaverit, sed quas gravissima & satis invidiosa tempestas tandem afflixit; dum Olaus Skautkonung, nescio quo zelo, certè præpropero, & instinctu præsertim papæ Sylvestris II. item Sigfridi, Eschilli, Davidis & reliquorum monachorum, ejusmodi carmina Runica, utpote Magiæ suspecta, undique comportaret & Vulcano consecraret; vide Beati Verelii historiam Sveo-Gothicam, capite secundo, libri secundi; Cl: Loccenii Antiquitates Sveo-Gothicas lib. 2: c. 15. Quæ quidem fata tristissima, Monachi quidam nostrarum rerum studiosissimi, ex relictarum membranarum reliquiis corrigere sunt aggressi, eo tamen modo ut cantilenas illas, prout antiquæ traditioni & sapientum vivis commentariis concordabant, in corpus historiæ plerumque redigerent: unde carmina ista, tanquam insignes veritatis indices, haud raro in annalibus citantur. Adhibita tamen, in magicis historiis, incantamentisque exhibendis, cautione; ut videre est ex Herraudi & Bosæ historia cap. 5. Hinc manus hominum accuratissimorum posteriores, ejusmodi fragmina magica, ex Runico quodam Olai Regis historiæ, fragmento (quod editori Hialmars och Hramers Saga nominare placuit) exstirpavere, etiamsi Runicis literis, ut immerito accusatis, parcerent. Qvo factum est, ut non raro suos, isti Monachi, Lectores ad historias longe antiquiores, Fornum Bokum remittant, tanquam veritatis suæ testes locupletissimas Herwar: S. c. 1. Miselunga Saga p. m. 54. Hoc in casu Christiani doctores, cum sibi tales historias vindicare non possent, ob aliorum invidiam, quibus etiam tales membranæ obtigerunt vetustissimæ; neutiquam tamen Auctorum veterum nomina, si invenirent, adtexere placuit, veriti sinistrum aliorum, de profanis Gentilis historiæ auctoribus, judicium.

Satis igitur credo me à suppressi nominis crimine absolvisse Nostrorum historias Veteres. Alterum est quod quidam, non parvi nominis viri, pessime nostris historiis objicere amant, nimirum, si quid Romanis Græcisque auribus insolitum, vel ipsorum hodiernæ experientiæ, quam jactant, cernitur contrarium. Hoc certe modo à quibusdam, rerum longinquius & antiquitus gestarum ignaris, integerrimi Græci Latinique historici, Herodotus aliique, si quid de nostris narrent, non usquequaquè cum ipsorum moribus cæloque conveniens, continuo exagitantur & deridentur. Quapropter

Si

ſi quispiam de talibus actibus, quid ſiniſtre judicet, illos, ad alios iſtius gentis Scriptores exigere, & ad naturam hominum locorumque explorare, debet. Quo nomine recte vapulat à Nobiliſſimo Reenhielm, Bartholinus vir non incelebris, qui ideò elevare omnem ſinceritatem ſcripti Thorſtonis, conatus fuit, quod ſaltem ibi Schindre Pygmæus invocantibus auxilia tuliſſe referat. Certe magicis noſtrorum Incantamentis, Diaboli per terras haſce tenebricoſas graviſſime regnantis fraudibus & impoſturis, nec non permiſſæ divinitus poteſtati, vel ſaltem opinioni de talibus communi, hæcce & ſimilia adſcribenda veniunt, de quibus poſtea. Alias noſtros veritatem maximè charam habuiſſe ſcimus, adeò ut tale narrationi adjicere, quod fide & teſtimonio multorum carebat, indignum cenſerent. Conſulantur Chronica Norvagica, Konungaſagur dicta, cap. 295. in vita Haralldi; & alii plures.

Nullum itaque ſupereſt nobis tutius argumentum, ad quod fidem ſcriptoris alicujus noſtratis examinare queamus, quam ad Genealogicas Chronologicaſque rationes, prout eæ cum aliis ſinceris cohærent vel non, de quibus adeas eundem Nobiliſſimum Reenhielmum. Quomodo ſi ſumamus in manus præſentem hiſtoriam, nullatenus ideo ſubleſtæ fidei haberi debeat, quod aliqua noſtris oculis rationibusque inſolita exprimat, neque ideò quod auctoris nomen frontem non exornet. Sic enim inculpatiſſimis noſtrorum hiſtoriis macula aſpergitur, vix niſi in propria calumniantium capita aliquando eluenda. Nam hæc ipſa, quam tractamus, hiſtoriola, Starkatherum Antiquum, athletam Svionum celeberrimum, Aſmundi filium Amundum obtruncaſſe clare narrat, cujus uxorem Dorotheam, Regis Haquini, Hermundi filii, gnatam facit. Unde certitudinem, ex concordia temporum, maximam, huic conciliare poſſumus, etenim Haquinum (Håkan Ring / vel Aunl Hin-gamble) Regem Sveogothorum, vivente Starkathero, circa Salvatoris tempora ſceptrum Upſalis vibraſſe, legimus ex Johannis Magni Chronicis Gothicis, ſeptimi libri capite ſexto, & Ampliſſimi Rudbeckii tabula ſecunda Chronologica. &c.

Hiſce breviter expoſitis, tutiorem ad vocem Saga aditum paravimus. Illam ubique Noſtrorum memorabilibus præfixam, egregie aſſeruere doctiſſimi, jam Beatæ memoriæ viri, Clariſſimus Verelius in notis ad Rolvonis & Gotrici, pagina tertia, & Nobiliſſimus Reenhielm ad Torſtani Vikingi filii hiſtoriam pag. ſecunda, do-

centes omnem historiam veram, quæ à multis narratur, SAGÆ nomine venire. Nec quisquam invidere potest, si post Tantos viros aliquid observationis adjecerimus, quâ ex voculæ hujus origine, magis erudito Lectori nostras res commendare valeamus. Verbum enim Sija *videre vel oculis quid percipere*, antiquis juxta & recentioribus tritissimum, natales SAGÆ præbuisse suspicor sat claros. Hinc Siyare & Seyare *monstrator quilibet & horologium.* Ubi autem oculis percepta & cognita, altero naturæ organo, ore scili: efferimus, Seigia & Seija *dicere* vel *referre* nominatur. Itaque *quicquid propriis oculis visum & lingvis plurimorum celebratum erat, SAGA antiquis nuncupabatur.* Unde etiam poëta recentior, qui, ante ducentos circiter annos, amores Florentis & Blansafaræ contexuit, vocem SAGA in vera narratione expedit. ver: 184. pag. in Manuscripto, quod possideo, 30.

> An kareth skulln J sedhan agha/
> Förthy i sâgin mik tolka Sagha.

Ideo, quemadmodum Saga & Frasaga/ antiquæ & invictæ auctoritatis sermonem appellavere, ita, quæ non nisi paucorum & forte discrepante circumferebatur ore, Halfd-saugd-saga/ quasi *dubia fidei narratio* salutabatur: videatur Gretteri historia cap. 44. Agnoscit nihilominus vox SAGA Συνώνυμα quædam. Illustrissimum advocamus Afentyr: Herrauds & Bosa Saga/ cap. 1. Sem i þessu æfintyri eru scrifader. & Ønnur Einseru Ryma/ vers: 1. Enn skal biria æfintyr:. Hujus vocis vera significatio, eadem plane est ac Afissaga: sive *uniuscujusquè vitæ narratio*: Ut enim hæc à Afi *avi* vel *ætatis* & Saga *Historia*, ita illa ab Afen *vitarum* & Tyr/ Tyrd vel Þyrd *imagine* rectissime deducitur. Hinc figura Olai Trygvæ filii, Norvegiæ Regis, Olafs Dyrd, in M: scripti membranei, historiæ ejus fragmento, ad finem, nuncupatur: Quam etiam depictam fronti fragmenti ejusdem suffigere, placuit Clarissimo editori Olao Verelio. Quid quod Græci Latinique in verissimis, sæpe vocem τῆ εἰκόνος, & imaginis adhibeant? Quemadmodum aliis recte observatum memini. Non possum quin hac occasione Amplissimi Rudbeckii conjecturam elegantissimam, mihi communicatam depromam, qua Afentyr ab antiquo Ef h.e. *de* & Tyra/ Tóra *audere*, scilicet *aliqua ingentia vel describere vel etiam agere* deducebat, quam Etymologiam evidentissimam, non video,

deo, cur non ambabus manibus amplectemur. Hæc vox inde ad Italos & Gallos per Gothos & Normannos translata videtur, qui avantura & avanture in fidelissimis narratis casibus non verentur usurpare.

Est & alia vox idem vere exprimens quod Saga / nempe Qwåde *hymnus*, à qwåda *canere*. Han quad visu *cecinit carmen* sive *certum quid*. Wissa enim priorum vocum significationem subit, à wissa *ostendere* & *monstrare quid verum*. Wiß *certus*. Wißhet *certitudo*. Hinc Wijs qui sapiens est & ea loquitur quæ certa sunt & fide digna. Wijshet sapientia & quæ sunt reliqua. Dementiam vero suam quam clarissime aperiunt, qui Cantilenas, antiquitus Härsogiis hodie Kempe-wissor dictas, tanquam aniles rejiciunt fabulas, non considerantes illas historica multa continere, & à consvetudine Scandianorum haud alienum fuisse, Athletarum & Heronm laudes, hymnis & cantilenis pronuntiare. Itaque tale quoddam carmen, tanquam certum documentum, citatur in Nories Islands och Grönlandz beskrifning. Som wissen lÿder som ändnu om konom qwädis. Et tantum non ubique in antiquis monumentis, svo kuad Skalld, *sic cecinit poëta &c.* Nec non ipse Tacitus refert Arminii facinora *adhuc barbaras apud gentes cani*. Annalium lib: 2: Quid de hymnis Starkatheri? nonne illos, fortissima ejus facta continere, supremæ ætatis testantur documenta? referri huc potest Nifelungasaga / quæ, pag. m. 55. Sui temporis carmina, tanquam manifesta veritatis, de illustribus in Arctoa terra gestis, indicia, fideliter advocat. Et si nuper nominatus Danus scriptor, illas, velut anilia mendacia, deridere & abjicere sustineat, totum etiam suum Saxonem merito condemnet; qui præfatione ad historiam Gentis suæ, illam tritis antiquorum vulgaribusque carminibus, ut firmissimis almæ veritatis columnis, innixam, his verbis fatetur. *Nec ignotum volo, Danorum antiquiores, conspicuæ fortitudinis operibus editis, gloriæ æmulatione suffusos, Romani styli imitatione, non solum rerum à se magnifice gestarum titulos exquisito contexturgenere, veluti Poëtico quodam opere perstrinxisse; verum etiam majorum acta patrii sermonis carminibus vulgata, lingva sua literis, saxis ac rupibus insculpenda curasse. Quorum vestigiis seu quibusdam antiquitatis voluminibus inhærens, tenoremque veris translationis passibus æmulatus, metra metris reddenda curavi, quibus scribendorum series subnixa, non tam recenter conflata, quam antiquitus edita cognoscatur. Quia præsens opus non nugacem sermonis lucu-*

 len-

lentiam, sed fidelem vetustatis notitiam pollicetur. Etiam novimus apud Græcos, antiquissimas eorum historias, longe ante Historicorum nomen auditum, poëtarum metris fuisse involutas celebratasque: Consulatur Vossius de Historicis Græcis pag. 7. lib. 1. c. 1. & alii: Ulterius Frædi & Fornfrædi, propria olim fuit antiquissimorum annalium appellatio, à Fro & Frode *sapientia*, vere deducta; unde Frodir men *viri eruditi*, & *quibus historias conscribendi cura incubuit*, antiquitus nuncupabantur. Audiamus Olaum Petri in Chronicis Sveo-Gothicis, pag. m. 8. När nogra märkelige Männ woro för handen ꝛc. Om dhem dichtade de Wijsor / Sagor och Rijm / som dhe kallade Frijde. h. e. *Cum insignes & heroici animi viri emergerent, &c. in eorum æternam laudem, cantilenas, historias Rythmosque conficiebant; quibus Scaldi*, Frijde *nomen imponebant.*

Nec insolennia olim historiarum fuere nomina, Liod & Strängleik/ ita à *chordarum sono* appellatæ, quo olim frequenter excipiebantur Veteres cantilenæ. Hujusmodi hymnis varia nomina indidere Balldur / Oddter / Biarkamal / Gammwijsor ꝛc. ꝛc. qui peculiares sæpius Rythmorum constitutiones complexi sunt. Hisce accenseri potest Drapa / quæ carminibus Scalldorum maximè competit. De constructione horum carminum ut & aliorum, legi potest præloquium Commentarii Biornonis Ionæ filii in Eylls Skalla Grimsonar hofudlausnar wisur p. m. 2. hinc diminutivum Dräplinger / *parva & contemta cantilena*. Sexstefiadrapa / quæ sex intercalares continet. Glömdrapa. &c. Chronicon Norvagicum &c. *Vocem autem* Drapa historiam nihilominus notare ex Olof Trygwasonar Saga deprehendimus. Tota vero historia, vel plures in unum corpus redactæ, nomine Book veniebant. Olai Trygvæ filii historia c. 3. lin. 4. c. 32. p. 121. & pag. 267. &c. Trojamanna Saga pag. m. 66. Anonymus de amoribus Florentis & Blandsafaræ MS: pag. m. 62. v. 971.

> The lekte eth taffel ok giorde swa /
> Som Boken hafwer förr sakth ifra.

Ut Latinorum liber à libro, ita nostrum Book à Böök fago, quoslibet ductus facilius sustinente, nomen traxisse, etiam illis, qui rem literariam primis labris attegerunt, quam notissimum est. Baculis enim & Lignis planis, historias suas incidere, maxime solenne antiquis erat, quæ à Literis Runis, Runakaflar appellabant. Gretl: c. 61. For han (Gretter) heim till Byardalar, og kom i forkyrkju belginum

heim

Þeim er þeinen voru i, oc þar med Runakefli Þar er visur Þessar voro aristnar forkunliga vel. h. e. *Gretterus ad Eyardalar se recepit, inque atriis Templi, saccum Mortuorum reliquiis oppletum, deposuit; adjecto baculo Runico, quo sequentes cantilenæ, claris literis, incisæ apparebant.* Nec non Sturlaugus *Frostonem amicum jussit, in septentrionem, in Finmarkiam abiret, baculumque Runis oppletum ad Snakolla Regiæ Virginis pedes projiceret*, quæ verba, in antiquo MSS: Sturlaugi historiæ, capite 22. sic sonant. þu skallt fara nordur à Finmork oc koma kefli Þessu i knie dottur Kongsins er Snækollur heitir. & paulo post, han tekur keflid og kastar i knie henni, en hun sopar fræ sier hatinu, oc tekur keflid, oc litur à, oc er hun hafdi litit à, og lesit, litur hun ut til Skidgardsins, og broste, og Þotti allvænt um þat, sem à var skorit. h. e. *Ille baculum in sinum Virginis conjiecit; quem visum, illa propemodum, excusso, quem alterâ manu tenuit, crine, excipit, literisque perlectis, oculos, dulcissimo sublato risu, huc illucque circumtulit, animo manibusque gratissimam amplecti epistolam visa.* Nec baculis solum, sed etiam rupibus & saxis, tanquam æternis & nunquam perituris monumentis, suorum memorias posteris relinquebant: quod, cum notissimum sit, dixisse sufficit. Qvi plura desiderat instrumenta, quibus historias & res suas, æternitati sacratas habuerunt, adeat Salmuth. in Panciroll: lib: 1. Tit. 42. aliosque.

Antequam ab hac voce degredior, recordari consultum duxi, vocis istius, aliquando apud historicos nostros obviæ, Saga til Skemtunar oc gamans; quam adeò non veritatis ut mendacii indicem venditant quidam, & certè viri doctrinâ splendidissimi. Verum eorum sententiæ accedere non possum, potissimum, cum Grettla, facinora quædam fortissimi Gretteri (tempore S. Olai, Norvegiæ Regis, viventis) à doctis in oblectationem Virorum, til Skemtunar, composita referat cap. 49: Etiam auctor Elidis historiæ, hunc calculum relationi suæ adjicit. en Robert Aboti Sneri oc Hakon Konger, son H. Kongs, let snua Þessi Norrena bok yder til Skemtanar. h. e. *Rodbertus Abotus Sneri (celer,) cum Haquino Rege, H. Regis filio, hunc librum in Norregicam lingvam ad Vestram oblectationem transferri jussit.* Argumentum, quod Clariss. Viri ex Herraudi & Bosæ historia sumunt, nobis non adversatur; imprimis cum Anonymus, non suis verbis, til Skemptunar oc gamans, sed Lockleisu (quæ vox alias *rem operculo carentem*, verum hoc loco *fabulam, omni veri-*

tatis

tatis indicio vacuam, significat) & Skraukua, *commentitias*, vanasque quasdam relationes rectissimè perstringat. Idem itaque est SAGA til Skemptunar oc Gamans, & Kateliga Frasagu h. e. *Historia, quæ firma antiquæ fidei fundamenta & delicias varias continet.* Hæc ideò breviter adduxi, ne illæ historiæ, quæ volnptatis gratia conscriptæ inveniuntur, luce indignæ ubique censeantur.

Austare Rusia, ligger mylli Hunalans oc Gardarijkifs.) Antequam illam Orientalem Russiam, quam innuit auctor, inveneri-mus, operæ pretium erit, ut adjacentes illas regiones, Hunalandiam & Gardariciam, inquiramus. Hunalandia autem Vetustissima, occupabat utrumque Ponti sive sinus Botnici latus, præsertim occidentale, uti monumenta veterum loquuntur, & nomina plurima in illis locis relicta. Qvapropter probati scriptores illos Finnis adjungunt, & Ammianus Marcellinus *Glacialis Oceani accolas facit.* Unde & Hornius de Orig: Gent: Amer: l 3. c. 4. cum Lapponibus Svecis, Russisq; eosdem constituit. In quam rem egregie conspirat Sturlaugi historia, ubi ejus iter ad Hunnos describitur; quod scili: nave è Norvegia egressus, Halogalandiam, Finmarkiam & ultimum Oceani promontorium (quod ibi Watensnæs, ut in aliis monumetis Tummisnæs, Nordkim & Kimmersnæs nuncupatur) prætererit, & deinceps in sinum Olsawijk, invectus, datis velis, primam terram Hunalandiam oculis subiecerit. Verba ipsa, cum præclara sint, adducere consultum existimo, quæ cap. 16. sic se habent. Nu figla þeir Sturlauger, er þeir voru bunir, Nordur fyrir Hålogaland, og Finnmork og Watnsnæs, og in i Ollsawijk, og kasta akerum og liggia þar om nottina, og bingguit um. h. e *Jam Sturlaugus cum sociis ad iter hoc ineundum paratus, nave sua, in Septentrionem directa, Halogalandiam, Finnmarkiam & Wattensnæs superavit, & sic portui Olsavik eandem applicuit; ubi anchoris cjectis, nocturna requie animum refecit.* & cap. 17. Eptir þetta rann å byr fyrir þeim Fostbrædrum, og figla þar til þeir siå land, þad var miog skogi vaxit: þat var eirn leynifiordur, sem þeir komu at, figla þeir eptir firdinum, og leggia i eirn leynivog, og kasta atkerum, var þå Sol i sudri. þeir geingu nu å land; Sturlaugur mællti: hvada land ætle þier þetta, er vær erum vidkomnir? Fradmar mællti. Hundingialand, ad sogn Kols brôdur minns. h. e. *Adspirantibus ventis, è dicto sinu navem solvunt, neque desistunt,* *ante-*

antequam terram quandam, undique silvis septam, oculis eorum fortuna admoveret. Ibi abditus quidam sinus ipsis sese præbuit, quem læti occupabant. Vix vero occulto portui navem commiserant, anchorisque ligaverant, cum Solis radii meridiem nuntiarent. Itaque in terram exsiliens Sturlaugus, socium quærit, quodnam solum, quamque terram, hanc ducat? Fradmarus Hunalandiam, ex Koli Fratris fideli relatione, illam esse, reponit. Quod illum neque fefellit, ut auctoris sequentibus verbis insigniter discimus. Sinum illum Olsawijk ad Mare album (quod varia olim nomina sortitum fuit) constituere convenit. Nomen vero hoc, sinum prædictum traxisse existimo ab adjacente nobilissimo emporio Holmgård / quod hodie Archi-Angelo Michaeli consecratum est, & ab eo appellationem duxit. Et sic Holmsidwijk / Hollsidwijk / Hollse & Olsawijk / voce duntaxat, re autem minime discrepat; Porro Hunnos Biarmiorum fuisse vicinos (Biarmia enim extra & intra Mare album maximè fuit celebris; vid. Ol. Mag. l. 1. c. 1.) eadem luculenter historia indicat. Refert enim fœderatos hosce iter propositum non deseruisse, antequam ex Hunnia in Biarmiam irent, cap. 18. in hunc modum. Þeir Fostbræder bua nu ferd sina, og flitiast ut eptir firdinum. Aki mællti: Þad ætle eg, at mier væri ei i annann tijma meiri Þorf à byr, og sigla Þeir Þar til er Þeir koma undir Biarmaland, oc fram at ànni Vienu. h. e. *Itaque hi amici iter instruunt, & ex sinu isto egrediuntur: Achatio ita exclamante. Ego putaverim nullo tempore magis ventis secundis opus esse. Navigatum sic est, donec Biarmiæ litora legerent, & in Viniam amnem incurrerent.* Accedit & hoc, quod præsides Templi Biarmiensium, apud quos Sturlaugus Uricornu splendidissimum petebat, ad auxilia Hunnorum, tanquam finitimorum, provocarent, his verbis.

Komin er her Sturlaugur	Her er i husi
Hin Starfsame,	Hofutblot mikit,
Horn at sækia,	Gull oc gersemar,
Og Hunafiold:	Girnilegast.

h. e. *Advenit Sturlaugus laboriosus, cornu quæsiturus, Hunorumque ingentes vires experturus. Hac æde victima cæduntur maxima. Aurum & pretiosa suppellex circumsplendet.*

Posterioribus temporibus emigravit hæc numerosissima Hunnorum gens, atque sedes juxta Pontum Euxinum, figebat apertè indi-

cante

cante Thidrek af Bärn Saga aliisque. Unde etiam Romanis satis inclarescere cœpere. In his locis videtur etiam auctor noster illos constituisse, dum adeo non antiqua, quam sua tempora respiciat illis verbis, þat ligger mylli *sita est*. Unde etiam Herwara Saga cap. 19. ad Dunam Livoniæ fluvium, vel ut potius aliis placet Tanaim, in paludem Mæotida se evolventem, refert illam atrocissimam pugnam inter Hunnos & Gothos fuisse commissam. Qvapropter nihil habet Prætorius, quod Genti Polonorum, de Hunnorum primis sedibus gratuletur, nec Britanniæ adeò laudi est, quod Romanis paruerit, tributumque solverit; sic immeritò Sarmatia sibi Hunnorum gentem, tanquam domesticam indicat, cum ne quidem eorum nomen agnoscat, ut ut in illo indagando allaboret Prætorius, Orbis Gothi: lib: 2. c. 6. §. 1. Neque ulla ratione ab illo, Hornii sententia refelli potest, licet id §. 5. pluribus moliatur. Nam si Prætorius distinxisset inter terras illas, quas olim tenuere patrias, & quas, illis desertis, suas strenuâ fecere manu; nec non, si varia temporis conditio animum ipsius subiisset, quâ cum & sine propriis Regibus vivebant olim Hunni, nunquam tam inanes erudito Orbi suggessisset rationes, neque sentiisset nostram Sveciam Abdalia carere, cum adhuc in Norvegia, Af. Of. sive Ypdal h. e. *Superior Dalia*, satis inclaruerit: collatione nimirum Daliæ nostræ Vermlandicæ, quæ inferior est. Quare nemo dubitet Hunnos sine navibus ad illas pervenire potuisse regiones. Omnes, quotquot de Hunnis scripsere, illos cum canibus comparavere; unde absque ulla molestia, tam in antiqua, quam hodierna Nostrorum lingva reperimus Hund & Hunn designare *canes & custodes, quoslibet, robore & velocitate præstantes*, non aliunde qvam à voce Hinna *assequi*, ut egregiè pro more suo nos docet Amplis: Rudbeckius Atlant: To: 2. p. 534. Gardaricia autem, non est alia, quam Septentrionalis Russia, quæ Novogardiam, & superiores usque Oppidum Arcangeli, regiones complectitur; de quo regno, adiri potest Clariss: Verelius ad Rollonis Gautrici filii historiam cap. 27. Hisce prælibatis in aprico est, ubi ponamus Orientalem Russiam, scil: per Lithuaniam & proximam Curlandiam, quemadmodum in Samsonar Fagras Saga videre est, ubi illa terra Baltico mari attingi dicitur hisce verbis cap. 16. Godmunder hiet Konger, han ætti ad rœda fyrer auster æi Glæsisvollum þat er austerlega fyrer Risalandi. Risaland ligger til Austurz oc Nordurz af Austerveiginum h. e.

Rex

Rex Gudmundus in Oriente, Glesisvollæ (h. e. Glessariæ five Elysiorum Camporum) *gubernacula administravit. Est enim hæc vallis Orientem versus*, (respectu nimirum Islandiæ vel Norvegiæ, ubi hæc, & pleræque aliæ conscriptæ sunt historiæ) *sed ante Russia terram, locum sortita. Russia autem tam Orientalis quam Septentrionalis, mare Balthico alluitur.* Unde etiam harum Regionum Princeps Austervegs Konger *Balthici Maris Rex.* Ol: Trygg: Saga cap. 28. nuncupatur. Hæc autem terra nomen à Rijsar *gigantibus* excepit. Rijsa enim nostris est *in altum erigere*; unde Rijsamal *tempus surgendi.* Ex quo verbo promanavit Resoger & nostris hodie Resliger *statura majoris vir.* Et Resamunder *homo viribus plurimis pollens.* Hæc ideo adduxi, ut ostenderem, quam vana sit conjectura Prætorii, quâ Russiam antiquis Rossejam quasi *dispersam gentem* dictam hariolatur: cum illa vox potius *Equorum regionem* innuere videatur, quæ plenis literis Roßeta antiquis nostris dici potuit. Etiamsi apud nullum auctorem, nostræ vel alterius gentis, eam facile invenerimus sic dictam. Verum ubique in antiquis scriptis, Russia, non nisi Rijssaland / Risialand / Rusialand / & Rizland nominatur, ut in prædicta Samsonar Fagras Saga. Neque plenioribus rationibus probavit, Russos eosdem esse cum antiquis Roxolanis, cum isti non fint nisi nostri Rodzlagar. Certe illi Coseri (Kusar) & Vareii, five Varjeri, quibus se ipsos tributarios fuisse prædicant Russi, non alii fuere quam nostri Sviones, cum & *Mare Balthicum*, cujus etiam olim Domini nostri fuere, *Varejum* Russis appelletur. Et Scandinavos hosce Wargar five *luporum* & *latronum* titulo venisse, apparet ex Illustrissimo opere Atlantico part. 1 c. 20 Præterea Russorum Rex Austerwegs Kongr Titanibus (Tiodkungarna) five nostrorum Regum fiduciariis annumeratur in Olof Trygg: Saga cap. 28. Accedit & Ynglinga Saga/ quæ omnes terras ad Paludem usq; Mæoticam, in Svionum Nomen & potestatem transiisse, præclare indicat, his verbis c. 1. Kringla Heimsins, su er Mannfolkit byggir, er miog wagskorin, ganga hefar stor or utsiænum in i jordena, er þat kunnigt at hef geingur fræ Norvasund. Þæ skilur heims þriþiunga, heiter fyrer æstan Asia, enn fyrer westann kalla sumer Europa, enn sumir Enea. Enn Norþan ad Swarta hafi geingur Swiþioþ in mikla eþur in kallþa'ı Sviþioþ ena miklo kalla sumer men eigi minni en Serkland hid mikla, sumer jafna henni wid Blàland ad mikla. h. e. *Orbis qui habitatur universus, multis aquis, præsertim maris è sinubus se evolventis,*

 inter-

interſecatur. Notiſſimum eſt, illud mare, quod per fretum Niorvã (ſive Herculis creditum) *erumpit, tres orbis partes commoda diviſione facere: adeò ut, quæ ad Orientem vergit, Aſia, quæ ad Occidentem ſpectat, Europa, ſive ut quidam volunt, Enea audiat. Aſt à ſeptentrione uſque in Nigrum Mare, deſcendit SVEDIA MAGNA ſive Borealis: quam alii non minorem Magnæ Serklandiæ, faciunt; alii autem ipſi Blalandiæ Magnæ comparant.* Ergo Herberſteini & aliorum quorundam mens ſana eſt & recta, qui Ruſſos olim principes ſuos è Svecia accepiſſe judicant; videatur etiam Atlant: To: 1. pag. 613. cap. XXIV.

HILLDAR) fœminis hoc nomen ſatis frequens, quod non adeò ab Hüll / *forma & gratia oris*, ut cenſet Schefferus. Upſ. Antiq: ſed à Hulld & Hilld / *ſtudio in aliquam rem propenſo, adeoque omnes difficultates debellante.* Hinc Brinhillder / Beckhillder / Swainhillder / Grimhillder / Bothillder / Gunnhillder / Ragnhillder / Signhillder / Steinhillder / Wignhillder / Biſhillder / Þorhillder ꝛc. Verum ut ſorores hæ diſtingverentur, una, quæ virilibus exercitiis dedita erat, Brynhillder / h. e. *Armorum diligens.* altera Beckhillder / *virgo ſcamno inſidens & fœminarum munia peragens*, appellata eſt. Brynhillda Heroici ſpiritus fœmina, quæ non in mollibus & mulieribus deliciis ſe educare paſſa eſt, verum ſtrenua, militaribus ſtudiis animum applicuit. Talium exempla paſſim obvia; de duabus Hervoris Herwara Saga de Þorborga, Hrolſs Götr: Saga &c. unde Amazonum nomen facile ſortitæ ſunt. Legatur Atlan: par. 1. pag. 647. &c. Johan: & Olaus Magni. aliique.

Eitt dyr mykid bad er Hioſſi heiter &c.) & paulo poſt, Eitt mykin Gamm.) Noſter hîc, raptum virginum, Brynhilldæ ſcil: à lupo, Beckhilldæ autem à vulture, refert. Nam nomine Hioſſe, lupum deſignari, patet ex tota animalis deſcriptione quam facit hic noſter, & reliqui hiſtoriæ animalium ſcriptores, pulchre conſentientes. Nimirum ferocitas ejus, prædandique libido, quâ apud noſtras gentes, ſupra reliquas beſtias, lupus deſœvit, notiora ſunt, quam ut probari mereantur. Nec non quam ſimilis ſit cani, loquntur ii, quos ſæpè pro canibus fefellit. De cætero, quam vaſtam demittat caudam & quantum acie dentium valeat, nullis non conſtat. Id tamen notari dignum eſt, quod Ruſſia, Livonia, & cæteræ nobis Orientales terræ, alant lupos majori atrocitate, majorique corporis robore præditos; quemadmodum ex fidis multorum relationibus accepimus. Quod ſera ſenectus hoc animalis genus invadat, locum

fecit.

fecit verbo, apud nostros triciſſimo, gammal ſom en Warg / id etiam auctor noſter recitat de Hioſſe ſuo. alldrader ſem Hioſſi. Unde Ulyſſes Aldrovandus de Quadrup: Digit: Vivip: lib. 1. pag. 150. judicat: *Lupum ad finem, ſive in hoc ſive in alio loco vagatur, ſemper eſſe diuturnæ vitæ.* Verum enimvero, cur lupus non ſuum nomen Ulfwer / (ita ab ululando dictus) aut cognomen Wargur / ſed aliud Joſſe apud noſtrum acceperit, id, præterquam quod Scalldis imputare poſſimus, variis appellationibus, unam rem exprimere ſolitis; etiam adſcribendum videtur ſuperſtitioni vulgari, quæ fera animalia propriis titulis nominari vetavit, quaſi illis abſentes accerſerentur & advocarentur. ita etiam olim vulgo credebatur, ſi quis nequiſſimos homines & immanes, noſtris Troll dictos, nominaret, iisque aliquem uerbo tenus devoveret, extemplo illos adfuturos qui raperent dicatam prædam: quod his verbis Samſonar Fagras Saga cap. 16. ſufficienter exprimit. Ovätter ganga ſo rykt i Jotunheimum, ad ef men tala þat af tungu fram, ad troll skilldi ega eitt huad, þà koma þau þegar oc taka þad. id eſt. *In Gigantum regionibus, tam crebra ſunt ſpectra, ut, ſi quis temerarius hæc verba effutierit; monſtra hoc habeant: continuo illa nominata adcurrant idq; capiant.*

Hanc potiſſimum ob cauſam, illis male ominatis vocibus abſtinebant, aliaſque mitiores ſubſtituebant, ut Urſus Gullfoot h. e. *aurip̄es.* Nec non Hin ſtore / Stoorfar / Nalle / &c. item Lupus Pieſſe / (quaſi Bleſſe) Gräpieſſe / Skinnarpilt / Glängla / Kuſe / Hieſſe. &c. nominaretur. Nam ut Wargur / ſive ab invadendi actu, ſive à nomine, bello & Marti proprio, arcerſeris, iſtud notabit, *animal latrocinandi furore exaſperatum*; Ita Hioſſe commode à Hoſa & Huſa h. e. *terribili vultu aliquem adeò percellere, ut omni conſilio deſtituatur.* Omnium enim ſermone invulgatum eſt, quomodo homo, ſi lupus eum prius conſpexerit, voce & animo deficiat, & ut lupus, ubi prius ab homine videtur, ferocitatis ſuæ oblivi̇ſcatur. vide etiam Volfg: Franzii hiſtor: Animal: part. 1 c. 20 §. 4. Nec miretur quis, quod Hioſſe à Huſſa accerſeamus, cum litera þ variam mutationem paſſa fuerit, ut interdum quaſi th, interdum tzh, interdum h ſimpliciter prolata videatur. H vero ſæpius ut gh, quemadmodum in ᚼᛁᚼᛉᚢᚦᚦᚱ. ᚢᛁᚼᛁᛚᚱᚱ. &c. vide Atlant. part. 1. c. 38 p. 840. nec non Hermen / Ghermen / *pugiles & bellatores*, Hio / Ghio *terra*. &c. Quapropter non repugnaverim, ſi quis Hioſſe deſcendere voluerit à ghioſa ſive gioſa / noſtris hodie giäſa & Hiäſa / *in altum*

 ſurgere,

surgere, adeò ut boni ominis causa (quemadmodum & supra innuimus) lupus hic quasi *adolescens*, vel *altiùs spiritibus turgescens*, dicatur; sicut etiam hodie adolescentes, non aliunde vocemus Gåßar. Qvid, quod etiam apud Getas, sive Gigantes nostros, nomen Thiasse/ in Rege quodam potentissimo, summè apud Eddam memorabili, Myth. 52. &c. inveniatur. & inter Gigantum appellationes recenseatur, in Jotna heite? Adeoque videntur Gigantes amasse hoc tam fausto vocabulo lupum extollere. Nec non Skeggo in Vatzdalia Hiasse nomen tribuitur, quod per *lupum* seu *prædonem & pugilem* videtur commode exponi posse, Gretla cap. 14. Ne verò, vel minima quem subeat suspicio, de alia bestia, nomine Hiosse appellata, Cantilena vetus Juliorum facit, Hiösse stack fåret/ ehwar som han såg'et &c. h. e. *Lupus agnum, ubicunque deprehendere potuit, decoriavit.* Item egregius locus apud Ol. Magnum Rer. Septent: l. 18. c. 15. qui *certum luporum genus, constituit* Thoes *dictum, ceteris longitudine procerius sed brevitate crurum dißimile Velox saltu, venatu vivens, innocuum homini: habitum non colorem mutans; per hyemes hirtum, æstate nudum.* Cui proximum est verbum, quod spectris necatorum infantum, Mölingar dictis, vulgò tribuitur, Þiasse tassa foot; ubi ista dicuntur, porrecto pede, lupos irritare.

Quod vero Hilldus, vulturis speciem assumsisse dicatur, ex eo factum videtur, quod nulla aies ex toto volantium genere illo terribilior & potentior, perspecta fuerit. Quapropter etiam vulturi, aureum ovum in templo Biarmiensium, custodiendum permisere Sacerdotes, de cujus feritate & voracitate, digna sunt verba in Herrauds och Bosa Saga c. 7. quæ ex Mss. meo adscribam, cum ab editione Vereliana, paulullum differant; Gamer er þar, feiger hun, trijlder oc bòlvader, han dreper allt þat sem verder firi hans nagla genge, han horfer mitt i moti dijrunum, oc þecker huorn sem ingeinger, oc er þeim aungum lijfs von ad venta, sem verder firi hans vængium oc odæmum. h. e. *Vultur ibi est, inquit, carminibus horribilibus peritus, qui omnia, quæcunque ungvibus ejus obveniunt, enecat. Hic contra januam positus, quemq; ingredientem contuetur; & si quis peregrinus se illi objecerit, ipsum alarum suarum violentia, elidit.* Sævitiam hanc vulturis, Boses manifesto expertus est, quod his verbis Mss: citatum, eodem capite refert. I þessu kom Bose inn i hofet, oc bar þrælinn up yfer hofet fier à spiotinu. Gammerin bra fier skiott vid: oc vildi svelgia þan er innkom, svalg han

Þrælinn ofan ad mitte. Bose Þriste up spiotijnu, so Þat stod i hiartanu. Gamerinn setti klærnar ad Þrælkropinum, en vænghunana ad eijrum Bosa, so han la i' ovite, fiell Gamerin ofan á honom; oc vor hans umbrot ourliga mykil. h e. *Tum Boses ædem sacram intrat, & trucidatum servum, quem telo imposuerat, sibi præfert. Vultur citato volatu adproperat, ingressum devorare gestiens; atque sic, servum medium exhaurit. Ast Boses telum, per servum impressum, in vulturis pectus adegit, atque fecit, ut vultur ungulis truncum mancipii constringeret, atque aures suas alis transverberaret; qui deliquium inde passus, in terram pronus collabitur, insidente insuper vulture, cujus strepitu ingenti, tota domus personabat.* Recte itaque monet Aldrovandus in Ornithologia, multorum testimoniis, *sæpius Vultures monstrosæ magnitudinis fuisse inventos, qui multos homines interficiebant.*

Porro, hisce præmissis, ad id quod intendimus, properandum est. Qvomodo primum quæri potest, utrum fratres isti, Hildus Gautusque, Lupi & Vulturis specie se circumdederint, nec ne? Nemo equidem hodie est, quantum credo, qui homines, in bestiæ omnem naturam olim migrasse, sanus asserat. Interim non ideò protervè inficiandum est, quin nostri Veteres, magiæ, artis apud illos familiarissimæ, ope, se aliosque lupina specie induere, vel saltem ea persvasione imbuere potuerint Unde non incommode Joh: Sperling: in Inst: Physicis l. 2. c. 4. Quæst. 10. *Lusus satanæ est, qui spectris homines decipit, ἐκστάσει eos corripit, & Phantasmata varia suggerit.* Nisi forte nostros Majores, in sylvis solitudinibusq; inter feras oberrantes, atraque bile æstuantes, cerebri morbo, quem imaginosum vocant, aliquando laborasse, & sic revertentes, suis narrationibus tanquam certissimis, ad libros familiaresque suos sæpè eum propagasse, dicendum sit. De qua re opus est consuletur Clericus Pnev: sect: 2 c. 4 ubi agit de Magis sub noctem ad Magorum cæium, dæmonis colendi causâ, proficientibus. Qvidquid sit, certum est antiquis persvasum fuisse, id revera evenire. Unde Herodotus de Neuris, gente Scythica lib 4. Κινδυνεύουσι δὲ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι γόητες εἶναι. Λέγονται γὰρ ὑπὸ Σκυθέων καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐν τῇ Σκυθικῇ κατοικημένων ὡς ἔτεος ἑκάστου ἅπαξ τῶν Νευρῶν ἕκαστος, λύκος γίνεται ἡμέρας ὀλίγας, καὶ αὖτις ὀπίσω ἐς τὠυτὸ κατίσταται. ἐμὲ μὲν νυν ταῦτα λέγοντες οὐ πείθουσι. λέγουσι δὲ οὐδὲν ἧσσον, καὶ ὀμνύουσι δὲ λέγοντες h. e. *Fidem periculum faciunt se homines esse maleficos, quod dicuntur à Scythis, & ab iis, qui in Scythia incolut, Græcis, semel quotannis singuli*

ad

ad aliquot dies esse lupi, & rursu in pristinum habitum redire quod tamen dicentes mihi non persuadent: nihilominus tamen illi ajunt ita esse, & dejerant. Etiam Pomponius Mela lib: 2. c. 1. *Neuru statum singulis tempus est, quo si velint, in lupos; iterumque in illos qui fuere, mutentur.* Recte itaque Lycophronis Cassandra p. m. 36. v. 481. Arcades, propaginem nostrorum verissimam, λυκαινομόρφυς sive *Lupiformes*, nominat. Qvibus consona sunt, quæ à nostris traduntur; ut in Ljodabook & Bisklarcks Ljod/ ubi ille Bisclaret, de sua transformatione, hisce verbis conjugem suam edocet. Fru, sagde han, ec hamskiptust, oc löyp ec um morkena einsaman. Þar sem hon er þykkast. Oc livi ec vid dyraholld þeirra, sem ec drep.. Sem han hafdi allan sin atburd talt hænni, Þa spurdi hon hann þægar, huart han gengi klædder eda nokkiuder; Fru sagdi han, nokkiuder leyp eg. Herra min sagde hon, huar ero Þa klædir ydor. Fru sagde han, þat vill ec engom sægia. fyrer þvi at ef klædi min være fra mer tækin, oc vissi nokkor huar er þau lægi, Þa vera ec jafnan i þeim ham, oc alldregi fenga ec huilid ne ro, æda apter kuamo i manzham, syrr en klæder min være mer after fengin, oc vil ec engom segia huar ec hirdi Þau. h. e. *Species mea, inquit, è homine in lupum abire solet, ut per noctem solus in densissimis silvis oberrem, ubi ferarum, quas occido, carnibus, mihi est vivendum. Postquam igitur omnes suos mores exposuisset, ipsa quærebat, utrum vestibus indutus esset eo tempore, nec ne? illo se plane nudum procedere confesso, Domine inquit ipsa, ubi interim vestes* Tua? *Iste contra, nulli, Domina, hoc arcanum propalare possum, siquidem vestibus alicui designatis & subductis, mihi semper sub lupi habitu versandum esset, neque unquam ab ea rabie quiescendum, aut in humanum vultum redeundum, nisi forte meus vestitus recuperetur; ideoque nulli hoc secretum temere enunciaverim.* Ipse quoque auctor tali calculo historiam hanc firmare studet. Nu finnzt ægi þat at sannare se þesse atburder er, en ver hovum yder sagt, Þviat mart gærdezt kynlegt i fyrnskone, þat er ængi hoyrir nu gætet. h. e. *Nihil hisce actionibus, de quibus jam diximus, verius est. Multa enim olim fuere gesta, quæ jam inaudita, ideoque incredibilia sunt.* Hac communi opinione impulsus Olavus Magnus, etiamsi alias in suis conjecturis sagacissimus sit, nihilominus lib: 18. Rer: Septent: c. 45. *Luporum genus ex hominibus conversum, ad septentrionem vergentibus terris, etiamnum magna copia reperiri*, asserit.

Verum

Verum enimvero si altiori expendamus judicio, quam occulto & ad admirationem composito sermone, rigidos septentrionalium animos, ad eruditionem ejusque amorem pertraxerint nostri Scalldi: quantoque semper in amore & honore fuerit, non omnibus obvia sapientia, alio potius modo hos de hominibus transformatis sermones explicare convenit. Qvomodo enim per gryphos & ænigmata, suam sapientiam & historiam involverint nostri, perspicue testatur Diodor: Sicul: Bibl: lib. 5. p. m. 213. de Gallis è nostra oriundis terra. κατὰ δὲ τὰς ὁμιλίας βραχυλόγοι, καὶ αἰνιγματίαι, καὶ τὰ πολλὰ αἰνιττόμενοι συνεκδοχικῶς· πολλὰ δὲ λέγοντες ἐν ὑπερβολαῖς, ἐπ᾽ αὐξήσει μὲν ἑαυτῶν, μειώσει δὲ τῶν ἄλλων. h. e. *in colloquiis verborum parci & obscuri, per involucra synecdochicè pleraque enuntiantes, tam multa hyperbolice ad sua laudis amplificationem, aliorumque contemtum jactant.* Assentitur Liodabook in præfatione ad Gwlamars Strånglelf. þa var sidr hygginna oc bòverskra manna i fyrnlkonne, at þeir mællto fræde sin sva sem legi med myrkom ordom i dinpom skilnengom, saker þeirra sem ukonner varo, at þeir skylldo lysa med liosom um rædom þat sem hiner fyrro hofda mælit, oc rannzaka af sinu vitt, þat sem til skyringar horfde oc rettar skilnengar. h. e. *Hic mos erat politorum & eruditorum apud antiquos virorum, ut suam sapientiam commodis quidem, sed obscuris verbis, & profundis judiciis, aliis impertirent. Hanc solum ob causam, qua rerum imperiti, exquisitis ingenii luminibus, quod innuebant, investigarent, & multo acumine discernerent, quæ ad veram explicationem & intellectum apprime faciebant.* Nec non Clariss. Vereli verba quæ sequuntur, in Mss. ad p. 80. nominato, Ock hafwa deße Poëter haft en synnerlig art att framställa sina dikter med underliga tingz betäckelser. Såsom där de införa Bergztroll / Drakar / Lindormar / och andra grufwelige Diur; förstå dhe Wäld och Illgärningzmänn / som bodde på Bårg och faste Klippor. Kämpar och Resar kalla de dem / som sådana öfwerwunne. Med Dwärgar förstodo de och små Karlar / som med list och snällhet bedrefwo mong skälmstycken. Och efter dhe intet driftade på makt och förleek / uthan allenast på tillfundighet / och förhöllo sig i Bårgzhålar / och annor trygg rum / ty sade de dem kunna göra sig osynliga. h. e. *Hi autem Poëtæ singularem vim & efficaciam suis carminibus per rerum mirabilium tegmina, conciliavere. Nam cum hominum pessimorum, speluncis & montium claustris se occultantium, violentiam intellectam vellent, monstra montium, Dracones, viperas & alia*

terribilia quaque inferebant nomina. Ast Heroas & Gigantes, ejusmodi hominum oppugnatores vocavere. Sed per Pigmæos, brevioris statura viros, illos qui nequitia & velocitate sua plurima perpetravere facinora, designabant. Quandoquidem autem minus suis viribus & robori quam fraudulento ingenio confiderent, in cryptas montium & alia munita loca se abdidere, atque sic illos se invisibiles præstare creditum fuit. Similia legere posses apud Olavum Petri Ms: p. m. 8. Qvibus igitur occasionibus, & sæpe levissimis, ejusmodi Μεταμορφώσεις nostri construxerint, quantum fieri potest breviter exhibere animus est. Nec aliter Lupi vulturisque larvam, nostris hisce ducibus detrahere, atque tam obscuris rebus lucem fœnerari valemus. Profecto quod nostros, ad tanta & rationi & naturæ omni repugnantia miracula pangenda, moverat;

II. Loco designamus, *Appellationes* â bestiis variis frequentissimas. Qvarum similitudinem si moribus suis exprimerent homines, non modo in nomen, sed etiam formam vultumque cum iis communem abjisse tradebantur. Hoc Hunnis evenisse perspicuum est. Nam ut â celeritate sua, in bellis arte maxima, nomen canum invenere, ut supra significatum est, ita dum isti voces, non ore rotundo, sed latrantium simillimo efferrent, & brevitate colli, mentum in pectus inclinarent, revera â multis pro canibus habiti sunt; De qua re ita Sturlögs Saga cap. 17: Eina borg siæ þeir odium miklu stærri, þangat förn þeir: þar stòdu fyrer menn med vopnum, þeira haka var groin wid brynguna, þeir gelltu sem hundar, oc þotti þeim nu audrædit hwort þeir voru komnir. h. e. *Ad castellum ergo, quod ceteris altius videbant, festinant: Ante quod, viri armati stabant, quorum mentum cum pectore concreverat, sermoque ad instar canum latrando, proferebatur. Hisce indiciis, incolas hujus loci, facilimè agnovere.* Equidem faciem canum illis adtributam, communi quidem opinione, ex descriptione Norvegiæ, Islandiæ & Grœlandiæ, deprehendimus, ubi de Schritfinnis & Lapponibus, in hanc modum verba facit: Der siges well af mange (Jeg will icke sige) wanwittige Mennischer/ som well kandsche en partt ikke andet threer/ end att Finderne schulde werre kommen och affleden aff ett vnderlig Slegt/ som de meener af Hundeslegt; och will jeg tro att de hafwer den thanke: der aff/ att de hörer deres maall och snack er möget glunsch/ och lader noget underligt/ thi ingenn kand det rett schriffwe eller lere. Sammeledis naar de schulle qwede/ eller de schall gråde/ da lader det alt ens/ lige som en hunder naar den hyler eller raber/ der aff

will enn parte beslutte / att de schall werre aff samme Slechte / menn det kand ingenlunde werre i nogen maade mueligt ꝛc. thi saa megee som legomett er anrörendis / da kand ingend schille dennem fraa nogen andre Christne Folck / enthen Dansche / Nordsche / eller Thydsche / paa deris schabelse och form i nogenn maade. h. e. Latinis utcunque verbis expressum. *A multis equidem parum sani cerebri (ne quid gravius dicam) certè nimiæ credulitati obnoxiis perhibetur, quod hi Finnones ex mirabili stirpe, quam Hunnicam f. caninam vocant, adoleverint. Quam mentem ipsis fecisse reor sermo horum, tetro quodam & insolito sono auribus offendens; quo fit ut à nemine lingva horum describi vel doceri queat. Similiter cum his canendum vel plorandum est, eodem tenore res procedit, quo canes ejulare, atque latrare solent; hinc conclusere quidam eos, ejusdem cum canibus, generis & prosapiæ esse; Verum hoc, ipsa natura ac ratione invita dicitur: nam si corpus horum consideres, forma eorum & facies, à reliquis orbis Christiani hominibus, sive Dani, Norvagi sive Germani fuerint, nullo modo discrepat.* Sic Thoronem Hund (canem) & Biornonem (ursum) Stallare / ex nominibus, in nova animalia facile convertissent Poëtæ. Qvemadmodum innuere videtur Chron. Norvagicum, cap. 233. Konungen sade till Biörn Stallare; Slå Hunden / effter som Jern intet kan bijta på honom: Biörn wände yxan i handen på sig / och slog Thore på axlen med hammaren: thet war ett hårt slag / att Thore snafwade ther wiid; Tå stack Thore Hund till Biörn Stallare mitt i buken / och gaf honom banasår; Tå sade Thore: Så bete wij Biörnen. h. e. *Rex itaq; ad Biornonem (f. Ursum) dixit, verbera Canem, siquidem ferro est impervius. Qvare Biorno obversa altera securis parte, ita Thoronis humeros malleo feriebat, ut ipse titubaret. Ast Thoro gladium in viscera Biornonis adigens, lethali vulnere affecit, atque dixit: Ita ursum mordebamus.* Nec dissimilis paratur ex nomine ludus in Sturlögs Saga cap. 12: Ubi Glacies cum pruina dimicasse legitur; Cum unus Jokul h. e. *Glacies*, alter Froste sive *pruina* nominaretur. Þa geck fram Jokul ok mællti: huor skal mier i mot? Mader stod upp, er Frosti hiet og mællti: mun Þad ey rettast at Frostit mæti Joklinu? h. e. *Tum Jokul processit atque dixit. Quis ergo mecum audeat congredi? Frosto surgens respondit, Quid æquius quam ut pruina glaciei occurrat.* Hoc pacto ab ursi habitu liberandus est nobis Biorno Hringonis Updaliæ Regis filius, de quo in Ursum à propria noverca transformato, agit Hrolf Krakes Saga cap. 16, & 17. Siquidem cum novercale odi-

um ipsum, nomine Biornonis sive ursi celebrem, non secus ac Juno Herculem, ad fortissima opera & cædes monstrorum impelleret, atque ad silvarum receptacula cogeret, ex recepto Poëtarum nostrorum modo, aptè dicitur in ursum, animo corporeque robustum, evasisse. Alias nostrorum antiquorum pueri alia nomina, alia sæpe juvenes gerebant, prout è molli in fortius ingenium vel contra transirent. Qvomodo in Hrolf Krakes Saga cap. 20. legitur Juvenem Danum propter nimiam timiditatem Hotterum seu *perculsi animi hominem* vocitatum; tandem impulsu Bodvari pugilis Norvagici, atque epoto ferarum cruore, adeo strenuum factum, ut abolito prioris nominis dedecore, Hialtt sive athletæ nomine illustraretur. Qvapropter fit verosimile, morum nominisque mutationem, non paucas, apud poëtas, μεταμορφώσεις creasse.

II. Imo à nomine imposito aut mutato non solum, sed etiam à subito frequentive animi impetu affectuque, homines animalium mutorum, quæ peculiaribus moribus expressere, habitus accipiebant. Sufficit jam testimonii loco vel unius Thoronis in Cervum elegans transmutatio: cum Rex Olaus Tryggvæ filius illũ insequeretur, ita Oddus Monachus, in vita prædicti Regis cap. 41. tradit; quæ verba, ex versione Reenhielmiana, sic se habent. *Thorerus videns stragem & fugam quorundam suorum, continentem petiit, fuga quoque intentus. Rex illum persequebatur, cumque terræ applicuisset, fugam cepit: Hoc cum vidisset unus ex Regis asseclis, sagitta illum petiit, qua & dorsum attigit, sauciavitque, ut in terram prosterneretur. Hoc ipso momento, ingens cervus de corpore illius prorupit, cursuque maximo progrediebatur. Id videns canis Regius Vige, cervum insecutus est; illumque acerrime invadens. Hanc rem Rex videns, illos è vestigio insequebatur, suos longe post se relinquens: Videbat autem canem & cervum convenisse; fortiter illi congrediebantur. Canis morsu cervum laceravit, ille cornibus illi infestum se præbebat: finis hujus certaminis, quod ambo in terram corruerent.* Quam narrationem, ex poëtis Norvegicis depromptam, nec ipse Oddus intellexit, sed ad magicas illusiones retulit, cum à fuga velocissima, id nominis & famæ, Thoronem occisum exciperet, ut patet ex historicis illis quos adducit in Notis Nobiliss. Reenhielm. Hac occasione non inconvenienter differi potest, quodnam fecerit, ut Poëtæ, Actæona in cervum ab ipsa Diana mutatum atque à canibus suis discerptum, retulerint. Ego nudam Dianam non aliter concipio eum conspexisse, quam quod ipse, venationibus & crebris bellis, quibus

bus, homines adresistendum rudes vexabat, & bonis suis exuebat, tantum sibi industriæ in militaribus compararit, ut prudentissimos quosvis provocare posset, nilque minus quam quemvis refugeret. Ast quod per illam, in Cervi speciem datus fuerit, declarat Reginam quandam formâ & opibus illustrem, vel etiam prædæ magnitudinem, sollicitatos canes, hoc est corporis ejus custodes & milites, in cædem ejus impulisse; ut qui antea nunquam circumspiciebat latebras, is omne vitæ præsidium in celeritate fugæ poneret. Nihil certe moror illos, qui contra hujus temporis mythici genium studiaque, veros canes, quos suo cum insigni malo & damno aluerat ipse quam plurimos, volunt intellectos: Nec insuper illos, qui meretrices, quasi in illas omnia sua bona profudisset, contra venationis, h. e. belli sensum, interpretantur. Quomodo Ceres per animi ebriosi vitium, Ascalaphum otio deditum in Bubonem, atque Regem Lyncum fortissimum, in ejus non inis animal dederit; quam luculenter & egregie expositum habes Tom. II. Atlant pag. 601.

Præterea III. corporis mira facies, nec non singularis vestiendi aut vivendi ratio, non minimam causam adtulit; cur Schalldi ejusmodi viris, bestiarum naturas atque nomina assignaverint. Ita Sigurdus Sveno Nifelungorum Rex, cum corpus haberet setis atque villis undique hirsutum & rigidum Ursi atque Uri nomina invenit. Nifelunga S. mst p. 7. & 8. Profectò Ursorum, Luporum, Rangiferorum, Alcium & aliarum ferarum exuviis induti quidam, apud nostros truculenti homines, illis sæpe animalibus quorum pellibus se muniebant, comparatos invenimus. Nimirum corpus, aliquando etiam totum, ferarum integris spoliis abdidere, ut sua capita, harum patulis & trucibus rictibus vel etiam excelsis cornibus exasperarent. Unde Germanos Tacitus Hist: l. 2. *Tergis ferarum & ingentibus telis horrentes*, indigitat. Paul: Warnefrid: de Gestis Longob: l. 1. c. 5. ait, *Scritowinnos crudis agrestium animantium carnibus vesci, & de ipsorum hirtis pellibus sibi indumenta coaptare*. De quo antiquo vestium ritu, consulas quæso quæ non indocte disserit Cluverius Germ: l. 1. c. 44. Similiter cruda caro & recens sangvis ex calentibus occisæ bestiæ venis haustus; nec non domus in intimis rupium & abditarum silvarum latebris recessibusque quæsita, mores illis ferinos formabant, & bestiarum, cum quibus conversabantur, titulos adfigebant. Nec alius fortè erat Ursus, raptor virginis, apud Joh: Magnum lib. 18. cap. 2. & Saxonem, quam vir silvestribus moribus

 recepta-

receptaculisque & habitu Urſi nobilis & ab aliorum converſatione alienus. vide egregium locum in Orwar-Odds Saga cap. 8.

Ulterius IV. ſigna animalium in vexillis, in galeis aliisque armis, vel etiam navibus conſpecta, mythologiis pandendis opimam ſubminiſtraſſe materiem, putandum eſt. Ut enim antiqui ſua vexilla figuris monſtrorum & imaginibus præſertim Draconis exornaverunt, ſi non aliunde patere poteſt ex Heinſ: Notis ad Claud: p. 115. Et Prudent: ad incenſ: Cerei Paſch: v. 59. *Signaque bellica prætendunt tumidis clara Draconibus.* Conſul: Hoſm: Lex: Etiam Niſelunga Saga p. m. 22. eleganter docet, per Gunnari Regis vexilla atq; arma, aquilas terribiles ſe extendiſſe. Hinc longo agmine promanarunt, de congreſſione leonis cum aquila, vulturis cum accipitre, Draconis cum lupo, fabulæ; de quibus etiam Willhialmer Siods Saga c. 7. Eadem ratione, illa de Dracone agnum paſcente & demum devorante, vetuſta noſtris relatio, intelligi debet, per Draconem bellum, per agnum pacem deſignans. Bellum enim pacem generat, generatam vorat: Draco propriam caudam morſu tenens, agnum ſinubus ſuis comprehenſum geſſit in antiquis Sveo-Gothici Regni ſignis & vexillis, hiſce Rythmis ſubjectis,

I Helgd oc fridh Och ſnäll i Krigh
Som Lambet blijdh: Som Lindorm wigh.

Legatur deſcriptio antiquæ Regiæ aulæ Hatunæ Mſſ. p. m. 13. Nec aliter Dracones, ſuper exercitus capita volitantes, in Niſelunga Saga p. m. 12. & 13. interpretandos duco. Quantum galeas & reliqua arma noſtri ſeptentrionales figuris animantium excoluerint, perſpicuum eſſe poteſt apud Cluv: de Germ: p. 342. Gerno & Giſler in Niſel: Saga rubros clypeos, aureis accipitribus feroces, portaſſe leguntur. ſic Gladius Vilhialmi Siodz cap. 5. Hiſtoriæ Ejus lupum coronam ante pedes agitantem repreſentavit. Ita Enſis ceruleus Biornonis Blatandz in Torſt Sag. c. 3 imaginem dentis, in duas ulnas extenſi, in ſe recepit; atque non modo domino nomen dedit, ſed etiam hanc fabulam creavit, quaſi ex faucibus Ejus, ingens prodiret Dens, quem tamen manus circumferebat. Confer Saxo: l. 8. Quos errores pepererint, paraſemon tutelaq; in prora navis poſita, vix aliunde melius diſcimus quam ex Lactan: lib. 1. de falſ. Relig. cap. 11. p. m. 32. *Jupiter rapuiſſe dicitur in aquila Catamitum, (h. e. Ganymedem) poëticus color eſt. Sed aut per legionem rapuit, cujus inſigne aquila; aut navis, in qua eſt impoſitus, tutelam habuit in aquila figuratam; ſicut Taurum, cum rapuit & tranſvexit Europam. Eodem modo*

con-

convertisse in bovem traditur Jo Inachi filiam: quæ ut iram Junonis effugeret, ut erat fetis obsita, jam bos tranasse mare dicitur & in Ægyptum venisse. Verum hæc Isidis figuratæ explicatio, non usquequaque satisfacit viris eruditis, qui in hac fabula solis cum terra commercium rectè commonuere, de quo Nobiliss. Ol. Rudbeck. T. 2. p. 42. profectò *navigium, quod in Isidis festis celebrabatur*, magis cultum ejus in Ægyptios invectum quam *illam per navim raptam* argumento esse poterit. Nihilominus Saturnus eqvus Italicas puellas rapuisse creditur, de quo sic canit Prudent in Symmac. l. 1. v. 145.

Advena quos profugus gignens & equina libido
Intulit Italiæ: Tuscis namque ille puellis
Primus adhinnivit simulato numine mœchus.

Igitur Edda nostra Poëtis licentiam dat, ut in navibus appellandis cujusvis animalis præsertim equi & omnia ejus nomina adhibere possint. Apud quam etiam patet quod navis Biorn *Ursus*, Karfe *Lupus*, & Drake *Draco* vocitata fuerit: & hoc non magis propter animalium signa proræ præfixa aut velis aut ventorum indicibus adpicta, quam ob prædandi aviditatem & crudelitatem, qua ejusmodi latrones navibus circumvecti, naturam quasi hominis omnem exuisse videbantur. Verum nullum nomen navibus Scandicis sollenne magis erat quam Draconis, non tam à proræ facie, quam à capacitate sua ita dictis. Hinc fabulæ illæ de draconibus aurum Indicum rapientibus & custodientibus. Quam etenim crebris incursionibus nostri populi, dites Asiæ Indiæque nec non Græciæ gazas infestaverint & invaluerint, ex Nobiliss. Reenhielms notis ad Thorsteini historiam, & omnium clarissimè apparet ex Illustrissimæ Atlanticæ tomis: ex quibus etiam perspicuum evadit, vocem draconis non à peregrina sed domestica lingva esse arcessendam; ubi Draga *trahere* est, Dragare *tractor*, Dregeligt *quod ferri ac portari potest*. Quæ vox per Scythas nostros ad Græcos Romanosq; abiisse, rectè æstimatur. Quapropter non modo naves, verum etiam milites auri custodes & raptores, Drakar sive Dracones appellatos intelligimus ex verbo nostrorum, Draken ligger på gullet. Hinc in Eddæ Mythologiis legimus Fofnerum in serpentem, dum auro incubaret, se recepisse. Conferatur Alfslunga Saga p. m. 18. quæ mentionem auri sub Dracone capti facit. Et Wilkinam: S. Sag. c. 7. Nec aliud sibi volunt Poëtæ, de Cadmo insignē Draconē interficiente ac agrum ejus dentibus conserente, scribentes, quam quod navem piraticam interfecto

terfecto duce ceperit, atq; milites per agros diviserit; quorum soboles mutuis dissensionibus & cædibus se atterebant. Hic furor prædandique rabies etiam nostros in aves, Gryphos dictos, transtulit; de quibus sic Pompon. Mela: lib: 2. cap. 1. *Gryphi sævum & pertinax ferarum genus, aurum terra penitus egestum, mire amant, mireq; custodiunt.* Olavus Magnus lib: 19. cap. 27. multa scriptorum de his testimonia recitat atque initio dicit. *Neque Plinio, neque Alberto physica ratione, aliqui videntur gryphi in rerum natura, nisi secundum traditionem historiarum.* Quid igitur isti Gryphi qui Indicos dracones spoliasse referuntur communi sententia att the Swenske Gripparna röfwade the Indianiske Drakarna? Nonne milites intelliguntur, aurum ex India & præstantissimas quasq; res sibi vindicantes? Hinc quodcunq; pretio eximium latrocinioque acquisitum erat, Grip dicebatur, ac gripa à rapiendi actu, unde Grep quo commode aliquid excipi aut arripi potest.

Addere possumus V. & ultimo loco, Solis Lunæ juxta circulum nostrum polarem singulares motus & vicissitudines; nec non admirandam terræ, jam sub nivibus latentis, jam in varios fructus se efferentis naturam: quæ facilem Poëtis nostris & peregrinis fingendi copiam fecere. Hoc modo Atinus (Sol) in pinum, Isis (terra) in Hirundinem, Luna ob cursus celeritatem in canem &c. migrasse credebatur: Quemadmodum cum summo eruditi famique orbis adplausu manifestum fecit Excellentissimus Atlantices scriptor, ut qui in posterum septentrionem, fabularum plerarumque matrem non videat atque salutet, ille data opera cæcutire & de die dormitare æstimetur. Qua occasione non possum quin calamo, dissertationis Año 1692 die 22. Aug. Gripswaldæ, de *veritate sub fabularum involucru latente*, exhibitæ auctorem, obiter perstringam, qui *fundamentum fabularum poëticarum si non adæquatum certe principale & partiale*, quod abominor dicere, *Scripturas Sacras* statuere non veretur. Non equidem miror in Huetio Pontificiæ sectæ patrono quod traditionibus divinam auctoritatem conciliare illasque sacris per se claris literis, quasi non parum lucis, demonstrandæ Christianæ religionis veritati infusuras, adtexere annitatur; verum quid nostri soli cœlique hominem, post erutam fabularum quasi ex democriteo puteo veritatem, in eam sententiam pertraxerit, præter turpissimum partium studium & temerarium doctissimis viris oblatrandi morem, nihil quidquam invenio. Certe si bonas illas horas, quas exterorum quorun-

dam

dam cavillationibus male attribuerat, legendis domesticis antiquitatibus, monumentisque præclaris evolvendis consecrasset, nunquam tam iniqvus patriæ suæ laudibus exstitisset, & post inventas fruges ad glandes se recepisset; Nec Eddæ reliquorumque nostrorum carminum auctoritatem & antiquitatem, verbo tenus elevasset. De quibus sincerè judicavit Vir Bea: Mem: Reverend: & Celeber: Doct: Brunnerus in præfat: ad Palæph: *habuerunt hoc cum erudita antiquitate commune nostri in hoc septentrione Majores ut res à se fortiter gestas, poëseos, pro captu seculi, sæpe etiam fabularum artificio & ænigmatum exornatas, ad memoriam posteritatis felicius se transmittere posse sperarent. Quæ si integræ cum antiquorum nostræ gentis Vatum interpretatione ad nos pervenissent, historiæ & gloriæ Orbis Arctoi, mirum quantum accessisset: ut hoc invento, jam non sola Græcia celebris sit.* Dignus ergo in quem judicium Schutzfleischii de Cluverio latum, tandem redundet: ita enim ipse vir Clariss: dissert: de Reb: Sveo-Goth: p. m. 19. *Saltem merito suo hic & infra notamus Ph. Cluverium, virum sæpè intempestive audacem, apud quem adeò non est momentum ejusmodi carminum* (scil: Gothicorum) *ut rejiciat quoque insolidum omne, quod proditum est de migrationibus Gothorum ex Scandinavia. Unde à Conringio castigatur* &c. Qvin etiam in Atlantica ex so'o patrio movenda ut opinor frigebit, si Ejus vindicem Clarissimum Tom: 2. cum in præfat: tum cap. 1. & 4 opima opinionum variarum spolia, Jovi Statori suspendentem respexerit & aures erexerit ad hæc Consultiss: Lundii verba in Zamolx. præcipue p. 16. *Nam Atlanticos & Hyperboreos in Septentrione vel vicinum vel partem negare occidentis nihil profectò aliud censetur, quam animo conniti & labore contendere, ut quis homo non re sed nomine sit, id est ut cum ratione insaniat.* Verum omisso argumentorum ejus quæ facilè nullius ponderis dixeris, examine, id pro instituti mei ratione expendisse sufficiet, quod ipse invitis ipsarum fabularum conditoribus Poëtis, invita totius vetustatis confessione, *vulgares sensus fabularum, præter historicum, lusus ingenii esse* &c. asserere non erubescat; Nam ut Poëtæ Veteres non modo Regnum, sed etiam ipsius naturæ historiam versibus suis pertexerint & confuderint, instar omnium nos docebit Maxim: Tyrius Serm: XXIX καὶ γὰρ ποιητικὴ τί ἄλλο ἢ φιλοσοφία, τῷ μὲν χρόνῳ παλαιὰ τῇ δὲ ἁρμονίᾳ ἔμμετρος, τῇ δὲ γνώμῃ μυθολογική. *Quid enim est aliud poëtica, quam Philosophia tempore vetusta, consonantia metrica, argumento fabulosa?* Ergo non potuere non ex antiquis Sallustius de incredib: c. 4. &c. nec non Heraclides

 Pon-

Ponticus in allegoriis Homericis p. m. 416. aliique: & ex hodiernis Vossius de Idolola: Gent: & Nathal: Comes, Physicas fabularum interpretationes in multis admittere. De cetero non pernegaverim, quin illæ omnes, quotquot sunt vulgatæ interpretationes, circa corticem fabularum hæreant, præ illis, quas ad rerum usque medullas demisit Celeber: Rudbeckius Veritatis tam diu latentis detector. Interim, quicunque omnes fabulas earumque momenta ad historicas lances expendere gestit, vanus, ut opinor, abibit; multoque magis si ad unius Hebraicæ Gentis res gestas, pleraque omnia, quæ universi Poëtæ antiqui, memorabilia & mirabilia composuerunt, trahere & examinare contendat. Erant enim plerisque antiquioribus gentibus suæ fabulæ, de quibus ita Pharnutus in lib: de Nat: Deorum cap. 7. p. m. 171. ἄλλαι μὲν ἐπὶ Μάγοις γεγόνασιν ἄλλαι δὲ παρὰ Φρυξὶ (ut ex Mss: quodam recte depromsit Th: Gale) Καὶ ἤδη παρ' Αἰγυπτίοις τε καὶ Κελτοῖς Καὶ Λίβυσι, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι. h. e. *Quarum alia à Magis, alia à Phrygibus, & mox ab Ægyptiis, nec non Celtis & Lybiis, & à Græcis composita sunt.* Ergo nullus præjudiciis vacuus est, qui non ab Huetii Grotiique mente, cum suo Olao Rudbeckio To: 2. c. 2. § 5. p. 20. abeat; & illo præeunte cap. 3. ejusd. Tom: Hyperboreis, Phrygibus, Thracibus & Lybiis, sua figmenta restituat. Præterea, ad hanc propositionem, qua is, quicunque prædictæ dissertatiunculæ auctor est, suæ opinioni fundamentum sternit, atque *poëtas tam fabularum modum quam materiam obvolutam fabulis ab Ægyptiis didicisse* ponit: ea longe validioribus eget fulcris. Alias quantuscunque unquam sit ab ipso apparatus, corruet. I. igitur ipsi videndum est, ut *Ægyptios*, omnes *Hieroglyphicos & Symbolicos Sacra sua occultandi modos, ab Hebræis tandem percepisse*, fortius probare, quam liberalius edicere, possit. Cui tamen sententiæ quantum pondus, una vel altera inter Judaicos Ægyptiacosque ritus convenientia addit, tantum, ut auguror, detrahunt, non adhuc compositæ, de rituum istorum origine, utrum huic vel illi Genti adscribenda veniat, lites acerrimè agitatæ, ut videre est apud Marsham: in Canon: Chron: aliosquè. Ut jam præteream, quas fabulas quasque sacras & Hieroglyphicas figuras, à Septentrione ad Ægyptios harum minime intelligentes, transiisse, omnium clarissimè ubique demonstrat Atlantica. Certe si non sapientum nostrorum miræ relationes, ipsa cæli, maris, & terræ admiranda facies & natura, nova quædam & insolita huc peregrinantibus inspirasse videntur: Unde sunt illa

Syne-

Synesii epist. 147. ἡ Θούλη δίδωσι τοῖς ἀποβᾶσιν αὐτῆ, ἀνεύθυνα καὶ ἀνέλεγκτα ψεύδεσθαι. h. e. *Thule, iis qui ad illam navigarunt, impune ac citra reprehensionem mentiendi potestatem facit.* II. Frustra erit omnis ejus conatus, nisi etiam omnes Poëtas, fabularum Architectos, non ad nostros, sed tantum in Ægyptum venisse, nec ex aliis fontibus quam ex Nilo, suas aquas hausisse, plenioribus asseruerit argumentis. Ut autem demus Orpheum, quod ipse contendit, ad Ægyptios discendi causa accessisse; imo & ipsum ex Mosis scriptis (ut habet Artabanus apud Eusebium) multum profecisse, quasi faciles largiamur. Nonne plura illum à suis popularibus Thracibus & Hyperboreis, quos bis adivit, accepisse dicendum sit? III. Qvin etiam, antequam id quod intendit obtinebit, hæc necessitas probandi ipsum circumstat, ut ejusmodi ænigmatibus & intricatis sermonibus, nulli populi præter Ægyptios, delectati sint. Nullus itaque dubito, quin quisque cordatus vel ex hisce paucis allatis videat, quam prolixi pronique in fabulis faciendis, rebusque incredibilibus pangendis fuerint nostri Veteres. Quid igitur impedit quo minus, nostri auctoris Lupum vulturemque auribus aliisque teneamus, & ex hisce volucris extricemus. Recte itaque Plinius Hist. Nat. l. 8. c. 22. censet hoc fabulosum. Id enim ut credamus, facit 1. Palæpharus, qui capite 8. ita dicit, οὐ γὰρ ἄλλο τι ζῶον, ὃ δύναται ἁρπάσαι ἄνθρωπον, καὶ φέρειν, χερσαῖον ὄν. h e. *Nullum animal est terrestre, quod rapere hominem possit & ferre.* 2. Quod etiam illi nostri scriptores de Lupiformibus hominibus referentes, simul tradant eos in silvis habuisse casas varia præda dites. Audiatur Wilklarck Liod in Liodabok cap 1. I fyrnskone matte beyra þat sem optsamlega kunni gerazt, at marger men namskiptanst oc vurdu vargar oc biuggu i morkum oc i skogum, oc þar atto hus oc rik hibili. h e. *Olim id sæpius evenisse, quod plurimi viri in lupos conversi, in densis silvis habitarent, & domos locupletesque casas ibi tenerent, omnium ore tanquam possibile ferebatur.* Accedit etiam 3. quod nostra patria, ab expeditionibus suis in piraticam annuis, Varegia sive *Luporum terra* dicta fuerit, videatur Atlant. To: 1. c. 20. & Clariss. Verel. ad Hervar: Sag c. 1. p. 19. Verum ne pro Verigion restituatur ex Plinio Nerigion faciunt vicorum integrorum & insularum appellationes ex hisce Varegis sive piratis factas, inter quas est in Sturlögs Saga c. 1. Warget, insula quædam nostræ Septentrionis, in qua prædator insignis Rast sive *Corpus* domicilium habuit,

Nec magis nobis imponet vultur quam lupus ille falsus, præsertim si consideremus vulturem Virginis raptorem non distare à fabuloso Grypho, ut patet ex Ampliss: Rudb: To: 1. p. 409. Quapropter per alas hujus, quibus duos Puellæ ministros necavit, Hillderi milites; per tenebras vero alarum, timorem universis incussum interpretamur. Nam & ipse Rex eos viros apertè vocat, initio p. 5. quos etiam auctor noster infra, Gautum & Hilldum Gigantum Principes cap. 10. p. 55. appellat. Si ergo quis interroget, cur uni & non utrisque fratrum ob prædandi licentiam, Lupi nomen adhæserit? hoc propter variationis delectationisque gratiam à Poëtis factum arbitror, Nisi quis Gautum terrestri itinere Russiam intrasse, alterum ex navibus exscendentem (quarum forte insigne vel potius nomen fuit Vulturis sive Draconis) Puellam intercepisse voluerit.

Volfur oc Vijfindamen. pag. 3.) Rex Herttriggerus ex solenni Veterum nostrorum more, nec adhuc bene exstirpato, quosdam occulta sapientia instructos, tanquam oracula certissima, consulebat. Ne de hujus pessimi ritus antiquitate dubites, facit historia Rolvonis Krake cap. 1. Þa læter han sækia Volvum oc Vijfindamen um landit h. e. *Tunc per totam regionem mulieres virosque fatorum canentes conquisivit* & cap. 3. Volva ein var þar komin sem Heider hiet, henna bad Frodi Kongr ad neyta listar sinar og vita huad hun kynne ad seigia til Sweinanna: giorde han þa gillda veislu i moti henni, og setti hana ài Seidhials einn hævan, Konger spir þa huad hun sæge til tydinda, þui eg veit s: han ad nu mun margt firi þig bera, oc sie eg nu myckla giefu ai þier, og snara mier sem skiotast. Seidkonan flær þà i sunder kiöptunum, oc geyspar mioc, oc vard henni Lioder ad munni. h. e. *Unam Sibillam nomine Hilldi advocatam, imploravit Rex Frotho, ut artes suas in pueris amissis indicandis, probaret. Ergo maximo convivio facto, ipsam vaticiniorum tripodem occupare jussit: Et mox quam celerrime enunciatum voluit, quarum potissimum rerum index esset; siquidem ex vultu gestuque ejus plurima ipsi obvenire intelligeret. Magica igitur Mulier, collapho sibi fortiter impacto, fauces deducit, atque per os ejusmodi verba transire permisit.* Notabilia sunt quæ referuntur de Þorgerda Horgabrud in Olaf Tryggwas: Saga c. 15. nec non de aliis in Gangu Hrolfs Saga c. 2. Samsonar Fa: Saga c. 7. Orwar-Odders Saga c. 3. &c. &c.

Höfdingiar þier sem upphelldu klædumm. p. 4.) Quantumvis ex moribus Nostrarum Gentium, procul fuisse vestium nimiam

pom-

pompam & luxuriam, deprehendamus; nihilominus ex hoc loco suspicamur, Asiatica bella commerciaque demum laxasse antiquæ continentiæ fræna, & in aulas principum Orienti vicinores, præsertim festis diebus, admisisse vestium prolixitatem; unde Tacitus hujus temporis Sarmaticis Parthicisque fœminis *fluitantes vestes* adscribit, de Germ. 17. 2.

Grasgard pag. 4.) Hortos olim ad palatia Regia sæpissimè fuisse adornatos, ut æstivo tempore sub arborum spaciosis umbris convivia frequentarent, colligimus ex Niflunga Saga cap. de Giukungis p. m. 35. Elis Saga c. 24. p. m. 61. Sturlaugs hin Starfsames Saga cap. 22. 25. 26. Tidorel Strängleik in Liodabok cap. 2. & Desire Strengleik cap. 5. item Herwara Saga cap. 13. &c.

So lyder af veterin, so sumarid epter ad lidnu huosti p. 5.) Tria solummodo anni tempora, tribus diversis festis & sacrificiis, distingvenda agnoscebat antiquitas; ut patet ex Monumentis antiquis, inprimis Olafs Saga cap. 109. & Notis Cl. Verel. ad Herwara Saga p. 54. Hæc anni divisio varias Hieroglyphicas creavit imagines; Voluere tamen Majores in baculis suis sive Calendariis Ru-

nicis & Atlanticis, tribus potissimum cruris, tres illas annuas tempestates exhibere: quemadmodum Experientiss: & Doctiss: Rudbeckius Atlan: Tom: 2. p. 164. &c. nos docet. Huic instituo inservire potest nummus Agrippæ, quem notis ad Virgil: Æne: l. 8. v. 684 inseruit Emenesius; cujus adjunctam figuram primo loco depingi curavimus, & cum translata à nostris ad Romanos *anni supputandi ratione pictoribus illorum communicatam suspicamur. Certe haud

dissimilis est fig: 2. quam Leg: Prov: antiquo codice, cujus possessor olim fuit Joh: Bureus, exaratis, antiqvus pictor adjecit, Capite Solem, tribus pedibus, sive anni terminis orbem circumferentem, designans. Interdum etiam, capitis loco, oculus cruris adjciebatur, fig. 3. eundem Solis circulum exprimens, ex codi: nominato. Porro cum posteritas quatvor anni partes numeraret, totidem pedes ipsi attribuit: ut ex eadem Membr: LL. hausimus, & nostra fig. 4. exhibet. Recte ergo MSS. satis antiqvum, apud Cl. Verel. Not. ad Herva: Sag: pag. 53. Ar skiptist i twa missere, i missere ero mal tuau, i mali manadur þrier. h. e. *Annus in duos semiannos dividitur, in semianno duo sunt intervalla, & in quolibet horum menses tres.*

K. Radsins Skip: pag. 6.) Obiter observandum duco, hosce Conciliarios REGIOS dictos, sicut etiam in LL. nostris Provinc: Kongb. c. 4. med sin Råds Råde i Swerike. etc.

I Hernadi p. 6) Piraticis operibus & ansis se interfuisse, Regi fateri Asmundus non verebatur, cum exercitium illud nobile, decorum & solenne Arctoo populo olim fuerit, quod etiam mediocriter in humanioribus studiis versatis, quam notissimum reor. Certè Septentrio Reges vix agnoverat, nisi quos ex stirpe Regum antiquorum descendentes, strenua tam navalia quam terrestria prælia fecerant illustres. Unde & factum est, ut nostri Scandinavi, præ reliquis terrarum populis, bellicis maximè assveti exercitiis, etiam in ultimas Orbis oras prædandi & bellandi causa effunderentur. Audiamus Norgis / Islands och Grönlands beschrifuelse / quæ in hunc modum quosdam recenset Norvegiorum migrationes. pag. 12. Norge udbredde sin magt och winger / etc. Och drogud udi Franckerige belagde och indtog Parijs / Threckab / Tullum / Werdinum och drog igiennem Franckerige och kom ind i Walland / och beschikede der dett herlige Konunge Rijge Neapolis och Sicilien, Apulien &c af huis Slegt Maximilianus Keyser som i dag Regierrer / haswer sin Herkomst / ja Norge udbrachte sine hennder macht och welde / hen udi Mare Mediterraneum der Konung Sigurder / Konung Ostius broder / som man kalder Jordsalle: Staurd drog henn till det forlette landt att wunde det igien fraa de Ugudelige Saracener, och 'igge for den merkelige stad Sidon / 1101, med en stor hob Orlogs skibsfue / LX. Skibs, etc. h. e. *Norvegia potentia sua alas explicans, in Franciam descendebat, Lutetiis Parisiorum, Augusta Trecarum, Tullo, Viroduno obsessis & occupatis, & sic Gallia peragrata, in Italiam movebat, Regnoq;*

Neapo-

Neapolitano condito, in Siciliam, Apuleiamque invasit. Ex cujus posteris Maximilianus Cæsar hodie regnans, procreatus intelligitur. Imo Septentrio suas manus validissimas supra Mare Mediterraneum extendebat. Vnde Sigurdus, Regis Ostii frater, Hierosolymitanus nuncupatus. Qui in Sacras terras profectus, illas infidelium Saracenorum jugo eximere & anno 1101, *Sidonem sexaginta navium classe obsidere, aggressus est.* Recte ergo Adam: Bremens: de situ Daniæ, in hunc modum de Nordmannis loquitur. *Itaque rei familiaris inopia coacti, totum mundum circueunt, & piraticis raptibus amplissimam terrarum facultatem reportant domum.* Taceo Gothicas historias, uno ore Scandianorum continuam piraticam, continuas migrationes, tam in propinquas, quam distitas regiones, fideliter enumerantes; contenti sumus illo Adami Brem: dicto lib: *Populi Sveonum multi sunt, viribus & armis egregii, præterea tam in equis quam in Navibus juxta optimi bellatores. Unde etiam sua potentia cæteras Aquilonis gentes constringere videntur.* Et de Sconia ibid: *aurum ibi plurimum, quod raptu congeritur piratico.* Quapropter non mirandum si propter hanc prædandi furorem, varia nomina isti quovis vere in bellum exeuntes populi sortirentur, inter quæ celebritate eminent Wikingar quasi Wikekungar *Vithingorum*, Näsekungar & Näsamän *Nasamonum*, Siökämpar *Sicambrorum*, Siörånner *Sireuum*, Siökullar *Siculorum*, Askemän (Skepzmän) *Ascomannorum*, & omnium præcipuum Lästrykare *Lastrigonum* nomen. Quorum patrias sedes, multa luce beatas, Hom: Odyss: 10. v. 86, indicat.

Ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι

Prope enim noctisque & Diei sunt viæ.

Ad quæ verba Bochartus Philol: Sac: Cana: lib. 1. cap. 33. *His versibus subobscuris significari plerique volunt, noctes ibi esse brevissimas, quia noctu ingruentis tenebras dies statim excipit, ita ut nunquam sit concubia nox; & tanquam in luce perpetua quavis hora liceat armenta & greges è stabulis educere; adeoque pastoribus ex agris redeuntibus bubulcos sic succedere, ut quisquis est pervigil utrique muneri par esse queat, atque ita duplicem laboris sui mercedem recipere. Inde Lastrigones collegit Crates habitare sub cauda Draconis, ubi æstivæ noctes aut nullæ sunt aut brevissimæ, atque ut in Arato habetur.*

Μίσγονται δυσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλῃσι

Ortus & occasus solis miscentur in unum.

Quæ quidem conveniunt cum rationibus Astronomicis, sed Geographicis plane adversantur. Vlysses enim ex Æoliis insulis discedens, septima die appulit

appulit ad Læstrygonum littus, atq; inde statim ad Circes insulam, id est ad Circeium promontorium Latii notissimum. At ex Æoliis insulis, in terras Caudæ Draconis subjectas, puta in ultimam Thulem, atque iis rursus in Latium, ne septem quidem mensibus navigasset. Itaque hoc quicquid est, merè fabulosum esse oportet. Verum si Doctissimus ille Vir ab astronomicis illis rationibus utpote firmissimis non discessisset, utiq; facile deprehendere potuisset Ulyssem non in mari interno sed externo navigasse: de qua re olim inter interpretes Homeri controversum fuisse patet, ex Notis Beat: Columbi ad Anonymum de Ulyxis erroribus cap. 11 p. 141. Nam ex judicio Senecæ Epist: 88. *non potuit in tam angusto* (scil: mari mediterraneo) *error esse tam longus.* Nulla igitur justa causa Bochartum movit, ut Astronomica Geographicis postponeret signis, cum viros ad omnium miraculum doctos, & in antiquorum scriptorum lectione subactissimos, contigat, locorum convenientibus nominibus &c. decipi, ut optime ex Disquisit: Excel: Dñi. Sansonis ad Geographicas tabulas Baubrandi, patescere queat. Hoc etiam aperte indicat Wilhialmer Sjods Saga præfat: his verbis. En til manga þeir men hyra ad ey þiker vijt hvorsu saman eru setiar, þvi ad sa sem okunnuger er Landskipan hiner manna, han kalle þat i Sudre, er han atte i Wester, en þat i Sudre er han skilldi i Nordre, þvi bædi hafa breytst Borge heite à londum syd an werollden bygdizt, og legst þat ad ongu ef ef odir men heyra til, þo hinum þike þat lyte sem froder eru en þo þat þikie à moti likendum: sumer hluter sem tilbera um flyter ferdena þeirra manna sem sagan genger fra. *Quod plures hanc historiam audientes, fidem isti parvam habeant, eo fit, siquidem rerum inscii ad orientem collocant, quæ in Occidente ponenda essent, illaque austro tribuunt quæ Septentrioni adscribenda essent: nam ab ipsius mundi incunabulis in hunc diem locorum nomina immutari intelligimus; ideoque si quid simplex veritatis Sectator memoriæ prodiderit, id continuo sapientiores sibi visi damnant, etiamsi similitudine nominum locis inditorum decipiamur. Contingit namque ut plurima virorum fortium facinora atque expeditiones celebres à suis locis, quibus historiæ nostræ veteres ea evenisse narrant, ad alias orbis partes transferantur.* Certe plurima nomina ab Oceano Septentrionali in Mare Mediterraneum transiisse ubique reperimus, quo jure quaque occasione non disputo Nam sicut plurima Ulyssis itineris momenta nominaque, ut Phæacum, Maleæ & Charybdis rectè suis locis jam demum restituta sunt Atlant: To: 1. p. 316. To: 2. p. 104. 401. &c. Ita quid-

quidquid restat singulari capite de Ulyxis, ad nostram patriam expeditione, bono cum Deo, explanaturus erit, Geographiæ Veteris integerrimus enucleator. Posito igitur, quod invictissimis argumentis assertum est, Ogygiam, qua Calypso Ulyssem per septennium detinebat, non esse à nostra Svecia insulam diversam, Ejusq; partem Cimmeriam noctium longissimis tenebris nobilem; utiq; Læstrigones, à perpetua dierum longissima luce descriptos, minime in Italia vel Sicilia, sed nostro septentrione quærendos, certum erit: quam Arctoam gentem nomine Adogit (Atlegittar) iisdem Astronomicis signis describit Jornandes de Reb: Geticis c. 3. p. m. 611. *In cujus parte Arctoa Gens Adogit consistit, quæ fertur in æstate media quadraginta diebus & noctibus luces habere continuas: itemq; brumali tempore eodem dierum noctiumq; numero lucem claram nescire.* Nec nostræ historiæ eandem cœli rationem tacent, ut Samsonar Fagras Saga c. 15. Verum non diffitemur, quin nostrorum piratarum coloniæ variæ in Siciliam vicinaque loca se effuderint, nomenque Originis non incelebre posteris reliquerint: Ast hosce Homeri Læstrigones nemo nobis negabit, præsertim si reputaverit Circis insulam vix à Britannia diversam esse, & ab Italiæ promontorio maxime sejunctam. Qvod ad radicem hujus vocis attinet, manus haud porrigimus Bocharto, qui eam in Hebrea ליש טרקן (*Laiš tircan*) *Leone mordace*, investigari vult. Satius eam à Græco λῃστικὸς & λῃστρικὸς *ex præda vivens* petiisset, nisi domestica & patria ipsorum lingva aliud suasisset, ubi *La mare* notat, quod in gignendi flectione *Lås* habet, de quo consuletur Index Scandi: Verelii. Strikare autem nobis latrones indicari tralatitium est, ut in Landzstrykare & Skogzstrykare / à prima voce strika & streka *instar aquæ huc illucque, prout animi seu ventorum impetus fert, impelli.* Ideoque non video, quid ni addamus illis fidem, qui apud Tacitum de Morib: Germa: *Ulyxem longo illo & fabuloso errore, in hunc Oceanum delatum, Germaniæ terras adiisse opinantur.* Sed ne extra oleas propositi nostri vagemur, ad vocem

Au(sterveg) ubi Asmundus piraticam exercuisse traditur, perveniamus oportet. Hoc autem mare Orientale sive Pontus, ut vicinis terris indiderit nomen suum, ex Veterum elici potest monumentis, non secus quam Ponti Asiatici appellatio, Regioni adjacenti adhæsit. Pari ratione Austerwåg alterum hujus maris nomen vicinis imputabatur terris, ut patet sæpissime in Chronicis, præsertim Norvagicis cap. 73. ubi illo vocabulo Finlandia, Curlandia,

Æst-

Æstlandia, Turcia &c. comprehenduntur. Sequens vero ævum, non hisce modo regionibus, sed cæteris omnibus Svionum potentiæ aliquando obnoxiis, hoc nomen indidit, sicut habent Pislawotta Sagur sive *Historia Martyrum.* Þeir haufdu fied hans stiornu i Austervegnum. *videbant* (scil: Magi illi apud Evangelistam) *Eju stellam in Oriente.* Cujus vocis originem vix aliunde commodius evocaveris, quam ex Weg *via*, & Wäga *viam parare*, cum Veteres pyxidis nauticæ imperiti, litora legerent, & per fossas Neptuni (Skären) maxime iter suum instituerent. Austerweg autem has Orientales terras, respectu Borealium, quæ Norweg / sive septentrionales nominabantur, dictos auguramur. Quapropter non video, cur potiori jure Norrigia quam Norvegia appellanda sit: cum illud à Noro primo hujus Regni conditore, ut habet Oddus in vita Olai Trygvasonii cap. 19. hoc à frequentissimis nostratium, circa illas terras, cum in septentrionem navigarent, itinere, nomen recepisse, rationi consentaneum sit: adeò ut cuiq; illud Regnum, hoc vel illo modo appellare integrum sit.

CAP. II.

EYILL Einhenti p. 8.) fortem quendam virum, eodem cognomine Ulfhiedin Einhenti / celebrat Samsonar Fagras Saga cap. 22. Cognomina enim antiquis, tam Corporis externa forma, quam animi singulares dotes & vitæ actus, quibus ab aliis distingvi poterant, attribuebant. Verum propria nomina quæ infantibus imponebantur, plerumque ex præsentium Sibillarum vel aliorum sapientum de eorum indole conjecturis, desumpta apparent, unde pleraque singulare quid suo sensu exprimunt, Wolsunga Saga cap. 8: *Nato*, inquit *Helgone adveniunt Sibyllæ, quæ eum fore Regem celeberrimum, vaticinatæ sunt.* Quæ verba, antiquo Svionum idiomate sic sonant. Oc er Helgi var fæddur, komu til Norner og veittu honum formæla, oc mælltu ad han skillde verda allra Konga frægastur. Porro, inficias non eo, à Diis Deabusque, haud raro parvulos, primas sortitos fuisse appellationes, cum variis testimoniis ex Haukzbok & aliunde congestis, Nobiliss: Reenhielm ad cap. 8. historiæ Thorstani, idem afferat. Antea tamen eorundem Numinum tutelæ custodiæque traditos, existimamus. Causa vero, cur à Diis & inclutis majoribus nominarentur, fuit ea, quam in hunc modum aperit Wilhialmer Siods Saga cap. 57. Astromonia fædde

fædde ſveinbarn bædi miket oc fagert, þat var lagt i ſkickulkaut Wilhialms, og ſkilldi han nafn gifa; han leyt a barnit oc mællti, ecki mun eg gleima þeim ſem mier hafer beſt vid verid, þvi ſkal han Leo heita, oc þar med gief eg han þat riki ſem ec à i Saxlandi epter moder myna. &c. *Aſtromonia formoſiſſimum genuit filium, qui in gremio patris depoſitus eſt, ut ab illo nomen ſortiretur. Ipſe infantem intuitus, haud, inquit, oblivioni tradendus, qui mihi ſemper fuit fideliſſimus, itaque hujus pueri nomen Leo erit. Cui etiam Regnum illud Saxlandiæ, quod mihi poſt Matris mortem ceſſit, in perpetuam poſſeſſionem relinquo* Wolſunga Saga de nominibus imponendis ſic agit cap. 8. Sigmunder var þa komin fra orolltu oc gieck med einum H. moti ſyne, oc hier med giefer han honum Helga nafn, oc þetta er nafnfeſti, Hringſtad oc Solfioll oc ſverd, oc bad han vel fremiaſt, oc verda i ætt Volſunga. h. e. *Tunc temporis Sigmundus militia reverſus, allium geſtans, obviam filio ſuo factus eſt, & ſimul ei nomen Helgonis impoſuit, addita tutelari pecunia, puta Ringſtadi & Solfioll, quin etiam, Gladium ſuperaddit, vovitque ut bene proficeret, proſpere ageret, & Volſungorum ſtemma ſaperet.* Præterea antiqui moris fuit etiam apud Gentiles, infantes aquâ aſpergere, nomenque imponere. Sic enim Herwara Saga/ ex antiquo & vero Mſſ:, de Hervora muliere ethnica, dicit. Oc liet meyuna vatni auſa og nafn giefa; *Puellæ aquam injecit, nomenque dedit.* Huc etiam facit Orwar Oddes Saga cap. 1. Lopthæna fædde ſveinbarn, og var ſveininn vatnu auſinn, nafn giefid, og kalladur Oddur. *Lopthena puerum genuit, qui aquâ infuſâ nomen Oddur potitus eſt.* Qvi tamen diu poſt, cum in Aquitaniam deſcenderet & religionem ſuſciperet Chriſtianam, ſacro baptiſmo fertur dilutus, in eadem hiſtoria c. 23. Oddur var Skyrdur, *Oddus ſacro fonte ablutus eſt.* Eadem perhibet Wolſunga Saga cap. 12. Og var han vatni auſin med Sigurdar nafne. *Cum aqua ingeſta nomen Sigurdi accepit.* & Halſdan Swartes Saga cap. 7. p. m 11. Ragnhillder drorning ol ſon, var ſæ vatni auſin og nefndur Haralldur. h. e. *Ragnhillda filium genuit, qui aquâ aſperſus, Haralldus appellatus eſt.* Natos vero aqua ut effunderent, fortè Odini verbis, Runa-Capituli ſtropha 21. erant inducti:

Þat kan eg hid þrettenda	Þott er han
Ef þegnum ungum	I folk komi,
Verpa ſcal eg vatne à,	Hnygrat ſa halur
Muna þer falla,	Fyrer hiorvum. h. e.

illud

Illud tredecimum scio, quod si tenerum puerum aqua aspergam, non ille in exercitu occumbet, quamvis in aciem veniat, non cadet vir ille ferro. Nec dedignabantur hoc aquæ elemento, tanquam prima omnium reliquorum causa, infantes suos lustrare & initiare, cui peculiarem vim ad firmandas animi corporisque vires, inesse opinabantur Germani.

Men hans voro allir i hierklædum p. 10) simile legas de militibus Grimeri in Hrolf Gautrekssons Saga cap. 26. Etenim ex judicio Taciti, majores nostri, nihil neque privatæ neque publicæ rei egerunt nisi armati. Quare cum pabulum & fruges ex agris colligerent, gladium ad latus, sive securim & clypeum ad vehiculum, suspendebant. Grettla cap. 45. Itaque recte Lucianus de Scythis in dialogo de Gymnasiis. ὑμεῖς ἢ συγγνωστοὶ, ἐν ὅπλοις ἀεὶ βιοῦντες. *Vobis ignoscendum est, perpetuo in armis viventibus.* &c.

Forsænding. p. 11) sic quævis dicebatur longinqua & periculosa ablegatio, quam olim inimicis, sub insigni laudis prætextu injungebant, ne vivi redirent. addit itaque Eyllus hæc verba. Oc vil han Ieg Ia feygan. *Teque tum moriturum cupit.* Etiam Ringo Ostro-Gothiæ Rex. Bosi gravissimo inimico illam provinciam injunxit, ne in patriam rediret ante comparatum ovum, aureis literis exornatum, cui officio illius vires vix sufficientes fore conjecit. cap. 6. Herrauds oc Bosa Saga. Rex quoque Haralldus in Sturlaugs Saga / qui magnas olim res gesserat, infamiæ à Sturlaugo datæ satis impatiens, ipsi id onus imposuit, cui ferendo, proprios olim humeros debiles agnovit. Illud tamen fortiter subeundum Sturlaugus, titulo Laboriosi invitatus est, cap. 14. Verum ipse, difficultate negotii comperta, reduxa cornu nominatum in vultum Haralldi ita ingessit, ut cruor undique manaret. cap 19. De Arinnefiæ simili legatione ad inferos legi potest auctor noster cap. 8. & 9. Sic Herculem ab Eurystheo, ad opera ingentia ablegatum, & Jasonem non aliam ob causam ad Colchidem missum tradunt historiæ Veteres.

Beriumst II. à landi p. 12.) Quandoquidem apud ferocissimos Aquilonis populos Monomachia, incunabula prima atque propriam olim sedem habuerit, vix me continere possum, quin paucis, certaminis hujus singularis momenta, ex nostris Scriptoribus mihi observata depromam & expendam. De quo, initio monendum, male Ol. Petri in Chroni: p m. 24. cum Saxone, antiquitatem Ejus

ad

ad Frodonem Fridgode Daniæ Regem, circa Christi tempora viventem referre, cum nostræ historiæ legesque, hujus ritus longè antiquissimi & familiarissimi meminerint. Quare ratione congruum est, ut hanc antiquatam jurgiorum tollendorum, & obscurarum litium sedendarum consuetudinem (Holmgangulag) Frodoni primo sive Saturno, alterum mundi millenarium æquanti, tribuamus. Hæc autem adeò sequentibus temporibus per athletarum impudentiam & ferociam invaluit, ut divites quoscunq; in certamen hac lege provocarent, quod eorum divitiæ, uxores & filiæ, certaminis atque victoriæ præmium forent. Quod ceu Reipub: noxium Ericus Comes per totam Norvegiam abrogavit, referente Gretla c. 17. p. m. 4. Secundum hanc ergo legem sive consuetudinem, I. Provocabatur inimicus ad certum locum eâ lege, si congressionem evitasset, infami nomine Niding / honor ejus deprimeretur, omnesque i.si opes ablatæ forent. Vide Leges antiquas, à Nobiliss: Stiernhöök de Jure Svion: & Gotho: Vetusto p. 77. adductas, & annales Gothicos egregiè consentientes. II. Si ante constitutum tempus venissent, exstructis casis per noctem quiescebant, Sturlögs Saga cap. 7. 10. &c. ut armati prima luce surgerent, quæ Wiglioft *certaminis lux* nominatur, in Wilß Vaggasonar Saga c. 3. p. m. 13. III. Tegmen sub pedes eorum sternebatur. Hrolfs Gaut: Saga cap. 38. Sturlaugs Sag: c. 7. & 13. Torsteins Saga c. 21. IV. Unus eorum Legem certaminis recitabat. Sturl: Saga c. 7. & 10. Quibus recitatis, unus alterum nefastis & abominandis verbis petiit, existimans horrenda Furiarum invocatione, ingentem pavorem hosti incuti posse. Torst: Saga cap. 4. Sturlau: Saga cap. 7. & 10. &c. Et sic invicem ad Vallhallam decedere jussere. de Hialmero Herwara Saga c. 5. ex vetusto Codice (quæ verba in editione Vereliana desiderantur) sic refert. Bra han nu sverde oc gie k fram i mote Angantyr, visade pa huor odrum til Vallhallar, geingu sidan huor a moti odrum Hialmar og Angantyr. *Hialmerus stricto gladio, Angatyro sese objicit, atque Vallhallæ palatia adire invicem jussis, fortiter congrediuntur.* V. Gladium inimici interdum inspiciebat alter, an eodem vinci posset: Sturl: Saga c. 10. Nam magica arte quidam effecerant, ne ipsi vel tota eorum progenies, alio quam uno tolli possent gladio. Torst: Saga c. 3. Illum gladium, nomine Angurvadal, jam pridem amissum, an apud Sturlaugum inveniret, quæsivit Kolo Krappe, in nominata Sturlaugi historia. VI. Qui provocatus erat,

primum ictum dabat, ut ex legibus Monomachiæ discimus in Torsteins Saga c. 4. VII. Si alteruter animum remitteret, arma hosti offerebat, seque victum concedebat. Sturl: Saga c. 7. VIII. Qui vero propriæ virtutis & roboris conscientia fubnixus erat, clypeum abjiciebat. Hrolf Götr. Saga c. 31. &c. & quidem magnam auri molem deponebat, quod victor consequeretur Sturla. Saga c. 10. Aliquando tamen minister accessit etiam ad fortissimos, ut à Domino vel amico, hostis ictus clypeo averteret. Hrolfs Göt: Sag. c. 38. & Karle Hångs Saga Mss. cap. 7. IX. Si conflictus eorum unius diei spatio finiri non posset, ambo ad casam suam properantes compotationibus & secura quiete noctem peragebant. Et sicut apud plerosque Gentium ea invaluit opinio, ut sibi post mortem eandem promitterent beatitudinem, quam in hac vita in deliciis habuerunt; ita etiam Sviones antiqui, hanc eandem felicem vivendi rationem, in altero seculo cum Odino sive Plutone in Vallhalla exspectabant, referente Har in Edda Mythol: 33. & 35. X. Si pluribus sociis instructi erant, etiam illi suis gladiis coivere. Sturlaugs Saga c. 12. XI. Victor præmium & gloriam reportavit, & quidem amputatum caput victi, non raro sale conditum, recens secum ad sociorum conventus tulit. Gretla cap 70. & 71. Alias ex hac μονομαχίας lege, tenebatur victor alterum sepelire & rite terra condere. Orwar Odds Saga cap. 20. XII. Verum si in certando ambo essent pares, nec vincere aut vinci possent, arctissimum societatis vinculum mutuo sanciisse legimus. Id vero tenendum, omnes hosce ritus non semper fuisse observatos, & plures sæpius ex occasione additos. De cetero, loca pugnæ ad aulas virorum illustrium & Regum eligebantur, quæ Lekewallar appellabantur. Alias duos maxime celebres locos, hisce certaminibus adsignat Herwara Saga: Prior ad Gutalum sive Gothelbam (Göthaelf) non procul ab ingenti illa aquarum præcipitantia nomine Trollhetta / vide notas Clariss: Verelii ad cap. 1. p. 28 item Sturlaugs Saga c. 6. 9. & 11. Alter in Samo sive *Regia insula*, quam in Mari Balthico, prope Zelandiam inquirendam censent. Verum altiora, de situ hujus Sami, quædam cogitare & inquirere, svadet dicta Hervoræ historia, quæ Arngrimi filios è Smalandia Gothica, illuc proficiscentes, Aldejoburgum (quod Russiæ oppidum erat ad litus Ladogæ lacus, ubi hodie est urbs Ladoga) necessario præteriisse refert. Unde Clariss: & longe Doctiss: Istius historiæ editor, adeò de dicta insula dubitavit, ut ferè aliam eo nomine in mari

Balthi-

Balthico Samiam crederet. p. 73. Verum, quæ demum in illo mari Samia? nisi quam Math: Prætorio. Orb: Goth: l: 1. c. 6. §. 5. Samiam, nescio qua fide, ad Russiam vocare placuit, & hodie Sambiam dictam. Neq, vero, si hæc esset Samia, Arngrimi filii illam petentes, Aldeioburgum præterire necesse habebant. Qvapropter hujus loci designatio jubet, ut hos pugnaturos per Ladogam lacum, vicinumque, translato per istmum brevem navigio, in Chronium mare deductos, & sic transvectos Nordcap, ad aliam Samiam notissimam, non longè à Charybdi Norvagica sejunctam, circumferamus. Ad hoc statuendum me rationes invitant sequentes. I. Qvia per Acheronta, sive horribilem illum aquarum gurgitem (Malströmen) ad beatas Numinum sedes transitum esse, adhuc vulgaris retinet superstitio, quæ etiam omnes in dicta Charybdi mersos, in alium novum transferri mundum, undique auro & prætiosissimis gemmis cinctum, persvasum habet. Et ne mortales ejusmodi atroces inviti subirent sortes, & mortis quasi pericula timerent, in proxima rupe altissima, miram avem, longe à vulgaribus specie distantem, bovem nimirum facie & aquilam pedibus exhibentem, Högemineri nomine collocavit, quæ dulcissimo suo cantu demulceret ad Orcum plenis velis euntes, ut multis declarat Cantilena,

Höge-Minner han sjunger med slufliger tunga/
Han läckar så mången Stöfaren Mann/ etc.

Qvis credat alium avem hic quam Solem indicari, qui apud veteres sæpius avis & taurus dicebatur? Cujus sonus dulcedo vix nisi æstivas noctes, propter solis in illis locis præsentiam, lepidissimas & dulcissimas, advenasque sui admiratione tenentes, adumbrat. Certe Högeminneri vox, ab Hög *excelsus* & Minner *Rex*, quasi *excelsum Cæli Regem* diceres, descendit. Præterea Charybdi isti vicinus est sinus nomine Thetidis (sive Thetisfiord) quo Solem se recipere apud veteres non dubitatum fuit, prout docte differit Ampliss: Rudbeck Atlant: To: 2. p. 686. Quemadmodum ergo in his subterraneis Solis & Deorum cæterorum receptaculis, bonorum & strenue morientium animas recipi, ita malorum timidorumque in Islandia, ignium è cavernis Heklæ erumpentium ardore, modo nivium & glaciei immanitate cruciari, fuit, non quidem antiquissima, tamen perantiqua Gothorum fides celebratissima, conferatur Brynolfi Svenonis relatio de Rebus Islandicis c. 18. & 19. Saxo Gram: præfat: ad histor: Danicam. Thom: Bartolin: Antiq: Dani:

Dani: l. 2. c. 6. &c. Quo ergo propiores ad hæc loca mori poterant, hoc beatiores, & quidem animarum suarum migrationes breviores fore credidere. II. Præterea non mirandum est, si filii Arngrimi hoc prolixo gavisi fuerint itinere, cum pater eorum per has regiones ab ipso devictas, celebris satis & notus fuerit. De qua re agit Saxo lib: 5.

Ekki etla eg ad eg sie feiger. p. 13.) *hodie vix me moriturum conjicio*, inquit Eyillus, sic Gretters Saga cap. 59. Verder þa vera ad fara sem feiger er. *Moriatur qui morti destinatus est*. Item Herrauds oc Bosa Saga c. 5. Han giæti ecki keipt þeim manni lif er deya skilldi, oc feigur væri. *Ejus vita haud pecunia redimi potest, quæ necessario fato cernitur subjecta*. Hinc tritum illud, Then moste falla som feger är. Hanc vulgarem de fato mentem, sic perstringit Sancta Brigitta in Stållna Tröst / ex MSS: membr: p. 19. Min kåre win/ thu skalt ok ekke thro oppa skepnolog eller ödhno / som Hedningar göra / hwilke som sighia / hwad skepnan hafwer mannom skapat ont eller goth / thet skal honom so åndelika öfwergaa / hwat thet heller är sälikheet eller usäld. *Amice Optime, fatum & Parcarum leges dari ne credas; quæ fides Ethnicorum est, sentientium, illud necessariò mortalibus eventurum, quod istæ illis à prima determinavere infantia, sive salus sit sive infelicitas*. Vitas enim omnium hominum, fato plane Stoico obnoxias, decrevit antiquitas nostra: & illos in prœliis omninò morituros, quos Odinus per Virgines Walkyriur / ante conflictum sibi signaverat, vide Eddam Myth: 31. Hinc natæ fabulæ de monstris inferni voracissimis, Harpyæ (Hårpigor) dictis, quæ homines sæpius devorasse leguntur apud Græcos & Romanos Scriptores. Illas autem eosdem cum dictis Odini virginibus esse, alias fortassis commodius monstrabitur.

Ey mun doga so buit p. 14.) Hoc non adeò ignaviæ ejus & timori, quam amori in hostem summo, quo illum servatum voluit, imputandum est. Hanc ob causam Thoro Jarnskiolld, in Hrolvonis Gauterici filii historia cap. 31. congressum Hrolvonis sæpius fugiebat; nam acceptum vulnus fortiori animo passus est, quam hostis sui damnum; ut ipse ibidem fatetur.

Sverdinu sem han hafdi i vinster handi p. 14) præter insignem gladium istum, quem brachio annexum habuit Eyillus, alium scil: minorem sinistra gessisse hic legitur, quam in hostis imminentis viscera adigere potuit. Hi enses nostris Darter & Handsaxar / Latinis *pugiones* vel *gladioli* nuncupabantur.

Bita

Bita barkan p. 14.) Giganteæ crudelitati & Lupinæ sævitiæ recte annumerabatur, *dentibus guttur victi laxare, ejusque sangvinem haurire.* Solinus Polyhist: c. 22. p. 177. de Scythis dicit, *pocula eos de capitibus inimicorum moliri & interemptorum cruorem ex vulneribus bibere.* & Orwar Odds Saga cap. 29. Enn so lauk ad Vigner fiell, beit Ogmunder i sunder i honum barkan, Þa syn potteft Oddur velta sied hafa. *sic Vignerus in terram pronus cecidit, cujus jugulum Ogmundus dentibus disseuit, quo facinore nullum se gravius magisque infandum vidisse fatebatur Oddus.* Item Ulfs Uggassons Saga p. m. 17. Ætladi kall at bita à barkan. *Conatus est ejus guttur morsu aperire suo.* Item p. 24. & Torsteins Saga cap. 23. nec non Wolsunga Saga cap. 8. Sigmunder bytur à barkan framan. *Sigmundus lupi more (*in lupum enim fertur transmutatus*) guttur Synfiotla præmordet.*

Han la kyr p. 15.) Simile fortitudinis exemplum nobis Sorlo suppeditat, in Sorla Sterkas Sagg/ adducta à Cl. Bartholino Antiquit. Danic. l. 1. c. 1. p. 7. Certe nostri majores, sæpius se voto obstrinxerunt, ut neque ferrum neque ignem fugerent. Quale exemplum de Volsungo Hunalandiæ Rege habemus in Wolsunga Saga cap. 5. recte ergo de septentrionalibus Lucanus lib. 1. v. 458.

> *- - - Certe populi quos despicit Arctos,*
> *Felices errore suo, quos ille timorum*
> *Maximus, haud urget lethi metus: inde ruendi*
> *In ferrum mens prona viris, animæque capaces*
> *Mortis: & ignavum est reditura parcere vitæ.*

CAP. III.

Skilmala p. 17.) Regem Hertriggerum certis obsecrationibus se obligasse refert noster: quæ vota, primâ festi vespera, sive quinta die ferias præcedente peragebantur.

Allir voru utleidir med giofum p. 17.) Hæc munera finito festo honoratioribus offerebantur, quæ nobis Nyåhrsgåfwor dicuntur, sive strena, quibus novo anno cum amicis fœdera reddidere firmiora: In novum annum ista munerum mittendorum ratio revocabatur in Christianismo, ut habet de Olao Crasso sive Sancto, Norvegiæ Rege, historia Ejus cap. 165. Han heimti saman dyrgripi til beff, at giefa vingiafer it atta quelld Jola. *Pratiosas collegit res, quas ve-*

spera, octavum Julii diem præcedente, amicis offerret. Hisce autem muneribus amicis, Wingiafer dictis, equos, accipitres, castra, vela, gladios, clypeos, loricas, butyrum, apros, vel alia ejusmodi, ipsis longè auro argentoque chariora, præstitere.

Seru þeir skip sit à sio p. 17.) & paulo post, silgdu þeir nu i haf: Þegar þeim byr gaf. ibid.) Sive hosce amicos ex Curlandia profectos, litora Finnica sive Bothnica, donec in Gigantum proprias terras pervenerint, legisse asseras; sive etiam per fretum nostrum Gaditanum exeuntes, Norvagiam ferè circumnavigasse velis: sive alio commodo itinere illuc navigasse, demonstrare valeas, mihi perinde est.

Jotunheim p. 18.) Jotunheimæ antiquissimæ terminos designat optimè Vetus Mst. Hervoræ historiæ c. 1. Jotunheimar voru kallader nordan um Gandwijk, en Ymesland fyrir sunnan, imillum Halogaland. *Jotorum* (f. Gigantum) *patria apellabatur olim, quam Mare Album ad septentrionem aspexit, Umeslandia ab austro clausit, Halogalandia mediam recepit.* Verum Codex, quem seqvutus est Cl. Verelius, habet; En fyrer sunnan Lunsland. *Ex austro Lunslandiam.* Quæ lectio nihilominus tollerari posset, cum quædam insulæ & regiones Norvegiæ eodem nomine celebres sint; ut non necessaria videatur Lunslandiæ in Hunalandiam, restitutio. Ymesland vero hodie nostris Ume & Ume Lappmark nominatur. Torstani vero historia latiores Giganteo imperio limites definit, omnem terræ tractum super Jelvogar sive Elivogar Dalekarliæ lacum Jotunheimam appellando cap. 1. Verum per crebra illa matrimonii fœdera inter gigantes & minores Scandiæ incolas inita, totum illud terrarum immensarum spacium, inter Dalekarliæ fluvium & Oceani promontorium ultimum Nordcap, si non Gigantibus, tamen eorum affinibus & cognatis, illis magnitudine & robore vix inferioribus obsidebantur. Unde & Gestricii qui horum ultimi erant, ab immensa corporis mole describuntur in Gangubrolfs Saga cap. 2. Eyreker er Konger nefoder, han var Siokonger oc ættader af Gestrecalande, Þar ligger under Svia Kong, Þar eru men sterker oc þussleger, harder oc iller videreignar og fielkunuger. h. e. *Ericus Rex fuit piraticæ deditus & è Gestricia, quæ Svionum paret imperio, oriundus: Hæc regio alit viros, immani & giganteo robore feroces, adeoque bellandi sævitia scientiaque variâ, instructissimos.* Taceo ceteras gentes iisdem Getis annumeratas, in annalibus eorum antiquis. Id autem tenendum Jotunheimæ Regis potestatem, tam amplam haud fuisse, ut per omnes hasce regiones, semper

ſemper ſe extenderet: Alium enim Geſtriciæ & Helſingiæ, alium Biarmiæ, alium Finmarkiæ fuiſſe Regem, ex hiſtoriis antea laudatis ſatis ſuperque pateſcit. Itaque vix Regnum iſtius Reguli majus fuit, quam inter Finnmarkiam & Biarmiam.

Sunt qui Gigantes noſtros fulmine Divino è Cananea ejectos, Scythicam plagam & Riphæa juga occupaſſe ſentiunt; & teſtimoniis ſcriptorum non carent, Procopii videlicet in Bazii invent:, Meſſenii, Arngrimi Jonæ, Sheringhami & aliorum. Verum ſummam inter utrumque populum convenientiam eos ad hoc ſentiendum allexiſſe conjicimus. Quoniam I. Gigantes vix lucnlentius in ullis terrarum orbis partibus quam ultima noſtra Septentrione & Cananæa, antiquiſſimis temporibus inventi fuerint: Hos Scriptura Sacra, illos Edda, Apollodorus, & quotquot ſunt hiſtoriæ Gothicæ, eadem ſtatura & iisdem circumſtantiis deſcribunt. II. Terra Gigantum in Scandinavia Gettahem & Gittaheim, communi nomine appellabatur; Quo modo & iisdem ferme ſyllabis, Phœniciæ pars גתים (Gittaim) ſalutatur, Nehem: 1. v. 31. & 33. Joſu: 11. v. 22. &c. III. ipſa Gens Getica nobis Getar, Gitar & Gitte, dicta fuit, prorſus ut Gigantes Philiſtæi גתי (Gitti) nominantur Joſuæ 13. v. 3. 1. Samuel: 5. v. 8. &c. IV. Nec minus regiones, quæ in Script. Sacra, Joſu: 11. v. 2. & alibi Gigantibus in Cananæa aſſignatæ apparent, etiam vel in noſtra inveniuntur Sveonia, vel Gothicæ originis prorſus videntur. Ut omittam ſingulas Regum & Gigantum appellationes, quæ ſi juſte ad radices ſuas admittantur, omninò plus Gothicæ quam Hebrææ lingvæ ſapere judicemus. Itaque cum certum ſit, ex antiquiſſimis noſtris & Græcorum annalibus, Getas ſive Gigantes Scandicos, longè ante expulſa Paleſtinæ monſtra, Septentrionis noſtræ incolas fuiſſe, probabile magis eſt & evidentius, Hos potius illis, quam illos noſtris originem dediſſe. Neque eò minus ceterorum fides erit ſalva, ſi Gigantes eâdem ſtrage accepta, in patriam ſuam reverſos dicere velis: ut de Cadmo affirmat Ampliſſ Rudbeck, in Atlant: Nec Cananæo ſolo magis quam Indiæ & Iſlandiæ, imo Americæ terræ, haud pridem Gigantes noſtros, terrores ingentes injeciſſe, diſcimus ex Cl. Verelii notis ad cap. 1. Hervoræ, & Nobil: Reenhielm: ad Torſtani hiſtoriam p. 11. &c. Hos Thraciæ quoque & ceteris circa Pontum terris colonos dediſſe Jornand: ex Dexippo & aliis,

aliis, cum Atlantica. item Sheringham de Orig: Gent: Anglicæ: c. 7. & annot: tradit. Imo in Lydia Getulos, nostrorum Getarum familiam invenimus, ut Isidor: Orig: l. 9. c. 2. p. m. 1043. & alii indicant. Ad Hellespontum nihilominus Gergitharum apud Herodotum habemus nomen; quorum unus videtur Jon Gargetti, apud Pausani: l. 6. Quidquid sit, Edda Gigantem Nori parentem illorum constituit, quem Nobiliss: Atlantices conditor eundem cum Saturno rectè facit. Qui etiam Bure, Græcis Ουρανὸς dictus est, & pater Gigantum appellatur apud Apollodo: p. 4. &c. & Eddam Mythol. 5. &c. Ferocia horum & Atrocia est omnium ore celebratissima; Quapropter apud Poëtas Monstrorum multorum & miraculorum elegantissimorum conditores, centum pedibus incedere, totidemque manibus gladios circumagere dicebantur. Sic de illis Hesiod: in Theognia. v. 150.

> Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀΐσσοντο
> Ἄπλαστοι: κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
> Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν. h. e.
> *Quorum centum quidem manus ab humeris prominebant:*
> *Informes: capita verò unicuique quinquaginta*
> *Ex humeris procreaverant super robustos artus.*

Conferatur Herwara Saga c. 1. de Starkatero octo manibus insigni, nec non vetus cantilena de Villgrimo,

> Och ded war Willgrim en Kämpe/
> War född med femton fötter och femton hender wid sidan;
> Och ingen Kempe i werlden till/
> Som honom torde wäckia eller blida. &c.

h. e. *Villgrimus heros, quindecim pedibus totidemque manibus procreatus à nullo lacessi aut provocari potuit.* Maximè Horum Gigantum ferocia se explicuit in illis, quod & ipsos homines auferrent atque devorarent. Grettla cap. 61. Chronica Norvag: cap. 141. & Kattle Hängs Sag: quæ sic cap. 2. loquitur. En i botnenum à huorre grop fann han mannskropp saltadan nidur. *In fundo cujuscunque foveæ Gigantis istius, invenit Katillus hominum corpora sale condita.* Conferantur sequentia ejusdem capitis. Hinc Androphagorum ab exteris nomen invenere, in Græcorum historiis crudeles & immanes vocitati. Porro non diffitemur, naturam in eorum magnitudinem extollendam valde prodigam fuisse, raro tamen ultra 12. & 16. cubitos eam extendisse putamus. Arngrimus à

Cl: Ve-

Cl: Verelio ad Herv: histor. pag. 12. adductus, fideliter narrat Gigantem 15. cubitorum in Norvegia fuisse inventum. Nec eo minor Skialgerus, quem Ulfs Uggasonar Saga cap. 2. sic describit. Mader verdist han sextan alna hær en XI ad dygerd. h. e. *Vir sedecim ulnas longitudine, undecim verò crassitie æquans.* Ossa præterea, quæ in nostra patria, opere Ampliss: Rudbeckii, è terra egesta sunt, ut non ita antiqua, ita minorem mensuram admittunt; ut nominatus doctissimus scriptor Atlanti: To: 1. p. 639. indicat.

Montes vero, hosce gigantes securos reddidere, quemadmodum adhuc in patria nostra, munimenta magnis lapidum aggeribus, & sæpè integro saxo exstructa, demonstrant, Borgar / Jätteborgar / Jetteberg &c. hodierno vulgo nominata. Hinc illa nata fabula, quod Gigantibus montes etiam durissimi sese aperuerint, ut habet Wilhialmer Siods Saga cap. 6. Han hio þa sverdinn ij hondum til Jotunsins, en han steiptist i jordena so sa under jliar honum, en sverdid sock i Biarged Far sem trollit hafde stadir. *Vilbialmus ambabus manibus gladium Giganti inflixit; ast ille in terram se pronus dabat, ut non nisi plantæ apparerent pedis; gladius vero montem dissecaret, ex quo Gigas se præcipitaverat.* Etenim Gigantes qui montes planos & humiles inhabitabant, cum audaciorum insidiis & ferociæ expositi essent, plerumque habitaculi sui introitum plano & commodo lapide muniebant, non timiditatis alicujus causa, sed ne illis absentibus, bona quæ ibi collecta habuere, arriperentur. Unde non raro etiam ferreis portis, ejusmodi montium introitus fuere reservati, ut in quibusdam nostræ patriæ rupibus observavimus. Qui vero altas & penè invias tenuere rupes, ut aditus earum à nullo alio rimari nisi solertiâ maximâ posset, raro aliis claustris fuere abditi. Orwar Odds S. c. 8. Similiter credimus claustra illa & latebras comparatas, quæ fluminum labentibus aquis fuerunt absconditæ: de quibus agit Katle Hängs Saga c. 2. Chronica Snorronis Sturlesonii: Grettla c. 61. Samsonar Fagras Saga cap. 7. &c. Quæ etiam opes maximas ibi latentes significant. vide etiam Saxon: Gram: lib. 6.

Ex hisce præmissis videre possimus, ubi horum Gigantum Regnum floruerit, & quomodo Gigas in nostra historia Egillo ovium suarum custodiam præcipiens, & alii, in montes Norvegiam Sueciamque ad austrum dittermiuantes, coloniâ quadam Septentrione transfugi fuerint. Nec adeò erit miraculo in posterum, Gigantis manus amplitudo, quâ indice polliceque extenso, capras maximas amplexus fu-

erit; neque ulterius pro mendacio sed argumento Giganteæ amplitudinis monstrosæ certissimo reputandum, si infra partem humeri à Gigante amputati, tantam fuisse, ut vix à viro hujus temporis, allevari commode posset, p. 46. legamus.

Svo manudum skipti p. 17.) Tenebræ his locis agnoscuntur Cimmeriæ. Ita totius ultimæ Septentrionis incolæ brumali tempore, non aliis, quam levibus illis & variabilibus lunæ radiis, sua agrestia officia venando & piscando peregere. Illa vero deficiente, omnes infernalium instar umbrarum errantes, cerneres: hinc Plinius de hac Scythiæ regione lib: 4. c. 12. *Pars mundi damnata à natura rerum, & densâ mersa caligine.* & Solinus cap. 25. de Thule, *in qua æstivo solstitio, nox pene nulla: Brumali solstitio perinde nullus dies, ut ortus junctus sit occasui. Ultra Thulen accepimus pigrum esse & concretum mare.* Confer Hom: Odyss. β. v. 14.

Geitsie oc hafra p. 17) Maximam Ovium & Caprarum copiam alit Jothunhemia, qua Oceano imminet, at qua magis ab illo recedit, illas plane nescit. Quare nemo censeat auctorem nostrum hic falli, cum etiam hoc pecus brumali tempore in silvis fuisse sustentatum significet. Nostra enim Scandinavia, licet Zonæ frigidæ sit subjecta, etiam capras hyeme demutrit, etiamsi prima Hirdishatur *pastoru Odium*, appellentur in Malrunastafer brydeilur, ad vocem Vr. Qvare veritati congrua sunt, quæ de eadem Cyclopum sive Gigantum terra Hom: Odyss: ι. v. 119. refert.

- - - - ἐν ᾗ αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
ἄγριαι, - - - - - - -
- - - - *in eadem capræ infinitæ sunt*
Sylvestres - - - - - - -

adde vers: 126. &c. Neque alimenta Gregi hoc anni tempestate defuere, satis enim benigni cortices & rami pinus atque juniperi, nec non arborum & montium muscus illis dedere. Recte ergo annales Grænlandici, à Cl: Verelio ad Herwara Saga pag. 28. citati, de Halluro Geit, pedibus iter per mare Glaciale è Scandia in Grönlandiam conficiente. Han leiddi med ser geit e na, oc fædist vid miolk hennar. Hitti han optast pa dali oc miosund jokla amillum, ad geit hans mætti fædast, annat hvort vid gras edur skog. *Duxerat autem secum capram, cujus lacte vitam toleraret. Capræ vero pabulum præbuere valles & convalles montibus interjecti, vestitique gramine & virgultis,* Equidem, non pecora duntaxat minora, sed & armen-

armenta atque boves mediâ hieme in Islandia, eodem modo sustentatas, copiose docet Grettla cap. 30.

Meir p. 20.) Sive *Plus*; cujus vox, non cum sensu verborum proximorum connecti potest; restituendum igitur existimo meis, quæ fiscellam notat apud Grettlam cap. 59. & alibi. Fiscellas enim semper secum pastores ferunt, quibus non tantum escam sibi servant, sed & condimenta quædam (quæ illis Slekor dicuntur) capris offerenda. Et certe si illis deliciis destituerentur pastores, nulla ratione capras cogere & congregare poterant.

CAP. IV.

Halogaland p. 25.) Asmundi patrem Ottarum inter minores relatum Reges tutò asserimus, cum ante Haralldi Pulchricomi tempora, nullus fuerit Norvegiæ Monarcha. Totam enim Scandiam, cum omnibus proximis regionibus, inter Hercyniam Silvam & quidem Paludem usque Meoticam, Svionum sive Upsalæ Regis potestati subditam fuisse, antea indicavimus. De Norvegia Vetus Chronicon p. m. 4. sic loquitur: Nore sendhe han (Urbar) til Norghis/ ther warth han Konung epter sin Faders d. d. thet war for alt i smâ Landzskap ok hwart Landskap heth sitt namn/ ok skattade the alla Upsala Konung: h. e. *Norum filium emisit* (Urbarus Sveciæ Rex) *in Norvegiam, ubi post decessum Patris, Regium adeptus est nomen. Antea vero in exiguas divisa fuit provincias, quæ omnes, cujuscunque fuerint nominis, tributa Upsalæ Monarchæ pendebant.* Quare Rex Olaus Skautkonung, ante 6 circiter secula, Norvegiam sui juris iterum facere decrevit, firmiter asserens illam Svionum Coronæ omnino deberi. vid. Chron: Norvag:. Nec obstat quod Torgny, unus optimatum Sveciæ, ibidem referat, Norvegiæ Regnum, nunquam armis à Svionum Regibus fuisse quæsitum; cum è re non esset illud invadere Regnum, quod ante illas tempestates Svecos agnoverat Dominos. Est autem Halogalandia Septentrionalis Norvegiæ tractus, hodie in tabulis Geographicis nomine Halcialand sive Helgeland satis notus; ab Haloge quodam ejus provinciæ Rege sic dictus, si fides Thorstani historiæ cap. 1. Videantur etiam notæ Nobil: Reenhielmii Regiones Norvagiæ, qua ordine recensentur, habet Cand: Lector in Olai Tryg: as: historia cap. 19, & in addendis ad Olai Crassi historiam metricam pag. m. 132.

Jotland i Danmark, p. 25.) Hic scriptor ex consuetudine sui temporis, utpote aliquantum recentioris, non Vitalandiam, sed Jotlandiam in Dania, appellat; quasi hæc à Suionum Jotlandia, (prout appellatur Jotunhemia sive Gigantum terra in antiqno Fragm. Mff: Olai Trygvassonii historiæ, & in libro, quem possidet Ampliff: Rudbeckius, p. 318, invenitur) distinguenda esset. Nimirum Dani multis modis jugum Regis Upsalensis sibi excutientes, non amplius Vitæ, ut antiquitus ex piratarum custodia siue seruitio; neque Gothi, quorum nomen hodie multum illis placet, ne quidquam juris Gothi nostri quasi parentes, in eos sibi arrogarent; sed Joti, cum nostrorum Gigantum colonia sequenti tempore illas terras inuaderet, nominari voluere. Unde Menius in Syntag: de Orig. Livon: p. m. 19. ex Suffrido Petri, paulo audacius probat, *Juthos cum Gothis non confundendos; quod itidem Gothi in Juthiam nunquam venerint, quod tandem Cimbri ex hac sua chersoneso nunquam deflexerint, seu colonias deduxerint.* Verum quam injuste contra Veterum auctoritatem, Dani Gothorum titulum sibi formarint, patet ex Stiernh: Anticluve. Verelio, in notis ad Olai Tryggvas: hist: cap. 19. adducto, aliis. Longe æquius Jotorum sibi attribuissent nomen utpote quibus non nunc regionem Halogalandiæ confinem, sed ipsam Danemarkiam, distinctionis melioris ergo, assignat noster.

I raudum skarlatkirli p. 26.) Reges olim & nobiles viros, vestes cocco tinctæ, ad pedes usque demissæ, exornabant. De Herraudo Ringonis Ostrogothiæ Regis filio, historia Ejus cap. 12. & de aliis Desire Strengleik in Rodabok cap. 2. & 7. Konungasagerna cap. 34. & Grettla cap. 26. &c.

Skiolld p. 26.) Quo studio antiqui nostri in arma eaque fortia comparanda incubuerint, sine exemplo notissimum judicamus. Post gladium vero, omnium præstantissimus erat clypeus, ad maximè urgentia & penetrabilia tela arcenda comparatus. Quapropter sæpe ex solido portabatur ferro, ut Thoronis in Gautrekz Saga c. 43; sæpè ferreis laminibus obducebatur, ut Snækolæ in Grettla cap. 38. Quibus sustinendis vix erat imbecillior miles. Hic autem Clypeus dum volæ præcipuè annecteretur, Leta vid lofa lik sit gyna *exporrigere cavitatem suam supra volam virorum*, dicebatur: ut in Hervara Saga cap. 15. Ænig: 24. Similiter ex disciplina Cleomeni Lacedæmonii. Amplitudine autem tanta plerumque expandebantur, ut totum corpus commode tegerent. Conferantur Chronica Norvag:

vag: cap. 215. Grettla c. 19. Ells Saga c. 19. &c. & Lipsius de Militia &c. Quam varias & horribiles imagines formasque prætenderit hoc armorum genus, constare potest ex Plutarcho in Mario, de Cimbrorum militibus galeas gerentibus, *quæ repræsentaverunt beluarum ferarum rictus & inusitatas figuras.* vide Cluverii German: Antiq. l. 1. c. 44. nec non scripta Gothica antiqua. Hæ figuræ non semper adeò ad terrorem per hostes explicandum fuere adornatæ, quin aliquando occultioris & subtilioris causæ indicia continerent, siquidem in hisce magica opera & ludibria, quibus futura & præsentia cognoscere hostesq; debellare possent, superstitio nostrarum crassissima expressisse videtur. I. Qvod nimirum ad clypeum tanquam ad Lapponum quondam tympanas, Numinis sui exspectarent responsa, egregiè adstipulatur Ganguhrolfs Saga de scuto Hregvideri Gardariciæ Regis, quod si concussum personaret, victoriam Regi, sin minus stragem fugamque portendebat. Historiæ verba hæc sunt cap. 1. Skiolldur hans var bædi breydur oc þicker, so ey bite inar à, bultstaung su er þar fylgdi med var bædi stin oc feig, oc gaf liod af sier sem klucka ef henne var drepid à skiollde, en ef osiger var viis gaf hon ecki hliod af sier. h. e. *Clypeus ejus latitudine sua & crassitie erat insignis, adeò ut nullius ictus ipsum perfodere valeret; lancea autem quæ adjungebatur, ampla & lenta cornus fuit, & percusso clypeo sonum elicuit instar campanæ sonorum; at si minus prospere prælium succederet prorsus obmutuit clypeus.* II. Alias scimus magicas quasdam herbas & unguenta in interiori clypei parte, fuisse reseruatas, adeoque sæpe in scuto arca brevis erat, quemadmodum in Pinotheca antiquaria Amplissimi Rudbeckii vidi. III. Præterea certum est margines clypei [quæ Rond (Rand) in Christian Fostfro: drápa / & Spord in Grettla cap. 38. nuncupatur] Magicas Runas sive Characteres, quæ ideo Hialmruner appellantur in Tiundadellur Malrunastafur ambiisse. IV. Imo è medio clypeo cornu, ut in Gretters Saga c. 38. vel adamas ut in Wilhialmer Stodz Saga c. 5. umbonis loco eminebat. & quam diu ille immotus atque salvus, possessorem certa mansit victoria. Torsteins Saga c. 16.

Aron p. 27.) Ut quæso ad Tataros demum venit nomen, adeò in Judæa celebratum? Num dicendum cum reliquiis Israelitarum longè lateque dispersis & dissipatis in has terras infusum? Verum Tataros in tam vilis contemptæque plebeculæ, si eo tem-

pore

pore ad illos se applicuisset, religionem & mores & sic nomina conspirasse, quomodo credi meretur? Aliud suadet fœderis cum Asmundo nostro initi superstitio, & patris ejus Rodiani nomen Gothicum. Quapropter non potest non Svecia in sua Tataria, utpote Upsalensi Monarchæ cum aliis Europæis. Asiaticisque populis obnoxia, suum vocabulum agnoscere, in qua radix est A *magnus*, & Ron sive Rån *pirata* vel *latro quilibet*: Qua libidine se accensum cum suis oberrasse non diffitetur Aron. p. 27. &c. Quid, quod in Gothia & nostrarum coloniarum lingvis, idem nomen sæpè reperiatur? Hinc Aruns Sacerdos Tuscus, vid: Lucan: l. 1. v. 606. item Aurunci fortè populi, cum suo prætore Auron, non minus ob prædandi morem dicti, quam Læstrigones, quos unum populum fuisse, traditur à veteribus. Comes Iron ex Græcia, frater erat Valdemari Russorum Regis Diderefs af Bårn Sag. p. m. 21 23. &c. Inde contractum augurum nomen in lapidibus Runicis, Arn quasi Aron diceres. Idcirco, ne invitis, & malè repugnantibus Phœnicæ lingvæ Patronis, nostrum Aronis nomen obtrudamus, satius mihi erit dixisse, quod nostri Judæique in hoc nomen diversa ex origine, si Diis placet, formandum, casu quodam convenerint.

Rodian p. 27.) Hoc nomen omninò Gothicum est, à Rod *potens*, & Jan *Dominus*, deducendum. Roda enim est consiliis vel imperio pollere, unde Rodinger nomen Viri in Didreks af Bårn Saga p. m. 55. Radwallder / Radfaster & alia quæ jam sileo. Jan vero *dominum* sine *præfectum* notare, disci commode potest ab antiquo Scythico verbo Janna / Jenna / Jinna & Juna *incipere & auspiciis suis præire.* Hinc Herian / *exercitus dominus*. Odini quoque nomen ᛅᚦᛁᛅᚿ Odjan. Odianus, aureis characteribus in Mss. Runico Membraneo sincerissimæ & antiquissimæ fidei expressum est. ᛁᚠᚿ ᛅᚢᚴ ᛁᚢᚠᚢᚱᛅᛋᛏ: Jan auk Jufurast, *Janum ac Jufurastus*, ex lapide quodam Runico, qui in collectaneis Amplissimi Rudbeckii numerum constituit 673, habemus. Cetera monumenta taceo. Ideo vehementer fallitur Vir Clariss: Th: Bartholinus, dum in Antiq: Dani: p. 441. asserit *Jani nomen inter nomina virorum Septentrionalium vix & ne vix quidem reperiri*, adeoque contendat lapidem Tirstedensem, ubi mentio aperta est Jani, aliter quam conceperant eruditissimi viri Bureus & Verelius, legendum.

Tartaria p. 27.) Suadent viri docti Tataros scribamus, & quidem haud frustra, præsertim cum in antiquioribus historiis hoc illud

illud vero in paulo recentioribus habeatur: Certe Tatarorum nomen in scriptis nullis antiquius exstat quam in nostris, ubi vetustate sua Christi æquat tempora. Egregius est lapis Runicus in patria nostra, ex quo haud obscure colligere possumus Tataros nostris Regibus obedientiam debuisse, Regesque è Scandia accepisse. Nam ibi Tatari cum suo Imperatore Chamo, lapidem in honorem Thoronis Regis, ut opinor, Upsalensis erexerunt, quē pro Deo & patre patriæ, non minus illi quam nostri agnovisse videntur. Cippus ordine 542. est in libro quem ex Cl: Hadorphianis disposuit Doctiss: Ol: Rudbeck.,

ᛏᛅᛏᚱ᛫ ᛅᚢᚴ᛫ ᚴᛅᛘᛁ᛫ ᛚᛁᛏᚢ᛫ ᚱᛁᛏᛅ᛫	Tatr auk Kami litu rita
ᛋᛏᛁᚾ᛫ ᛁᚠᛏᛁᚱ᛫ ᚦᚮᚱᚦ᛫ ᚠᛅᚦᚢᚱ᛫ ᛋᛁᚾ᛫	stin iftir Þord fadur sin.

Tatari cum Chamo lapidem erexere in memoriam Patris sui Thoronis. unde & Tatari cum nostris Suionibus, moribus multis conveniebant. Quomodo iidem exercitiorum, isdem sepeliendi, isdem per piraticam emergendi usus, apud utrosque populos obtinebat. Vix alterius rei gratia sequentibus temporibus, Olaum & Ericum Reges Scandinaviæ Sanctos coluere. vid Neuhof in descript: Sinæ, adductus à Nobiliss: Renh: ad Ol: Tryg: hist: p. 81. Hisce igitur spero non mediocrem Veteri Geographiæ lucem accessuram. Nam I. ex præmissis patet Tatarorum nomen, non primum anno 1211. auditum quo Russiam Poloniamque exundavere, sed longè ante nostris familiare fuisse populis. II. Tataros Reges habuisse ante annum 1187. vel 1162. ut nullius solida fide Joh: Ant: Magius in Geograph: Ptolomæi parte altera cap. 28. p. m. 231. illorum imperium ad illa tempora retulerit, nisi quatenus circa illud ævum hosce Svionum dominio plene se exsoluisse largiamur. III. Tataros hosce, quorum gloria erat Aron, ad Volgæ maximè se incurvantis flexum constituere, & cum Casanensibus & Astracensibus non diversos facere, convenit. Quippe Egilli, in Gothiam ex Livonicis oris euntis, & Asmundi navi ut auctor indicat, per Volgam ad Tataros tendentis, itinera, viarum spacio non discrepasse videntur, nisi quod Asmundus Egilli adventum, aliquantum præceperit: de quo si componas inter se p. 71. ubi versus orientem ex Russia Orientali se navigaturum Asmundus edixerat & p. 35. & p. 37. ubi ex Hunalandia, quam superius ad paludem Mëotida posui, Berserkeros navibus in Tatariam venisse, paucos post dies Herraudo insequente, traditur; habebis ex quo nostræ opinioni album calculum adjicere possis.

Fostbrædarlag p. 28.) Hunc locum ideò memorabilem duxi, quod optime feliciterque Scytharum in amicitia ineunda ritum expresserit, de quo non minus commode ex Latinis Pompon: Mela l. 2. c. 1. p. 60. *ne fædera quidem incruenta sunt, sauciant se qui paciscuntur, exemptumque sangvinem ubi permiscuere, degustant: id putant mansura fidei pignus arctissimum.* confer: Solinum p. 277. cui loco respondere potest Torsteins Saga c. 21.

Skala p. 29.) Diu in illa fui opinione, ut Skola sive schola legerem, quasi auctor Asmundum per Ottarem comitem literas & artes edidicerit varias, doctrinaque omnimoda solidum pectus imbuerit. Neque latet Monachos antiquæ historiæ descriptores antiquis vocabulis nova & faciliora, nec non latina quædam usitatiora substituisse, unde etiam Academiam Haffolasale & Mentstolar appellant in Christian Festfrones dråpa. stroph. 20. & 27. Verum ubi pleniori animo singula rimarer, facile me vicinitate inter a & o illusum, & loco skola, skala ponendum ratus sum. Quæ vox domum & ædes quaslibet, præsertim in excelsis montibus vel callibus, venationis aut latrocinii ergò erectas significat. Han bigdi skala *casam excitavit.* de latrone Bodvaro Hrolf Krakes Saga c. 17. lin ulti: han geck inn i Skalan, *tugurium intrauit.* Grettla c. 53. En er moraudkolla miste dilkfins, for hun up à skalan Grettirs bueria nott oc jarmadi suo han matti ei sofa. *Cum rustica mulier lactantem perdidisset agnum, quavis nocte latibulum Gretteri suis querelis ascendit, quibus quietem ejus turbavit.* Ibid. c. 58. 59. &c. Halfdan Swartes Saga c. 5. &c. Samf: Fag: Saga c. 5. &c. Gangubrolfs Saga cap. 6. Grettla c. 63. 65. &c. hinc Gigantes & Monticolæ Skalabuar audiunt in antiquis libris Gôtriks Saga c. 29. Unde etiam nostrum Skalbake profluxisse autumo. Imo Templum in quo sacra sua faciebant Biarmenses Skala dicitur in Orwar Odds Saga c. 6. Porro originem hujus vocis non à σχολή *otium* petas velim, sed à Skiala & Skiula *tegere, munire, & ab ingruentibus tempestatibus quem involumen præstare.*

Hræreker oc Siggeir p. 30.) Duos fratres iisdem nominibus celebrat Herrauds oc Bosa Saga c. 19. qui apud Godmundum Elysiorum Camporum Regem commorabantur, & à Bosa & Herraudo occisi sunt.

Leik-Sueina p. 25.) Sæpius Anonymus in hac historia tradit Regum filios & nobiles juvenes varios variarum artium magistros susten-

fustentasse, cum quibus luderent & se exercerent, ut sic instituti ad quoscunque fortunæ ictus subeundos vires firmiores & animi promptiores suppeterent. Erant autem alii ludi Scalldorum, sive eruditorum ænigmatibus puta & hymnis invicem certantium: Quibus sæpius principes adolescentes interfuere, ut Majorum res gestas, quibus accenderentur, & instruendæ vitæ nec non Reipub: gerendæ momenta habere possent. Alia erant bellorũ præludia, quibus adolescentes ab infantia ad An: duodecimum initiabantur, Grett. c. 61. & Noster p. 25. 39. &c. Quæ Latinis Opera, Græcis ἔργα, Nostris Idrotter / h. e. *Principum exercitia*, ab Idé & Drotta / dicebantur: numeroque erant duodecim monstrante Amplissi: Ol: Rudbeck: Atla: T. 1. c. 22. p. 556. Cui Wolsunga Saga / totidem exercitia tradita pulchre his verbis adstipulatur. c. 12. Han kiende honum iþrotter talf, og runer oc tungur margar ad mæla. &c: *Ipsum scientem fecit duodecim solemnium exercitiorum; addita Runarum & variarum lingvarum notitia.* Præterea cantilena illa, egregia est & notabilis, quæ duodecim Heroes, Ingeborgæ Virginis fratres in Doffrinis montibus celebrat, atque sub singulis duodecim illa exercitia commode depingit; sed in eam hic commentari non est commodus locus. Certo autem tempore juvenes in Circis (quæ Leikwallar nominantur in Sturlaugs Saga c. 5. 6. 11. &c. Hrolf Kraks Saga c. 12. Samson: Fag: S: c. 15. &c.) ad experiendas vires convenisse ex historiis certum est: qui conventus Thing in Grettla c. 64. nuncupantur. Neque hic puerilibus lusum fuit ingeniis sed plane fortibus & militaribus, Hrolf Krak: S: c. 21. Etiam cum expeditio aliqua Gentis septentrionalis fieret, milites in hisce ludis exercebantur: Ita Veringi (Wäringar) Constantinopolin (Miklagard) petentes Wopnathing sive Helgething celebrabant. Grettla c. 73.

Berserker p. 30) De hoc militum furore adiri potest Verelius ad Hervoræ histor: p. 36 & 50 Qvid autem illâ voce Berserksgangur intellexerint veteres, præclare exprimit Ynglinga Saga c. 6. in hunc modum. Hans men foro brynjolauser oc voro galner sua sem hundar eþur vargar, bito i skiolldo sina, voro sterkir sem birnir eþur griþungar, þeir drapo mannfolkit, en huorki elldur nie jarn orti à þa, þad er kalladur Berserksgangur. *Odini milites loricæ expertes, crudelium instar canum ferarumque, in bellum ruebant: ursos & uros ferocitate superabant, clypeos morsu quassantes, obvios quosque necabant; etenim neque igne neque ferro lædi poterant, unde & hæc rabies nomine Berserksgangur inclarescere cœpit.*

CAP.

CAP. V.

Blockumannaland p. 31.) Aliud MSſ. cum hoc collatum habet Blokkinmannaland: prior lectio ſibi conſtat, ex Wilhialm Siods Sag: c. 6. Verum hæc non caret auctoritate, cum idem cum altera, nimirum Maurorum Æthiopumque fuſcas Gentes, intendat. Ex hac autem patet hiſtoria, non modo Æthiopes per Pontum & Volgam hiſce terris deprædandis ſe ingeſſiſſe, ſed etiam illos fuiſſe gentis noſtræ, ex Getulis antiquis, proſapiam. Unde Bolabiorno plane Gothico nomine quaſi *potens urſus* ſive *prædator*, alter Wiſinger mader, quaſi *Regius vir* dicebatur.

I ſkiolldin p 32) Ex alterius forte codicis collatione in MSſ. ſuperſcriptum eſt, beran ſkallin, *nudum caput*. De capite Harakeri Jernhòs ejusdem duritiei, legi poteſt Torſteins Saga c. 3.

Arnkier p. 32.) Alias ab Ari *foco* & Kier *vaſe*, commodè poſſet deduci; quaſi *foci inſtrumentum* hoc vocabulo indicaretur. Verum rectius ab Arn *bellicum* & Kier / keier ſive Geiſer *inſtrumentum*, eſt origo petenda: de ſimili inſtrumento bellico nomine Arngeir agit Sturlaugs Saga cap. 16. & Ulfs Uggaſ. S. c. 3 p. m. 12. Aliud militare inſtrumentum nomine Atkierid / adducit Ulfs Uggaſons Saga p. m. 2.

CAP. VI.

Verpa hang. p. 33.) Hanc eandem hiſtoriam apud Saxonem Grammat: agnoſcimus ſed in multis detortam. Nam & id in Norvegia, quod auctor noſter in Tataria, eveniſſe demonſtrat. Præterea Aronis nomen in quoddam noſtris paulo notius Aſviti commutat, & ulterius Suecos milites, in hunc tumulum, quo magis fœdum divitiarum ſtudium noſtris exprobrare poſſit, irrumpentes effingit. Non poſſum quin Saxonis verba l. ✠ ſuo ſale haud deſtituta, huc adſcribam, quo Lector Benevolus, quid inter Saxonem & hunc noſtrum ſcriptorem conveniat & interſit, melius deprehendere valeat. *Inter hæc Aſuitus morbo conſumptus, cum cane ac equo, terreno mandatur antro. Cum quo Aſmundus ob amicitiæ jusjurandum vivus contumulari ſuſtinuit, cibo quo veſceretur illato. Jamque Ericus cum exercitu ſuperiora permenſus, Aſuiti fortè tumulum appetebat: cui Sveones theſauros ineſſe rati, ligonibus perfregere collem. Itaque majoris quàm crede-*

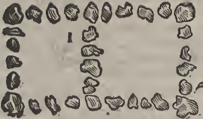
credebatur altitudinis specum aperiri conspiciunt. ad quem perlustrandum opus erat eo, qui se in illum pendulo circumligatum fune demitteret. Delectus est forte ex promptissimis juvenibus unus, quem quum Asmundus sportâ restim sequente intromissum aspiceret, protinus ejecto eo, corbem conscendit. Deinde supernè astantibus, ac moderantibus funem, abstrahendi signum porrexit. Qui ingentis pecuniæ spe, reducto corbe, quum ignotam extracti speciem animadverterent, inusitata facie territi, defunctumque redîsse rati, projecta resti in diversa fugére. Quippe Asmundus tetro oris habitu, ac veluti funebri quodam tabo obsitus videbatur. Qui fugientes revocare conatus, vociferari cœpit, falso eos formidare vivum. Quem videns Ericus, præcipuè cruentati oris ejus imaginem mirabatur. In vultu siquidem profluus emicabat sanguis. Quippe Asuitus noctibus redivivus crebra colluctatione lævam illi aurem abruperat, fœdumque indigestæ ac crudæ cicatricis spectaculum apparebat. Igitur à circumstantibus accepti vulneris causam referre jussus, sic exorsus est fari: &c. Hic mos tumulandi mortuos perinde in patria nostra ac apud Tataros, hocce frequens erat tempore, ut testatur Olaf Tryggvass. Saga Mst: apud Amplisl: Rudbeck: pag: 339. de Freyo qui multis annis ante Red: Orbem vixit: vid Chronol: Tab: Celeber: Rudbeckii. Verba historiæ hæc sunt. Madr sa er Freyr heit, hefer verit micils hattar Konger i Sviar, en er han var dauder, var gior ein hæger harla mikil og var þar i lagder likami mikil Freys. En er han var hægsetter, þa var þalat at nocrir mundi fara i hæg hia honom til skemtunar vid han, þui at mannum hafdi han verit mikid harmdæde; en þo han veri vinsæll medan han lifde, þa villdi þo eingan vera hia honum daudan; þui toku sumer þat rad at þeir leru giora dir à hægin og III glugga. Holltu þeir i ein gluggan gulli, annan silfri, en Eyrpeningum i hin þridia og fluttu so þangad þau skat er Sviar gulldu. &c. *Freus Svionum Rex potentissimus & celeberrimus, cum mortuus esset, corpus Ejus in ingenti tumulo, ad hoc excitato, traditur illatum. Porro, cum sepulcrum defunctum teneret, Posteris, quos decessus Regis maxime afficiebat, visum fuit consultum, ut quis ei accederet, & mæstos Relicti manes variis levaret delectamentis. Ast, licet omnibus vivus fuerit charissimus, nemo tamen mortis Ejus & solitudinis consors fieri sustinuit. Unde & id consilium demum placuit, januam tumulo adderent & alias aperturas tres, per quarum unam aureos, alteram argenteos, tertiam æreos ingererent nummos. Et sic per amplissimum Sveciæ imperium collectum vectigal, huic uno inservie-*

serviebat corpori. &c. Eodem modo Finones per cancellas sepulcri S. Henrici, tributa & sacrificia mortuo obtulerunt. vid: descript: Hatunæ p. m. 30. & 31. Nec minus Russos in suis mortuis sepeliendis, eadem movebat superstitio, indicante Gånguhrolfsur Saga c. 3. Þat er first bæn myn s. Kongzdotter, ad hauger sie orpin epter fodur minn, mickel oc vel innan gior oc hær skydgarder umhuerfes haugen, haugerinn skal standa langt burt i eydimork, bera skal þangat gull oc gersemar, oc goda gripe i haugen bia hanum, han skal vera i ollum sinum herkledum oc gyrder suerdi synu, han skal sitia å stoli og skipa koppum hans til beggia henda honum, þeir er fallid hafa. *Id à Te, inquit virgo, primum posco, tumulum ingentem, excelso sepimento munitum, intus vero commodè apparatum, in æternam Patris mei memoriam, condas. Collis autem iste sepulcralis, procul hinc in deserto erigatur, quo aurum & pretiosos Thesauros ferre lubet. Ipse vero Rex, omnibus præsentibus armis, Gladio sit cinctus, & excelsum solium, pugilibus cum illo strenuè mortuis, ab utroque latere assidentibus, teneat.* Cum igitur in tumulum inferendæ essent res, quæ maximè demortuo olim cordi fuerant, age illas breviter conspiciamus. I. Ut accipiter in venationibus adhibitus fuerit, docet Desire Strelngleif in Llodabok c. 10. Tiderel Strengleif c. 1. Hrolfs Gautr: Saga c. 8. &c. Adeò ut sedes semper in humeris domini ipsi esset, ex indicio Hrolf Krakes Sag: c. 24. Ubi etiam de Regis Rolfonis accipitre Håbrok leg: potest c. 25. De Juliani, Walur Julleus/ Elis Saga cap. 48. p m. 105. &c. Itaque tam chara auis Domini manes sua præsentia solari oportuit. II. Sic perdilecti nostris fuere Canes, sagacitate sua & custodia concreditarum memorabiles, ut Wige in Norvegia. Quapropter illis non minus quam III. equo subeundum erat Domini sepulcrum. Hos autem, pro more Scytharum equis strenuis utentium, non potuerunt non nobilissimos alere & ferocissimos, ut patet ex Elis Saga p. 83. 84. & 102. item de equo Balard/ Douns Strengleif. c. 2. & 3. De Kingölu equa & Sadu:f. lla/ Grettla c. 12. & 45. nec non de aliis equis præstantissimis c. 27 51 &c. Sturlaugs S. c. 6. Hrolf Gaut: S. c. 31. Wilhialm Siods S. c. 6. De equo Dussefal Hreggvideri Regis in Gardaricia humanarum vocum intelligente Gånguhrolfs S. c. 1. Quales etiam hodie in quibusdam locis inuenti jactantur. Hinc etiam præsagia ab equis fuere ducta, qualia de suo sumsit dictus Rex. De Germanis Tacitus. *Proprium Gentis equorum quoque præsagia*

gia & monitus experiri. Id observari omninò meretur, si eqvus Dominum ad prælium properantem, vel in ultimò mortis periculo versantem deseruisset, ipsi non fuit integrum, domino in sepulcro adesse. Ganguhrol: Sag: c. 3. à hestenum Dulsefal skal eingenn teca 'af ydar mannum, han skal sialfrader fara huort er han vill. *Nemo tuorum militum equum capiat Dulsefal: ipse sibi alias, ubicunquè velit, prospiciat sortes.* IV. Arma autem (quæ sæpe in genua ponebantur defuncti, Gangukrol: Sag: c. 3.) nec non insigne militare, quod in honorem Aronis in sepulcro extollebatur, satis sunt documento, hunc à fortitudine Gentis nostræ non desciviſſe, & loco summi boni habuiſſe continuo in armis versarier. De ejusmodi vexillis pretiosiſſimis, lege Elis Sag: c. 2. Nifelunga Sag: p. 22. Diderits af Bärn Saga pag. m. 49. & 50. Præterea ephipia & fræna, multa arte, plurimoque auro luxuriantia habuere antiqui, prout habetur in Elis Saga cap. 21. Grettla cap. 22. 26. V. Imo si quid auri opumque fortitudine sua & longinquis expeditionibus sibi comparaſſent, id continuò moribundi, si non omne certe bonam partem in tumulis adponi juſſere, ut haberent vagabundæ umbræ, quo luderent & delectarentur. Ideoque auro in sepulcris ingesto, non minus quam animis defunctorum bene precabantur, sicut Cippus Runicus 144. (sic Amplis: Rudbeck: ordinante) habet. ᚴᚢᚦ· ᛁᛆᛚᛒᛁ· ᛆᚿᛋ· ᚴᛁᛚ· ᛆᚢᚴ· ᛋᛁᛚᚢᚱᛁ· *Servet Deus aurum Ejus & argentum.* Ast, cum tales tumuli non semper ab hostibus eſſent tuti, sæpè cognati superne ædes conabantur exstruere suas, ut inde arcerent male sedulos rimatores. vid: Chron: Norvag. cap. 132. VI. Amici chariſſimi, ægrè se in morte paſſi fuerunt à suis avelli. Eadem pietas virginem Ingigerdam in sepulcrum patris pertraxit, & diu morabatur, in Gangubrolfs Saga c. 3. Fuere hæc monumenta aliquando ex integris saxis & lateribus, aliquando ex firmiori ligno, quercu utpote exstructa. Gangubrolfs Saga c. 3. Haugeren skal vera so sterker gior med mur oc tigul, ad han skal eingen menlker mader vinna: *Tumulus iste sepulcralis tam firmis lateribus erit cameratus, ut ab ullo mortalium everti aut aperiri nunquam poſſit.* Itaq; ob amplam & magnificam structuram Salur (Salar) *Palatia* dicta sunt sepulcra. Herwar: S. c. 6. Et certe talem ædem robore exstructam, variisque divitiis onustam, in celsiſſimo illo & Regali tumulo, juxta Capuam Vestmanniæ reperiri, affirmat antiqua traditio. Is autem Stròbohög / quasi *monticolus totius exercitus vel pro-*

vincia ope aggestus, dicebatur. De quo modo erigendi colles lege Barthol: Antiquit: Danic: lib: 1. cap. 8. legi etiam meretur Cl: Verel: ad Hrolvonis historiam cap. 16. Porro Erka Attilæ Hunnorum Regis uxor in arcis muro Susati urbis sepulta dicitur in Didrets af Bärn Saga pag. m. 66. Idem de Ingreda Ulfa in Ostrogothia (vulgo Ingrid Ulfwa dicta) ob sanctimoniam vitæ inter Divas relata mulieres, legitur, cujus corpus in Templi Wellboo muro illatum, creditur. Sancti quoque Davidis sepulcrum in celebri illo rurali Vestmanniæ templo Munktorp in ipso muro cernitur. Item in magnis montium cavernis & ex ellis rupibus cadavera mortuorum fuisse condita, non diffitentur scriptores antiqui, vid: Twegga, Elffanda Strengleif in Stodabok. Præterea arbores, imprimis longævа quercus, sepulcrum suis radicibus & monumentum patulis suis ramis non spernendum, aliquando fecisse certum est. Neque id prætereundum duco, cum Rex aliquis, in Cives suos maximæ benignitatis & gratiæ mortuus esset, & illi de Ejus sepultura non convenirent, in partes varias sectus est, ut una in hac, altera in alia provincia sepeliri posset. Sic de Halfdano Svarte historia Ejus c 9. p. m. 14. Sua mikit gerdo menn ser um hann, at þá er þat spurþiz at han var dúrr à Hringarijke, ok var þar til grafar ætlat, þa foro Rijkissmen af Raumarike ok af Vestfolld oc Hedmork ok beidduz aller at hafa lijkit med ser, ok heyga i sinu fylki, ok þotti þat vera ærwænt at þeir er næþi. En þeir sættuz sua at likinu var skipt i fiora staþi, ok var haufuþit lagit i haug at steini à Hringarike; enn hverer flutto heim sine luta ok heygþo, ok ero þat allt kallaþer Hâlfdanar haugar. *Tantum sibi de hoc Rege promiserunt homines, ut, cum exstinctum corpus ad Hringariciam, ibi terra tradendum, delatum esset; Legati ex Romaricia, Vestfollda & Hedemorka Regnis accederent, quisque cadaver mortui, in sua ut sepeliretur provincia, secum ferre gestiens; istius incolis, qui hoc impetrare potuerunt, felicem promittentes annonam. Demum inter illos conventum est, Regis corpus in quatuor dividerent partes; quarum prima, caput utpote, ad Steniam Hringariciæ tumulo illatum est. Quisque vero ceterorum assignatam secum duxerat partem, ut eandem in sua conderet regione. Unde & hi colles, sepulcra Haldani à posteris nuncupati sunt.* Vix multis nunc attinet differere, utrum consuetudo humandi an cremandi corpora prærogativæ ætatis polleat; In quod negotium multa congessit non contemnenda, Nob: Reenh: ad Ol: Trygwass: histo:

lhisto: Id vero tenendum, tantum abesse ut cum Thom: Bartholino Antiq: Danic: per Odinum recentiorem ex Scythis illis circa Pontum Euxinum incolentibus cremationis ritum in nostram patriam illatum, ut potius illam primum in toto terrarum orbe apud nostros increbuisse & inde ad reliquos promanasse agnoscamus. Profecto in tumulis ætate sua non longè a Diluvio recedentibus, carbones cum cinere in urnis inventos fidem egregie fecerat Celeb: Ol. Rudbeck: Quin corporum sepultura Orientalibus magis recepta erat, ut ex Justino aliisq; probat Kirchm: de Fun: l. 1. p. 14. Ideoq; cum isto recentiore Odino in nostrã patriam intrasse, magis credibile est, cum secundus ab Odino Freus Sueciæ, nec non Daner Mikileti Daniæ Rex, illo se more condere voluerint primi, ut testatur Snorro. Qvapropter non frustra cum aliis fatetur, multa egregia Odini antiquioris facta juniori esse attributa. Ut cremandi actum cum suis momentis non paucis prætercam; urna eodem loco quo pyra ardebat vel paruo abhinc spacio in lapidum corona, quæ ejus altitudinem æquaret, deponebatur. Ne autem terra adgesta urnam opprimeret sanctosque manes turbaret lapide uno vel pluribus planis, tanquam muro, gyrum illum firmiter muniebant: firmiora ducentes illa esse mortuorum receptacula, quam si argenteis æreis vel cypressinis includerentur arcis. Tumulus deinceps erigebatur, ita ut altitudo ejus sepulti dignitatem & Majestatem pristinam admoneret. Saxis denique pedem collis circumdabant, vel Ejus cacumen lateraque exornabant, ut in Tabulis Atlanticis videre est. Hasce lapidum structuras antiqui Broar nominant. Sättia broo effter en/ *Monumentum in memoriam sepulti condere*, etiam in cippis Runicis obvium. Ejusmodi lapidum ordines vulgus hodiernus Jättebroar & Ättebroar quasi *familiarum sepulchra* appellat. Licet non diffitear, hanc formulam, sæpe *pontes conterminos*, defuncti, cum in vivis esset, operâ exstructos indicare. Quævis autem familia suis inferebatur sepulcris, quæ alio etiam nomine Ättehagar nuncupabantur: Quarum magnitudo 7 pedes longitudine, 3 vero latitudine ad minimum æquaret. vid: Ol: Petri Chron: p. m. 36. Tres ejusmodi saxorum ordinationes adpingi curavimus, quarum prioris exemplum ad Copingiam urbem & quantum ex atra humo colligere potui, ætate ad 1800. annos assurgit. Alterius documentum est tumuli cujusdam facies, in Frostad/ non procul à prædicta urbe: In cujus subjecto illo pago, etiam præter alios lapidum ponendorum modos, inveni peculiarem, quo

magnitudinem demortui eximiam, ut vulgo etiam tradebatur, voluere deſignatam Majores noſtri. Ideoq; in illo (*a a*) eſt pars, qua tumulus altius ſupra vicinum ſolum ſe elevat; (*b*) caput, (*c d*) pedes, (*e*) umbilicum defuncti exprimi creditur. A capite (*b*) ad aperturam crurum (*f*), ſunt viginti quatnor paſſus; quæ ſane longitudo non hominem ſed Gigantem intendit vaſtiſſimum.

Neque id obſervatu indignum putaverim, non ſemper ad vias publicas, ſed ad litora & ripas amnium, antiquorum ſepulcra fuiſſe erecta, quod ex innumeris hiſtoriarum obſeruauimus locis. Hujus rei exempla adhuc variis in patria noſtra locis monſtrantur: & ſi certum poſcas, non aliud dabo, quam quod hiſce oculis aliquoties uſurpavi, & in alio pago præfatæ urbis Wijſtad dicto, inſignibus & peran-

perantiquis tumulis, ad præterfluentem profundi alvei fluvium positis, sui multam excitat venerationem & admirationem. Monomachiæ quoque ad aquas insignes fiebant, ut antea monui. Nimirum huic elemento singularem expiandi vim inesse arbitrabantur. Quare homines quoque victimis destinati, prius in fonte Odini essent abluendi & suffocandi, quam aræ Numinis imponerentur. Siquidem ab aqua originem se ducere, ita etiam post mortem ad illam corpora colligi, decrevere Scythæ. Hinc Odini de sepultura lex, in Ynglinga Saga sive Heimskringlu cap. 8. profluxisse videtur. Enn oskuna bera ut à siæ edur grafa nidur i jorþ. *Crematorum cinis & reliquiæ, vel in aquis mergantur, vel terræ tradantur.*

De erectis ad tumulos mortuorum lapidibus, (Bautasteinar) memoriam defuncti servantibus, habet Cl. Bartholin: Antiq: Dan: l. 1. c. 8. alii. Quorum copiam longè majorem quam credi potest Doctiss: Bureus, hujus seculi non inficiandum decus Verelius, & demum Ampliss. & Celeberri: Hadorfii sedulitas nobis conservavit & ab interitu vindicavit. Causa vero quæ ejusmodi cippos protulit, satis omnium ore est decantata *Memoria Defuncti*: Verum aliam etiam existimo majoris momenti latere, scil: ut hisce monumentis, tanquam vitæ benè actæ certissimis & æternis suffragiis animæ apud inferos commendarentur. Unde ejusmodi monumenta & statuas *Inferorum donaria* apud Lycophronem in Cassandra p. m. 64. vers: 884. appellari invenio, quæ in Atlantis solitudine in Mopsi Argonautæ memoriam erecta erant.

Aron settist upp. pag. 34.) Mortuorum erectiones aut resurrectiones adeò firmiter credidit antiquitas, ut nullum plane à se alienatum censeret, nisi gemina (ut ita dicam) morte defunctum: quemadmodum luculentissime ex Glameri, diu diversa mala perpetrantis, tandemque à Grettero occisi spectro, apud Grettlam cap. 33. innotescit. Certe quod de congressione Gretteri cum Kari corpore, ad suarum opum defensionem se erigente refert, nostri auctoris fidem stabilitum it. verba hæc sunt cap. 16. Byr Gretter sig þa i haugin: var þar myrt og þeygi þefgott. Leitazt han þar firi huersu hattad var. Han fan þar hestbeni, han fan þar stolbrudi og sa at madr sat à stoli, sa han þar fe mikit i gulle og silfre. Gretter tok þat fe allt og bar til festi: er han geck utar epter hauginum var gripit til hans, helldr sterkliga: let han þa laust feit, og sneriz i mote. Tokuzt þeir obyrmiliga, geck nu upp allt þat er firi vars

 sotte

sotte haugbuin med kappe. Grettr for undan lenge og Þar komer at Gretter ser at hannm munne ecke giora athlifazt vid. Sparer nu huergi annan. Færazt Þeir nu Þangat er mest voru hestabeinen. Kiptuzt Þeir Þar um leingi, og foro ymser à kne, en suo lauk at haugbuin fell à bak apter, og vard af Þui dykur mikil. . . - Grettr bra Þa suerdinu Jokulsnaut, og hio a halsin suo afrok haufdit, og sette Þad vid Þionappana. *Gretterus itaque se in tumulum immersit; ubi multæ tenebræ ingensque fœtor ipsum circumstabant. Unde huc illucque oberrans, equina ossa & mox solium egregie exornatum, & in eo virum considentem, nec non permultum auri & argenti invenit. Hasce opes undique conquisitas ad os speluncæ congeßit; sed evasurus, fortiter retractus est, ideoque omißis ceteris rebus omnibus, obviam spectro proceßit. Sic absque omni misericordia pugnatum est, adeò ut quidquid occurrebat continuò corrueret. Ast spectro, omnes vires in eum oppugnandum intendente, gradum retulit Gretterus, quousque sibi nullatenus nisi per vim regreßum dari videret. Quapropter utrinque denuo totis animis concursum est. Sed equina ossa illos titubantes in genua, & mox spectrum supinum, in casum dabant. Igitur Gretterus stricto gladio, Jokulsnaut dicto, caput alterius præcidit, & natibus ejus apposuit.* Quod isti sepulcrorum incolæ Haugbuar fuerint dicti, vide Verel: ad Hervo: hist: p. 82. Nec plebeculæ nostræ animis plane adhuc se remisit illa inveterata opinio, qua nisi defunctis per omnia satisfactum esset, manes inquietari censebatur. Nec opus est ut semper ejusmodi spectra oculorum mentisque erroribus imputemus, cum constet vel ex veneficarum variis confessionibus μυριοτέχνην Diabolum suis ludibriis in hominis speciem ligna & palos formasse & huc illucque movisse. Sed hanc controversiam arduam satisque multorum opinionibus vexatam in medium relinquamus, dummodo nullus nostri auctori, labem dubiæ fidei immeritam, propter hujus ævi credulitatem, impingat. Merito potius conquerimur cum sui seculi miraculo Scaligero Exercit. 23. *Optima ac subtilißima quaque rerum, aut fugiunt sensum aut fallunt.*

Saxe. p. 44.) gladium illum, qui nomine Sax veniebat, longum fuisse & latum satis liquet. Quare Gretterus simili gladio vehementissimos dedisse ictus dicitur cap. 17. 19. &c. historiæ Ejus; quanquam cum hasta Krokaspiut pungeret sive feriret. ibid: Nihilominus fateor hisce ensibus etiam pungi potuisse, Ulfs Uggasons Saga p. m. 21. & 23. siquidem nomen Hefftesaxar sortiti sunt, in Grett-

Gretla cap. 16. De gladio Eckfax legi potest Olderers af Bärn Saga p. m. 51.

Kuollde. p. 35.) Infamiæ nota ipsi olim semper inurebatur, qui noctu quem occidebat. Vilf Vggas: Saga p. m. 22. Torsteins Saga c. 7. & 25: &c. &c..

Hoggva han a haug: Arons. p. 36.) Manes mortuorum non modo inimicorum sed etiam amicorum sanguine melius componi credidere veteres. Unde etiam olim uxor ad mariti sepulcrum mactata. Alex: ab Alexand:: p. m. 310. Idem de Achille legimus, non alterius quam Polyxenæ Regiæ Trojanorum Virginis sanguine expiato.

CAP. VII.

Smalönd. pag. 38.) Hæc Smalandia à nostro Gothia differtiis verbis nominatur, p. 71. 73. &c. & quo magis à reliqua Gothia vetustiori distingveretur, RidGothiæ, quasi *Gothorum, cæsis adustisque silvis parata, terra*, nomen accepit; prout perspicuis rationibus assertum ivit Clar: Verel: ad Herwara Saga c. 10. Sed ita ut certioribus documentis & plenioribus rationibus se non gravare accessurum promitteret. p. 124. Ideoque nuper exsurgebat ex Dania Vir. Clar: Thom: Bartholinus, qui in Antiquit: Danicis l. 2. c. 7. p. 394. adducto nimirum Olai Trygessonii historiæ loco; ingentem vindicatæ Juthis RidGothiæ triumphum postulat sed ingratiis. Ita enim istud fragmentum omnium rerum seriem pervertit, ut in hoc minus ipsi fidem addere queamus. Ex Bartholiniana versione & interpretatione ita Ejus nominata pag'na habet:: *Biorno ferreum latus accepit regnum Upsalense, Sueciam totam, & utramque Gothiam omnesque eo adjacentes terras: Sigvardus Serpentini oculi obtinuit Ey-Gothiam & omnes insulas Scaniam & Hallandiam. Hitsferkô cesserunt Ridgothia & Vandalia.* Verum enimvero, ut Regnerus Lodebrogh non Daniæ sed Seciæ Rex fuit; per totum Septentrionem latissime imperans; omnibus historiis nostris & Norvagicis affirmantibus; ita recte quidem, primogenito in distributione imperii Sueoniam universam & utramque Gothiam & potestatem in reliquos eminentiorem attribuit. Præterea alteri Ey-Gothiam h. e. Gothlandiam omnesque insulas h. e. Daniam Juthiamque non male adsignavit

Mss

Mſſ. illud à Bartholino citatum. Tertius autem ſecundum idem; in poſſeſſionem Vindaliam & Rid.Gothiam accepit; adeò ut jam æquius Smolandiam quam Juthiam, utpote ſuperius ſub nomine inſularum deſignatam, intelligere poſſes. Niſi fide digniſſimorum Scriptorum unanimis conſenſus tertio filio Ruſſiam adſcriberet. Quapropter iſte locus vel eſt turbatus & mutilatus, vel ſaltem hoc minime, quod Bartholinus, intendit. Nimirum ſi veritati ſuus honos conſtet, illa Rid-Gothia juxta utramque Gothiam ponenda, atque ſic per Vindaliam, non alia terra quam Finlandiæ pars cum adjecta Ruſſia interpretanda eſſet. Quidquid igitur ſit, nequidquam ex Rid-Gothiæ nomine Smolandiam noſtram exturbat, neque iſtud adductum fragmen: neque Snorronis locus, à Beat: Verelio commode p. 122. explanatus; in quo ab improba ſanè manu illa verba, þat heiter nu Jotland er þa var kallad Reid Gotaland, ſunt illata.

Vætt, p. 41.) pondus quodlibet, de quo vocabulo videri poteſt Cl: Verelius ad Herwa: Saga p. 158. hinc uſitatum hodiernum Litet wetta h. e. *vile ſive parvi ponderis.* af liten wicht.

Fler af honom belg. p. 43.) Vitæ genere moribus & animi ſtoliditate non diſſimilis noſtro eſt Polyphemus apud Homer: Odyſſ: 1. vix niſi eruto oculo domitus: illum mactati capri ſpolio indutus decepit Egillus; Hunc autem Ulyxes ſub capri eximii villoſo pectore latens, uimineque alligatus fefellit. Hinc non poteſt non magis conſtare, nimirum Ulyſſem minimè in interno ſed externo oberraſſe mare, adeoque ad noſtrorum Gigantum litora applicuiſſe, quod pag. 113. aſſeruimus. De cetero hujus Egilli Ulyxisque polyphemos hoſce debellantium hiſtoriæ, adeò multis diſcrepant momentis rebusque circumſtantibus, ut nemo niſi annalibus Arctois ſumme injurius, hoc quidquid eſt rei geſtæ, ab Homero eſſe mutatum effutiat.

Brinbara, p. 44.) Hujus inſtrumenti bellici formam ex deſcriptione antiqui codicis adornavit Cl: Bartholinus Antiq: Danic: p. 364. in hunc modum.

Nomen autem hoc telum à Brijn *Lorica* & Bara *haſta*, quaſi *ad quævis corporis munimenta effringenda* factum, accepit.

So

So mikid sticke, ad eira mader &c. p. 45.) magnitudo Gigantis hic facile confici potest, præsertim si cogitaverimus adeo amplam fuisse brachii præcisi quintam vel sextam partem, ut vix à viro humi elevari posset.

Duerg. p. 46.) Pygmeos olim complures fuisse & quidem singularem gentem nostræ orbis constituisse, hisce docet Ynglinga S. c. 1. I Sui þioþ þar ero marglkonar þioþir, og magar tungur þat eru Rijsar ok þar eru Dwergar: &c. *In Suecia varia sunt Gentes diversa lingua; illam Gigantes illam quoque pygmæi tenent.* Horum meminere Saxo & Ol. Magnus. Sed Olaus Petri Concionator & Secretarius Gloriosiss: Memor: Gustavi Primi, ita de illis subtiliter disserit in Chronicis Mss. Af hwilka man ännu weet tala om Dwergehatear. Theßa Dwergar skrifwas i rîm och wîsor hafwa warit små / ty dhe hafwa haft liten macht / dock stoor listigheet. The sefjas och hafwa bedt i Bårg; ded är / dhe hafwa wål förwarat sig / så att ingen kunde göra dhem nogot ont. *Hinc celebres communi verbo circumferuntur isti Duergici piles: In carminibus & cantilenis parui & exigui dicuntur, cum minus verbis quam calliditate pollerent: Propterea montes incoluisse dicebantur, quod ab omnium injuriis & inuasione tuti essent.* Verum hi Duergi Gens variarum artium gnara, præsertim vero in metallis eruendis, excoquendis & elaborandis satis sedula: consulatur Sagan af Hiedine og Hogna cap. 1. unde etiam Herdwergar appellantur. Quapropter & non adeò ob metum Gigantum illis montium domicilia tribuebantur. Præterea isti vix nostris hominibus breviores fuere, sed monstrosa Gigantum magnitudo eorum viros tanquam pueros & infantes suos despexit. Ast isti non suis modo artibus, sed & magicis stratagematibus & dolis immanes & vecordes animas oppugnabat.

CAP. VIII.

Aulkurander. p. 48) Gigantum & reliquorum septentrionalium gentium nomina pleraque eloquio semper fuere difficilia & dura. Hoc autem nomen ex duobus compositum cernitur, Assur nimirum & Rauder; illud Edda Mythol. 7. hoc Fragm: Runic. linea ultima adhibet. Unde apparet à more antiquo haud fuisse alienum, bina nomina propria in appellationibus copulare, quod hodie præsertim in Germania obtinet.

Kula p. 48.) Idem nomen in lapide Runico Templi Stregnensis occurrit. ᚢᛁᛮᛁᛚᛒᚱ • ᛆᚢᚴ • ᚴᚢᛚᛆ • ᛑᛆᚢᛁ • *Vibielbus & kula Danus.*

Leader allar, p. 48.) Regionum, quæ Regi Gigantum paruere, præcipua fuit Jotunheimia, strictè accepto vocabulo. Præterea ipsi sæpius Smamelgaland *Dactylorum vel Nanorum*, & Geirodargard *Geirodi regnum*, fuere obnoxia, de quibus nobiles extant loci in Samsonar Fagras Saga c. 16. & 21. Geirodargardæ meminit etiam Edda Mythol: 57. Orwar Odds Saga c. 30. Herwars Saga c. 20. &c. Proxima fuit etiam Qwenland *Fæminarum sive Amazonum terra*; de qua sic Frag: hist: Ol. Trygvassonii. um fundin Noregur. Forniotur hefer Konger heitit, han red firi Jotlandi, er kallad er Finland i Kuenland, bad er firi austan hafsbotn, þan er genger motz vid Gandvik, þat kollum ver Helzingabotn. *Forniotur Rex fuit Jotlandiæ, quæ & Finlandia in Fæminarum terra, juxta pontum. (* Helsingabotn *) cui Mare album sese objicit, nuncupatur.* & Adam: Brem: de situ Daniæ p. m. 15. *Circa hæc litora Baltici maris ferunt esse Amazonas, quod nunc terra Fæminarum dicitur.* Certe in eodem septentrionis tractu, Herodotus Issedonum Uxores Amazonas fortissimas ponit. Melp: lib: 4. p. 233.

Tafl, p. 48.) Hujus abaci, in quibus latrunculis ludebatur, varia fuere genera, pro forma & habitu diverso. Skaftaffel sive Wartaffel / diuersa nomina, sed vix in re discrepantia agnoscimus, ex Florentz oc Blandsaffra Saga p. m. 62. v. 969.

Tw ma wel wera en goder man /
Will tw leka Skaptaffwel sagde han.

conferatur versus 894. p. m. 58. Hinc paulullum mutata detortaque voce, formauere cum nostri, in Wilhialmer St: dz S. c. 3. tum exteri, suum Stacktaffel / quem *ludum Schacci um* exinde nominare placuit nonnullis. Erat & Hnefataffel in Fridþiofs Fråknes Saga c. 5. Alterius & quidem majoris generis fuit Hellataffel / ut patet ex Grettla cap. 64. Huic autem aleæ ita dediti fuere Majores, ut bona, omnia & quidem ipsam vitam eidem subjicerent. Hoc suo exemplo Rex Richaredus cum ignota muliere ludens, nec non filius Ejus Vilhialmus cum Gigante certans, clare ostendunt, in Willhialmer Stodz Saga c. 3 4 5. & 6. Item egregius est testis Fredþiof Fråknes Saga c. 3. & eruditione incomparabilis Cl. Rudbeckii Atlanti: To. 1. p. 651. Hinc etiam illa instrumenta tanquam Numinibus chara, in Deorum templis suspensa leguntur in

Siur-

Sturl: S: c. 17. Nec non Dominis Lukani h. e. Saturni montis in custodia fuisse, indicat auctor noster c. 9. Porro nulli accidat mirum tam amplum & magnificum in nostro Septentrione fuisse Latrunculorum ludum, cum etiam Arctoæ genti primam debeat originem; Si enim fides Platoni, cui semper maxima fuit, Theut alearum primus exstitit inuentor. Fuisse autem hunc Theut eundem cum Thorone siue Thuistone, quem Tacitus Germanis nostris assignat, adeoque verè Svecum, eruditè docet nominatum Docti orbis Sydus in Atlantica Tom. 1. p. 733.

Horn, p. 48.) Binos præcipuos usus cornua apud veteres præstitere, quorum primus fuit ad potandum, alter ad convocandum vel milites ad prælium vel conuiuas ad nuptias: Sicut etiam aperte apud nostrum pag. 61. innuitur. Quam miris figuris multoque precio excolebantur, ex Clariss: Vormii dissertatione de Cornu Aureo, & Arnkiels Cimbrische Heiden Religion haberi potest. Etenim Deorum effigies atque memorias sæpius exprimebant, quod Frag: Runicum de Hialmaro & Ramero fol: m. 7. expressis indicat verbis. ᛁᛏ. ᚼᛘᛁᚾᛏᚱ. ᚼᚢᚱᚿ. ᚼ. ᚦᚾᛁᚱ. ᚢᚼᚱᚢ. ᛘᛁᚿᚦᚱ. ᚼᛘ. ᚱᚼᚢᚦᚼ. ᚠᚢᛚᛚᛁ. ᛏᛁᛚ. ᚦᚼᚱ. ᚼᚦᛁᚼᚿ. ᚠᚱᚾᛁ. ᚢᛁᚱᚦᛁᚿ. *Præstantißimum cornu, undique variis, ex splendißimo auro characteribus in honorem Thoronis, Odini & Frey, exsculptum.* Unde etiam ejusmodi cornua Deorum, credebantur futura prædicere posse, ut prædicat Rolfs Gautrefs Son: S. cap. 31. &c. Nihilominus illa tam egregia pugnandi & conuiuiarum instrumenta, in Deorum Fanis fuisse posita, multis & præclaris verbis indicat auctor Sturlaugi historiæ, de Uricornu (Urarhornet) in Biarmiæ templo reservato, cap. 18. Unde & constat Urorum cornua, hisce poculis præbuisse materiem: Quod & indicat Cæsar lib. 6. de bello Gall: *Urorum cornua studiose conquisita ab labris argento circumcludunt, atque in amplissimis epulis pro poculis utuntur.* Copiam vero Urorum maximam non modo Hercynia silua, sed etiam nostra nemora alebant. Nam in Norvegia fuisse referunt Chronicæ Norvag: & in Biarmia Sturlaugs Saga c. 22. Imo vox ipsa debet originem nostræ patriæ, ubi ejusmodi tauri, ut olim ita & hodie Urar / Uroxar & Urnót nominantur. Fons vocis in Ur sive Yr *insanus*, latet. Hinc Urra *gravi impetu circumagi*; & quæ sunt alia.

Gullbringer, p. 48.) Non annulum olim minorem digito tantum inferendum, [prout hodie vulgo dicitur, & olim præsertim

Fingergull digiti aurum nominabatur] expressit hæc vox, sed armillam brachiis maximè imponendum, ut egregiis multorum testimoniis Nobiliss. Thorstani historiæ editor ad cap. 5. obseruauit.

Hiet eg à Þòr, p. 49.) Hic nullum Deum sed Regem Upsalensem agnoscimus; nam Regibus Deorum nomina indidere Scalldi Poëtæ nostri, ut liquet ex Edda fenningar ad vocem Lofe. Ideoque si Rex judicus interesset & oppressos è jugo liberaret, continuò Thoro, si perageret sacrificia & alioquin bella gereret, Othinus, vocabatur: Quemadmodum docet Atlantica & nos ex hac colligere possumus historia.

Hafer p. 49.) Cum hoc animal per illas terras in magno precio haberetur, non mirum si nihil aliud quam caprum Thoroni offerret. Ceterum Thoro sacrificium hirci amavit; quod in illa pecude imago solis elucescere credebatur.

Hun er alin legri, &c p. 49.) hæc esse mens videtur Reginæ; Puella hæc cum nasceretur, magna mihi visa est, ut etiam facile persuaderer, crescente ætate, vix mihi cessuram magnitudine: At, cum per multos assurexerit annos, illam omnium nostræ regionis fœminarum minimam esse comperior, ut jam educata minor fermè se nata videatur. Alias locus hic indicare videtur Gothos ex Asia in Septentrionem revertentes, ceteris Scandiæ incolis fuisse multò minores; Scili. quorum natura per varias generationes abiit in Ejus gentis, apud quam commorabantur. Per matrimonia enim populorum facta est unio, docentibus historiis, Katle Hængs Saga c. 1. Herwa: Saga c. 1. &c.

Heimsbrogd, p. 49.) Hic amplissimus esset differendi locus, de variis nostræ gentis scientiis & artibus quibus imbuebantur, non modo domestici sed etiam exteri. Verum in eam rem quæcunque congesseram, propter temporis quo arcte circumscribor, angustias, excludere cogor. Id solummodo observandum, Thoronem antiquum fuisse illorum auctorem & magistrum. Qui Thor vetustior inflexa voce Theut nominabatur, ut egregie aperit Philo Byblius, qui sua deprompsit ex antiquissimo Phænicum Scriptore Sanchoniatone. Ἀπὸ Μισὼρ Τάαυτος, ὃς εὗρε τὴν τῶν πρώτων στοιχείων γραφὴν, ὃν Αἰγύπτιοι μὲν Θωὼρ, Ἀλεξανδρεῖς δὲ Θωὺθ, Ἕλληνες δὲ Ἑρμῆν ἐκάλεσαν. *A Misore genitus est Taautus, qui primorum elementorum Scripturam invenit, quem Ægyptii TOOR, Alexandrini Thout, & Græci Hermen appellarunt.* Nihil opus est, ut loco Θωὼρ *Toor* restituatur.

matur cum Bocharto Can: l. 1. c. 42. p. m. *662*. Θωὼτ *Toot*, cum vocem hîc Regis noſtri integram & minus apud antiquiſſimos corruptam habeamus. Quomodo ad Ægyptum peruenerit noſter *Toor* ſive *Theut*, Regemque Thamum informarit, monſtrat Socrates in Phœdro Platonis. Hic Zoroaſtris (Þoroaſer *Thoro Deus*) vocabulo apud Bactrianos, quorum regnum condebant Scythæ, apud Juſtin: l. 2. c. 1. florebat magnis artibus inſignis, & Nino æqualis, ut habet idem Juſti: l. 1. c. 1. Quem Aſtronomiæ & Phyſices ſcientem facit Plin: lib: 30. c. 1.

Fluga, p. 50) Mihi nunquam perſuaſum eſt, quod diaboli ope homines in animalia migrarint: At quin aliis ſpeciebus & imaginibus objectas res induere queat verſipellis ille, vix negare ſuſtineo. Ita enim frequentior hujus rei mentio in noſtris antiquis inijcitur hiſtoriis, Kolo in infinitas formas Torſt: Saga c. 3. Buſla in caniculam &c. Herauds ec Boſa Saga c. 13. transformata, &c. legitur. Unde Odinus in variis ludebat non minus quam Protheus formis, & Ægerus in Gangubrolfs Saga c. 2.

Skickiu þa ſem ey merti ellder granda, p. 51.) per Skickiu *stolam* (Kåpa) transferre placuit, cum indumentum fuerit muliebre, clarè indicante Samſonar Fag: Saga c 24. Qualis autem fuerit hæc ſtola, quæ etiam igne erat inviolabilis, facile non percipio. Certe Hierocles tradit Brachmanni cujusdam veſtes in India, ita confectas fuiſſe ut igne non conſumi poſſent. Nec non indumentum ephippii Vilhialmi Stcds ejusdem fuiſſe naturæ deprehendimus ex capite hiſtoriæ Ejus 6. Etiam Orwar Odds Saga cap. 13. ſic agit de inducio, quod Irlandiæ Regis filia Orvar-Oddo conficiebat. Hun ſuarar, þig ſkal alldrei kala, huorke a ſio nie lande i ſkirtu þeirre, þig ſkal ei ſund mæda og ei elldur granda, og ei ſkal þig hungur ſækia og ei jarn bita. *Reſpondit virgo Tibi equidem nihil in hoc inducio, nec mari nec terra oberit. Præterea ſi aquis immoreris, ignem pertranſeas, ſi famis Te vexet aut ferrum petat, nihilominus ſalvus & incolumis manebis.*

CAP. IX.

Under diupinn, p. 51.) Geminas antiquos de Inferis habuiſſe ſententias, certum eſt. Prior peculiarem orbis conſtituebat locum, quem ab ultimis Mundi cardinibus, tenebrarum incubantium

mole, nec non incolis ceu umbris lente errantibus, vel profundo sopore obsessis, descripsere. Prout omnium clarissimè in Atlanticis demonstratum est. Posteriori vero sensu Inferorum nomine veniebant illa loca, quæ animas à corpore disjunctas recipere credebantur, quæ sive subterranea sive cœlestia essent, nihilominus à nostri orbis facie, moribus & legibus haud multo dissimilia judicabantur. Et hoc quidem nostri sapientes confinxisse videntur in solatium eorum, si qui innocentes plecterentur, & ut fortes viri majoribus animis prælium inirent, nec sibi ex morte quidquam timerent. Quapropter hæ distinctiones infernalium regionum, licet in multis auctoribus rite observentur, nihilominus intelligimus aliquando esse confusas, ut in hac nostra, ubi Arinneviæ iter ad Upsalam institutum, ab immersione Ejus in Charybdi, & ab inexplicabilibus tenebris, poëticâ licentiâ extollitur; Huic a. integrum est quavis ratione difficultatem operum intendere & ab aliis rebus Majestatem ac habitum accommodare. Evenit enim sæpe ut Monachi & alii rerum nostrarum gnari historici, integros versus ex Scalldis in prosam translatos, retinuerint.

Kong mirkrana, p. 51.) ita Odinum appellat, quod regno totius Septentrionis, hyemalibus tenebris densato, potiretur. Idem ex sui Regni asperrimis montibus, sub hoc charactere Mar-Konger Helwitis Konge / in Fiortunda dessur Malrunastafar / dicitur.

Eiterdricker, p. 51.) Quo major scelerum horror animis credulæ infunderetur plebis, quælibet Inferorum penetralia veneno & toxico plena, asserebant Gentiles Theologi. De Templo Biarmensium, Thoroni, Odino, Friggæ & Freyæ sacro, sic agit Sturlaugs Saga c. 18. þa sau þeir firi innan þrofkulldinn var grof full af eitri, og þar næst flæ ein, og felld i hana snidill egg alt at ofan. *Inter Templi limina fossam veneno repletam reperiebat, ex qua canalis quidam eminebat, per quem serpentum ova supernè in fossam cecidere.* Confer Voluſp: verſ: 36. de Naſtrondum. Similia de cornu Vrarhorner inter Thoronis delicias in mensa posito venenoque repleto, habet eadem Sturl: S: ibid: Quod vero Arinnevia incolumis noxium exsiccare potuerit poculum, ex consuetudine Septentrionalium, qui sæpe se ejusmodi assuevere venenatis potionibus, colligere possumus. Cujus rei præclarum habemus documentum in Wolsunga Saga c. 7. Sigmunder var so mikil firi sier, ad han matti eta eyter, so han

so han skadadi ecke. *Sigmundus tanta arte industriaque pollebat, ut venenum exhaurire, ne noceret, posset.* Sic Mitridates Ponti Rex, haud dubiè origine moribusque Scytha, nullo toxico licet vehementissimo lœdi potuit.

Lucanus fiall, p. 52.) Situs hujus montis dubius quidem, quem tamen in ultimo septentrione constituere, tutum erit. Nomen ut auguror sortitus à Lofe celebri illo ultimæ Arctoæ plagæ (sive Biarmiæ) Rege, qui in montibus hisce olim domicilium tenuit, & nomine Vegarda-Lofe satis in scriptis antiquis innotescit. Qui sequenti tempore ab Ejus regionis incolis pro Deo colebatur, ut indicat Descriptio Norvegiæ, Islandiæ & Gronlandiæ: Quæ inter numina Lapponum numerat Mersch / Libsig / & Vaartelog. Sententiæ huic robur addunt Gorgones istæ tres, hujus montis incolæ, quarum patriam non aliam quam Biarmiam, celebre olim Scandinaviæ regnum constituit Ampl. Rudbeck. Atl. T. 2. p. 561.

III. Konor, p. 52.) De ejusmodi Hyperboreorum montium incolis, legi potest Orwar-Odds Saga cap. 8. &c. & historiæ aliæ. Unde & Alffonor / *Alpium mulieres* nuncupantur & ab admiranda pulchritudine sæpius in historiis laudantur Gutamars Lod. cap. 18. Wilkinas. Sto. S. c. 6. &c.

Gler, p. 53.) Varia quidem singulari artificio incisa specula hodiè sæpius jactantur, verum vix pro voluntate Dominorum aliis hominibus cæcitatem, aliis monstrosam magnitudinem imponere possunt; nisi incantationibus ludibria magica adjecerint. Igitur si quis male sedulus fidem nostro auctori, propter ejusmodi antiqui ævi ostenta demere velit, ipsum ad Medusæ caput intuendum remitto. De speculis talibus, deperditis legi potest Celius Rhodig. Lect. Antiq. l. 5. c. 13.

Odin, p. 54.) Non alius est noster de hoc Odino sensus, quam qui de Thorone fuit p. 148.

CAP. X.

Sa skal Konger vera, p. 55.) Communi quidem consuetudine apud nostros jus succedendi penes primogenitum erat, quemadmodum Neptunus antiquissimus noster Rex constituerat. Verum aliquando animi corporisque dotes, minorem natu ad Regiæ majestatis fastigium evehebat, ut Rolvonem Gauterici filium in Ejus histo-

historiæ cap. 16. Nam ut species corporis Gothis impense complacuerat ex Hrolf Krakes Saga c. 18. discimus, ubi sic loquitur. Þad eru log Þeirra Gauranna ad Þar er stefnt fiolment mot og stefndt þangad ollum Gautum, ein stòr stoll er settur ai motid, so sitia meiga i rumlega tveir menn, enn sai skal Konger wera er Þad rum filler. *Hæc Gothorum est consuetudo, convocato ex tota Gothia populo, solium tantæ magnitudinis adponitur, quod duos mediocris staturæ homines recipere potest. Is vero Regiam accipit dignitatem, qui solus illud magnitudine sua replere potest.* Aliquando si fratres de regno inter se certantes viribus & opibus æquales essent, tum non adeò forti, quam Hymenæi favori & matrimonio potiori, commissum est judicium, haud immeritò, cum Regni Regisque haud minima felicitas & salus sita sit in Reginæ industria & prudentia. Ceterum quam sancte auspicia dignitatis suæ in ejusmodi matrimonio talibus Regibus servanda esset, non aliunde melius, quam ex Samsonar Fagras Saga cap. 16. de Gudmundo Elysiorum Camporum rege, haurimus.

Lifgros, p. 58.) Miraculi instar est & fidem superat, ista Iœsæ manus curatio. Verum si consideremus magiæ tantopere à nostris amatæ vim & efficaciam, utique nostrum à falsi crimine liberemus: Quid Medea Scythica mulier suis incantationibus suisque herbis in revocando ad juventam Æsone peregerit, notum est apud poëtas Græcos; de qua sic egregiè canit Naso. l. 7. Metam:

> - - - - - *stricto Medea recludit*
> *Ense senis jugulum, veteremque exire cruorem*
> *Passa, replet succis, quos postquam combibit Æson,*
> *Aut ore acceptos, aut vulnere; barba comaque*
> *Canitie posita nigrum rapuere colorem &c. &c.*

Ceterum non adeò fortè caput totum hoc magiæ imputemus, quin multa rerum magnitismis & convenientiis, multa Nostrorum in herbis præparandis admiscendisque singulari scientiæ adscribamus; quam tamen, si non deperditam in nostra ætate, in paucis tamen superstitem deploramus. Unde fit ut etiam hodie felicior persæpe apud quasdam mulieres, quam apud summos medicos, multorum morborum fit medela.

CAP. XI.

Logmader Trollena, p. 59.) Præses hujus Concilii Scroggerus ab Upsala illuc ad litem inter fratres gravissimam discernendam missus videtur. Unde Arinnefiæ favebat non secus quam Thor, & in monstrorum horum cædem, facilem præbuit adsensum. Neque aliam ob causam ipse Rex Upsalensis sub Thoronis nomine de hæreditate cernenda antea advocatus legitur. Minime autem hic judex incola hujus esse potuit Regionis, cum controversiam, quæ à plebe inter fratres de imperio obtinendo componi non poterat, libera & summa auctoritate cognosceret.

Klædi, þat matti lyda i lofti, p. 59.) Hæc equitandi ratio magica, utramque paginam in nostrorum Hyperboreorum scriptis facit. Unde Cleodemus apud Lucianum in φιλοψευ: p. 474. etiamsi talia fieri non posse contenderet, tandem Hyperborei cujusdam magi præstigiis se victum fatetur, inter quas volare & supra aquas ambulare minimæ reliquarum fuere. De Sagitta Abaris idem officium præstante, legi potest Jamblic: in Vit: Pythagoræ. De Odino Ynglinga S. c. 7. De Ægero Gangul rolfs S. c. 2. De Ramero Fragm: Runicum. fol. m. 9. Nec desunt proh dolor, etiam hodie intra nostros, tam nefandæ & execrandæ artis exempla varia; quæ jam omittere decrevi. Consuletur præterea Nobiliss: Reenh: ad Thorst: histo: & Ampliss: Rudbeck: Atlant: T. 2. p. 503. &c. &c.

Skirtu sem ecki fell vopn à. &c. p. 60) Vix hodierna ætas ejusmodi tunicas ferro impervias ignorat, quas adeò in nostris terris celebraverat vetustas, ut iis palmam concederent. Quare Irlandiæ Regis filia cum ArvarOddo inducium pararet, auxilio Nostrarum Virginum destitui non potuit, quod c. 15. clare indigitat. Unde etiam amicula, quibus ars singularis pretium eximium fecerat, è Scandia essent accersenda: ut plane egregie testantur Samsonar Fagras Saga c. 15. Ells Saga c. 33. p. m. 77.

Dunsland. p. 62.) Lego Dumsland, eo enim nomine fuit Arctoa quædam regio insignis circa Glaciale Mare sita, unde & illud suum sortitum est nomen Dumshaf & montes adjacentes Dumshafsbiorg. Kattle Hängs S. c. 5. Atl. To: 2. p. 50. & 51. &c.

Bonda Suti, p. 64.) etiamsi prior vox *patremfamilias quemcunque* indigitet: Attamen hoc loco potentissimum quendam virum, ac facile in ea regione principem, denotat: Nam cum supremo ju-

dice primas palatii tenuit. Bonde appellatur *Apollo* (Balldur) *Hyperboreorum Deus.* in Fridthiof Fræk: Saga c. 5. *Regem* vero denotat in Trojomanna Sag: p. m. 35. & Herwar Saga c. 15. Præterea altera vox Surl Dignitatis non minimum est documentum, utpote rectè a Sur / Siur / Sijr vel Sar *domino* deducitur. Lapis Runic: 576 ᛋᛒᛁᚢᛏ᛫ ᛋᛅᚱ᛫ ᚢᛁᛋᛁᛏᛅᛚᛅ᛫ Spiut Sar Visitaula; Spiut Herre till Kungsdal. *Spiuto Dominus Visitaula.* Hinc Gallicum Monsieur, Min Sijr [min Hærre], post varias vicissitudines ad nos iterum peregrino habitu reversum est.

CAP. XII.

Smiortrog. p 73.) Quo magis in Septentrionem nostra patria recedit, eo minores boves, sues aliaque aminantia producit, ut à Cæs: l. 6. Bell. Gall: & Amplis: Rudb: Atla: To: 1. p. 87. observatum est. Nemo itaque tantopere miretur si hæc Jotorum Regina petasones illos ingentes tanti fecerit & vas illud præparando butyro aptum propter magnitudinem & forte singularem fabrorum industriam auro contra æstimaverit.

Serkland, p. 75.) Ut rem verbo complectar, Serklandiæ nomine omnis terra extra Scandinaviam nostris veniebat, Africa cum Æthiopia eo vocabulo maximè sunt illustres in Chronicis Norvagicis & apud Snorronem: Germaniæ solum & Russiæ terræ apud nostrum pag. 75. & 76. vid: Not: Reenhiel: ad Thorst: histo: p. 12.

Armoder hiet son hans, * Dordiu dotter &c. p 76) Lacunam hancce supplere forte melius possem, si mihi ipsius Mss: in Archivo Regio latentis, copia facta esset, nunc conjectura tamen sic restituendum censeo hunc locum, han feck, vel, han giptist, *in matrimonium accepit Dorotheam.* Nisi vis, scil: Dorotheam Asmundi fuisse gnatam, & in matrimonium filio Haquini Regis accessisse.

Hake Hermundar sonar ur Svithiod, p. 76.) Non alium Regem hic designat quam Håkan Kiing / qui Jorundi filius Suioniæ circa Christi natales Rex, Starkatheri ut ex Chronicis patet σύγχρονος: Hermundi autem vox à Jorundi non magnopere videtur discrepare. Her / Hier / Hior & Jor. Verum qui voces diversas intendit, is etiam sciat, Reges atque Principes, alia atque alia pro diversitate operum suorum sortitos fuisse nomina. Adducam tantum Fridthiofi de semetipso confessionem, cap. 11. hist: Ejus.

Ta hiet eg Fridbiofur;	Geck ad fylke;
Er for med Vikingum;	Eybiofer er eg
Enn Herbiofer	Utlkær ranta;
Er eg eckiur grætta;	Helbiofer er eg
Geirbiofer er eg	Henta fmæ biornu;
Gaflokum fleygda;	Valbiofer ba eg
Hunbiofer er eg	Var ædri menni.

h. e. *Piratas cum sequerer Fridthiofus, viduas cum contristarem Herthiofus, Geirthiofus missilia ubi vibrarem, Gunthiofus ad regiones ubi accederem; Propter promontoria depopulata Eythiofus, propter ursos captos Hellthiofus, nuncupatus. Valthiofi vero nomen mihi fuit, cum cæteris omnibus præstarem.* Sic & Jorunder / cum secura pace quemcunque suo fundo frui permitteret, Hermunder vero dictus credi potest noster Rex, quasi *exercitum dux*, cum varias expeditiones faceret.

Starkader hin gamli, p. 76.) Ætas Ejus cum ad tria integra exsurgeret secula, nomen *antiqui* sortitus est, licet tempore junior fuerit. Avus enim ejus fuit Starkoter Aludreng, de quibus vide notas Cl. Verelii ad Gauterici & Rolv: hist: c. 3.

Saxland, p. 76.) Prima equidem & antiquissima Saxonia in nostra erat patria; & juga montium etiam hodie ferreis mineris clara tenebat. Ut nos docuit Ampliss: Rudbeck: To. 1. p. 362. 369. &c. Atlant: cui sententiæ neque refragatur Doctissimus & Amplissimus Doct: Joh: Dan: Major, Splendidissimum Eruditorum lumen, in Prodromo Atlanticæ. cap. 19. Ast circa Servatoris in mundo nostro degentis tempora, cum Romana potentia ejusque Socii, ab una parte Hercyniam sylvam exscindere & excolere cæperes; ab altera vero parte fortissima Saxonum gens sese opposuit, ut à patria nostra & Balthico mari vim & incursionem averterent hostilem. Unde fit, quod haud raro à monachis, hujus rei ignaris, Saxlandia nostra antiqua cum illa recentiori in historiis nostris confundatur.

Gnod, p. 76.) Tria sunt quæ hanc vocem celebrem faciunt I. *Nomen*, à Na / No & Gno / *percipere*, *intelligere:* De quo verbo eleganter Consultiss: Lundius in Samolxi p. 143. Unde *res pretiosa omnes* Gnoß/ & nostra navis Gnod/ quod *multa arte sapientiaq; conficeretur*, dictæ. II. *Capacitas Navis admirabilis*, & tantum non fidem superans, præsertim si credamus Olavo Magni, qui de navi 18000. *homines capiente, sed magis ad ostentationem quam usum comparata* refert. l. 10. c. 4. Ut & nostra navis, quæ nunc 20736. mox 8000. homines tenens, in

Oceano Septentrionali (etiam in alio) vix parem habuisse dicitur. Ceterum quam immensis navibus Septentrionales usi fuerint, plane observatu dignum cap. 63. Olaf Trygg: S. declarat. III. *Sacer ille numerus duodenarius* etiam observari meretur, de quo egregia promit Atlantica To: 1. p. 273. & To: 2. p. 639. Duodecim conciliariis instructus fuit Heidericus in Herwar. S. c 14. Duodecim pugiles, duodecim Berserkeros educavit aula Hrolvonis Kraka, historiæ Ejus cap 23. Duodecim legati ab Olao Sancto Jamptiam missi sunt: Observat: Nobil: Reenhiel: in Chronicon Rythmicum, opera Cl. Hadorphii editum p 6. Totidem heroës ad rapiendam Thorfinni uxorem accessere, in Grettla c. 17. Ministræ totidem Ingebiorgæ Regiæ in Aldeioburgo Virgini serviebant Sturla: Saga c. 26. Et certè adeò Sanctus & solennis fuit hic numerandi modus, ut etiam numeri rotundi vices sæpius subierit, quod egregiè ex Nifelunga Saga / collatis p. 68. & 64. apparet; ubi illa formula *komma sielf tolfte* sedecim viros indigitat.

Odin, p. 77.) Modo observavi ad cap. 9. Othinum pro Rege Sueciæ esse salutandum, siquidem Inferorum & Tenebrarum dicatur moderator: jam aliud ejus rei habeo argumentum ex mentione Regum minorum & Titanum Monarchæ Upsalensi parentium, facta § Quorum cum Asmundus potentissimus referatur, quis ergo eum cum magno exercitu adventantem, ad internecionem delere poterat, nisi Rex harum terrarum? Daniæ autem & Norvegiæ Reges, utpote tributarii, Othini Regis Regum nomine superbire nulla ratione poterant. Upsala autem ut Othini, Thori & Freyo Templum possidebat vetustissimum, ita Tres hosce Deos sibi vindicavit, & Eorum cultum in cæteras devictas & parentes nationes transtulit. Quapropter non possum non magnopere commoveri cum lego Bartholinum in Antiquit: Danicis l. 2. c. 5. pro tribus hodiernis Septentrionis Regnis, tres illos conjunctim Upsaliæ cultos Deos, ita partiri & dividere, ut Sueciæ Freyus, Norvegiæ Thorus, & Daniæ Othinus peculiare fuerit & quasi tutelare numen. Quis veritatis diligentior non obstupescat, virum plane eruditum & septent: Antiquitatum, ut haberi vult, rimatorem sedulum, eo progressum, ut omni sinceræ antiquitati vim faciat. Quid enim Adamus Bremensis de situ Dan: p. 23. Quid Snorro, quid Ericus Olai p præfer: 2. & 5. & alii omnes, nonne uno ore affirmant Trium Deorum cultum antiquitus unicè & maxime in Suecia viguisse? Sed en docti viri

argu-

argumenta! p. 544. Quia apud Saxonem duo numina (scil: Othinus & Freyus ut opinatur) contrariis studiis Suecos vel Danos fovisse dicantur, ideo Othinum suis Danis postulat. Verum quid hoc nisi bonis literis abuti & omnem rationem pervertere? Si vel in Saxone plenis verbis exstaret Suecorum Thoronem aut Freyum, à Danorum vero partibus Othinum stetisse; quid exinde? Nihil magis quam quod in Gautreks S. c. 7. Thorus nostro Starkathero juniori adversa, Othinus prospera cecinerint fata. Ast Othinus vetustissimus & recentior, non modo in Templo Upsalensi, tanquam peculiare Suecorum Numen cultus, sed etiam in vicinia sedem habuit, (Ynglinga Saga cap. 5.) ibique mortuus est: ut vix alias ob causas à Danis in pretio habitus, quam quod illi non modo ad Suecorum imperium sed etiam religionem tenerentur se componere. Quis præterea non videat in ipsa argumentatione insignem latere errorem: Ideone quæso p. ead: Danis præcipuum numen, quod Norvegis suus fuerit Thorus? Ast neque hoc altero validius est assertum, adeoq; ignotum per æq; ignotum probare aggreditur. Imo nuper p. 343. ex Wilhelm: Gemmeticensi Danos Thoroni, ut Deo suo humanum sangvinem (quod reor Upsalæ factum) libasse adstruxit. Quomodo ergo Norvegi Thoronem ut Deum suum venerari poterant, utpote etiam Danis communem? Deniq; illa nautarum vota, p 342. quibus si feliciter in Islandiam pervenirent, Thoroni, sin in Sueciam Othino certa sacra promittebant, nihil magis arguit quam Thoronem unicè à Norvegis & Islandis fuisse cultum. Quin Othinum, cum in Sueciam proficiscentes adjuvare crederetur, Suecorum partibus favisse evidentius demonstrat. Multus equidem honor Thoroni à nostris Borealibus est tributus, præsertim quod contra gigantes, eorumque sobolem invocantibus cum malleo suppetias ferre putaretur. Nihilominus in capite Sueciæ Upsala, antiquissima fuit Ejus venerationis sedes, & inde Ejus sacra & Othini non minus quam Freyeri, ut notavit Bartbol: p. 340. in Norvegos & reliquas terras transierunt. Imo apud Biarmios, non modo Freyæ & Friggæ (unde unam Deam duobus his vocabulis designari contra Bartholinum p. 350. asserimus) sed etiam Othini & Thoronis celebratissimum exstitit templum, cujus una janua Septentrionem, altera austrum spectabat ut manifestis verbis prodit Sturlaugs Saga cap. 17. & 18. Unde illa æde per Olaum Regem destructa, Sacerdotes Biarmensium non alias terras quam Sueciam & in ea Sigtunum repetebant, ut habet

Runicum Hialmeri fragm: cap. ultimo. Quidquid sit, video quid istum optimum virum adduxerit ut contra omnem fidem Othinum & Thoronem nostris demeret; nimirum quia pari injuria credit Ampliss: Ol: Rudbeck: Tom: 1. p. 792. Frothonem magnum è Dania in Sueciam transtulisse: Ita enim hujus jacturam deplorat & dolet, ut insuper habuisse videatur, quid in Antiquitatum Borealium sincerum judicem evomat. Concedit quidem Freyum sive Froum nostris p. 324. l. 2. c. 5. sed nequaquam cum Frothone confundendum; quasi non olim ut hodie Frö / Fröe & Fröde unam constituant *Seminis* vocem, & nomen omnium rerum felicitate copiaque nobile. Verum quâ est Ampliss: Rudbeckius in his sagacitate & judicio, Frothonē Fridleifi filium Danis non adeo omnem evellere quā plumis suppositiitiis, quibus falsus Saxo ipsum supra fidem oneraverat, denudare satagit. Nec diffitetur Bartholinus p. 328. quin Saxo aliquid rebus gestis Frothonis addiderit, sed ex nostris historiis ceu recentioribus id argui posse negat. Jam video, Cl: Bartholine, quod amore Saxonis ita tui caligauerunt oculi, ut quid æra distent lupinis discernere nequirent: Sed quantum ex ipso Cl. Hadorphii ore olim hausi, in Archivo Regio reservatur Saxonis vera præfatio, quâ Historias ex quibus sua depromsit, recensere non veretur. Hinc vestro Saxoni, tota larva sua aliquando detrahetur. Imo ex nostro p. 134. apparebat quam misere Saxo seriem historiæ pervertere amet: Male enim Aronis & Asmundi historiam inter acta Frothonis sui ut mole sua laborarent, inseruit. Præterea sicuti aureum seculum ejusque momenta è veterum Poëtarum penna in Augustum translata sunt, ita Saxo in suum Frothonem hujus primi felicisque ævi, quod auri abundantia & auri mola describebant, documenta contulit. Nec adeò excusant Saxonem scriptores illi pag. 329. adducti, qui Ethelstanum Anglorum Regem aut Rollonem Normannorum principem propter securam pacem furtique sancitas leges, in arboribus armillas aureas suspendisse asserunt, quam faciunt ne ipse Saxo solus splendide mentitus dicatur. Ceterum non negaverim quin nostræ religionis auctores, pacem illam quæ in Suecia fuit vetustissima & omnium traditione celebratissima, ad Christi tempora deduxerint, ut hæc pacis beneficia Deo vero adscribere, & ita paganos in ejus venerationem pellicere possent: Hoc agit Olavus Norvegiæ Rex in sermone suo ad Niderosienses habito, pag. 340. Bartholini memorato: Hoc vult Grotta Saung pag. 330.
frag-

fragmentum vetustum quidem, sed à Christiano quodam circa religionis introductæ initium, conscriptum. Quam vero egregia pax sub Christi adventum in terris nostris floruerit, tot hominum strages, tot exercitum expeditiones, tot regionum populationes & populorum migrationes loquuntur, quot vix aliud tempus in historiis nostris meminerit. Quapropter Amplis: Rudbeckii de Frothone judicium tam diu sale suo non destituetur, quam diu in nostro septentrione quid salis posteritas invenerit. Ipse certe Bartholinus insulsus est, ne quid gravius, & ex ejus merito, dicam, qui non viderat in Edda post Deorum appellationes, poëtis concessum, ut Deorum propria nomina, qualia Thoronis & Odini, aliis tribuant illaque permisceant, modo ex rerum serie pateat quem Deum velint designatum. Quid ergo sibi vult vir alias doctissimus nisi ut vapulet cum pag. 325. ita pronunciare non dubitat. *Ut nihil de nomine Odini dicam, qui constantissimè in omnibus manuscriptis Oðin vel Oþin scribitur, quod male detortum Rudbeckius Attin effert, ex enumeratis nominibus quædam sunt, quæ nusquam in Edda apparent; cetera inter nomina Odini Eddica recenseri, falsissimum: multò magis, ita à vetustis Scalldis misceri nomina Asarum, ut Odini nomen Freyo, Freyi Odino tribueretur.* At ⸸ sive ⸸ longum [de quo Verel: Runog: p. 30.] fecit, ut pro Aþin, Oþin sæpè legeretur: ideoque reor intra Odini cognomina in Edda, non Oþin sed Aþin legendum quod non male per Saturnum cernitur expositum. Præterea non omnes poëtas neque omnia Deorum nomina Snorro in suis collectaneis exhaurire poterat, neque in editione Reseniana omnia Sæmundi & Snorronis annotata invenimus. Quam constanter Odin scribatur ex Hialmeri fragmento Runico pag: 107. adducto, patere potest. Hactenus egit Bartholinus utcunque argumentis, jam calumniis & conviciis grassatur, ut quod in rationum pondere deerat, illis suppleret. Quis enim tantum virum, tanta rerum Antiquarum Mathematicarum, & omnis historiæ instructissimum ad comparationem Goropii Becani pessime dejici non doleat? Dispereo si non longè melius Saxonem suum cum illo Becano contendisset. Nam ut hic quidquid aliorum erat, ad suos, ita ille pari fraude, quidquid in septentrionali historia invenerat laudabile ad Danos avertere fategerat. Sed audiamus quo, si Diis placet, Rudbeckius & Goropius conveniunt pag. 326. *Quod enim de Norvegicis atque Cimbricis antiquitatibus ineptit Becanus ille, hos ad Svecos restringit Rudbeckius Tit. 1. c. 3, sect: 2. &c.* Verum hanc

inju-

injuriam celeberrimus vir Bartholino condonat, modo caveat ne ulterius dentem fragili illidens offendat folido. De cetero pro Græcorum & noftrorum inter fe commerciis, non modo illorum & noftrorum hiftoriæ in magno numero, fed etiam vel centum lapides Runici furgent, quorum non paucos attuli in primis paginis differtationis meæ de veris & Antiquis Gothorum fedibus afferendis, adeò ut frivolus ille Bartholini rifus, citata pag. nihil nos moveat, quin etiam illum cum fuis amicis rogamus ilia rumpat, dummodo nihil aliud pro fuæ gentis & earum, quas enumerat, antiquitate allegare poffit. Lubentes equidem Danis & ceteris nationibus fuas laudes meritas, fuosque Heroas non invidemus, modo noftra nobis relinquant. Præterea multo pleniores & firmiores noftræ funt antiquitates, quam ut ad Græcorum poëtarum teftimonia ftent & cadant nam nihil quidquam ex Græcarum hiftoriarum & Poëtarum affertis in noftras res referimus, nifi quatenus ex affe cum noftrorum vetuftis moribus, legibus, fcriptis & locorum notitiis confpiraverint. Idcirco non video cur ex noftræ Gentis laudibus, quam ex Ægyptiacis & Perficis rebus, Græcos teftes arcere poffit, cum certè hi multum incorruptius & fincerius de exteris quam de fuis afferant judicium. Imo fi noftris feptentrionalibus Hyperboreorum titulum propter locos in Gautrefs Saga & apud Herodotum convenientes, non detrahit p 333. quid facturus in aliis ipfe effet, fi diligentiori examini innumera illa figna & indicia quibus Atlantici noftri, Ogygii &c. & apud noftros & Græcos defcribuntur, fubjeciffet. Jam à Celeb: Rudbeckio minus quam credebat læfo, ad eum qui fuffragia virorum eruditiffimorum optimo confilio collegerat, & in unum compegerat corpus, malevolentiæ dentem transfert: pag. 327. Nec illi parcit, qui poft editionem Atlantices de Danicis defperavit antiquitatibus. Verum hæc & plura alia teftimonia ementita veretur Bartholinus, præfertim quod nomen collectoris integrum prima pagina non aperiat, fed tantum H. Z: iifque initialibus literis, neminem inter Sueciæ eruditos latere deprehenderit. Sed pluribus gaudet noftra patria viris doctis, quam quos Ungarus quispiam, aut alius peregrinus per breve fpacium explorare queat, inter quos non minus quam alios, inter turmæ Regiæ nobiles officiales, nomē fuum optimo jure profitetur olim H. Z. five Heitzig, hodie auctoritate Regia Riddarftierna dictus, vir fi qui alius noftrarum antiquitatum & aliarum pulcherrimarum rerum fcientia, tam domi

domi quam foris clarissimus; certe hoc fine aliorum invidia, me dicere posse spero, quod virtute, moribus & bonis literis non minorem famam gloriamque apud nostros, quam apud Danos alius quispiam Bartholinus consecutus sit: unde in lucem tantopere provocatus, prodire non verebitur. Et ne J Jacobi in Illius, aut Ejus qui testimonia feliciter continuavit, cerebro natum cum Bartholino alius suspicetur, & ipse non personatus sed verus progredietur, nam; J. Jac: cognomine Heubolt, Bibliopola non incelebris, literis ad celeberrimum Profess: Spole missis, id quidem de antiquitatibus Danicis rectè fateri ausus est; qui si non imbutus harum rerum cognitione esset, nihilominus non adeò moles Atlantici operis, quam aliorum eruditorum virorum, cum quibus ejusmodi homines conversari solent, confessiones, tale expressit judicium. Constabit ergo sua Rudbeckianis argumentis veritas & testimoniis mundi eruditi sua fides & integritas, cum in illis colligendis & transferendis viri Nobilissimi & longè Celeberrimi occupati fuerint & jam occupentur. De cetero quam atra calumniandi sanies male calamum infecerat Bartholini vel ex ejus l. 2. c. 1. & Beati Reenhielmi innocentia adducta in notis ad Ol: Trygwass: Saga cap. 12. satis constat. Quod vero contra atram humum pag. 652. molitur, id omne ex cap. 6. Atlant: To: 1. bene considerato evanescit.

Coronidis loco opus est paucis investigemus sensum cantilenæ istius, quam ex antiquo quodam Schalldo, Arineviæ facinorum buccinatore, tanquam relationum suarum teste infragili deprompsit auctor noster. Hanc quidem, utut intellectu difficilem, secundum numeros superscriptos ita colligendum reor.

1 6 8 9 5
Sagan komin a enda er
7 2 4 3
Ut af fremdum Þiodna:
10 22 18
Arinnefia manni hier
12 11 15 16 13
Ei var blanid fliodi under
14 17 21 19 20 23
Ott Þa bende i heima ried
26 24 25 27
Suijna ad hitta hellda.

28 30 29 31
Þietta heidiuleg var bridia
34 32 33 35 36 37
Odin nog wist med sonnu vif
38 39 41 42 47
Þui hæde kyfid firi skikkia
40 43 44 45
Skiott hin Þecka skordan
46
Silkiborda.

Histo-

1 7 8 6 5 2 4 3 9 22 18
Historia ad finem perducta est de honore Regum, Arinnesia viros hic,
10 11 14 15 16 12 13
non fuit inter exornatas mulieres sub timore, (h. e. omnium illustri-
17 21 19 20 23
um fœminarum audacissima) *dum flecteret in mundo, & consilio*
25 24 26 27 28 29 33 30 34 31 32
suillas inveniret carnes. Hinc ejus honos fuit auctus; Odini satis certe
35 36 37 38 40 41 42 39 43 44 45
atque filii conjunx, nam certabat de tunica citò eleganter confecta. &
46 47
bombice exornata.

SENSUS hic est.

Ita ad finem perduximus Nobilissimorum Regum Heroumque præclara multa. Nec hîc tacere potui Arineviam, quantum comitate morumque illecebris omnes alias honestissimas mulieres superaverit, quanta arte sibi viros quoslibet conciliaverit, & demum quantum per nostrum orbem ingenii calliditate potuerit. Certe prudentiâ sua non modo pernas suillas pingvissimas invasit, sed etiam postquam in stola, quæ multo serico, multaque arte elaborata erat, desudasset occupanda, Odini ejusque filii insignes thalamos sibi conciliavit.

Antechning

På

Dhe ofgamble Orden som finnas i

EJGLES och ASMVNDS SAGA

D.

E.

Ein-

Einskipa, Then som brukar ett Stepp / *Qui una duntaxat utitur nave.* 76.
Eintal, Ensligt taal / *Sermo sine arbitris.* 60.
Eirar flettar, Slåta strander / *Litora plana.* 19.
Ellta dyrid, Drifwa diuret / *Feram sectare.* 26
Eyill einhenti, *Unimanus.* 8.

F.

Fær ad burdum, *leg:* ofær (ofór) ad burdum, *Viribus destitutus.* 46.
Færdast nider, *Descendere.* 4.
Færi, *Opportunum.* 72.
Fælk, Fårsk / *Recens.* 58.
Fagnader funder, *Gratulatio de adventu.* 69.
Fala, Falka på / *Licitari.* 57.
Falur, *Capulum.* 9.
Fararbloma, *Itineris commodus apparatus.* 29.
Farartalma, *Itineris impedimentum.* 20.
Farmur, *Navis onus.* 77.
Faung, All god kost och tillredning / *Opimus apparatus.* 72.
Feiger, Feger / *Morti destinatus.* 13. 120.
Feingandrick, Fågnedrick eller wählkommt / *Poculum hospitalitatis.* 64.
Feit, Feet / *Pinguis.* 19.
Fiallbygd, *Loca montosa.* 18.
Fiar, *Laus, gloria.* 17.
Fie, *Opes quæcunque.* 6.
Fiehirslur, Egodelars gömslor / *Arculæ.* 56.
Fill, Fåll / hud / *Cutis.* 52.
Fillgia, *Juvare.* 22.
Fillgiumader, Föllestagare / *Comes.* 59.
Fiolbygt land, *Regio exculta & satis habitata.* 1.
Fiolldi, *Frequens populus.* 2.
Fiollga, *Augere.* 9.
Fiolmenni, *Multitudo.* 61.
Fiorbrot, Dödzkamp / *Agon mortis.* 68.
Fiotur, Fjätttor / *Compedes.* 42.
Fleikter, Flächter / *Discissus.* 73.
Flein, Spetz / tuiuddad flein, tweuddad järngafel / *Furca trifida.* 42.
Fletta skauti, Upflächta stötet / *Sinum aperire.* 41.
Fliodi, Store och prächtige qwinnor / *Magnanimæ & exornatæ mulieres.* 78.
Fliotta, Flyckt / *Fuga.* 8.
Floa, Flöda / öfwergå / *Redundare.* 47.
Flogd, Troll / *Spectrum.* 64.
Flyget, Fläget / *Scissa pars.* 32.
Follkui, Falskna / *Favilla.* 41.
For, Färd / *Iter.* 2.
Fornmæli, *Adagium antiquum.* 2.
Forvitna, Wara förweten / *Desiderare.* 24.
Forsending, Farlig senning / *Ablegatio.* 11. 116.
Fostbræder, Fostbröder / ita dicti *amici integerrimi*, non à Foster *quasi una educati essent.* Sed à Fost & Fast *firmitate sancti fæderis.* 28.

Hædu-

Hog-

I.

K.

Læk

L.

Læk, Bäck / *Rivus.* 46.
Lærlegg, Lårbeen / 50.
Læti, Athäfwa / *Vultus.* 64.
Lagdin, Ragget på Bäcken / *Villi hirci.* 43.
Laglega, Lagliga / hederliga / *Juste, decore.* 23.
Landvarnarmader, Landwärnsman / *Defendendu finibus præfectus.* 7.
Launa, Löna / *Solvere debitum.* 21.
Launung. Löning / *Stipendium.* 10.
Leika, Leka / strida / *Ludere vel præliare.* 9.
Leingst, Längst / *Longissimus.* 2.
Leita, Leta / *Requirere.* 3.
Leita, *Tentare.* 42.
Leita vel à, Tycka wäl om / *Æstimare.* 6.
Lesa upp, Hissa opp / *Erigere.* 66.
Leyk, Leed / börd / *Secundus ventus.* 31.
Leysa, Lösa / *Solvere.* 63.
Lid & lyd, *Milites.* 9.
Lidmenn, *idem.* 75.
Lidsinni, Undsettning / *Suppetiæ.* 56.
Lietter, af tidindum, Språksam / *Multiloquus.* 22.
Lifgiof, Lifsgifning / *Vitæ condonatio.* 15.
Lifgros, *Vitalis herba.* 58. 152.
Liflandi, Lifs-ande / lifflig / *Vitalis aura.* 56.
Liklar, Nycklar / *Claves.* 63.
Lisa, Lysa på / *Indicare.* 17.
List, Lust / *Delectamentum.* 24.
Lita & lyta, *Videre, aspicere.*
Litalt vel à. Tyckia wäl om 50.
kui mier litz, Tymig synnes. 13.
Litt, *Parum* vel *ægrè.* 48.
Logmader, Lagman / *Præses judicialis, Lucumo Etruscis.* 59.
Lukanus fiall, Lokefiäll. 52. 151.
Lysta, *Obtundere.* 4.

M.

Mædast, Mödas / *Fatigari.* 60.
Mæti, *Honor.* 60.
Mala leytran, Saker s beställande / *Rerum studium & actio.* 70.
Mañlaus, Manlös / *Orbus, a.* 49.
Manraun, Folks beröm / *Laus hominum.* 65.
Manuþ, Månad / *Mensis, luna.* 19.
Matt, *Grave & difficile.* 22.
Matt, Vtmattad / *Exhaustus labore.* 39.
Meiga, Måga / *Valere.* 48.
Meinvetter, Menwettingar / owettingar / *Qui sensu communi carent, ferociores.* 5.
Meir, *Lego*, Meis, Herde korg / *Fiscella*, illis Slekitaska dicta vid. not: p. 127. 20.
Merkur, *Silva.* 18.
Midin, *Medius.* 19.
Miol & miel, Miöl / *Far.* 23.
Miolk, Miölk / *Lac.* 22.
Miolka, Miölka / *Lac exprimere.* 22.
Misjafn, Missjämt / ojämt / *Inæquale.* 35.
Mista vid, Falla ifrån / döö / *Decedere, mori.* 75.
Mor, Mööte anseende / *Aspectus.* 20.
Mund, *Tempus.* 28.

Mundin, *vel* mundur; Gåfwa/ *Donum*. 62.

N.

Na, Nå / *Dare*. 55.
Nada, Nåå/taga till/ *Acceptare*. 53.
Nara, Weka lifwet / flakſijdan / lumſken / *Lumbi*. 50.
Natteru. Natur / *Natura*. 59. alias edli *vel* edle *naturam* notat.
Nef, Nåf / nåſa / *Naſus*. 53.
Nema, *diſcere*. 55.
Nema ſtad, Fåſta / ſtanna / *Pedem figere*. 8.
Nennaſt, Månnas, *Velle*. *Haud commo veri alterius miſeriis*. 14.
Neyta, *Seorſim ponere*, *quietem dare*. 14.
Niderlog, Sluttning / *Præcipitium*. 40.
Niderſkippa, *Componere*. 64.
Nita, Wara en till nytta / *Conducere*. 56.
Nitt, Nyttighet / *Commodum*. 62.
Niuger, Niugger / *Pauper*. 31.

O.

O pro A, *Poſſidere*. 13.
Oaſt, *Amore frigidus*, *adeoque timidus*. 59.
Odæll. Oſtyrig / *Ferox*. 39.
Oemiuk, Omiuk / *Rigidus*. 59.
Oferefli, Stora kraffter / *Ingentes vires*. 52.
Offerri, Mycket long bortal / *Valde diſſitum*. 14. particula enim Of rem ſemper intendit, ut in Chronic: Norvag: *Ofquæni*, Stort och hög Giftermål, &c.
Ofundaſt, Afwundas / *Invidere*. 49.
Ogreit, Menligit / beſnårt / *Intricatum & grave*. 36.
Ollboga, Armboga / *Cubitus*. 8.
Ondaſt, Andas ut / *Mori*. 48.
Ondverda, ſic dicitur *Quidquid ultimò peragitur*. 44.
Ongvan, *Nullus*. 43.
Ongvir, *Infelix*. Hans hogg ſtandaſt ongvir menn *infelices homines ejus ictus exſpectent*, 9. Hinc Ongveiti, *Caſus fortuitus*, vid: Ind: Scand. niſi auctor noſter illo vocabulo nunc *nullos* deſignare velit: quæ ſententia nihilominus eſt integra.
Ordlof, Ordlof / *Venia*. 10.
Orka, Årka / *Valere*. 8.
Orkuvana, Årklös / krafftlös / wanmechtig / *Piger*. 68.
Orma, Slachtning / *Pugna*. 31.
Oskapauerk, Obehaglig gerning / *Peſſimum facinus*. 76.
Oskum, Önſkan / *Votum*. ba ginger ad olkum, Då går det efter min önſkan. 24.
Oſpak, Oſpak / yr / *Laſciviens*. 40.
Oviri, Meen / dånande / *Deliquium & damnum*. 13.
Oxl, Axel / *Humeri*. 9.

P.

Prida, Pryda / *Adornare*. 24.
Profa, *Tentare*. 12.

R.

Radabagur, Betånkande och rådgörande om Bröllopet / *Deliberatio de nuptiis*. 63.
Rædda, Förſöka / *Tentare*. 39.

Ræna

Skemmumejar, Frustuplgor / *Ancilla*. 4.
Skemta sier, *Oblectare se*. 1.
Skickiu, Kåpa / *Stola*. 51.
Skilia apter, *Reddere*. 52.
Skilmala, *Conditio*. 17.
Skinlaus, Skinlös / *Cute carens*. 54.
Skinnwefia, *Aureum vellus*. 20.
Skiol, Skåla / *Scbala*. Longobardis apud Paul: Varefrida dicta *patera*. 46.
Skiolld, Sköld / *Clypeus*. 26.
Skiolld, Skiuul / *Tegumentum*. 76.
Skiorr, *Celeriter*, & skiotast, *celerrimus*. 39.
Skipa, *Apparare*. 8.
Skop, Skap / *Pudenda*. 45.
Skorta, Fattas / *Deesse*. 6.
Skottsilfer, Skattsilfwer / *Symbolum argenteum*. 11.
Skuduvit, Wid dess skådande / *Ad aspectum*. 54.
Skypa, Skeppa / *Constituere*. 63.
Slæmlig, *lego* sæmilig. 61.
Slaters saudr, Slachtsöder / *Pecora ad mactandum comparata*. 19.
Slingar, *Idoneus*. 23.
Smæara, Smerre / såmbre / *Minor*. 24.
Smanarleg, Försmådelig / *Maledictum*. 64.
Smiortrog, Smörtråg / *Vas praeparando butyro aptum*. 73.
Snarra, Kasta hastigt till / *Circumagere*. 68.
Snemma, *Manè*. 68.
Snera & snira, Snöra efter / *Properare*. 26.

Soma, *Honos*. 74.
Spillvirki, *Maleficus*. 7.
Spiorna & spirna, Spiärna / *Pedibus ferire*. 57.
Spord, Brådd / *Extremitas*, *margo*. 76.
Sporning, Spörning / *Interrogatio*. 22.
Stæst, Störst / *Maximus*. 43.
Stafkall, Stackare / *Baculo innixus*, *pauper*. 30.
Staka, Skinn / *Cutis*. Hafers stakan, Bockskin / *Exuviæ hirci*. 43.
Srandast, *Operiri*. 8.
Starsin, See stint ut / *Immotos tenere in aliquo oculos*. 22.
Steipa, Stupa eller kasta utföre / *Pronum dare*. 32.
Stela, Stiäla / *Auferre*. 20.
Stifna þing, Ståmna Ting / *Convocare populum*. 70.
Stifta, *Pronum se dare*. 26.
Stiorn, Stierna / *Stella*. 41.
Stocklaust, Stocklöst / skaftlöst / *Manubrio destitutum*. 32.
Stoda, Anstårgagna / *Conducit*. 46.
Storlkornar Konar, *Mulieres magna & gigantea faciei* Kat. le. Hånge Saga Rafnhilldæ faciem ulnam latitudine æquasse refert. cap. 2. 64.
Stræt, Stråt / *Via*. 50.
Streinga, Enstånga eller förplichta sig / *Obligare se*. 27.
Stucka, Stinka / *Undiq; dispergi*. 19.
Stulku, *Puella*. 49.

Stutt-

Y.

FINIS.